(เอกสารวิชาการลำดับที่ ๑/๒๕๖๗)

แนวคำวินิจฉัยหรือคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ กรณีของการฟ้องตรงโดยประชาชนต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

อดิเทพ อุยยะพัฒน์

SCAN ME

จัดทำโดยรวบรวมข้อมูลถึงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๗
(ปรับปรุงครั้งที่ ๗๓)

คำนำ
(ปรับปรุงครั้งที่ ๗๓)

เนื่องด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ ได้บัญญัติให้หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ของการฟ้องคดีโดยประชาชนตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

ต่อมาก็ได้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๑ และมีผลใช้บังคับแล้ว เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๑ ดังนั้น การยื่นฟ้องตรงโดยประชาชนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ จึงสามารถแบ่งออกเป็น ๒ ช่วง ดังนี้

ช่วงแรก เป็นช่วงระหว่างที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้ (ตั้งแต่วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๐) และก่อนที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลบังคับใช้ (ก่อนวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๑)

ช่วงที่สอง เป็นช่วงที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลบังคับใช้แล้ว (ตั้งแต่วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป) ทั้งนี้ ในช่วงที่สองนี้ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ ซึ่งเป็นตัวบทกฎหมายหลักที่ได้บัญญัติหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ของการฟ้องคดีโดยประชาชน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนั้น จึงทำให้สามารถจัดแบ่งประเภทคดีของการยื่นฟ้องตรงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้เป็น ๒ ประเภท คือ

ประเภทแรก การยื่นฟ้องตรงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ (กรณีเป็นการละเมิดจากการ<u>กระทำโดยทั่วไปที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญโดยตรง ซึ่งมิใช่การกระทำที่เป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ</u>) และ

ประเภทที่สอง การยื่นฟ้องตรงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ (กรณีเฉพาะเป็นการละเมิดจาก<u>การกระทำที่เป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ</u>)

การยื่นฟ้องตรงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ในช่วงที่สองทั้งสองประเภทดังกล่าวข้างต้น ต่างก็มีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการฟ้องคดีที่เหมือนกันแทบทุกประการ แต่จะมีข้อแตกต่างกันประการสำคัญ ๒ ประการ กล่าวคือ

(๑) วัตถุแห่งคดี

ประเภทแรก การยื่นฟ้องตรงในกรณีเป็นการละเมิดจาก <u>“การกระทำ” โดยทั่วไปที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญโดยตรง ซึ่งมิใช่การกระทำที่เป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ</u>) ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖

ประเภทที่สอง การยื่นฟ้องตรงในกรณีเฉพาะเป็นการละเมิดจาก <u>“การกระทำ” ที่เป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ</u> ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘

(๒) ระยะเวลาที่ผู้ร้องจะต้องยื่นฟ้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ

การยื่นฟ้องตรงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ (กรณีเป็นการละเมิดจากการ<u>กระทำโดยทั่วไปที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญโดยตรง ซึ่งมิใช่การกระทำที่เป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ</u>) จะมีการระบุระยะเวลาที่ผู้ร้องจะต้องยื่นฟ้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ แต่ในส่วนการยื่นฟ้องตรงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ (กรณีเฉพาะเป็นการละเมิดจาก<u>การกระทำที่เป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ</u>) จะไม่มีการระบุระยะเวลาที่ผู้ร้องจะต้องยื่นฟ้องต่อศาลรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด ดังนั้น ผู้ร้องจึงสามารถยื่นคำร้องเมื่อใดก็ได้

จากการจัดทำแนวคำวินิจฉัยหรือคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญกรณีของการฟ้องตรงโดยประชาชนต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ปรับปรุงครั้งที่ ๗๒ เผยแพร่เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ซึ่งในขณะนั้นศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๑๒ คำวินิจฉัย และมีคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๔๒๖ คำสั่ง ทั้งนี้ เป็นคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ จำนวน ๕ คำวินิจฉัย ได้แก่ คำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๖๓ คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๓ คำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๖๔ คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๔ และคำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๖๕ และคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ จำนวน ๓๖๙ คำสั่ง รายละเอียดตามตาราง ดังนี้

	รวมทุกกรณี (จำนวน)	กรณีรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ (จำนวน)	กรณีรัฐธรรมนูญ มาตราอื่น ๆ (จำนวน)
คำวินิจฉัย **ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๓ คำวินิจฉัย** **ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๘ คำวินิจฉัย** **ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๑๕ คำวินิจฉัย** **ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๓๒ คำวินิจฉัย** **ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๒๔ คำวินิจฉัย** **ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๒๔ คำวินิจฉัย** ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๖ คำวินิจฉัย	**๑๑๒** (คำวินิจฉัย)	**๕** (คำวินิจฉัย)	**๑๐๗** (คำวินิจฉัย)
คำสั่ง **ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๕๗ คำสั่ง** **ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๗๑ คำสั่ง** **ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๖๘ คำสั่ง** **ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๗๖ คำสั่ง** **ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๖๐ คำสั่ง** **ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๘๑ คำสั่ง** ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๑๓ คำสั่ง	**๔๒๖** (คำสั่ง)	**๓๖๙** (คำสั่ง)	**๕๗** (คำสั่ง)
รวม	**๕๓๘** (เรื่อง)	**๓๗๔** (เรื่อง)	**๑๖๔** (เรื่อง)

คำสั่งที่ออกในปี พ.ศ. ๒๕๖๐

- คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๐ ถึงคำสั่งที่ ๕๘/๒๕๖๐ ยกเว้น ๒ คำสั่ง ได้แก่

๑) <u>คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๐</u> เนื่องจากเป็นเรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบมาตรา ๒๗๓ วรรคสาม ว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๗ ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือไม่

๒) <u>คำสั่งที่ ๕๕/๒๕๖๐</u> เนื่องจากเป็นเรื่องที่ศาลจังหวัดพิษณุโลกส่งคำโต้แย้งของจำเลยกรณีพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ อันเป็นเรื่องหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒)

คำสั่งที่ออกในปี พ.ศ. ๒๕๖๑

- คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๑ ถึงคำสั่งที่ ๗๑/๒๕๖๑ ยกเว้น ๘ คำสั่ง ได้แก่

๑) <u>คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๑</u> ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑ เป็นเรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒)

๒) <u>คำสั่งที่ ๑๖/๒๕๖๑</u> ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เป็นเรื่องที่ศาลจังหวัดลำปางส่งคำโต้แย้งของจำเลยให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่

๓) <u>คำสั่งที่ ๓๗/๒๕๖๑</u> ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เรื่อง พระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ มาตรา ๒๗ มาตรา ๑๐๐ และมาตรา ๑๒๐ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๙) พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๑๖ พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๒ และมาตรา ๒๕๓ และพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๗๗ หรือไม่

๔) <u>คำสั่งที่ ๔๕/๒๕๖๑</u> เรื่อง ศาลอาญาส่งคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๑ และที่ ๕ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และมาตรา ๒๑๓ ว่า การตั้งข้อหาของพนักงานสอบสวนและคำสั่งฟ้องของพนักงานอัยการ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ หรือไม่

๕) <u>คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๑</u> เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ ขอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๗ วรรคสาม หรือไม่ และกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) หรือไม่

๖) <u>คำสั่งที่ ๖๘/๒๕๖๑</u> เรื่อง คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๔ หรือไม่

๗) <u>คำสั่งที่ ๖๙/๒๕๖๑</u> เรื่อง คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๔ หรือไม่

๘) <u>คำสั่งที่ ๗๐/๒๕๖๑</u> เรื่อง คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๔ หรือไม่

คำสั่งที่ออกในปี พ.ศ. ๒๕๖๒

- **คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๒ ถึงคำสั่งที่ ๖๘/๒๕๖๒** ทั้งนี้ เป็นคำสั่งเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ จำนวน ๕๙ คำสั่ง และในอีก ๙ คำสั่ง เป็นเรื่องอื่น ๆ ได้แก่

๑) <u>คำสั่งที่ ๑๖/๒๕๖๒</u> เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒)

๒) <u>คำสั่งที่ ๑๗/๒๕๖๒</u> เรื่อง พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๗ และมาตรา ๑๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๗ หรือไม่

๓) <u>คำสั่งที่ ๒๕/๒๕๖๒</u> เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๓๑ (๑) ว่า คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๑ วรรคสอง และมาตรา ๒๖๙ (๑) (ข) และ (ค) หรือไม่

๔) คำสั่งที่ ๒๖/๒๕๖๒ เรื่อง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๑ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ ประกอบมาตรา ๔ และมาตรา ๕ หรือไม่

๕) คำสั่งที่ ๓๖/๒๕๖๒ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ และ

๖) คำสั่งที่ ๓๗/๒๕๖๒ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

๗) คำสั่งที่ ๕๕/๒๕๖๒ เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ ว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๕ คน สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๓ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๑๐๑ (๗) และมาตรา ๑๘๔ วรรคหนึ่ง (๒) และวรรคสาม หรือไม่

๘) คำสั่งที่ ๕๗/๒๕๖๒ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

๙) คำสั่งที่ ๖๗/๒๕๖๒ เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ ว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๖ คน สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) ประกอบมาตรา ๑๘๕ (๑) หรือไม่

คำสั่งที่ออกในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

- คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๓ ถึงคำสั่งที่ ๗๖/๒๕๖๓ ทั้งนี้ เป็นคำสั่งเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ จำนวน ๖๗ คำสั่ง และเป็นคำสั่งอื่น ๆ จำนวน ๙ คำสั่ง

อนึ่ง คำสั่งอื่น ๆ จำนวน ๙ คำสั่ง นั้น เป็นกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญต่าง ๆ ดังนี้

- เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ จำนวน ๒ คำสั่ง ได้แก่

๑) คำสั่งที่ ๖๗/๒๕๖๓ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

๒) คำสั่งที่ ๗๖/๒๕๖๓ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

- เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ จำนวน ๑ คำสั่ง ได้แก่ คำสั่งที่ ๔๘/๒๕๖๓ เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของร้อยเอก ธรรมนัส พรหมเผ่า สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) ประกอบมาตรา ๑๘๔ วรรคหนึ่ง (๒) และวรรคสาม หรือไม่

- เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ จำนวน ๒ คำสั่ง ได้แก่

๑) คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๓ เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำความเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๗๗ คน ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) ว่าร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือไม่

๒) คำสั่งที่ ๖/๒๕๖๓ เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำความเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๗๘ คน ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) ว่าร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือไม่

- เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒) จำนวน ๑ คำสั่ง ได้แก่ คำสั่งที่ ๔๑/๒๕๖๓ เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒)

- เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ จำนวน ๓ คำสั่ง ได้แก่

๑) คำสั่งที่ ๓๒/๒๕๖๓ เรื่อง พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๒๕ วรรคสาม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๗ (๒) หรือไม่

๒) คำสั่งที่ ๓๓/๒๕๖๓ เรื่อง พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๒๕ วรรคสาม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๗ (๒) หรือไม่

๓) คำสั่งที่ ๖๒/๒๕๖๓ เรื่อง พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๒๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ หรือไม่

คำสั่งที่ออกในปี พ.ศ. ๒๕๖๔

- คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๔ ถึงคำสั่งที่ ๖๐/๒๕๖๔ ทั้งนี้ เป็นคำสั่งเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ จำนวน ๕๒ คำสั่ง และเป็นคำสั่งอื่น ๆ จำนวน ๘ คำสั่ง

อนึ่ง คำสั่งอื่น ๆ จำนวน ๘ คำสั่ง นั้น เป็นกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญต่าง ๆ ดังนี้

๑) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง จำนวน ๑ คำสั่ง ได้แก่ คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๔ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองกรณีเสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... ในวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๓ และวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๓ เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕๕

๒) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ จำนวน ๑ คำสั่ง ได้แก่ คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๔ เรื่อง พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๓ และมาตรา ๖๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๗ หรือไม่

๓) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ จำนวน ๑ คำสั่ง ได้แก่ คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๔ เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ ว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ [redacted] สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๑๐) หรือไม่

๔) - ๕) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ จำนวน ๒ คำสั่ง ได้แก่

๑) คำสั่งที่ ๑๐/๒๕๖๔ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

๒) คำสั่งที่ ๑๑/๒๕๖๔ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

๖) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๗๐ วรรคสาม จำนวน ๑ คำสั่ง ได้แก่ คำสั่งที่ ๑๙/๒๕๖๔ เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๘๒ ว่า ความเป็นรัฐมนตรีของ [redacted] นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๕) ประกอบมาตรา ๑๘๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๘๔ วรรคหนึ่ง (๒) หรือไม่

๗) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ จำนวน ๒ คำสั่ง ได้แก่

๑) คำสั่งที่ ๔๐/๒๕๖๔ **เรื่อง** [redacted] (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑

๒) คำสั่งที่ ๕๙/๒๕๖๔ เรื่อง [redacted] (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑

คำสั่งที่ออกในปี พ.ศ. ๒๕๖๕

- คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๕ ถึงคำสั่งที่ ๘๑/๒๕๖๕ ทั้งนี้ เป็นคำสั่งเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ จำนวน ๕๑ คำสั่ง และเป็นคำสั่งอื่น ๆ จำนวน ๒๐ คำสั่ง

อนึ่ง คำสั่งอื่น ๆ จำนวน ๒๐ คำสั่ง นั้น เป็นกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญต่าง ๆ ดังนี้

๑) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ จำนวน ๑ คำสั่ง ได้แก่ คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๕ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

๒) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ จำนวน ๒ คำสั่ง ได้แก่

- คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๕ เรื่อง นายศรัลย์ ธนากรภักดี (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑

วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ เป็นประเด็นหลัก และมีการวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ในประเด็นรองด้วย

๓) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ จำนวน ๒ คำสั่ง ได้แก่ คำสั่งที่ ๔๗/๒๕๖๕ เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๘๒ ว่าความเป็นรัฐมนตรีของนายนิพนธ์ บุญญามณี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๖) และมาตรา ๙๘ (๘) หรือไม่

๔) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) จำนวน ๑ คำสั่ง ได้แก่ คำสั่งที่ ๔/๒๕๖๕ เรื่อง นายจรัส แก้วจันทร์ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒)

๕) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ จำนวน ๑๑ คำสั่ง ได้แก่

- คำสั่งที่ ๑๙/๒๕๖๕ เรื่อง ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๖ (๔) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๔๘ วรรคสอง หรือไม่

- คำสั่งที่ ๒๐/๒๕๖๕ เรื่อง ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๙๗/๒๕๕๗ เรื่อง การให้ความร่วมมือต่อการปฏิบัติงานของคณะรักษาความสงบแห่งชาติและการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐๓/๒๕๕๗ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๙๗/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๔๑/๒๕๕๙ เรื่อง การกำกับดูแลการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ หรือไม่

- คำสั่งที่ ๕๗/๒๕๖๕ เรื่อง ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่

- คำสั่งที่ ๖๓/๒๕๖๕ เรื่อง พระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๔๙๓ มาตรา ๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๔ หรือไม่

- คำสั่งที่ ๖๕/๒๕๖๕ เรื่อง พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗

- คำสั่งที่ ๖๖/๒๕๖๕ เรื่อง พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๔/๓ มาตรา ๒๔๔/๕ มาตรา ๒๔๔/๖ มาตรา ๓๑๗/๑ และมาตรา ๓๑๗/๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ หรือไม่

- คำสั่งที่ ๖๙/๒๕๖๕ เรื่อง พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๗๗ วรรคสาม หรือไม่

- คำสั่งที่ ๗๐/๒๕๖๕ เรื่อง พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๗๗ วรรคสาม หรือไม่

- คำสั่งที่ ๖๙/๒๕๖๕ เรื่อง พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๗๗ วรรคสาม หรือไม่

- คำสั่งที่ ๗๕/๒๕๖๕ เรื่อง คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๑ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ ข้อ ๑ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่

- คำสั่งที่ ๗๖/๒๕๖๕ เรื่อง พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ หรือไม่

๖) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๔ จำนวน ๑ คำสั่ง ได้แก่ คำสั่งที่ ๔๕/๒๕๖๕ เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเพื่อมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของนายสิระ เจนจาคะ

นอกจากนั้น ยังมีคำสั่งที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยคำร้องขอคัดค้านคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญอีกจำนวน ๒ คำสั่ง ได้แก่ คำสั่งที่ ๔.๑/๒๕๖๕ เรื่อง คำร้องขอคัดค้านคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๕[๑] และคำสั่งที่ ๔๒.๑/๒๕๖๕ เรื่อง คำร้องขอคัดค้านคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๒/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๕[๒]

คำสั่งที่ออกในปี พ.ศ. ๒๕๖๖

- คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๕ ถึงคำสั่งที่ ๑๓/๒๕๖๕ ทั้งนี้ เป็นคำสั่งเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ จำนวน ๘ คำสั่ง และเป็นคำสั่งอื่น ๆ จำนวน ๕ คำสั่ง

อนึ่ง คำสั่งอื่น ๆ จำนวน ๕ คำสั่ง นั้น เป็นกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญต่าง ๆ ดังนี้

๑) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ จำนวน ๒ คำสั่ง ได้แก่

- คำสั่งที่ ๔/๒๕๖๕ เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ ว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) ประกอบมาตรา ๑๘๕ (๓) หรือไม่

- คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๖ เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ ว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพันตำรวจ ทวี สอดส่อง สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) ประกอบมาตรา ๑๘๕ (๓) หรือไม่

๒) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ จำนวน ๑ คำสั่ง ได้แก่

- คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๖ เรื่อง พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๑ (๔) และมาตรา ๖๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง หรือไม่

๓) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๔ จำนวน ๑ คำสั่ง ได้แก่

- คำสั่งที่ ๑๒/๒๕๖๖ เรื่อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอความเห็นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๔ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมาธิการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรง หรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่ายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๔ วรรคสอง หรือไม่

๔) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๑ วรรคสาม จำนวน ๑ คำสั่ง ได้แก่

---

[๑] http://www.constitutionalcourt.or.th/occ_web/download/article/article_๒๐๒๒๐๙๑๒๑๕๓๒๐๘.pdf (สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๕)

[๒] http://www.constitutionalcourt.or.th/occ_web/download/article/article_๒๐๒๒๑๑๐๒๑๓๑๖๒๘.pdf (สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๕)

- คำสั่งที่ ๑๓/๒๕๖๖ เรื่อง นายธีระ เจียบุญหยก หัวหน้าพรรคคนงานไทย (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยคำร้องคัดค้านประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ให้พรรคการเมืองสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๑ วรรคสาม

ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยกรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ จำนวน ๕ คำวินิจฉัย ได้แก่

๑) คำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๖๓ เรื่อง [redacted] (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ซึ่งนับเป็นคดีแรกที่ออกมาเป็นคำวินิจฉัย อีกทั้งได้วินิจฉัยว่า "ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ แต่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ โดยกำหนดคำบังคับให้คำวินิจฉัยของศาลในส่วนที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้มีผลเมื่อพ้นสามร้อยหกสิบวันนับแต่วันที่ศาลมีคำวินิจฉัย ส่วนประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๗๗ และสมควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องเรื่องการทำแท้งเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน"

๒) คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๓ เรื่อง [redacted] (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ทั้งนี้ ได้วินิจฉัยว่า "การเนรเทศบุคคลสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามมิให้ผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักร จะกระทำมิได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง"

๓) คำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๖๔ เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผู้ร้อง) โดยการร้องเรียนของกระทรวงคมนาคมและการรถไฟแห่งประเทศไทย ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ทั้งนี้ ได้วินิจฉัยว่า "มติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๕ วันพุธที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาการฟ้องคดีปกครอง เป็นการออกระเบียบตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๔ แต่มิได้ดำเนินการตามมาตรา ๕ และมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง และมาตรา ๑๙๗ วรรคสี่"

๔) คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๔ เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผู้ร้อง) โดยการร้องเรียนของ [redacted] ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ทั้งนี้ ได้วินิจฉัยว่า มติของคณะกรรมการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่ตัดสิทธิผู้ร้องเรียนทั้งสองในการเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เนื่องจากเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐ (๑๘) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ และจึงไม่จำต้องวินิจฉัยคำขอเกี่ยวกับการเพิกถอนมติดังกล่าวและการคืนสิทธิแก่ผู้ร้องเรียนทั้งสองแต่อย่างใด

๕) คำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๖๕ เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

เป็นกรณีที่ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ (กรณีเป็นการละเมิดจากการกระทำโดยทั่วไปที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญโดยตรง ซึ่งมิใช่การกระทำที่เป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ) อันเป็นประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญไม่รับวินิจฉัย ว่ามติหรือการกระทำของผู้ถูกร้องที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม เป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๑๙๘ และขอให้เพิกถอนมติหรือการกระทำดังกล่าว นั้น เห็นว่า มติหรือการกระทำของผู้ถูกร้องตามที่กล่าวอ้างเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย มิใช่การใช้อำนาจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ หากมีผลกระทบต่อสถานภาพหรือสิทธิของบุคคล ผู้ร้องเรียนสามารถใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมต่อศาลอื่นได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตาม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) กรณีต้องด้วยมาตรา ๔๖ วรรคสาม ศาลรัฐธรรมนูญไม่รับวินิจฉัยคำขอในส่วนนี้

ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ (กรณีเฉพาะเป็นการละเมิดจาก**การกระทำที่เป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ**) อันเป็นประเด็นหลักในคดีนี้ว่าศาลรัฐธรรมนูญได้กำหนดประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๑๙๘ หรือไม่ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญโดยมติเสียงข้างมากจึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๑๙๘

ต่อมา (ข้อมูลถึงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๗) ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยเพิ่มเติม ๑๘ คำวินิจฉัย และคำสั่งเพิ่มเติมอีกจำนวน ๕๖ คำสั่ง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(๑) ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยเพิ่มเติม ๑๘ คำวินิจฉัย ได้แก่

(๑.๑) คำวินิจฉัยกรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ จำนวน ๑ คำวินิจฉัย ได้แก่

- คำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๖๗ **เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙**

(๑.๒) คำวินิจฉัยกรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ จำนวน ๑ คำวินิจฉัย ได้แก่

- คำวินิจฉัยที่ ๒/๒๕๖๗ **เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ ว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓) หรือไม่**

(๑.๓) คำวินิจฉัยกรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๘๒ จำนวน ๑ คำวินิจฉัย ได้แก่

- คำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๖๗ **เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๘๒ ว่า ความเป็นรัฐมนตรีของนายศักดิ์สยาม ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๕) ประกอบมาตรา ๑๘๗ หรือไม่**

(๑.๔) คำวินิจฉัยกรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๓ วรรคหนึ่ง จำนวน ๑ คำวินิจฉัย ได้แก่

- คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๖ **เรื่อง พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง หรือไม่**

(๑.๕) คำวินิจฉัยกรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒) จำนวน ๑ คำวินิจฉัย ได้แก่

- คำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๖๖ **เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒)**

(๑.๖) คำวินิจฉัยกรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ จำนวน ๑๓ คำวินิจฉัย ได้แก่

๑) คำวินิจฉัยที่ ๘/๒๕๖๖ **เรื่อง พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่**

๒) คำวินิจฉัยที่ ๙/๒๕๖๖ **เรื่อง ประมวลรัษฎากร มาตรา ๙๐/๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๙ วรรคสองหรือไม่**

๓) คำวินิจฉัยที่ ๑๐/๒๕๖๖ เรื่อง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๘ วรรคหนึ่งและวรรคสาม มาตรา ๙๙ และมาตรา ๑๐๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคห้า หรือไม่

๔) คำวินิจฉัยที่ ๑๑/๒๕๖๖ เรื่อง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๘ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๒๙ วรรคสอง หรือไม่

๕) คำวินิจฉัยที่ ๑๒/๒๕๖๖ เรื่อง ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่

๖) คำวินิจฉัยที่ ๑๓/๒๕๖๖ เรื่อง พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๒ (๑๑) ที่บัญญัติคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามของผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านต้องไม่เป็นผู้เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการพนัน ในฐานความผิดเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

๗) คำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๖๖ เรื่อง พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๔ มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคสอง หรือไม่

๘) คำวินิจฉัยที่ ๑๖/๒๕๖๖ เรื่อง ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๔ หรือไม่

๙) คำวินิจฉัยที่ ๑๗/๒๕๖๖ เรื่อง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ วรรคสอง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๘ วรรคหนึ่ง วรรคสาม และวรรคสี่ และมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคสอง หรือไม่

๑๐) คำวินิจฉัยที่ ๑๘/๒๕๖๖ เรื่อง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๕ วรรคสาม และมาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๗ หรือไม่

๑๑) คำวินิจฉัยที่ ๑๙/๒๕๖๖ เรื่อง พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๑๘/๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่

๑๒) คำวินิจฉัยที่ ๒๐/๒๕๖๖ เรื่อง พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๔ หรือไม่

๑๓) คำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๖๗ เรื่อง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๔/๑ มาตรา ๒๔๗ มาตรา ๒๔๘ และมาตรา ๒๔๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง หรือไม่

(๒) คำสั่ง เพิ่มเติมอีก จำนวน ๕๖ คำสั่ง ได้แก่

(๒.๑) คำสั่งกรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ จำนวน ๓ คำสั่ง ได้แก่

๑) คำสั่งที่ ๓๙/๒๕๖๖ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

๒) คำสั่งที่ ๔๐/๒๕๖๖ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

๓) คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๗ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญกำหนดคำบังคับให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๙/๒๕๖๔

(๒.๒) คำสั่งกรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒) จำนวน ๑ คำสั่ง ได้แก่

- คำสั่งที่ ๕๓/๒๕๖๖ เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

แห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒)

(๒.๓) คำสั่งกรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ จำนวน ๑ คำสั่ง ได้แก่ คำสั่งที่ ๓๔/๒๕๖๖ เรื่อง หม่อมหลวงจันทร์ศิริ วิไลยวงศ์ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ (หมายเหตุ ในคำร้องนี้มีประเด็นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ด้วย)

(๒.๔) คำสั่งกรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ จำนวน ๕๑ คำสั่ง ได้แก่คำสั่งที่เหลือนอกจากตาม (๒.๑) (๒.๒) และ (๒.๓) ซึ่งจะได้กล่าวรายละเอียดต่อไป

นอกจากนั้น ยังมีคำสั่งต่อเนื่องอีก ๒ คำสั่งได้แก่

- คำสั่งที่ ๒๘.๑/๒๕๖๖ เรื่อง คำร้องขอคัดค้านคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๘/๒๕๖๖ (หมายเหตุ คัดค้านคำสั่งซึ่งเดิมเป็นคดีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓)

- คำสั่งที่ ๓๔.๑/๒๕๖๖ เรื่อง คำร้องขอคัดค้านคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๔/๒๕๖๖ (หมายเหตุ คัดค้านคำสั่งซึ่งเดิมเป็นคดีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และมีประเด็นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ด้วย)

ดังนั้น ในปัจจุบันศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำวินิจฉัย จำนวน ๑๓๐ คำวินิจฉัย และเป็นคำสั่ง จำนวน ๔๘๒ คำสั่ง ทั้งนี้ เป็นกรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ จำนวน ๕ คำวินิจฉัย และจำนวน ๔๒๐ คำสั่ง (ดังนั้น จึงเป็นกรณีคำวินิจฉัยในคดีประเภทอื่น ๆ จำนวน ๑๒๕ คำวินิจฉัย และคำสั่งอื่น ๆ อีก ๖๒ คำสั่ง) รายละเอียดตามตาราง ดังนี้

	รวมทุกกรณี (จำนวน)	กรณีรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ (จำนวน)	กรณีรัฐธรรมนูญ มาตราอื่น ๆ (จำนวน)
คำวินิจฉัย **ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๓ คำวินิจฉัย** **ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๘ คำวินิจฉัย** **ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๑๕ คำวินิจฉัย** **ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๓๒ คำวินิจฉัย** **ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๒๔ คำวินิจฉัย** **ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๒๔ คำวินิจฉัย** ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๒๐ คำวินิจฉัย ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ จำนวน ๔ คำวินิจฉัย	**๑๓๐** (คำวินิจฉัย) (๑๐๐%)	**๕** (คำวินิจฉัย) (๓.๘๕%)	**๑๒๕** (คำวินิจฉัย) (๙๖.๑๕%)
คำสั่ง **ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๕๗ คำสั่ง** **ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๗๑ คำสั่ง** **ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๖๘ คำสั่ง** **ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๗๖ คำสั่ง** **ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๖๐ คำสั่ง** **ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๘๑ คำสั่ง** ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๖๑ คำสั่ง ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ จำนวน ๘ คำสั่ง	**๔๘๒** (คำสั่ง) (๑๐๐%)	**๔๒๐** (คำสั่ง) (๘๗.๑๔%)	**๖๒** (คำสั่ง) (๑๒.๘๖%)
รวม	**๖๑๒** (เรื่อง) (๑๐๐%)	**๔๒๕** (เรื่อง) (๖๙.๔๔%)	**๑๘๗** (เรื่อง) (๓๐.๕๖%)

ประกอบกับในปัจจุบันพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลบังคับใช้แล้ว ซึ่งทำให้มีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๑ และมีผลใช้บังคับแล้ว เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๑ ซึ่งเริ่มมีผลกับคำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๖๑ จนถึงปัจจุบัน (คำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๖๗) และในคำสั่งที่ ๒๒/๒๕๖๑ จนถึงปัจจุบัน (คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๗) (เป็นคำสั่งที่เผยแพร่ในเว็บไซต์ศาลรัฐธรรมนูญ) ดังนั้น เพื่อให้เนื้อหาของแนวคำวินิจฉัยหรือคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญกรณีของการฟ้องตรงโดยประชาชนต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ครบถ้วน ตลอดจนมีสถิติคดีที่เป็นปัจจุบัน จึงได้ปรับปรุงเป็นครั้งที่ ๗๓ เพื่อทำให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยในการปรับปรุงครั้งนี้ได้ปรับโครงสร้างการนำเสนอเนื้อหาใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ด้วย

อนึ่ง ในการจัดทำแนวคำวินิจฉัยหรือคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญกรณีของการฟ้องตรงโดยประชาชนต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ครั้งนี้ มอบให้แด่คุณแม่อุดม อุยยะพัฒน์ และขออุทิศให้คุณพ่ออังคาร อุยยะพัฒน์ และนางสาวสาวิกา ใจบริสุทธิกุล ภริยา ด้วยความระลึกถึง

อดิเทพ อุยยะพัฒน์
๑๗ เมษายน ๒๕๖๗

สารบาญ

หน้า

คำนำ.....๒

สารบาญ.....๑๔

๑. ตัวบท.....๑๙

(๑) รัฐธรรมนูญ.....๑๙

(๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ.....๑๙

(๒.๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑.....๑๙

(๒.๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐...๒๑

๒. องค์ประกอบ.....๒๘

๓. แนวคำวินิจฉัยและคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ.....๒๙

๓.๑ ผู้ร้อง/บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครอง.....๓๓

(๑) บุคคลธรรมดา.....๓๓

(๒) คณะบุคคล.....๓๔

(๓) นิติบุคคล.....๓๔

(๔) ผู้ตรวจการแผ่นดิน.....๓๔

๓.๒ การกระทำอันละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองโดยตรง และได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ.....๓๗

๓.๒.๑ คำวินิจฉัยและคำสั่งที่ออกภายหลังที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ บังคับใช้.....๓๘

๓.๒.๑.๑ คำวินิจฉัยที่เป็นเรื่องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓.....๓๘

๓.๒.๑.๒ คำสั่งที่เป็นเรื่องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓.....๕๔

(๑) กรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖.....๕๕

(๒) กรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘.....๑๐๒

๓.๒.๒ คำสั่งที่ออกก่อนที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ บังคับใช้.....๑๒๔

สารบาญ (ต่อ)

หน้า

๓.๓ กรณีที่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือเหตุอื่น ๆ.....๑๓๒

๓.๓.๑ กรณีที่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑.....๑๓๒

(๑) ผู้ร้องไม่ยื่นคำร้องภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ หรือมาตรา ๔๘ กำหนดไว้.....๑๓๒

(๑.๑) ระยะเวลาที่ผู้ถูกละเมิดยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน.....๑๓๒

(๑.๒) ระยะเวลาที่ผู้ถูกละเมิดมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญ.....๑๓๓

(๑.๒.๑) ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินมีความเห็นว่าไม่ยื่นคำร้อง (ยุติเรื่อง/ไม่รับเรื่อง) (ผู้ร้องต้องยื่นคำร้องภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน).....๑๓๓

(๑.๒.๒) ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ดำเนินการภายในกำหนดระยะเวลา (ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่รับคำร้องจากผู้ร้อง โดยให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบภายใน ๑๐ วัน นับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว) (ผู้ร้องต้องยื่นคำร้องภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลข้างต้น).....๑๓๓

(๒) ผู้ร้องไม่ได้มีการยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน หรือผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามกรณีอื่น ๆ อันมิได้เป็นการยื่นคำร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ หรือมาตรา ๔๘ หรือผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) มิใช่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓.....๑๙๑

(๒.๑) ผู้ร้องไม่ได้มีการยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน.....๑๙๑

(๒.๒) ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามกรณีอื่น ๆ อันมิได้เป็นการยื่นคำร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ หรือมาตรา ๔๘.....๑๙๕

(๒.๓) ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) มิใช่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓.....๑๙๙

(๓) ผู้ร้องคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่ผู้ตรวจการแผ่นดินยังไม่ได้แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบและยังไม่พ้นกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ผู้ตรวจการแผ่นดินรับคำร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ หรือมาตรา ๔๘ .....๒๐๒

(๔) กรณีไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม หรือมาตรา ๔๘ วรรคสี่ ประกอบมาตรา ๔๖ วรรคสาม.....๒๐๔

สารบาญ (ต่อ)

หน้า

(๕) ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗).....๒๑๔

(๕.๑) คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ.....๒๑๘

(๕.๒) คำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ.....๒๒๒

(๖) เหตุกรณีอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กฎหมายมิให้ฟ้อง (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๑) ถึง (๖)).....๒๒๘

(๖.๑) การกระทำของรัฐบาล ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๑).....๒๒๘

(๖.๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒).....๒๓๒

๑) การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย.....๒๓๒

๒) การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎ.....๒๔๐

๓) การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของคำสั่งทางปกครอง.....๒๕๓

๔) การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของการกระทำอื่น ๆ.....๒๕๕

๕) การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างรัฐธรรมนูญ หรือร่างบัญญัติแห่งกฎหมาย ที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว หรือการตรวจสอบกระบวนการตราขึ้นไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ.....๒๘๘

๕.๑) การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างรัฐธรรมนูญหรือร่างบัญญัติแห่งกฎหมาย.....๒๘๘

๕.๒) การตรวจสอบกระบวนการตราขึ้นไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ.....๒๙๑

(๖.๓) กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ และยังมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๓).....๒๙๔

(๖.๔) เรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔).....๓๐๑

(๖.๔.๑) คำสั่งที่ออกก่อนที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ บังคับใช้ (ตั้งแต่คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๐ ถึงคำสั่งที่ ๒๑/๒๕๖๑).....๓๐๑

สารบาญ (ต่อ)

หน้า

(๖.๔.๒) คำสั่งที่ออกภายหลังที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ บังคับใช้ (ตั้งแต่คำสั่งที่ ๒๒/๒๕๖๑ เป็นต้นไป).....๓๐๓

๑) เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น.....๓๐๙

๒) เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว.....๓๑๑

๓) เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว (ระบุเหตุผลไว้ทั้งสองกรณี).....๓๑๓

(๖.๕) การกระทำของคณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจระหว่างศาลยุติธรรม ศาลปกครอง หรือศาลทหาร ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๒ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๕).....๓๑๔

(๖.๖) การกระทำที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง คณะกรรมการตุลาการทหาร รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหาร ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๖).....๓๑๕

๓.๓.๒ เหตุอื่น ๆ.....๓๑๗

(๑) กรณีซึ่งเกิดขึ้นและเป็นกรณีที่ยุติไปแล้วก่อนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ใช้บังคับ.....๓๑๗

(๒) ไม่อาจนำหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการ ในการพิจารณารับคำร้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๒ มาใช้พิจารณารับคำร้อง.....๓๒๐

(๓) วัตถุแห่งคดีสิ้นสภาพไปแล้ว.....๓๒๐

(๔) การขออุทธรณ์คำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ.....๓๒๐

(๕) คำร้องที่มีรายการไม่ครบถ้วน ไม่ชัดเจน และไม่อาจเข้าใจได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒.....๓๒๓

๓.๔ การกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ.....๓๒๕

๓.๔.๑ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ.....๓๒๕

๓.๔.๒ คำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ.....๓๓๗

๔. สรุปในภาพรวม.....๓๔๐

๔.๑ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ.....๓๔๐

๔.๒ คำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ.....๓๔๐

สารบาญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก.....๓๔๘
๑. ตารางสรุปแนวคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ.....๓๔๙
๑.๑ สถิติจำนวนการยื่นฟ้องคดีต่อศาลรัฐธรรมนูญ.....๓๔๙
๑.๒ สถิติแยกประเภทของจำนวนการยื่นฟ้องตรงโดยประชาชน.....๓๖๙
๑.๓ สถิติแยกประเภทของจำนวนผลของคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ
กรณีการยื่นฟ้องตรงโดยประชาชน.....๓๘๒
๒. ตารางแสดงหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ
ที่กระทำการอันเป็นละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ /การกระทำ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓
(กรณีที่เป็นคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ).....๓๘๕
๓. ตารางแสดงหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ
ที่กระทำการอันเป็นละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ /การกระทำ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓
(กรณีที่เป็นคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ).....๓๘๘
๓.๑ คำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐.....๓๘๘
๓.๒ คำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑.....๔๐๓
๓.๓ คำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. ๒๕๖๒.....๔๒๑
๓.๔ คำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓.....๔๓๙
๓.๕ คำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔.....๔๖๕
๓.๖ คำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕.....๕๐๒
๓.๗ คำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖.....๕๓๔
๓.๘ คำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. ๒๕๖๗.....๕๗๓

๔. ตารางคำร้องขอคัดค้านคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และปี พ.ศ. ๒๕๖๖ .....๕๗๘

สารบัญแผนผัง

แผนผังการยื่นฟ้องตรงโดยประชาชน.....๒๕

ตาราง

ตารางแสดงสถิติคำวินิจฉัยและคำสั่งที่ออกก่อนและภายหลังที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑.....๓๗

ดิวอาร์โค๊ด ปก ๑

ดิวอาร์โค๊ด ภาคผนวก.....๓๔๘

อดิเทพ อุยยะพัฒน์

เอกสารวิชาการลำดับที่ ๑/๒๕๖๗ (ปรับปรุงครั้งที่ ๗๓) จัดทำโดยรวบรวมข้อมูลถึงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๗

แนวคำวินิจฉัยหรือคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ กรณีของการฟ้องตรงโดยประชาชนต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓[๓]

๑. ตัวบท

(๑) <u>รัฐธรรมนูญ</u>

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๒๑๓ บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

(๒) <u>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ</u>

(๒.๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑

๑) เขตอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ

ด้วยในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ ได้บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่และอำนาจกรณีของคดีที่ผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ร้องขอว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ (๑๑) ซึ่งบัญญัติว่า

"มาตรา ๗ ให้ศาลมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคดี ดังต่อไปนี้

(๑) คดีเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมาย

(๒) คดีเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรอิสระ

(๓) คดีเกี่ยวกับการร้องขอให้เลิกการกระทำล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๔) คดีที่ประชาชนหรือชุมชนฟ้องหน่วยงานของรัฐเพื่อให้ได้รับประโยชน์ตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ

(๕) คดีเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา

(๖) คดีเกี่ยวกับการเสนอร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้

---

[๓] นายอดิเทพ อุยยะพัฒน์ จัดทำโดยรวบรวมข้อมูลถึงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๗

(๗) คดีเกี่ยวกับการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมาธิการ มีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย

(๘) คดีเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ร่างข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา และร่างข้อบังคับการประชุมรัฐสภา

(๙) คดีเกี่ยวกับการสิ้นสุดลงของความเป็นรัฐมนตรี

(๑๐) คดีเกี่ยวกับหนังสือสัญญาที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา

(๑๑) คดีที่ผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ร้องขอว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

(๑๒) คดีเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

(๑๓) คดีอื่นที่รัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจของศาล"

๒) กฎหมายสารบัญญัติและกฎหมายวิธีสบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้อง

คดีที่ผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ร้องขอว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ มีสารบัญญัติและวิธีพิจารณา ทั้งนี้ ตาม**พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑** ที่เกี่ยวข้องโดยตรงจำนวน ๓ มาตรา ได้แก่ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ ดังนี้

มาตรา ๔๖ บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง

ภายใต้บังคับมาตรา ๔๒ การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง ต้องระบุการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนโดยตรงให้ชัดเจนว่าเป็นการกระทำใดและละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของตนอย่างไร

ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่าเป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา

มาตรา ๔๗ การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมิใช่เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) การกระทำของรัฐบาล

(๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว

(๓) กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ และยังมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วน

(๔) เรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว

(๕) การกระทำของคณะกรรมการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๒

(๖) การกระทำที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง คณะกรรมการตุลาการทหาร รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหาร

มาตรา ๔๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๗ ผู้ใดถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ถ้าผู้นั้นเห็นว่าการละเมิดนั้นเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลพร้อมด้วยความเห็นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องจากผู้ร้อง โดยให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง หรือไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ผู้ถูกละเมิดมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลได้

ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับแก่กรณีผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพประสงค์จะยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้ศาลมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญด้วยโดยอนุโลม

ให้นำความในมาตรา ๔๖ วรรคสองและวรรคสามมาใช้บังคับแก่การยื่นและการพิจารณาคำร้องตามมาตรานี้ด้วยโดยอนุโลม

(๒.๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐

ด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ บัญญัติให้บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน <u>ดังนั้น จึงเป็นเรื่องที่รัฐธรรมนูญ ตลอดจนบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น ได้กำหนดหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินเพิ่มเติมขึ้น ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง (๔)</u>

มาตรา ๒๒ ผู้ตรวจการแผ่นดิน มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือคำสั่งหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ

(๒) แสวงหาข้อเท็จจริงเมื่อเห็นว่ามีผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ขจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมนั้น

(๓) เสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ทราบถึงการที่หน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ของรัฐธรรมนูญ

(๔) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่น

การดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามวรรคหนึ่ง ต้องมุ่งหมายที่จะส่งเสริมสนับสนุนและให้คำแนะนำ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ขจัดความเหลื่อมล้ำ อำนวยประโยชน์ให้แก่ประชาชนอย่างทัดเทียมกัน และลดภาระที่เกิดขึ้นกับประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ รวมทั้งขจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมที่หน่วยงานของรัฐปฏิบัติต่อประชาชน

ในการดำเนินการตาม (๑) หรือ (๒) หากเป็นกรณีที่เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการต่อไป และเพื่อขจัดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติร่วมกันหารือและวางหลักเกณฑ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการต่อไปด้วย

นอกจากนั้น ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ ยังมีมาตราอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๓๗ กล่าวคือ

มาตรา ๒๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๒ (๑) (๒) หรือ (๓) ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองได้เมื่อเห็นว่ามีกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ และให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

(๒) กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครอง และให้ศาลปกครองพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

มาตรา ๓๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๖ ห้ามมิให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรับเรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วเห็นว่ามีลักษณะดังต่อไปนี้ ไว้พิจารณา

(๑) เรื่องที่เป็นนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนด เว้นแต่นโยบายนั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือมีผลให้มีการละเลยการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญ

(๒) เรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษา คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว เว้นแต่เป็นการศึกษาเพื่อประโยชน์ในการเสนอแนะให้มีการปรับปรุงกฎหมายหรือกฎที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม

(๓) เรื่องที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน

(๔) เรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น หรือที่องค์กรอิสระอื่นรับไว้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระนั้นแล้ว แต่ไม่ตัดอำนาจในการที่จะขอรับทราบผลการพิจารณาขององค์กรอิสระที่รับเรื่องไว้ดำเนินการ

(๕) เป็นการร้องเรียนโดยใช้สิทธิไม่สุจริตและการพิจารณาจะไม่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยส่วนรวม

(๖) เรื่องที่ผู้ร้องเรียนได้รับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอย่างเหมาะสมแล้ว

(๗) เรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเคยสรุปผลการพิจารณาแล้ว เว้นแต่จะปรากฏพยานหลักฐานหรือข้อเท็จจริงใหม่อันอาจทำให้ผลการพิจารณาเปลี่ยนแปลงไป

(๘) เรื่องอื่นตามมติที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด

ในกรณีที่ความปรากฏในภายหลังว่าเป็นเรื่องที่มีลักษณะตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินสั่งยุติเรื่อง

นอกจากนั้น ยังมี "ประกาศผู้ตรวจการแผ่นดิน เรื่อง กำหนดเรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่รับไว้พิจารณาตามมาตรา ๓๗ (๘) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ พ.ศ. ๒๕๖๒"

ข้อ ๓ ให้เรื่องที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นเรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่รับไว้พิจารณาตามมาตรา ๓๗ (๘) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐

(๑) เรื่องที่มีข้อมูลไม่ชัดเจนเพียงพอที่จะรับไว้พิจารณาได้

(๒) เรื่องที่ผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียนไม่มาให้ถ้อยคำ ไม่แสดงพยานหลักฐาน หรือไม่ให้ความร่วมมือในการชี้แจงข้อเท็จจริงต่อผู้ตรวจการแผ่นดินภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยไม่มีเหตุอันสมควร

(๓) เรื่องที่ผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียนขอถอนเรื่องหรือขอยุติเรื่อง

(๔) เรื่องที่ผู้ร้องเรียนตายโดยไม่มีทายาทเข้าแทนที่

(๕) เรื่องที่ผู้ร้องเรียนมิได้เป็นผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมโดยตรง

(๖) เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของศาล

(๗) เรื่องที่มิได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามกฎหมายอื่น

(๘) เรื่องที่มิได้เป็นไปตามมาตรา ๒๒ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ แล้วแต่กรณี

กรณีตามวรรคหนึ่ง (๓) (๔) และ (๕) หากเป็นเรื่องที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนส่วนรวม หรือเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจพิจารณาต่อไปก็ได้

มีข้อสังเกตว่า ในปัจจุบัน แม้ว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง (๔) จะบัญญัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน มีหน้าที่และอำนาจตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่น ซึ่งย่อมรวมถึงกรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ ด้วย ตลอดจนรวมถึงกรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕ เช่นกัน แต่เพื่อให้การบริหารจัดการงานคดีในส่วนของผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ดังนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงอาจดำเนินการออกกฎหมายลำดับรองเพื่อรองรับการทำหน้าที่ของสำนักงานตรวจการแผ่นดินได้ ทั้งนี้ โดยอาศัยอำนาจตามความใน

มาตรา ๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่บัญญัติว่า “ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินหรือเลขาธิการมีอำนาจกำหนดหรือมีคำสั่งเรื่องใด ถ้ามิได้กำหนดวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินหรือเลขาธิการกำหนดโดยทำเป็นระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี และถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้นใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ดำเนินการประกาศตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใดมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ผู้ตรวจการแผ่นดินหรือเลขาธิการต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนด้วย”

อดิเทพ อุยยะพัฒน์

เอกสารวิชาการลำดับที่ ๑/๒๕๖๗ (ปรับปรุงครั้งที่ ๗๓) จัดทำโดยรวบรวมข้อมูลถึงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๗

แผนผังการยื่นฟ้องตรงโดยประชาชน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

(ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘)

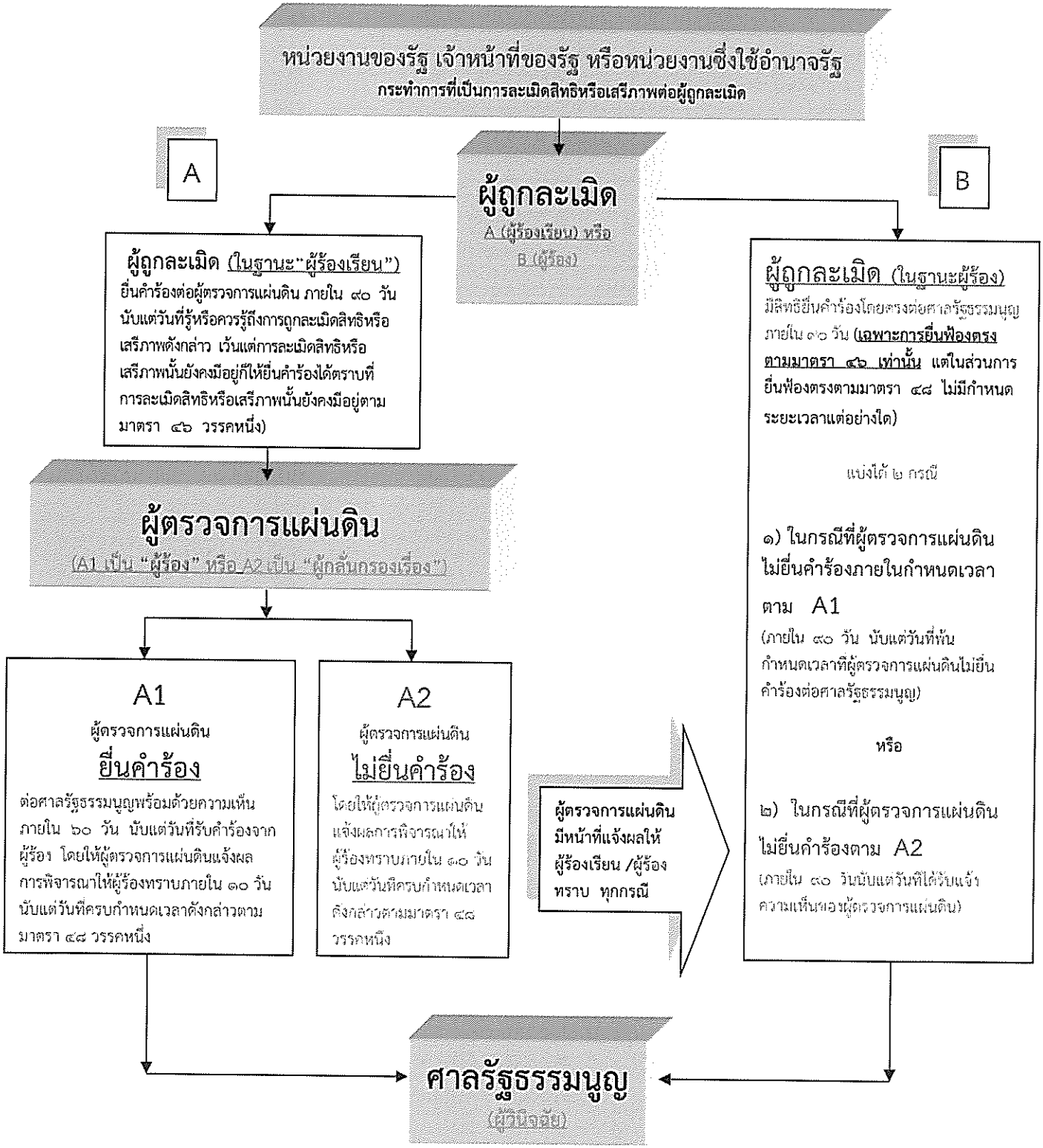

หมายเหตุ การยื่นฟ้องตรงโดยประชาชนจะถูกแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

ประเภทแรก การยื่นฟ้องตรงตามมาตรา ๔๖ (กรณีเป็นการละเมิดจากการ**กระทำโดยทั่วไปที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญโดยตรง ซึ่งมิใช่การกระทำที่เป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ**) และ

ประเภทที่สอง การยื่นฟ้องตรงตามมาตรา ๔๘ (กรณีเฉพาะเป็นการละเมิดจาก**การกระทำที่เป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ**)

ข้อสังเกตที่น่าสนใจ

๑. สถานะของผู้ตรวจการแผ่นดิน

กรณีการยื่นฟ้องตรงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ผู้ตรวจการแผ่นดินย่อมมีสถานะเป็นได้ทั้ง "ผู้กลั่นกรองเรื่อง" หรืออาจเป็น "ผู้ร้อง" เสียเองก็ได้ กล่าวคือ

๑) ผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็น "ผู้กลั่นกรองเรื่อง" กรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ (ตาม A1) โดยประชาชนจะมีสถานะเป็น "ผู้ร้อง" (ตาม B) ต่อศาลรัฐธรรมนูญ เช่น

- คำสั่งที่ ๑๒ – ๑๓/๒๕๖๓ ที่แบ่งออกเป็น ๒ คำร้อง โดยกำหนดให้

คำร้องที่หนึ่ง (เรื่องพิจารณาที่ ต. ๕/๒๕๖๒) ผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นผู้ร้อง และให้ [redacted] เป็นผู้ร้องเรียน

คำร้องที่สอง (เรื่องพิจารณาที่ ต. ๑๙/๒๕๖๒) ผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นผู้กลั่นกรอง และให้ [redacted] **เป็นผู้ร้อง** เป็นต้น

๒) ผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็น "ผู้ร้อง" กรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ (ตาม A2) โดยประชาชนจะมีสถานะเป็น "ผู้ร้องเรียน" (ตามแนวคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญในปัจจุบันได้วางหลักว่า หากผู้ตรวจการแผ่นดินมีความเห็นส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ก็จะทำให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็น ผู้ร้อง ส่วนผู้ถูกละเมิดจะมีสถานะเป็น ผู้ร้องเรียน จำนวน ๗ คำสั่ง ได้แก่

๒.๑) คำสั่งที่ ๓๕/๒๕๖๒ ที่ให้ [redacted] เป็น ผู้ร้องเรียน และผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็น ผู้ร้อง

๒.๒) คำสั่งที่ ๑๒ – ๑๓/๒๕๖๓ ที่แบ่งออกเป็น ๒ คำร้อง โดยกำหนดให้

คำร้องที่หนึ่ง (เรื่องพิจารณาที่ ต. ๕/๒๕๖๒) ผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นผู้ร้อง และให้นายไพบูลย์ นิติตะวัน เป็นผู้ร้องเรียน

คำร้องที่สอง (เรื่องพิจารณาที่ ต. ๑๙/๒๕๖๒) ผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นผู้กลั่นกรอง และให้นายไพบูลย์ นิติตะวัน เป็นผู้ร้อง

๒.๓) คำสั่งที่ ๑๙/๒๕๖๓ ที่ให้ [redacted] เป็น ผู้ร้องเรียน และผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็น ผู้ร้อง

๒.๔) คำสั่งที่ ๔๒/๒๕๖๓ ที่ให้ [redacted] เป็น ผู้ร้องเรียน และผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็น ผู้ร้อง

๒.๕) คำสั่งที่ ๗๒/๒๕๖๓ ที่ให้ [redacted] เป็น ผู้ร้องเรียน และผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็น ผู้ร้อง

๒.๖) คำสั่งที่ ๑๘/๒๕๖๔ ที่มี [redacted] เป็น ผู้ร้องเรียน และผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็น ผู้ร้อง

๒.๗) คำสั่งที่ ๓๑/๒๕๖๖ ที่มี [redacted] (ผู้ร้องเรียนที่ ๑) [redacted] (ผู้ร้องเรียนที่ ๒) และผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็น ผู้ร้อง

นอกจากนั้น ยังมีกรณีที่คำวินิจฉัย อีกจำนวน ๓ คำวินิจฉัย ได้แก่

- คำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๖๔ เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผู้ร้อง) โดยการร้องเรียนของกระทรวงคมนาคม และการรถไฟแห่งประเทศไทย ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

- คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๔ เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผู้ร้อง) โดยการร้องเรียนของ [redacted] ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

- คำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๖๕ เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ในประเด็นนี้มีข้อสังเกตเพิ่มเติมอีกว่า หากผู้ถูกละเมิดใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ผ่านทาง ผู้ตรวจการแผ่นดินแล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินก็อาจเปลี่ยนสถานะเป็น “ผู้ร้อง” ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) ก็ได้หรือไม่

๒. ระยะเวลาในการยื่นคำร้องของผู้ร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ

มีข้อสังเกตว่ากรณีการยื่นฟ้องตรงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ (กรณีเป็นการละเมิดจากการกระทำโดยทั่วไปที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญโดยตรง ซึ่งมิใช่การกระทำที่เป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ) มีการระบุระยะเวลาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ว่าผู้ร้องต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคสอง ไว้อย่างชัดเจน

แต่หากพิจารณากรณีการยื่นฟ้องตรงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ (กรณีเฉพาะเป็นการละเมิดจากการกระทำที่เป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ) มิได้มีการระบุระยะเวลาในการยื่นคำร้องไว้ดังเช่นในกรณีแรก (การยื่นฟ้องตรงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ กรณีเป็นการละเมิดจากการกระทำโดยทั่วไปที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญซึ่งมิใช่เกิดจากบทบัญญัติแห่งกฎหมาย) ดังนั้น จึงย่อมจะถือได้ว่าผู้ร้องจะยื่นคำร้องเมื่อใดก็ได้

๒. องค์ประกอบ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ สามารถแยกองค์ประกอบได้ ๔ ประการ

๒.๑ “**บุคคล**” ซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครอง

๒.๒ “**การกระทำ**” อันละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครอง**โดยตรง** และ**ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้** อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น

๒.๓ **ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑**

๒.๔ **การกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ**

ในหัวข้อ ๒.๒ อาจแยก “การกระทำ” ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ ออกได้เป็น ๒ กรณี ได้แก่

(๑) กรณีเป็นการละเมิดจากการ**กระทำโดยทั่วไปที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญโดยตรง ซึ่งมิใช่การกระทำที่เป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ** (มาตรา ๔๖)

(๒) กรณีเฉพาะเป็นการละเมิดจาก**การกระทำที่เป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ**) (มาตรา ๔๘)

นอกจากนั้น ต้องเป็น**การกระทำ**ที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการ**กระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ** (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗)

ทั้งนี้ ในหัวข้อที่ ๒.๓ ต้องไม่เป็นเหตุตามกรณีอย่างหนึ่งอย่างใดที่กฎหมายมิให้ฟ้อง (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๑) ถึง (๖)) ซึ่งมีอยู่ ๖ กรณี ได้แก่

๑) การกระทำของรัฐบาล

๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว

๓) กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ และยังมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วน

๔) เรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว

๕) การกระทำของคณะกรรมการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๒

๖) การกระทำที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง คณะกรรมการตุลาการทหาร รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหาร

๓. แนวคำวินิจฉัยและคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ

ปัจจุบันมีคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญในกรณีของการฟ้องตรงโดยประชาชนต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ จำนวน ๕ คำวินิจฉัย[๔] ได้แก่ คำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๖๓ คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๓ คำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๖๔ คำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๖๕ และคำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๖๕ และมีแนวคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญซึ่งได้วินิจฉัยในประเด็นของการฟ้องตรงโดยประชาชนต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ จำนวน ๔๒๐ คำสั่ง อันได้แก่ คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๐ ถึงคำสั่งที่ ๘/๒๕๖๗ (ยกเว้นจำนวน ๖๒ คำสั่ง ที่เป็นคดีประเภทอื่น ได้แก่ คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๐ คำสั่งที่ ๕๕/๒๕๖๐ คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๑๖/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๓๗/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๔๕/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๖๘/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๖๙/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๗๐/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๑๖/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๑๗/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๒๕/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๒๖/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๓๖/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๓๗/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๕๕/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๕๗/๒๕๖๒ และคำสั่งที่ ๖๗/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๖/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๓๒/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๓๓/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๔๑/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๔๘/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๖๒/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๖๗/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๗๖/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๙/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๑๐/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๑๑/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๑๙/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๔๐/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๕๙/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๔/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๑๙/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๒๐/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๔๕/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๔๗/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๕๗/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๖๓/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๖๕/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๖๖/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๖๙/๒๕๖๕ คำสั่งที่

---

๔ ๑) คำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๖๓ เรื่อง [redacted] (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ซึ่งนับเป็นคดีแรกที่ออกมาเป็นคำวินิจฉัย อีกทั้งได้วินิจฉัยว่า "ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ แต่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ โดยกำหนดคำบังคับให้คำวินิจฉัยของศาลในส่วนที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้มีผลเมื่อพ้นสามร้อยหกสิบวันนับแต่วันที่ศาลมีคำวินิจฉัย ส่วนประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๗๗ และสมควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องเรื่องการทำแท้งเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน"

๒) คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๓ เรื่อง [redacted] (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ทั้งนี้ ได้วินิจฉัยว่า "การเนรเทศบุคคลสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามมิให้ผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักร จะกระทำมิได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง"

๓) คำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๖๔ เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผู้ร้อง) โดยการร้องเรียนของกระทรวงคมนาคมและการรถไฟแห่งประเทศไทย ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ทั้งนี้ ได้วินิจฉัยว่า "มติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๕ วันพุธที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาการฟ้องคดีปกครองเป็นการออกระเบียบตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๔ แต่มิได้ดำเนินการตามมาตรา ๕ และมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง และมาตรา ๑๙๗ วรรคสี่"

๔) คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๔ เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผู้ร้อง) โดยการร้องเรียนของ[redacted] ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ทั้งนี้ ได้วินิจฉัยว่า มติของคณะกรรมการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่ตัดสิทธิผู้ร้องเรียนทั้งสองในการเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเนื่องจากเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐ (๑๘) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ และจึงไม่จำต้องวินิจฉัยคำขอเกี่ยวกับการพิกถอนมติดังกล่าวและการคืนสิทธิแก่ผู้ร้องเรียนทั้งสองแต่อย่างใด

๕) คำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๖๕ เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ทั้งนี้ ศาลรัฐธรรมนูญโดยมติเสียงข้างมากจึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๑๙๘

๗๐/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๗๔/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๗๕/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๗๖/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๔/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๑๒/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๑๓/๒๕๖๖ คำสั่ง ๓๔/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๓๙/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๔๐/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๕๓/๒๕๖๖ และคำสั่งที่ ๒/๒๕๖๗)[๕] โดยอาจแยกตามองค์ประกอบในหัวข้อ ๒. <u>องค์ประกอบ</u> ได้ดังนี้

---

๕ ๑) คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๐ เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบมาตรา ๒๗๓ วรรคสาม ว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๗ ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือไม่ (เรื่องพิจารณาที่ ๓/๒๕๖๐)

๒) คำสั่งที่ ๕๕/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน เรื่อง พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ (เรื่องพิจารณาที่ ๖/๒๕๖๐) (เป็นเรื่องหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒)

๓) คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑ เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒)

๔) คำสั่งที่ ๑๖/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เรื่อง พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔ และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๒๗๙ วรรคสอง หรือไม่

๕) คำสั่งที่ ๓๗/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เรื่อง พระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ มาตรา ๒๗ มาตรา ๑๐๐ และมาตรา ๑๒๐ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๙) พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๑๖ พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๒ และมาตรา ๒๕๓ และพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๗๗ หรือไม่

๖) คำสั่งที่ ๔๕/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เรื่อง ศาลอาญาส่งคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๑ และที่ ๕ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และมาตรา ๒๑๓ ว่า การตั้งข้อหาของพนักงานสอบสวน และคำสั่งฟ้องของพนักงานอัยการ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ หรือไม่

๗) คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ว่าพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๗ วรรคสาม หรือไม่ และกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) หรือไม่

๘) คำสั่งที่ ๖๘/๒๕๖๑ เรื่อง คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๔ หรือไม่

๙) คำสั่งที่ ๖๙/๒๕๖๑ เรื่อง คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๔ หรือไม่

๑๐) คำสั่งที่ ๗๐/๒๕๖๑ เรื่อง คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๔ หรือไม่

๑๑) คำสั่งที่ ๑๖/๒๕๖๒ เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒)

๑๒) คำสั่งที่ ๑๗/๒๕๖๒ เรื่อง พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๗ มาตรา ๑๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๗ หรือไม่

๑๓) คำสั่งที่ ๒๕/๒๕๖๒ เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) ว่า คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๑ วรรคสอง และมาตรา ๒๖๙ (๑) (ข) และ (ค) หรือไม่

๑๔) คำสั่งที่ ๒๖/๒๕๖๒ เรื่อง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๑ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ ประกอบมาตรา ๔ และมาตรา ๕ หรือไม่

๑๕) คำสั่งที่ ๓๖/๒๕๖๒ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

๑๖) คำสั่งที่ ๓๗/๒๕๖๒ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

๑๗) คำสั่งที่ ๕๕/๒๕๖๒ เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ ว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๕ คน สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๓ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๑๐๑ (๗) และมาตรา ๑๘๔ วรรคหนึ่ง (๒) และวรรคสาม หรือไม่

๑๘) คำสั่งที่ ๕๗/๒๕๖๒ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

๑๙) คำสั่งที่ ๖๗/๒๕๖๒ เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ ว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๖ คน สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) ประกอบมาตรา ๑๘๕ (๑) หรือไม่

๒๐) คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๓ เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำความเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๗๗ คน ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) ว่าร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือไม่

๒๑) คำสั่งที่ ๖/๒๕๖๓ เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำความเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๗๘ คน ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) ว่าร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือไม่

๒๒) คำสั่งที่ ๓๒/๒๕๖๓ เรื่อง พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๒๕ วรรคสาม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๗ (๒) หรือไม่

๒๓) คำสั่งที่ ๓๓/๒๕๖๓ เรื่อง พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๒๕ วรรคสาม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๗ (๒) หรือไม่

๒๔) คำสั่งที่ ๔๑/๒๕๖๓ เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒)

๒๕) คำสั่งที่ ๔๘/๒๕๖๓ เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ ว่า สมาชิกสภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ[redacted] สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) ประกอบมาตรา ๑๘๔ วรรคหนึ่ง (๒) และวรรคสาม หรือไม่

๒๖) คำสั่งที่ ๖๒/๒๕๖๓ เรื่อง พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๒๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ หรือไม่

๒๗) คำสั่งที่ ๖๗/๒๕๖๓ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

๒๘) คำสั่งที่ ๗๖/๒๕๖๓ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

๒๙) คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๔ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณารวินิจฉัยว่า การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองกรณีเสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... ในวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๓ และวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๓ เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕๕

๓๐) คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๔ เรื่อง พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๓ และมาตรา ๖๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๗ หรือไม่

๓๑) คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๔ เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ ว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของ[redacted] สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๑๐) หรือไม่

๓๒) คำสั่งที่ ๑๐/๒๕๖๔ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

๓๓) คำสั่งที่ ๑๑/๒๕๖๔ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

๓๔) คำสั่งที่ ๑๙/๒๕๖๔ เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๘๒ ว่า ความเป็นรัฐมนตรีของ[redacted] นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๕) ประกอบมาตรา ๑๘๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๘๔ วรรคหนึ่ง (๒) หรือไม่

๓๕) คำสั่งที่ ๔๐/๒๕๖๔ เรื่อง [redacted] (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑

๓๖) คำสั่งที่ ๕๙/๒๕๖๔ เรื่อง [redacted] (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑

๓๗) คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๕ เรื่อง [redacted] (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒)

๓๘) คำสั่งที่ ๔/๒๕๖๕ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

๓๙) คำสั่งที่ ๑๙/๒๕๖๕ เรื่อง ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๖ (๔) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๔๘ วรรคสอง หรือไม่

๔๐) คำสั่งที่ ๒๐/๒๕๖๕ เรื่อง ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๙๗/๒๕๕๗ เรื่อง การให้ความร่วมมือต่อการปฏิบัติงานของคณะรักษาความสงบแห่งชาติและการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐๓/๒๕๕๗ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๙๗/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๔๑/๒๕๕๙ เรื่อง การกำกับดูแลการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ หรือไม่

๔๑) คำสั่งที่ ๔๕/๒๕๖๕ เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเพื่อมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของ [redacted]

๔๒) คำสั่งที่ ๔๗/๒๕๖๕ เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๘๒ ว่า ความเป็นรัฐมนตรีของนายนิพนธ์ บุญญามณี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๖) และมาตรา ๙๘ (๘) หรือไม่

๔๓) คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๕ เรื่อง นายศรัลย์ ธนากรภักดี (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑

๔๔) คำสั่งที่ ๕๗/๒๕๖๕ เรื่อง ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่

๔๕) คำสั่งที่ ๖๓/๒๕๖๕ เรื่อง พระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๔๙๓ มาตรา ๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๔ หรือไม่

๔๖) คำสั่งที่ ๖๕/๒๕๖๕ เรื่อง พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ หรือไม่

๔๗) คำสั่งที่ ๖๖/๒๕๖๕ เรื่อง พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๔/๓ มาตรา ๒๔๔/๕ มาตรา ๒๔๔/๖ มาตรา ๓๓๗/๑ และมาตรา ๓๓๗/๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ หรือไม่

๔๘) คำสั่งที่ ๖๙/๒๕๖๕ เรื่อง พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๗๗ วรรคสาม หรือไม่

๔๙) คำสั่งที่ ๗๐/๒๕๖๕ เรื่อง พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๗๗ วรรคสาม หรือไม่

๕๐) คำสั่งที่ ๖๙/๒๕๖๕ เรื่อง พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๗๗ วรรคสาม หรือไม่

๕๑) คำสั่งที่ ๗๕/๒๕๖๕ เรื่อง คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๑ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ ข้อ ๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่

๕๒) คำสั่งที่ ๗๖/๒๕๖๕ เรื่อง พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ หรือไม่

๕๓) คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๖ เรื่อง พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๑ (๔) และมาตรา ๖๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง หรือไม่

๕๔) คำสั่งที่ ๔/๒๕๖๖ เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ ว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) ประกอบมาตรา ๑๘๕ (๓) หรือไม่

๕๕) คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๖ เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ ว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) ประกอบมาตรา ๑๘๕ (๓) หรือไม่

๕๖) คำสั่งที่ ๑๒/๒๕๖๖ เรื่อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอความเห็นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๔ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการเสนอ การแปรญัตติ หรือ

๓.๑ ผู้ร้อง/บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครอง

พบว่า มีการยื่นฟ้องในสถานะของบุคคลธรรมดา คณะบุคคล นิติบุคคล และผู้ตรวจการแผ่นดิน ดังนี้

(๑) บุคคลธรรมดา

แบ่งออกเป็น ๒ กรณี ได้แก่ คำวินิจฉัย และคำสั่ง มีรายละเอียด ดังนี้

(๑.๑) คำวินิจฉัย

จำนวน ๒ คำวินิจฉัย ได้แก่

๑) คำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๖๓ เรื่อง [redacted] (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๒) คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๓ เรื่อง [redacted] (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

(๑.๒) คำสั่ง

จำนวน ๓๙๕ คำสั่ง (รายละเอียดตาม ภาคผนวก ๑.๒ สถิติแยกประเภทของจำนวนการยื่นฟ้องตรงโดยประชาชน)

การกระทำด้วยประกาใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมาธิการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรง หรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่ายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๔ วรรคสอง หรือไม่

๕๗) คำสั่งที่ ๑๓/๒๕๖๖ เรื่อง นายธีระ เจียบุญหยก หัวหน้าพรรคคนงานไทย (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยคำร้องคัดค้านประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ให้พรรคการเมืองสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๑ วรรคสาม

๕๘) คำสั่งที่ ๓๔/๒๕๖๖ เรื่อง หม่อมหลวงจันทร์ศิริ วิไลยวงศ์ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒

๕๙) คำสั่งที่ ๓๙/๒๕๖๖ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

๖๐) คำสั่งที่ ๔๐/๒๕๖๖ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

๖๑) คำสั่งที่ ๕๓/๒๕๖๖ เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒)

๖๒) คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๗ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญกำหนดคำบังคับให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๙/๒๕๖๔

หมายเหตุ ในคำสั่งที่ ๑๙/๒๕๖๔ เรื่อง [redacted] (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๘ ถือว่าเป็นกรณีที่ยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ และมาตรา ๑๗๘

นอกจากนั้น ในคำสั่งที่ ๒/๒๕๖๕ เรื่อง [redacted] (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) แต่ก็มีการวินิจฉัยในประเด็นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ด้วย

ยังมีในคำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๕ เรื่อง นายศรัลย์ ธนากรภักดี (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ ที่วินิจฉัยในประเด็นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ด้วยในประเด็นรอง

ยังมีในคำสั่งที่ คำสั่งที่ ๓๔/๒๕๖๖ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ด้วย

อีกทั้งยังมีคำร้องขอคัดค้านคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๔ คำสั่ง ได้แก่ คำสั่งที่ ๔.๑/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๔๒.๑/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๒๘.๑/๒๕๖๖ และคำสั่งที่ ๓๔.๑/๒๕๖๖ ซึ่งเป็นการที่ผู้ร้องขออุทธรณ์คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๔๒/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๒๘/๒๕๖๖ และคำสั่งที่ ๓๔/๒๕๖๖ ตามลำดับ ซึ่งทั้งสี่คำสั่งดังกล่าวก็เป็นการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยโดยคัดค้านคำสั่งที่ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำสั่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

(๒) คณะบุคคล จำนวน ๑ คำสั่ง ได้แก่

คำสั่งที่ ๖/๒๕๖๐ (คณะราษฎรไทยแห่งชาติ)

(๓) นิติบุคคล จำนวน ๒๐ คำสั่ง ได้แก่

๑) – ๒) คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๐ และคำสั่งที่ ๔๗/๒๕๖๑ (บริษัท รักษาความปลอดภัย เจริญดีการ์ด จำกัด) และ

๓) คำสั่งที่ ๑๐/๒๕๖๐ (บริษัท รักษาความปลอดภัย เค เอส ซี อินเวสทิเกชั่น จำกัด)

๔) คำสั่งที่ ๒๐/๒๕๖๐ (บริษัท เทเลเมด คอร์ปอเรชั่น จำกัด)

๕) คำสั่งที่ ๒๓/๒๕๖๐ (บริษัท เทเลเมด คอร์ปอเรชั่น จำกัด)

๖) – ๑๐) คำสั่งที่ ๒๔/๒๕๖๐ คำสั่งที่ ๓๓/๒๕๖๐ คำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๐ คำสั่งที่ ๒๙/๒๕๖๔ และคำสั่งที่ ๓๑/๒๕๖๔ (สมาคมองค์การพิทักษ์รัฐธรรมนูญไทย)

๑๑) คำสั่งที่ ๓๙/๒๕๖๐ (บริษัท ที เอ็นจิเนียร์ริ่ง คอร์เปอร์เรชั่น จำกัด (มหาชน))

๑๒) คำสั่งที่ ๑๘/๒๕๖๑ (พรรคเพื่อไทย)

๑๓) คำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๑ (บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน))

๑๔) คำสั่งที่ ๕๖/๒๕๖๓ (บริษัท เอเชีย โกลเด้น ไรซ์ จำกัด)

๑๕) คำสั่งที่ ๔/๒๕๖๔ (บริษัท สุจิราภรณ์ แอนด์ พีรพงศ์ จำกัด)

๑๖) คำสั่งที่ ๑๒/๒๕๖๔ (พรรคคนงานไทย โดย[redacted])

๑๗) คำสั่งที่ ๒๖/๒๕๖๔ (บริษัท เสนาดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน))

๑๘) คำสั่งที่ ๔๒/๒๕๖๔ (สภาทนายความ)

๑๙) คำสั่งที่ ๔๓/๒๕๖๔ (สภาทนายความ)

๒๐) คำสั่งที่ ๔๒/๒๕๖๖ (บริษัท เพชรบุรีตัดใหม่ ฮอนด้าคาร์ส์ (๑๙๙๔) จำกัด)

(๔) ผู้ตรวจการแผ่นดิน จำนวน ๓ คำวินิจฉัย และจำนวน ๗ คำสั่ง ได้แก่

(๔.๑) คำวินิจฉัย จำนวน ๓ คำวินิจฉัย ได้แก่

๑) คำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๖๔ เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผู้ร้อง) โดยการร้องเรียนของกระทรวงคมนาคมและการรถไฟแห่งประเทศไทย ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๒) <u>คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๔</u> เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผู้ร้อง) โดยการร้องเรียนของ[redacted] ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๓) <u>คำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๖๕</u> เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

(๔.๒) คำสั่ง จำนวน ๗ คำสั่ง ได้แก่

๑) คำสั่งที่ ๓๕/๒๕๖๒ (ที่มี[redacted] เป็น ผู้ร้องเรียน)

๒) คำสั่งที่ ๑๒-๑๓/๒๕๖๓ (ที่มี [redacted] เป็นผู้ร้องเรียน ทั้งนี้ เฉพาะเรื่องพิจารณาที่ ต. ๕/๒๕๖๒ เท่านั้นที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็น ผู้ร้อง แต่ในเรื่องพิจารณาที่ ต. ๑๙/๒๕๖๒ เป็นกรณีที่ [redacted] เป็นผู้ร้อง)

๓) คำสั่งที่ ๑๙/๒๕๖๓ (ที่มี [redacted] เป็น ผู้ร้องเรียน)

๔) คำสั่งที่ ๔๒/๒๕๖๓ (ที่มี [redacted] เป็นผู้ร้องเรียน)

๕) คำสั่งที่ ๗๒/๒๕๖๓ ที่มี [redacted] เป็น ผู้ร้องเรียน)

๖) คำสั่งที่ ๑๘/๒๕๖๔ ที่มี [redacted] เป็นผู้ร้องเรียน)

๗) คำสั่งที่ ๓๑/๒๕๖๖ ที่มี [redacted] (ผู้ร้องเรียนที่ ๑) [redacted] (ผู้ร้องเรียนที่ ๒) และผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็น ผู้ร้อง

ในกรณีของผู้ตรวจการแผ่นดิน แม้ว่าจะมิใช่<u>บุคคลซึ่งถูกละเมิด</u>สิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองโดยตรง แต่ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๘ ได้กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้

<u>หมายเหตุ</u> ในคำสั่งที่ ๒๐/๒๕๖๐ มีผู้ร้องที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล กล่าวคือ ผู้ร้องที่เป็นบุคคลธรรมดา ได้แก่ [redacted] ในฐานะผู้ถือหุ้นของบริษัท เทเลการ์ด คอร์ปอเรชั่น จำกัด และผู้ร้องที่เป็นนิติบุคคล ได้แก่ บริษัท เทเลเมด คอร์ปอเรชั่น จำกัด

- ในคำสั่งที่ ๓๓/๒๕๖๐ และคำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๐ มีผู้ร้องที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล กล่าวคือ ผู้ร้องที่เป็นบุคคลธรรมดา ได้แก่ [redacted] และผู้ร้องที่เป็นนิติบุคคล ได้แก่ สมาคมองค์การพิทักษ์รัฐธรรมนูญไทย

- ในคำสั่งที่ ๒๙/๒๕๖๔ มีผู้ร้องที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล กล่าวคือ ผู้ร้องที่เป็นบุคคลธรรมดา ได้แก่ [redacted] และผู้ร้องที่เป็นนิติบุคคล ได้แก่ สมาคมองค์การพิทักษ์รัฐธรรมนูญไทย

- ในคำสั่งที่ ๓๑/๒๕๖๔ มีผู้ร้องที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล กล่าวคือ ผู้ร้องที่เป็นบุคคลธรรมดา ได้แก่ [redacted] และผู้ร้องที่เป็นนิติบุคคล ได้แก่ สมาคมองค์การพิทักษ์รัฐธรรมนูญไทย

ข้อสังเกต กรณีที่มีบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ตรวจการแผ่นดิน จะมีสถานะเป็น “ผู้ร้อง” กรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญพร้อมความเห็นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้อง โดยบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพจะมีสถานะเป็น “ผู้ร้องเรียน” (ตามแนวคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญในปัจจุบันได้วางหลักว่า หากผู้ตรวจการแผ่นดินมีความเห็นส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ก็จะทำให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็น “ผู้ร้อง” ส่วนผู้ถูกละเมิดจะมีสถานะเป็น “ผู้ร้องเรียน” เช่น ในคำสั่งที่ ๓๕/๒๕๖๒ ที่ให้ [redacted] เป็น ผู้ร้องเรียน และผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็น ผู้ร้อง เป็นต้น)

แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ถูกละเมิด (ผู้ร้อง) มีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลภายใน ๙๐ วัน สามารถแบ่งออกได้ ๒ กรณี

(ข้อน่าสังเกต ด้วยในเรื่องระยะเวลายื่นคำร้อง ๙๐ วัน ดังกล่าวนี้ จะบังคับใช้เฉพาะการยื่นฟ้องตรงตามมาตรา ๔๖ เท่านั้น (กรณีเป็นการละเมิดจากการกระทำโดยทั่วไปที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญโดยตรง ซึ่งมิใช่การกระทำที่เป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ) แต่ในส่วนการยื่นฟ้องตรงตามมาตรา ๔๘ (กรณีเฉพาะเป็นการละเมิดจากการกระทำที่เป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ) ไม่ได้กำหนดระยะเวลาในการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด ดังนั้น ผู้ร้องจึงสามารถยื่นคำร้องในกรณีนี้เมื่อใดก็ได้)

๑) ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินมีความเห็นไม่ยื่นคำร้อง (ผู้ถูกละเมิด (ผู้ร้อง) มีสิทธิยื่นคำร้องภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน) หรือ

๒) ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลา ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้องจากผู้ร้อง (ผู้ถูกละเมิด (ผู้ร้อง) มีสิทธิยื่นคำร้องภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาล)

(รายละเอียดตามแผนภาพในหน้า ๒๕)

นอกจากนั้น จากคำวินิจฉัยและคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญในปัจจุบัน ก็ยังมีกรณีที่ “หน่วยงานของรัฐ” เข้ามาเป็น ผู้ร้อง/บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครอง หรือเป็น “ผู้ยื่นคำร้อง” ต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยตรง[๖] หรือกรณีที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ร้องเรียนให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเข้ามายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ[๗] จึงเป็นปัญหาว่า ผู้มีสิทธิฟ้องคดี ต่อศาลรัฐธรรมนูญหมายความรวมถึง หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งใช้อำนาจมหาชนจะสามารถเป็นผู้ร้อง/บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครอง ได้หรือไม่

อนึ่ง ในส่วนของกรณีว่าต้องถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมจะพิจารณาต่อไปในหัวข้อที่ ๓.๒ ต่อไป

---

[๖] เป็นกรณีที่ กรมประชาสัมพันธ์ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ (เรื่องพิจารณาที่ ต. ๑๒/๒๕๖๗) ว่า การที่คณะอนุญาโตตุลาการ (ผู้ถูกร้องที่ ๑) มีคำชี้ขาดให้ผู้ร้องเป็นฝ่ายผิดสัญญาต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ให้แก่บริษัทคู่สัญญา และการที่องค์คณะตุลาการศาลปกครองสูงสุด (ผู้ถูกร้องที่ ๒) มีคำพิพากษากลับคำพิพากษาศาลปกครองกลาง ซึ่งมีผลทำให้ผู้ร้องต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามคำชี้ขาดของผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นการกระทำ ที่ละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพในการใช้คลื่นความถี่ของผู้ร้อง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๐
รายละเอียดจากข่าวสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๒/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๗
https://www.constitutionalcourt.or.th/occ_web/download/article/article_๒๐๒๔๐๔๐๓๑๑๔๙๔๗.pdf

[๗] ในคำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๖๔ เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผู้ร้อง) โดยการร้องเรียนของกระทรวงคมนาคมและการรถไฟแห่งประเทศไทย ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ทั้งนี้ ได้วินิจฉัยว่า “มติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๕ วันพุธที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาการฟ้องคดีปกครอง เป็นการออกระเบียบตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๔ แต่มิได้ดำเนินการตามมาตรา ๕ และมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง และมาตรา ๑๙๗ วรรคสี่”

๓.๒ การกระทำอันละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองโดยตรง และได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ

เนื่องด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๑ มาตรา ๒๑๓ ได้บัญญัติให้หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ของการฟ้องคดีโดยประชาชนตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งต่อมาได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๑ และมีผลใช้บังคับแล้ว เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๑ ดังนั้น จึงอาจแยกพิจารณาการให้เหตุผลจากคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญออกเป็น ๒ กรณี ได้แก่ **๓.๒.๑** คำวินิจฉัยและคำสั่งที่ออกภายหลังที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ บังคับใช้ และ **๓.๒.๒** คำสั่งที่ออกก่อนที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ บังคับใช้

ตารางแสดงสถิติคำวินิจฉัยและคำสั่งที่ออกก่อนและภายหลังตาม
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑
คำวินิจฉัย จำนวน ๑๓๐ คำวินิจฉัย และคำสั่ง จำนวน ๔๘๒ คำสั่ง

คำวินิจฉัยและคำสั่งที่ออกก่อนที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ (ตั้งแต่คำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๖๐ ถึงคำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๖๐ ตั้งแต่คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๐ ถึงคำสั่งที่ ๕๘/๒๕๖๐) ตั้งแต่คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๑ ถึงคำสั่งที่ ๒๑/๒๕๖๑)			คำสั่งที่ออกภายหลังที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ บังคับใช้ (ตั้งแต่คำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๖๑ ถึงคำวินิจฉัยที่ ๘/๒๕๖๑ ตั้งแต่คำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๖๒ ถึงคำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๖๒ ตั้งแต่คำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๖๓ ถึงคำวินิจฉัยที่ ๓๒/๒๕๖๓ ตั้งแต่คำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๖๔ ถึงคำวินิจฉัยที่ คำวินิจฉัยที่ ๒๔/๒๕๖๔ ตั้งแต่คำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๖๕ ถึงคำวินิจฉัยที่ คำวินิจฉัยที่ ๒๔/๒๕๖๕ ตั้งแต่คำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๖๖ ถึงคำวินิจฉัยที่ คำวินิจฉัยที่ ๒๐/๒๕๖๖ ตั้งแต่คำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๖๗ ถึงคำวินิจฉัยที่ คำวินิจฉัยที่ ๘/๒๕๖๗ ตั้งแต่คำสั่งที่ ๒๒/๒๕๖๑ ถึงคำสั่งที่ ๗๑/๒๕๖๑ ตั้งแต่คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๒ ถึงคำสั่งที่ ๖๘/๒๕๖๒ ตั้งแต่คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๓ ถึงคำสั่งที่ ๗๖/๒๕๖๓ ตั้งแต่คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๔ ถึงคำสั่งที่ ๖๐/๒๕๖๔ ตั้งแต่คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๕ ถึงคำสั่งที่ ๘๑/๒๕๖๕ ตั้งแต่คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๖ ถึงคำสั่งที่ ๖๑/๒๕๖๖ ตั้งแต่คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๗ ถึงคำสั่งที่ ๘/๒๕๖๗)		
คำวินิจฉัยและคำสั่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓	คำวินิจฉัยและคำสั่งตามรัฐธรรมนูญ มาตราอื่น ๆ	รวมทั้งหมด	คำวินิจฉัยและคำสั่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓	คำวินิจฉัยและคำสั่งตามรัฐธรรมนูญ มาตราอื่น ๆ	รวมทั้งหมด
- คำวินิจฉัย จำนวน ๐ คำวินิจฉัย - คำสั่ง จำนวน ๗๔ คำสั่ง	- คำวินิจฉัย จำนวน ๓ คำวินิจฉัย - คำสั่ง จำนวน ๔ คำสั่ง	- คำวินิจฉัย จำนวน ๓ คำวินิจฉัย - คำสั่ง จำนวน ๗๘ คำสั่ง	- คำวินิจฉัย จำนวน ๕ คำวินิจฉัย - คำสั่ง จำนวน ๓๙๖ คำสั่ง	- คำวินิจฉัย จำนวน ๑๑๗ คำวินิจฉัย - คำสั่ง จำนวน ๕๘ คำสั่ง	- คำวินิจฉัย จำนวน ๑๒๒ คำวินิจฉัย - คำสั่ง จำนวน ๔๐๔ คำสั่ง

ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

๓.๒.๑ คำวินิจฉัยและคำสั่งที่ออก<u>ภายหลังที่</u>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ บังคับใช้

หากพิจารณาในส่วนของคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ตั้งแต่คำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๖๑ ถึงคำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๖๗ จำนวน ๑๑๗ คำวินิจฉัย พบว่ามีคำวินิจฉัยที่เป็นเรื่องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ จำนวน ๕ คำวินิจฉัย ได้แก่ คำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๖๓ คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๓ คำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๖๔ คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๔ และคำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๖๕ นอกจากนั้น หากพิจารณาในส่วนของคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ ตั้งแต่คำสั่งที่ ๒๒/๒๕๖๑ จนถึงคำสั่งที่ ๘/๒๕๖๗ จำนวน ๔๐๔ คำสั่ง พบว่า เป็นคำสั่งที่เป็นเรื่องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ จำนวน ๓๔๖ คำสั่ง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

๓.๒.๑.๑ คำวินิจฉัยที่เป็นเรื่องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ จำนวน ๕ คำวินิจฉัย ได้แก่ คำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๖๓ คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๓ คำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๖๔ คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๔ และคำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๖๕ ดังนี้

(๑) คำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๖๓

เป็นคำวินิจฉัยกรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘

ทั้งนี้ ในคำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๖๓ เรื่อง [redacted] (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ซึ่งนับเป็นคดีแรกที่ออกมาเป็นคำวินิจฉัย อีกทั้งได้วินิจฉัยว่า “<u>ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ แต่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ โดยกำหนดคำบังคับให้คำวินิจฉัยของศาลในส่วนที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้มีผลเมื่อพ้นสามร้อยหกสิบวันนับแต่วันที่ศาลมีคำวินิจฉัย ส่วนประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๗๗ และสมควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องเรื่องการทำแท้งเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน</u>”

(๒) คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๓

เป็นคำวินิจฉัยกรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖

ทั้งนี้ ในคำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๓ เรื่อง [redacted] (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ทั้งนี้ ได้วินิจฉัยว่า <u>“การเนรเทศบุคคลสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามมิให้ผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักร จะกระทำมิได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง”</u>

(๓) คำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๖๔

ในคำวินิจฉัยนี้ระบุเพียงว่า “กรณีเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ ๒๑๓” เท่านั้น โดย<u>มิได้</u>ระบุว่าเป็นกรณีที่เป็นการวินิจฉัยเป็นคำวินิจฉัยกรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ หรือมาตรา ๔๘

(อนึ่ง ผู้เขียนเห็นว่า คำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๖๔ นี้เป็นกรณีตามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ เนื่องจากผู้ร้องขอให้

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ เพื่อให้ตรวจสอบ<u>มติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด</u> โดยมีคำขอท้ายคำร้อง ดังนี้

ก) <u>มติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด</u> ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๕ วันพุธที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องเรียนที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕ วรรคสาม มาตรา ๑๘๘ และมาตรา ๑๙๗

ข) ขอให้สั่งเพิกถอนมติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดหรือการกระทำดังกล่าว)

(๔) คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๔

เป็นคำวินิจฉัยกรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖

ทั้งนี้ ในคำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๔ เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผู้ร้อง) โดยการร้องเรียนของ [redacted] ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ทั้งนี้ ได้วินิจฉัยว่า <u>มติของคณะกรรมการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่ตัดสิทธิผู้ร้องเรียนทั้งสองในการเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เนื่องจากเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐ (๑๘) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ และจึงไม่จำต้องวินิจฉัยคำขอเกี่ยวกับการเพิกถอนมติดังกล่าวและการคืนสิทธิแก่ผู้ร้องเรียนทั้งสองแต่อย่างใด</u>

(๕) คำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๖๕

เป็นคำวินิจฉัยกรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖

ทั้งนี้ ในคำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๖๕ เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ทั้งนี้ ศาลรัฐธรรมนูญโดยมติเสียงข้างมากวินิจฉัยว่า <u>พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๑๙๘</u>

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(๑) คำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๖๓

วินิจฉัยว่า “ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ หรือไม่ เห็นว่า เป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าเดิมผู้ร้องเคยเป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาลกุยบุรี และเป็นแพทย์ในเครือข่ายแพทย์อาสาเพื่อยุติการตั้งครรภ์ทางการแพทย์ตามกฎหมายและข้อบังคับแพทยสภา ให้กับวัยรุ่นที่ท้องไม่พร้อมและเป็นคณะกรรมการจัดระบบส่งต่อเพื่อยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัย ผู้ร้องถูกเจ้าพนักงานจับกุมและแจ้งข้อกล่าวหาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๒ และนำไปสู่การจับกุมและแจ้งข้อกล่าวหาหญิงผู้เข้ารับบริการยุติการตั้งครรภ์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ ต่อมาผู้ร้องถูกย้ายให้ไปปฏิบัติราชการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนโรงพยาบาลหัวหิน ๕ ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาไม่ยื่นคำร้อง

ต่อศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๗๗ เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า การที่เจ้าพนักงานตำรวจดำเนินคดีแก่ผู้ร้องตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๒ มีสาเหตุโดยตรงมาจากการที่ผู้ร้องทำให้หญิงแท้งลูกโดยหญิงนั้นยินยอม อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ ผู้ร้องจึงกล่าวอ้างว่าประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ ที่ประสงค์จะลงโทษแต่เฉพาะหญิงผู้ทำแท้งแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่ชายซึ่งมีความสัมพันธ์กับหญิงกลับไม่ต้องรับผิดและถูกลงโทษด้วย จึงไม่เสมอภาคกันในทางกฎหมายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ และยังกล่าวอ้างว่าผู้ร้องไม่ได้รับความคุ้มครองตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๕ เนื่องจากไม่ได้รับการยกเว้นการกระทำของนายแพทย์กรณีการใช้สิทธิของหญิงในการยุติการตั้งครรภ์โดยปลอดภัย บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวจึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๗๗ ในคดีนี้ผู้ร้องจึงเป็นบุคคลผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้โดยผู้ร้องเห็นว่าการละเมิดดังกล่าวเป็นผลจากประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ และมาตรา ๓๐๕ ที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ กรณีจึงเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง จึงมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย”

(๒) คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๓

วินิจฉัยว่า “...ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่าศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ หรือไม่ เห็นว่า ผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายอันเนื่องมาจากคำสั่งและการกระทำดังกล่าว ทั้งการละเมิดสิทธิและเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ กรณีจึงเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง จึงมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย และให้ผู้ร้องและผู้เกี่ยวข้องจัดส่งเอกสาร ความเห็นและข้อมูลต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ผู้ร้องจัดส่งเอกสารต่อศาลรัฐธรรมนูญ ดังนี้ (๑) สำเนาเอกสารสูติบัตรของผู้ร้องออกให้ ณ สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงเฮก เลขที่ ๒๕/๒๕๖๒ วันที่แจ้ง ๔ เมษายน ๒๕๖๒ ที่รับรองโดยกระทรวงการต่างประเทศ และรับรองสำเนาเอกสารโดยผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอเมืองกระบี่ โดยระบุชื่อภาษาไทยของผู้ร้องว่า “นายจิบเบอ ยูลิซ์ซิส ไมเคิล วิทเตอวีน” และระบุชื่อภาษาอังกฤษว่า “MR. TJIBBE ULYSSES MICHAEL WITTEVEEN” สถานที่เกิด เมืองอูเทร็คต์ ประเทศเนเธอร์แลนด์ มารดาชื่อ นางสาวดาวใจ ขันตะคุต สัญชาติไทย และบิดาชื่อ นายเดิร์ก วิทเตอวีน สัญชาติดัตช์ (๒) สำเนาทะเบียนสมรสบิดามารดาของผู้ร้อง (๓) สำเนาหนังสือรับรองความประพฤติของผู้ร้อง (๔) สำเนา

ใบแจ้งเกิดของผู้ร้องที่สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงเฮก รับรอง ซึ่งรับรองสำเนาโดยผู้รับมอบอำนาจของผู้ร้อง (๕) สำเนาแบบรับรองรายการทะเบียนราษฎร จากฐานข้อมูลการทะเบียน สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (ท.ร. ๑๔/๑) ซึ่งคัดเอกสารจากอำเภอเมืองกระบี่ ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ซึ่งรับรองโดยผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอเมืองกระบี่ ระบุว่า นายจิบเบอ ยูลิซ์ซิส ไมเคิล วิทเตอวีน สัญชาติไทย ปรากฏเลขประจำตัวประชาชนสิบสามหลัก มารดาชื่อ ดาวใจ สัญชาติไทย บิดาชื่อ เดิร์ก สัญชาติดัตช์ สถานภาพเป็นผู้อาศัยในบ้านเลขที่ ๑ หมู่ที่ ๗ ตำบลไสไทย อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ และบันทึกว่า ได้ย้ายไปต่างประเทศ และ (๖) สำเนาคำวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน ฉบับลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒ แจ้งผลการพิจารณาว่าให้ยุติเรื่อง

สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญสรุปได้ว่าในกรณีสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงเฮก ออกสูติบัตรให้แก่ผู้ขอพิสูจน์สัญชาติไทยโดยระบุว่ามีสัญชาติไทยแล้ว ผู้ขอพิสูจน์สัญชาติไทยไม่ต้องดำเนินการขอพิสูจน์สัญชาติไทยตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕๗ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นเรื่องที่ผู้ขอพิสูจน์สัญชาติไทยหรือผู้ได้รับมอบอำนาจจะต้องดำเนินการตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อขอมีรายการบุคคลและเลขประจำตัวประชาชนในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรต่อไป และเมื่อได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วก็สามารถประสานไปยังสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงเฮก เพื่อขอให้ออกหนังสือเดินทางหรือหนังสือสำคัญประจำตัว (Certificate of Identity-CI) เพื่อเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรได้ สำหรับกรณีที่ผู้ร้องยื่นหนังสือถึงสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ขอให้อนุญาตให้ผู้ร้องกลับเข้ามาในราชอาณาจักร นั้น สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองอยู่ระหว่างมีหนังสือขอตรวจสอบฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรของผู้ร้อง เมื่อตรวจสอบมีหลักฐานที่ชัดเจนเชื่อถือได้แล้ว สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจะดำเนินการบันทึกข้อมูลเพิ่มเติมในระบบสารสนเทศของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเพื่อให้ผู้ร้องเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรได้ พร้อมทั้งดำเนินกระบวนการเพื่อยกเลิกรายชื่อผู้ร้องออกจากคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๑๑๕/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๖ ต่อไป

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญสรุปได้ว่า กรณีบุคคลผู้มีสัญชาติไทยที่เกิดต่างประเทศมีหลักฐานรับรองการเกิดและมีความประสงค์จะขอมีรายการบุคคลและเลขประจำตัวประชาชนในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร โดยมีเหตุจำเป็นที่ไม่อาจเดินทางกลับประเทศไทยได้ บิดา มารดา หรือผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือบุคคลดังกล่าวซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วอาจมอบอำนาจให้ญาติพี่น้องดำเนินการแทนได้

ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองมีหนังสือลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓ แจ้งผลรายงานการดำเนินการเพิ่มเติมว่า เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๒ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองได้บันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศว่าผู้ร้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย และกระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งที่ ๒๗๕๒/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๒ ยกเลิกการไม่อนุญาตผู้ร้องเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๓ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองได้บันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศโดยลบรายชื่อผู้ร้องออกจากบัญชีบุคคลต้องห้ามเข้ามาในราชอาณาจักรแล้ว และผู้ร้องยื่น

คำร้องขอส่งเอกสารเพิ่มเติม ฉบับลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓ แจ้งว่า ผู้ร้องได้รับการเพิกถอนคำสั่งห้ามเข้าประเทศไทยตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๒๗๕๒/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๒ เรื่อง ยกเลิกการไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร และได้รับสัญชาติไทย พร้อมทั้งจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนและหนังสือเดินทางไทยแล้ว

เห็นว่า แม้ข้อเท็จจริงปรากฏภายหลังว่ากระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งยกเลิกการไม่อนุญาตให้ผู้ร้องเข้ามาในราชอาณาจักร และสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองได้บันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศว่าผู้ร้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย และลบรายชื่อผู้ร้องออกจากบัญชีบุคคลต้องห้ามเข้ามาในราชอาณาจักร และผู้ร้องได้รับการเพิกถอนคำสั่งห้ามเข้าประเทศไทย พร้อมทั้งจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนและหนังสือเดินทางไทยแล้ว ทำให้ผู้ร้องได้รับการเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหาย ซึ่งมีผลให้เหตุที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนถูกกระทบสิทธิและเสรีภาพหมดลงแล้วก็ตาม แต่โดยที่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีที่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีสิทธิความเป็นพลเมืองไทยได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการกระทำของรัฐ และเป็นเหตุที่มีความเกี่ยวเนื่องกับสถานภาพของบุคคลผู้มีสัญชาติไทยที่ไม่อาจถูกเนรเทศออกนอกราชอาณาจักร หรือไม่อาจถูกห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักรได้ตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ มีผลให้การพิจารณาคดีนี้ต่อไปจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญไม่สั่งจำหน่ายคดีก็ได้ และเพื่อเป็นหลักปฏิบัติของทางราชการในภายหน้า ศาลรัฐธรรมนูญจึงพิจารณาคดีนี้ต่อไป

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า การเนรเทศบุคคลสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามมิให้ผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักร จะกระทำได้หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย บัญญัติว่า “การเนรเทศบุคคลสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามมิให้ผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักร จะกระทำมิได้” หลักการนี้บัญญัติไว้เป็นครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๒ มาตรา ๔๑ และได้บัญญัติในทำนองเดียวกันไว้ในรัฐธรรมนูญต่อมาทุกฉบับ อันเป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลผู้มีสัญชาติไทย มิให้ถูกเนรเทศออกนอกราชอาณาจักร หรือมิให้ถูกห้ามเข้ามาในราชอาณาจักร อันเป็นสิทธิเด็ดขาด ซึ่งสอดคล้องกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) ที่รับรองให้ทุกคนมีสิทธิที่จะออกนอกประเทศใด รวมทั้งประเทศของตนเองและสิทธิที่จะกลับสู่ประเทศตน และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights) หรือ ICCPR ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี รับรองให้บุคคลทุกคนย่อมมีเสรีที่จะออกจากประเทศใด ๆ รวมทั้งประเทศของตนได้ และบุคคลจะถูกลิดรอนสิทธิในการเดินทางเข้าประเทศของตนโดยอำเภอใจมิได้ สัญชาติจึงเป็นเครื่องมือที่ใช้บ่งบอกถึงความเป็นสมาชิกหรือพลเมืองของรัฐ ซึ่งแสดงออกถึงความผูกพันหรือความจงรักภักดีทางการเมืองต่อรัฐ และก่อให้เกิดนิติสัมพันธ์ระหว่างรัฐเจ้าของสัญชาติกับบุคคลผู้มีสัญชาตินั้น ๆ โดยรัฐเป็นผู้กำหนดการได้หรือเสียสัญชาติแต่เพียงผู้เดียว บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง จึงรับรองไว้ว่า เมื่อบุคคลใดมีสัญชาติไทยแล้วย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญและ

กฎหมาย โดยมีสิทธิพลเมืองในการอยู่อาศัยในราชอาณาจักร ขณะเดียวกันรัฐจะเนรเทศบุคคลผู้มีสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักรมิได้ ดังนั้น บุคคลผู้มีสัญชาติไทยจึงไม่อาจถูกลิดรอนสิทธิในการเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรโดยอำเภอใจมิได้ ซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้

สำหรับกฎหมายว่าด้วยการได้มาซึ่งสัญชาติไทยของบุคคลนั้น พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๗ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “บุคคลดังต่อไปนี้ย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด (๑) ผู้เกิดโดยบิดาหรือมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย ไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักรไทย (๒) ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย ยกเว้นบุคคลตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง” เป็นบทบัญญัติให้ผู้เกิดโดยบิดาหรือมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย ไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักรไทย และผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย ยกเว้นบุคคลตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง ย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด จากบทบัญญัติดังกล่าว หากบุคคลใดมีองค์ประกอบแห่งข้อเท็จจริงครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดย่อมจะได้รับสัญชาติไทยโดยการเกิด ซึ่งแบ่งได้เป็นการได้สัญชาติไทยตามหลักสายโลหิตและหลักดินแดน สิทธิดังกล่าวเป็นสิทธิที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสอง บัญญัติรับรองไว้ว่า “การถอนสัญชาติของบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทยโดยการเกิด จะกระทำมิได้”

เห็นได้ว่า การได้มาซึ่งสัญชาติไทยโดยการเกิดของบุคคลนั้น กฎหมายที่เกี่ยวข้องได้บัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ อาทิเช่น พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ และระเบียบกฎเกณฑ์ของทางราชการที่เกี่ยวข้องซึ่งบุคคลที่เกิดจากบิดาหรือมารดาผู้มีสัญชาติไทยมีสิทธิได้รับสัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักสายโลหิตอันเป็นการได้สัญชาติไทยโดยผลของกฎหมาย แต่บุคคลนั้นยังคงต้องดำเนินการตามกระบวนการร้องขอเพื่อให้ได้สัญชาติไทยตามที่กฎหมายกำหนด โดยต้องไปติดต่อกับหน่วยงานราชการอื่นที่เกี่ยวข้องและดำเนินการตามระเบียบกฎเกณฑ์ในเรื่องนั้น ๆ เสียก่อน เริ่มตั้งแต่การแจ้งเกิดหรือขอหนังสือรับรองการเกิดจากทางการท้องถิ่น หรือที่สถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ในต่างประเทศ หรือดำเนินการผ่านกองสัญชาติและนิติกรณ์ กรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ แล้วแต่กรณี พร้อมกับยื่นเอกสารหลักฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อพิสูจน์ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ขอมีสัญชาติไทยกับบิดาหรือมารดาผู้มีสัญชาติไทย และนำเอกสารหลักฐานทั้งหมดไปติดต่อกลุ่มงานการทะเบียนราษฎรและสัญชาติไทย กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เพื่อกำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ขอมีสัญชาติไทยต่อไป

<u>การได้มาซึ่งสัญชาติไทยนั้นเป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่รัฐได้วางไว้ตามกรอบของกฎหมาย ส่วนสถานะทางกฎหมายในฐานะพลเมืองไทยเป็นกรณีที่ต้องแยกต่างหากออกจากกัน โดยจะเริ่มต้นขึ้นได้เมื่อบุคคลนั้นเป็นผู้มีสัญชาติไทยเสียก่อน และหากมีกรณีที่ต้องดำเนินการตามกฎหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งสัญชาติไทยย่อมต้องดำเนินการให้ครบถ้วน เช่น การบันทึกรายการบุคคลในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร เป็นต้น การกำหนดสถานะดังกล่าวไม่ได้กระทบกระเทือนถึงสัญชาติของบุคคลที่มีอยู่ตั้งแต่แรก เนื่องจากไม่ว่าบุคคลจะมีการบันทึกข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรหรือไม่ ก็ไม่อาจลบล้างข้อเท็จจริงที่ว่าบุคคลผู้นั้นย่อมต้องมีสัญชาติใดสัญชาติหนึ่งติดตัวมาตามที่กฎหมายภายในและกฎหมายระหว่างประเทศกำหนดขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้มีกรณีบุคคลเกิดมาโดยไร้</u>

<u>สัญชาติ อันเป็นส่วนหนึ่งของการรับรองสิทธิมนุษยชนของประชากรโลก ด้วยเหตุนี้การมีข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรกับการมีสัญชาติจึงเป็นคนละกรณีกัน</u>

ส่วนการที่พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ ผู้ใดอ้างว่าเป็นคนมีสัญชาติไทย ถ้าไม่ปรากฏหลักฐานอันเพียงพอที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะเชื่อถือได้ว่าเป็นคนมีสัญชาติไทย ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นเป็นคนต่างด้าวจนกว่า ผู้นั้นจะพิสูจน์ได้ว่าตนมีสัญชาติไทย” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การพิสูจน์ตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบและเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หากผู้นั้นไม่พอใจคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่จะร้องขอต่อศาลให้พิจารณาก็ได้” ทั้งนี้ เพื่อให้โอกาสผู้ที่มีหลักฐานอันเพียงพอที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะเชื่อถือได้ว่าเป็นผู้มีสัญชาติไทยสามารถพิสูจน์การเป็นบุคคลผู้มีสัญชาติไทยได้ จึงมีการออกระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยการขอพิสูจน์สัญชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ กำหนดให้การพิสูจน์สัญชาติไทยเป็นหน้าที่ของกองบังคับการสืบสวนสอบสวน สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง โดยข้อ ๓ และข้อ ๔ ของระเบียบดังกล่าวกำหนดให้ผู้ขอพิสูจน์สัญชาติไทยต้องยื่นคำขอ พร้อมนำหลักฐานยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบคำขอพิสูจน์สัญชาติ (ต.ม. ๑๐) ซึ่งได้ระบุให้ผู้ขอพิสูจน์สัญชาติไทยต้องยื่นคำขอด้วยตนเอง จึงทำให้การขอพิสูจน์สัญชาติไทยดำเนินการได้เฉพาะกรณีที่ผู้ขอพิสูจน์สัญชาติไทยสามารถเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรได้เท่านั้น แม้ระเบียบดังกล่าวจะไม่มีเนื้อหาที่เป็นการตัดสิทธิของบุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขอพิสูจน์สัญชาติไทยก็ตาม แต่ในกรณีที่บุคคลที่ถูกคำสั่งกระทรวงมหาดไทยไม่อนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรมีผลให้บุคคลนั้นไม่สามารถเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขอพิสูจน์สัญชาติไทยตามที่ระเบียบดังกล่าวกำหนดไว้ได้ บุคคลดังกล่าวจึงได้รับผลกระทบอันเนื่องมาจากระเบียบที่กำหนดเงื่อนไขให้ผู้ขอพิสูจน์สัญชาติไทยต้องยื่นคำขอพิสูจน์สัญชาติไทยด้วยตนเองซึ่งโดยปกติทั่วไปผู้ขอพิสูจน์สัญชาติไทยสามารถเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อพิสูจน์สัญชาติไทยได้ แต่อาจมีบางกรณีที่บุคคลไม่สามารถเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรได้ การที่ไม่ได้กำหนดยกเว้นกรณีที่บุคคลไม่สามารถเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อพิสูจน์สัญชาติไทยของตนเองได้ ดังเช่นกรณีข้อเท็จจริงตามคำร้องในคดีนี้ ทำให้สิทธิและเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ของบุคคลดังกล่าวอาจถูกกระทบได้ เพราะหากบุคคลนั้นได้รับโอกาสเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อพิสูจน์สัญชาติไทยหรือได้รับโอกาสพิสูจน์สัญชาติไทยในต่างประเทศจากหน่วยงานของรัฐที่ประจำอยู่ในต่างประเทศที่มีหน้าที่ในการพิสูจน์สัญชาติไทย สิทธิและเสรีภาพของบุคคลดังกล่าวย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า <u>การเนรเทศบุคคลสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามมิให้ผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักร จะกระทำมิได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง</u>”

(๓) คำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๖๔

ในคดีนี้ ศาลรัฐธรรมนูญได้กำหนดประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัย ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง มติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๕ วันพุธที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาการฟ้องคดีปกครอง เป็นการออกระเบียบตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๔ หรือไม่

ประเด็นที่สอง หากเป็นการออกระเบียบ ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕ และมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง หรือไม่ และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๒๕ วรรคสาม มาตรา ๑๘๘ และมาตรา ๑๙๗ หรือไม่

โดยวินิจฉัยว่า

ประเด็นที่หนึ่ง มติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๕ วันพุธที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาการฟ้องคดีปกครอง เป็นการออกระเบียบตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๔ หรือไม่

เห็นว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๔ บัญญัติให้ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการทั้งปวงเกี่ยวกับการฟ้อง การร้องสอด การเรียกบุคคล หน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาเป็นคู่กรณีในคดี การดำเนินกระบวนพิจารณา การรับฟังพยานหลักฐาน และการพิพากษาคดีปกครอง ที่มิได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เพื่อให้ศาลปกครองสามารถดำเนินการได้ในช่วงเปลี่ยนผ่านอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลจากศาลยุติธรรมเป็นศาลปกครอง แต่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ อาจบัญญัติหลักเกณฑ์และวิธีการไม่ครอบคลุม ดังนั้น การออกระเบียบตามบทบัญญัตินี้จึงเสมือนการตรากฎหมายขึ้นใหม่ ซึ่งมาตรา ๖ กำหนดให้ส่งระเบียบที่ออกโดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดไปให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อตรวจสอบก่อน โดยสภาพของระเบียบที่ออกโดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดใช้บังคับเป็นการทั่วไปไม่ใช้บังคับเฉพาะคดีใดคดีหนึ่ง ซึ่งเป็นกรณีที่มีความแตกต่างจากกรณีตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “ถ้าประธานศาลปกครองสูงสุดเห็นสมควรจะให้มีการวินิจฉัยปัญหาใดหรือคดีใดโดยที่ประชุมใหญ่ก็ได้ หรือมีกฎหมายหรือระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดให้วินิจฉัยปัญหาใด หรือคดีใดโดยที่ประชุมใหญ่ก็ให้วินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่” สภาพของมติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดตามมาตรานี้เป็นการวินิจฉัยปัญหาใดหรือคดีใด ย่อมมีผลผูกพันเฉพาะปัญหาหรือคดีนั้น ๆ เท่านั้น

เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำร้อง และคำชี้แจงของศาลปกครองสูงสุดเกี่ยวกับมติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๕ วันพุธที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาฟ้องคดี กรณีผู้ฟ้องคดีนำคดีที่เหตุแห่งการฟ้องคดีเกิดขึ้นก่อนศาลปกครองเปิดทำการ มาฟ้องต่อศาลปกครองหลังจากที่ศาลปกครองเปิดทำการแล้วว่า “ในกรณีที่เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครองเกิดขึ้นก่อนศาลปกครองเปิดทำการ แต่ผู้ฟ้องคดีมิได้นำคดีไปฟ้องต่อศาลยุติธรรมซึ่งเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาในขณะนั้น ต่อมาหลังจากที่ศาลปกครองเปิดทำการเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๔๔ แล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง โดยขณะที่ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

อายุความฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมยังไม่ครบกำหนด แต่การนำคดีดังกล่าวมาฟ้องต่อศาลปกครองนั้น จะเป็นการฟ้องคดีปกครองเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดี ตามมาตรา ๔๙ มาตรา ๕๐ หรือมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้วแต่กรณี ในกรณีเช่นนี้เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ให้เริ่มนับระยะเวลาการฟ้องคดีตั้งแต่วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นวันที่ศาลปกครองเปิดทำการเป็นต้นไป ในกรณีที่ผู้ฟ้องคดีนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองหลังจากที่พ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีต่อศาลปกครองแล้ว ศาลปกครองไม่อาจรับคดีไว้พิจารณาพิพากษาได้ เพราะเป็นการฟ้องคดีที่พ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีต่อศาลปกครองตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่ถ้าเห็นว่าคดีที่ยื่นฟ้องนั้นจะเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือมีเหตุจำเป็นอื่น ศาลปกครองจะรับคดีไว้พิจารณาตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ก็ได้ โดยให้พิจารณาเป็นรายกรณีไป” ซึ่งมูลเหตุที่ต้องนำเรื่องเข้าที่ประชุมตุลาการในศาลปกครองสูงสุดดังกล่าว เกิดจากปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาฟ้องคดีตามคำร้องที่ ๔๐/๒๕๔๔ คำร้องที่ ๒๖๗/๒๕๔๔ และคำร้องที่ ๔๒๘/๒๕๔๕ ที่ผู้ฟ้องคดีนำคดีที่เหตุแห่งการฟ้องเกิดขึ้นก่อนศาลปกครองเปิดทำการมาฟ้องหลังจากศาลปกครองเปิดทำการแล้ว เมื่อพิจารณามติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดดังกล่าวแล้ว เป็นการพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาฟ้องคดีในกรณีที่เหตุแห่งการฟ้องคดีเกิดขึ้นก่อนศาลปกครองเปิดทำการ ซึ่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มิได้บัญญัติบทเฉพาะกาลให้นับระยะเวลาฟ้องคดีในช่วงเปลี่ยนผ่านการใช้บังคับพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ไว้ จึงมีการนำปัญหาดังกล่าวเข้าพิจารณาในที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด โดยขอให้ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด “การกำหนดแนวทางการวินิจฉัยปัญหา” มิใช่เป็นเพียงการพิจารณาพิพากษาเฉพาะคดี ประกอบกับเมื่อพิจารณาการอภิปรายของผู้เข้าร่วมประชุมในรายงานการประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดครั้งดังกล่าวแล้ว มิได้มีการกล่าวถึงข้อเท็จจริงในคดีใดคดีหนึ่งของทั้งสามคดีเป็นการเฉพาะดังเช่นการพิจารณาวินิจฉัยปัญหาคดีทั่วไปเพื่อนำไปสู่การพิจารณาชี้ขาดในประเด็นแห่งคดีที่มีผลเป็นคำพิพากษาหรือคำสั่งเฉพาะในคดีนั้น ๆ ยิ่งไปกว่านั้นตามคำสั่งในคดีทั้งสามมิได้อ้างอิงว่าเป็นคำวินิจฉัยโดยมติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดไว้ในส่วนที่พิเคราะห์เพื่อชี้ขาดประเด็นแห่งคดี อันแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าเป็นการกำหนดแนวทางเกี่ยวกับการฟ้องคดีปกครองทั่วไปที่เกิดขึ้นก่อนศาลปกครองเปิดทำการให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหรือการดำเนินการเพื่อเป็นอย่างเดียวกันโดยประสงค์ให้การพิจารณาพิพากษาในคดีอื่นต้องเป็นไปในแนวทางเดียวกันนี้ด้วย มติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดดังกล่าวจึงเป็นเสมือนการบัญญัติบทเฉพาะกาลกำหนดหลักเกณฑ์การนับระยะเวลาฟ้องคดีต่อศาลปกครองไว้เป็นการทั่วไปในทุกคดีที่ฟ้องต่อศาลปกครองรวมทุกประเภทคดีตามมาตรา ๔๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นโดยองค์กรนิติบัญญัติโดยไม่ได้เสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย แต่เป็นการตรากฎหมายเกี่ยวกับวิธีพิจารณาคดีของศาลปกครองขึ้นใหม่ มติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดดังกล่าวจึงมิใช่การวินิจฉัยคดีใดคดีหนึ่ง ที่ผลของการพิจารณาวินิจฉัยต้องเป็นไปตามข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายของคดีนั้นตามมาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง แต่เป็นการกำหนดวิธีการดำเนินการทั้งปวงเกี่ยวกับการฟ้องตามมาตรา ๔๔

ดังนั้น มติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดดังกล่าวเกี่ยวกับระยะเวลาการฟ้องคดีปกครองเป็นการออกระเบียบตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๔

ประเด็นที่สอง หากเป็นการออกระเบียบ ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕ และมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง หรือไม่ และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๒๕ วรรคสาม มาตรา ๑๘๘ และมาตรา ๑๙๗ หรือไม่

เห็นว่า การออกระเบียบตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๔ เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการทั้งปวงเกี่ยวกับการฟ้อง การร้องสอด การเรียกบุคคล หน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาเป็นคู่กรณีในคดี การดำเนินกระบวนพิจารณา การรับฟังพยานหลักฐาน และการพิพากษาคดีปกครอง ที่มิได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เสมือนการตรากฎหมายขึ้นใหม่ ซึ่งบทบัญญัติมาตรา ๕ และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันบัญญัติให้ต้องส่งระเบียบตามมติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดให้สภาผู้แทนราษฎรมีโอกาสพิจารณาตรวจสอบ หากสภาผู้แทนราษฎรไม่โต้แย้ง ยังต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาก่อนจึงจะมีผลใช้บังคับได้ ในคดีนี้ แม้ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับระยะเวลาการฟ้องคดีปกครองเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในช่วงเปลี่ยนผ่านเขตอำนาจศาล แต่ต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดไว้ในมาตรา ๕ และมาตรา ๖ ด้วย ดังเช่น ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยการดำเนินกระบวนพิจารณาและพิพากษาคดีปกครองที่โอนมาจากเรื่องร้องทุกข์ตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๔๔ ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ เมื่อวินิจฉัยไว้แล้วว่ามติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดดังกล่าวเป็นการออกระเบียบตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๔ ซึ่งต้องดำเนินการตามมาตรา ๕ และมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง แต่ปรากฏว่ามิได้ดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕ และมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง จึงเป็นการออกระเบียบโดยไม่ดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายบัญญัติ

มีปัญหาที่ต้องพิจารณาต่อไปว่ามติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๒๕ วรรคสาม มาตรา ๑๘๘ และมาตรา ๑๙๗ หรือไม่

เมื่อวินิจฉัยว่า มติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดดังกล่าวเป็นการออกระเบียบตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๔ แต่มิได้ปฏิบัติตามมาตรา ๕ และมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง เป็นการออกระเบียบโดยไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนที่กฎหมายบัญญัติ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง และมาตรา ๑๙๗ วรรคสี่ ส่วนที่ว่าขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติรัฐธรรมนูญมาตราอื่น ไม่จำต้องวินิจฉัย

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า<u>มติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๕ วันพุธที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาการฟ้องคดีปกครอง เป็นการออกระเบียบตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๔ แต่มิได้ดำเนินการตามมาตรา ๕ และมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง และมาตรา ๑๙๗ วรรคสี่</u>

(๔) คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๔

ในคดีนี้ ศาลรัฐธรรมนูญได้กำหนดประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า มติของคณะกรรมการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่ตัดสิทธิผู้ร้องเรียนทั้งสองในการเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เนื่องจากเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐ (๑๘) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ หรือไม่ และมีเหตุเพิกถอนมติดังกล่าวกับคืนสิทธิแก่ผู้ร้องเรียนทั้งสอง หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๖ บัญญัติให้มีสภานิติบัญญัติแห่งชาติประกอบด้วยสมาชิกจำนวนไม่เกินสองร้อยห้าสิบคนทำหน้าที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา ต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖๓ วรรคหนึ่ง ซึ่งเป็นบทเฉพาะกาลบัญญัติให้ในระหว่างที่ยังไม่มีสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้ ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ยังคงทำหน้าที่รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาต่อไป และให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ทำหน้าที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา ตามลำดับ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติและสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติสิ้นสุดลงในวันก่อนวันเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปที่จัดขึ้นตามรัฐธรรมนูญนี้ โดยศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๖๐ วินิจฉัยไว้แล้วว่า “... บทเฉพาะกาลที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเป็นบทบัญญัติที่ยกเว้นเนื้อหาในรัฐธรรมนูญซึ่งจำเป็นต้องมีขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาในช่วงเปลี่ยนผ่านระหว่างการบังคับใช้รัฐธรรมนูญฉบับก่อนกับฉบับปัจจุบัน เพื่อให้การบังคับใช้รัฐธรรมนูญเป็นไปอย่างราบรื่นและเหมาะสมกับสภาพบ้านเมืองในระยะเริ่มแรก รวมทั้งเพื่อให้องค์กรนั้นสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง โดยมิให้เกิดช่องว่างอันจะส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ต้องหยุดชะงัก จนกว่ากลไกที่กำหนดขึ้นใหม่ หรือใช้บังคับนั้นมีความพร้อมหรือสามารถดำเนินการได้ แล้วแต่กรณี ...” การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจึงอยู่ในฐานะของการทำหน้าที่แทนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาชั่วคราวในสถานการณ์ที่จำเป็นระหว่างรอให้มีการจัดตั้งองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติตามรัฐธรรมนูญเท่านั้น ประกอบกับเมื่อพิจารณาคุณสมบัติ ที่มา ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งและกรณีอื่นอีกหลายประการของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีความแตกต่างจากของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา การที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ “ทำหน้าที่เป็น” สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาตามลำดับนั้น ย่อมหมายถึง การให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำภารกิจของตนด้วยความรับผิดชอบอย่างสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา โดยเป็นบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่แทนในระหว่างที่ยังไม่มีสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา แต่มิได้หมายความว่าสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ “เป็น” สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาแต่อย่างใด ดังนั้น การที่ผู้ร้องเรียนทั้งสองเคยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๓ วรรคหนึ่ง ไม่ถือว่าเป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิก

วุฒิสภาอันเป็นลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐ (๑๘)

ส่วนที่ผู้ร้องโต้แย้งว่ามติดังกล่าวของผู้ถูกร้องไม่สอดคล้องกับการวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เช่นเดียวกันที่มีมติว่า การเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติไม่ถือเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาอันเป็นลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๑ (๑๘) มติดังกล่าวของผู้ถูกร้องเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ขัดต่อหลักความเสมอภาค เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ เห็นว่า ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าคณะกรรมการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเคยให้ผู้อื่นที่เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้รับการสรรหาเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แต่ปรากฏตามคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและเอกสารประกอบของผู้ถูกร้องว่า ที่ผ่านมาคณะกรรมการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติวินิจฉัยมาโดยตลอดว่าบุคคลใดที่เคยเป็นหรือเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้มีลักษณะต้องห้าม ทำให้ไม่มีสิทธิเข้ารับการสรรหา ซึ่งไม่มีความแตกต่างไปจากการวินิจฉัยกรณีของผู้ร้องเรียนทั้งสอง มติดังกล่าวของผู้ถูกร้องไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ไม่ขัดต่อหลักความเสมอภาค จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗

สำหรับคำขอของผู้ร้องที่ว่า มีเหตุเพิกถอนมติดังกล่าวกับคืนสิทธิแก่ผู้ร้องเรียนทั้งสองหรือไม่ เห็นว่า เมื่อวินิจฉัยไว้แล้วว่า มติดังกล่าวของผู้ถูกร้องไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ จึงไม่จำต้องวินิจฉัยคำขอเกี่ยวกับการเพิกถอนมติดังกล่าวและการคืนสิทธิแก่ผู้ร้องเรียนทั้งสองแต่อย่างใด

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า <u>มติดังกล่าวของผู้ถูกร้องไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗</u>

(๕) คำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๖๕

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา หนังสือชี้แจง และเอกสารประกอบแล้วเห็นว่า คดีเป็นปัญหาข้อกฎหมายและมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ จึงยุติการไต่สวนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง ส่วนที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า มติหรือการกระทำของผู้ถูกร้องที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม เป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๑๙๘ และขอให้เพิกถอนมติหรือการกระทำดังกล่าว นั้นเห็นว่า มติหรือการกระทำของผู้ถูกร้องตามที่กล่าวอ้างเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย มิใช่การใช้อำนาจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ หากมีผลกระทบต่อสถานภาพหรือสิทธิของบุคคล ผู้ร้องเรียนสามารถใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมต่อศาลอื่นได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ

ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) กรณีต้องด้วยมาตรา ๔๖ วรรคสาม ศาลรัฐธรรมนูญไม่รับวินิจฉัยคำขอในส่วนนี้ และกำหนดประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๑๙๘ หรือไม่

ข้อโต้แย้งของผู้ร้องที่ว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม เป็นบทบัญญัติที่บัญญัติให้การแต่งตั้งตุลาการศาลปกครองแตกต่างจากการแต่งตั้งผู้พิพากษาในศาลยุติธรรมที่ไม่ต้องให้ผู้ถูกร้องให้ความเห็นชอบ เป็นการปฏิบัติที่แตกต่างกันต่อสิ่งที่มีสาระสำคัญเหมือนกันขัดต่อหลักความเสมอภาค ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสามนั้น เห็นว่า หลักความเสมอภาคมีสาระสำคัญเพื่อคุ้มครองการปฏิบัติต่อบุคคลโดยจะต้องปฏิบัติต่อสิ่งที่มีสาระสำคัญเหมือนกันอย่างเท่าเทียมกันและจะต้องปฏิบัติต่อสิ่งที่มีสาระสำคัญแตกต่างกันให้แตกต่างกันไปตามลักษณะของเรื่องนั้น ๆ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๔ บัญญัติให้ศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวง เว้นแต่คดีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลอื่น และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๗ บัญญัติให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีปกครองอันเนื่องมาจากการใช้อำนาจทางปกครองหรือเนื่องมาจากการดำเนินกิจการทางปกครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ศาลยุติธรรมและศาลปกครองจึงมีหน้าที่และอำนาจการจัดตั้ง และวิธีพิจารณาคดีที่แตกต่างกัน แม้ผู้พิพากษาศาลยุติธรรมและตุลาการศาลปกครองเป็นตำแหน่งที่มีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีตามที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายบัญญัติ แต่หน้าที่และอำนาจของศาลทั้งสองมีความแตกต่างกัน ผู้พิพากษาหรือตุลาการในแต่ละศาลจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจกฎหมายและความเชี่ยวชาญตามคดีแต่ละประเภทตามความเหมาะสมของแต่ละศาล ทำให้การกำหนดที่มา ลักษณะการแต่งตั้งและการคัดเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งย่อมแตกต่างกันด้วย นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญบัญญัติให้การบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับผู้พิพากษาหรือตุลาการ เช่น การสรรหาและการแต่งตั้ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน และการลงโทษทางวินัย ดำเนินการโดยคณะกรรมการตุลาการของแต่ละศาล โดยรูปแบบคณะกรรมการที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่เหมาะสม แต่ละศาลจึงกำหนดรูปแบบในการคัดเลือกบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหรือตุลาการที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะผู้พิพากษาศาลฎีกาต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในการพิจารณาคดีตั้งแต่ผู้ช่วยผู้พิพากษา การปฏิบัติหน้าที่อยู่ภายใต้กรอบของประมวลจริยธรรมข้าราชการตุลาการและควบคุมกำกับการปฏิบัติงานโดยคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมมาตั้งแต่ต้น สำหรับตุลาการศาลปกครองสูงสุด กำหนดให้การแต่งตั้งตุลาการศาลปกครองสูงสุดอาจดำเนินการได้โดยวิธีการพิจารณาเลื่อนตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น โดยคำนึงถึงหลักอาวุโส ความรู้ความสามารถ ความรับผิดชอบ ความเหมาะสม ประวัติและผลงานการปฏิบัติราชการ และโดยวิธีการพิจารณาคัดเลือกบุคคลซึ่งมิได้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองในขณะนั้น โดยมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และมีความเหมาะสมที่จะแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลปกครองสูงสุด ซึ่งอาจมิใช่บุคคลที่เคยดำรงตำแหน่งตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น เมื่อบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาในศาลยุติธรรมและตุลาการศาลปกครองสูงสุดมีสาระสำคัญที่แตกต่างกันย่อมมีกระบวนการในการคัดเลือกที่แตกต่างกันได้ ไม่อาจนำมาเปรียบเทียบกัน การดำเนินการแต่ละกระบวนการในการคัดเลือกตุลาการศาลปกครอง

สูงสุดย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมาย โดยใช้บังคับแก่ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุดทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ดังนั้น พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม ที่บัญญัติให้การแต่งตั้งตุลาการศาลปกครองสูงสุดได้รับความเห็นชอบจากผู้ถูกร้องแล้วให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง จึงไม่ขัดต่อหลักความเสมอภาค ไม่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม

ส่วนที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม เป็นบทบัญญัติแทรกแซงการบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับตุลาการศาลปกครองขัดต่อความเป็นอิสระของการบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับตุลาการศาลปกครองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๘ นั้น เห็นว่า หลักความเป็นอิสระของตุลาการเป็นหลักการสำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีการแบ่งแยกอำนาจโดยให้การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายและในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ เพื่อเป็นหลักประกันให้การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีให้เป็นไปโดยรวดเร็ว เป็นธรรม และปราศจากอคติทั้งปวง รัฐธรรมนูญบัญญัติหลักการคุ้มครองความเป็นอิสระของฝ่ายตุลาการไว้หลายกรณี เช่น ความเป็นอิสระในการทำหน้าที่ของผู้พิพากษาหรือตุลาการที่ย่อมมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี ความเป็นอิสระในทางองค์กร โดยมีหน่วยงานธุรการที่เป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้องค์กรศาลมีความเป็นอิสระปราศจากการแทรกแซงจากองค์กรอื่นของรัฐ อันมีผลให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างอิสระและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งความเป็นอิสระของตัวบุคคลที่กำหนดให้มีองค์กรบริหารงานบุคคลของตุลาการโดยเฉพาะในรูปแบบคณะกรรมการตุลาการที่ต้องมีความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล เช่น การสรรหาและการแต่งตั้ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน และการลงโทษทางวินัย

เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแต่งตั้งบุคคลที่มีความเหมาะสมและสมควรได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอื่นโดยผู้ถูกร้อง เช่น การให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กร เช่นประธานศาลปกครองสูงสุดและตุลาการศาลปกครองสูงสุด อัยการสูงสุด กรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา และเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ผู้ถูกร้องจึงเป็นองค์กรนิติบัญญัติที่ให้ความเห็นชอบบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ทั้งนี้ ผู้ถูกร้องอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๘ ตราข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อดำเนินกิจการและการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายบัญญัติไว้ โดยหลักการให้ความเห็นชอบบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุดบัญญัติไว้ครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๗๗ วรรคสอง และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๒๔ วรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานิติศาสตร์และผู้ทรงคุณวุฒิในการบริหารราชการแผ่นดินอาจได้รับแต่งตั้งให้เป็นตุลาการในศาลปกครองสูงสุดได้ การแต่งตั้งให้บุคคลดังกล่าวเป็นตุลาการในศาลปกครองสูงสุดให้แต่งตั้งไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนตุลาการในศาลปกครองสูงสุดทั้งหมด และต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองตามที่กฎหมายบัญญัติและได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาก่อน แล้วจึงนำความกราบบังคมทูล” การให้ความเห็นชอบของผู้ถูกร้องมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ถูกร้องซึ่งเป็นองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติมีบทบาทกลั่นกรองผู้มีความเหมาะสมและสมควรได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุด เพื่อให้ศาลปกครองเป็นองค์กรตรวจสอบหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับการยอมรับนับถือจากคู่กรณี ซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นผู้ถูกฟ้องคดี แม้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันไม่ได้บัญญัติให้การแต่งตั้งตุลาการในศาลปกครองสูงสุดต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ถูกร้องเหมือนดังเช่นที่เคยบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านมา แต่ยังคงหลักการเดิมในการคัดเลือกและแต่งตั้งตุลาการศาลปกครองสูงสุดในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติที่บัญญัติรับรองไว้แล้ว โดยยึดถือปฏิบัติตามเจตนารมณ์ในการจัดตั้งศาลปกครองครั้งแรก ไม่จำต้องบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญอีก เมื่อ ก.ศป. พิจารณาคัดเลือกบุคคลผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลปกครองสูงสุดแล้ว ให้เสนอรายชื่อดังกล่าวต่อนายกรัฐมนตรีและให้นายกรัฐมนตรีนำรายชื่อเสนอขอความเห็นชอบต่อผู้ถูกร้อง จากนั้นผู้ถูกร้องจะดำเนินการตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยตั้งคณะกรรมาธิการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุด รวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานอันจำเป็น การให้ความเห็นชอบของผู้ถูกร้องเป็นเพียงขั้นตอนที่เกิดขึ้นภายหลังจาก ก.ศป. พิจารณาคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุด โดยทำหน้าที่ในการตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อ ก่อนที่นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง เป็นกระบวนการกลั่นกรองที่เกี่ยวกับความประพฤติและพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลที่จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุดโดยเริ่มต้นขึ้นภายหลังได้รับรายชื่อจากนายกรัฐมนตรีและสิ้นสุดลงเมื่อมีการพิจารณาลงมติซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ขั้นตอนดังกล่าวมิได้เกี่ยวข้องกับการดำเนินการคัดเลือกตุลาการศาลปกครองสูงสุดที่กระทำโดย ก.ศป. เนื่องจาก ก.ศป. มีความเป็นอิสระในการคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลปกครองสูงสุดตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๓ และหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ ก.ศป. กำหนด นอกจากนี้ องค์ประกอบของ ก.ศป. ไม่ปรากฏว่าผู้ถูกร้องเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบของผู้ถูกร้องจึงไม่ได้เป็นการใช้อำนาจขัดหรือแย้งกับ ก.ศป. และไม่กระทบต่อหลักความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับตุลาการศาลปกครอง แต่เป็นบทบัญญัติที่สอดคล้องกับหลักการในการจัดตั้งศาลปกครองและการทำหน้าที่ของตุลาการในศาลปกครองสูงสุดที่เป็นศาลชั้นสุดท้ายในการพิจารณาพิพากษาคดีปกครอง การให้ผู้ถูกร้องให้ความเห็นชอบบุคคลให้ดำรงตำแหน่งตุลาการ

ศาลปกครองสูงสุด ไม่ขัดต่อความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับตุลาการศาลปกครองสูงสุด ดังนั้น พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๘ ด้วย

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญโดยมติเสียงข้างมากจึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๑๙๘

๓.๒.๑.๒ คำสั่งที่เป็นเรื่องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

(ตั้งแต่คำสั่งที่ ๒๒/๒๕๖๑ จนถึงคำสั่งที่ ๘/๒๕๖๗ รวมทั้งสิ้น ๔๐๔ คำสั่ง ทั้งนี้ เป็นคำสั่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ จำนวน ๓๔๖ คำสั่ง) โดยที่มีเหตุผลถึงกรณีการกระทำอันละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครอง จำนวน ๑๔๐ คำสั่ง อันได้แก่ คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๑ (ประเด็นที่หนึ่ง และประเด็นที่สอง) คำสั่งที่ ๓๑/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๓๒/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๓๓/๒๕๖๑ (ประเด็นที่สาม) คำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๓๙/๒๕๖๑ (ประเด็นที่หนึ่ง ประเด็นที่สอง และประเด็นที่สี่) คำสั่งที่ ๔๐/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๔๑/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๔๒/๒๕๖๑ (ประเด็นที่หนึ่ง) และคำสั่งที่ ๔๔/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๔๗/๒๕๖๑ ประเด็นที่สอง คำสั่งที่ ๔๘/๒๕๖๑ (ประเด็นที่หนึ่ง) คำสั่งที่ ๕๐/๒๕๖๑ (ประเด็นที่หนึ่ง) คำสั่งที่ ๕๒/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๕๓/๒๕๖๑ (ประเด็นที่หนึ่ง) คำสั่งที่ ๕๗/๒๕๖๑ (ประเด็นที่สอง) คำสั่งที่ ๖๔/๒๕๖๒ ประเด็นที่หนึ่ง คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๖๕/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๒ ประเด็นที่หนึ่ง คำสั่งที่ ๖/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๗/๒๕๖๒ (ประเด็นที่หนึ่ง) คำสั่งที่ ๙/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๑๐/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๑๑/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๑๓/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๑๙/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๒๒/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๒๔/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๒ (ประเด็นที่หนึ่ง) คำสั่งที่ ๒๘/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๒๙/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๓๐/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๓๑/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๓๔/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๓๙/๒๕๖๒ ประเด็นที่หนึ่ง คำสั่งที่ ๔๒/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๔๔/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๔๕/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๔๖/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๔๗/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๔๘/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๔๙/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๕๐/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๕๒/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๕๓/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๕๔/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๕๙/๒๕๖๒ ประเด็นที่หนึ่ง คำสั่งที่ ๖๒/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๖๓/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๖๕/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๓ ประเด็นที่สอง คำสั่งที่ ๗/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่งและประเด็นที่สอง คำสั่งที่ ๙/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๑๐/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๑๑/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๑๘/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๒๐/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๒๑/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๒๒/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๒๓/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๒๘/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๓๑/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๓๔/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๓๕/๒๕๖๓ ประเด็นที่สอง คำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่ง ประเด็นที่สอง และประเด็นที่สาม คำสั่งที่ ๔๐/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๔๔/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่ง และประเด็นที่สอง คำสั่งที่ ๔๕/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่ง คำสั่งที่ ๔๗/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่ง และประเด็นที่สอง คำสั่งที่ ๕๕/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๕๗/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่ง และประเด็นที่สอง คำสั่งที่ ๕๘/๒๕๖๓ และคำสั่งที่ ๖๑/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๖๔/๒๕๖๓ ประเด็นที่สอง และคำสั่งที่ ๖๕/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่ง และประเด็นที่สอง คำสั่งที่ ๗๕/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๔/๒๕๖๔ ประเด็นที่สอง คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๑๒/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๑๕/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๒๒/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๓๗/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๓๙/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๔๑/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๕๐/๒๕๖๔ ประเด็นที่หนึ่ง ประเด็นที่สอง และประเด็นที่สาม คำสั่งที่ ๕๓/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๕๕/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๖/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๑๓/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๑๕/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๑๗/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๑๘/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๒๑/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๒๒/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๒๓/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๒๔/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๒๕/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๒๖/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๒๘/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๒๙/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๓๐/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๔๓/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๕๔/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๕๕/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๕๖/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๖๐/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๖๑/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๖๔/๒๕๖๕ และคำสั่งที่ ๖๘/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๗๒/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๗๘/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๙/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๑๕/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๑๗/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๑๘/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๒๐/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๒๓/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๒๔/๒๕๖๖ คำสั่ง

ที่ ๓๑/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๓๒/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๓๓/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๔๕/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๕๒/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๕๔/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๕๘/๒๕๖๖ และคำสั่งที่ ๖๐/๒๕๖๖

ทั้งนี้ อาจจำแนกการให้เหตุผลได้ ๒ กรณี ได้แก่

(๑) กรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ จำนวน ๑๐๙ คำสั่ง

อันได้แก่ คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๑ (ประเด็นที่หนึ่ง) คำสั่งที่ ๓๑/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๓๙/๒๕๖๑ (ประเด็นที่สอง และประเด็นที่สี่) คำสั่งที่ ๔๐/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๔๑/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๔๒/๒๕๖๑ (ประเด็นที่หนึ่ง) คำสั่งที่ ๕๓/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๕๕/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๕๗/๒๕๖๑ (ประเด็นที่สอง) คำสั่งที่ ๖๔/๒๕๖๑ ประเด็นที่หนึ่ง และคำสั่งที่ ๓/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๖/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๗/๒๕๖๒ (ประเด็นที่หนึ่ง) คำสั่งที่ ๑๐/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๑๓/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๒๒/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๒๔/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๒ (ประเด็นที่หนึ่ง) คำสั่งที่ ๒๘/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๒๙/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๓๐/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๓๑/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๓๔/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๔๒/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๔๔/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๔๕/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๔๖/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๔๗/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๔๘/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๔๙/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๕๐/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๒ และคำสั่งที่ ๕๒/๒๕๖๒ และคำสั่งที่ ๕๙/๒๕๖๒ ประเด็นที่หนึ่ง คำสั่งที่ ๖๒/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๖๓/๒๕๖๒ และ คำสั่งที่ ๖๕/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๗/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่ง คำสั่งที่ ๙/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๑๐/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๑๑/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๑๘/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๒๐/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๒๑/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๒๒/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๒๓/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๒๘/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๓๑/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๓๔/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๓ ประเด็นที่สอง คำสั่งที่ ๔๐/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๔๔/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่ง คำสั่งที่ ๔๗/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่ง คำสั่งที่ ๕๕/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๕๗/๒๕๖๓ ประเด็นที่สอง คำสั่งที่ ๕๘/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๖๑/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๖๔/๒๕๖๓ ประเด็นที่สอง คำสั่งที่ ๖๕/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่ง คำสั่งที่ ๗๕/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๔/๒๕๖๔ ประเด็นที่สอง คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๑๒/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๑๕/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๒๒/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๓๗/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๔๑/๒๕๖๔ และคำสั่งที่ ๕๐/๒๕๖๔ ประเด็นที่หนึ่ง และประเด็นที่สอง คำสั่งที่ ๕๓/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๕๕/๒๕๖๔ และคำสั่งที่ ๖/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๑๓/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๑๗/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๑๘/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๒๑/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๒๒/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๒๓/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๒๔/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๒๕/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๒๖/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๒๘/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๒๙/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๓๐/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๕๔/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๕๕/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๕๖/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๖๐/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๖๑/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๗๘/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๑๘/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๒๓/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๒๔/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๓๑/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๓๒/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๓๓/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๕๒/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๕๔/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๕๘/๒๕๖๖ และคำสั่งที่ ๖๐/๒๕๖๖ **ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้**

๑) คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๑ (ประเด็นที่หนึ่ง)

<u>ประเด็นที่หนึ่ง</u>

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และคำร้องทั่วไปขอเพิ่มเติมคำร้อง เป็นกรณีที่ผู้ร้องทั้งเจ็ดกล่าวอ้างว่าการกระทำของคณะรัฐมนตรี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน คณะกรรมการปิโตรเลียม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๖๓ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘ และมาตรา ๑๖๔ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องทั้งเจ็ดไม่เห็นด้วยกับการบริหารราชการแผ่นดินเกี่ยวกับปิโตรเลียมตามกฎหมาย และกล่าวอ้างว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ไม่เป็นไปตามกฎหมาย และมีลักษณะผลประโยชน์ทับซ้อน ซึ่งเป็นเรื่องที่ผู้ร้องทั้งเจ็ดมีสิทธิที่จะร้องไปยังองค์กรที่มีอำนาจตรวจสอบตามกฎหมายหรืออาจดำเนินการตามที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่นกำหนดไว้ได้ ประกอบกับข้อเท็จจริงตามคำร้องยังไม่ปรากฏว่ามีการกระทำใดที่เป็นการละเมิดเข้าไปในขอบเขตของสิทธิผู้ร้องทั้งเจ็ดเช่นว่านั้นโดยปราศจากอำนาจหรือโดยไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายแต่อย่างใด จึงเป็นกรณีที่ไม่อาจใช้สิทธิยื่นคำร้องได้ตามมาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ (๒)

๒) คำสั่งที่ ๓๑/๒๕๖๑

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องทั้งสามกล่าวอ้างว่าการกระทำของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นเหตุให้ผู้ร้องทั้งสามได้รับความเสียหายเนื่องจากทำให้บริษัท ประชุมพร จำกัด ไม่จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์บ้านและที่ดินให้แก่ผู้ร้องทั้งสาม และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญส่งหลักฐานของผู้ร้องทั้งสามตามคำร้องนี้เสนอต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง ในคดีหมายเลขดำที่ อท. ๙๐/๒๕๕๙ คดีหมายเลขแดงที่ อท. ๒๖๖/๒๕๖๐ เพื่อให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ร้องทั้งสาม โดยข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่ามีการกระทำใดของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้องทั้งสาม และมิได้ขอให้วินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ผู้ร้องทั้งสามจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวโดยอาศัยช่องทางตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๓) คำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๑

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการที่ผู้ร้องดำเนินธุรกิจในรูปแบบการจัดตั้งบริษัทร่วมทุนเสาโทรคมนาคม โดยการจะนำเสาที่มีอยู่ออกให้ผู้ประกอบการเช่าหรือใช้พื้นที่บนเสาของบริษัทร่วมทุนของผู้ร้องถือเป็นการดำเนินกิจการที่เป็นโครงสร้างหรือโครงข่ายขั้นพื้นฐานของกิจการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของรัฐอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนหรือเพื่อความมั่นคงของรัฐที่รัฐจะกระทำด้วยประการใดให้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชนหรือทำให้รัฐเป็นเจ้าของน้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดมิได้ ตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๖ วรรคสอง บัญญัติหรือไม่ และมีคำขอเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๖ ว่าผู้ร้องอยู่ในฐานะเป็นรัฐที่จัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึงหรือไม่ และกรณีที่จะเป็นการ

ดำเนินการตามมาตรา ๕๖ วรรคสองได้ จะต้องเป็นกรณีตามมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่งก่อนหรือไม่ คำว่า “รัฐ” หมายถึงหน่วยงานใด ผู้ร้องควรมีสัดส่วนการถือหุ้นอย่างไร และการถือหุ้นของรัฐต้องเป็นหน่วยงานเดียวหรือหลายหน่วยงาน การบริหารจัดการบริษัท การกำหนดข้อบังคับ และสัดส่วนกรรมการต้องพิจารณาสัดส่วนการถือหุ้น หรือมีข้อจำกัดประการใด หรือไม่ ซึ่งการยื่นคำร้องเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ เมื่อข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่ามีการกระทำใดอันเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้อง ทั้งผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ผู้ร้องเพียงยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญแปลความหรืออธิบายความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๖ เพื่อให้ผู้ร้องดำเนินกิจการธุรกิจในรูปแบบการจัดตั้งบริษัทร่วมทุนเสาโทรคมนาคมโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญเท่านั้น กรณีจึงไม่ต้องด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๔) คำสั่งที่ ๓๙/๒๕๖๑ (ประเด็นที่สอง และประเด็นที่สี่)

ประเด็นที่สอง สำหรับกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าได้รับความเดือดร้อนจากการที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ได้มีหนังสือ ลับ ที่ กฟผ. ๙๓๑๑๓๖/๙๓๘๐๒ (๑๔๘๙) ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ จัดส่งสำเนาเอกสารการต่ออายุสัญญาเช่าและยืนยันราคาค่าเช่ารถยนต์ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๘ ให้แก่ผู้ร้อง และประวัติของอัยการสูงสุดยังไม่ตรงกับความเป็นจริงนั้น เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ร้องมิได้เป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้โดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น จึงเป็นกรณีที่ไม่อาจใช้สิทธิยื่นคำร้องได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖

ประเด็นที่สี่ สำหรับกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างมาในคำร้องเพิ่มเติมและเอกสารประกอบ (เหตุผลที่หนึ่ง) ล้วนเป็นข้อเท็จจริงเพิ่มเติมที่ไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้โดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น

(เหตุผลที่สอง) นอกจากนี้ การที่ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญหลายครั้ง โดยมีมูลคดีมาจากการที่ผู้ร้องต้องการตรวจสอบบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งอัยการสูงสุดด้วยเหตุส่วนตัว ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งไม่รับไว้พิจารณาวินิจฉัยทุกคำร้อง เนื่องจากไม่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ คำร้องของผู้ร้องที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยอาศัยมูลคดีดังกล่าวจึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๕) คำสั่งที่ ๔๐/๒๕๖๑

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าประชาชนไม่ได้รับความเป็นธรรมจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เนื่องจากมีบทบัญญัติที่

บิดเบือนอำนาจอธิปไตยอันเป็นของปวงชนชาวไทย จำกัดสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองของประชาชน ไม่สอดคล้องกับจารีตประเพณีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และตราขึ้นโดยฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งการยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖

(เหตุผลที่หนึ่ง) เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเพียงว่าประชาชนไม่ได้รับความเป็นธรรมจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญเท่านั้น ยังไม่ปรากฏว่ามีการกระทำใดอันเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้อง

(เหตุผลที่สอง) ทั้งผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน กรณีจึงไม่ต้องด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๖) คำสั่งที่ ๔๑/๒๕๖๑

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้นำคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๐/๒๕๖๑ กลับมาพิจารณาใหม่ โดยกล่าวอ้างว่าผู้ร้องได้ดำเนินการยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินมีหนังสือแจ้งผลการวินิจฉัยต่อผู้ร้องแล้ว แต่ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยแล้วมีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๐/๒๕๖๑ นั้น เป็นคนละกรณีกับกรณีประเด็นที่ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการวินิจฉัยต่อผู้ร้อง กล่าวคือ คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๐/๒๕๖๑ ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๙ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ส่วนกรณีของผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๕ วรรคสอง มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๖ (๑) ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ประกอบกับการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ถึง มาตรา ๔๘

(เหตุผลที่หนึ่ง) เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้โดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น

(เหตุผลที่สอง) นอกจากนี้ การที่ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญหลายครั้ง โดยมีมูลคดีมาจากการที่ผู้ร้องต้องการตรวจสอบบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งอัยการสูงสุดด้วยเหตุส่วนตัว ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งไม่รับไว้พิจารณาวินิจฉัยทุกคำร้อง เนื่องจากไม่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ คำร้องของผู้ร้องที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยอาศัยมูลคดีนี้จึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม กรณีจึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

๗) คำสั่งที่ ๔๒/๒๕๖๑ (ประเด็นที่หนึ่ง)

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้อง

ประเด็นที่หนึ่ง เป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ร้องได้เคยขอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทบทวนคำวินิจฉัยเรื่องร้องเรียนแต่ผู้ตรวจการแผ่นดินได้วินิจฉัยให้ยุติการทบทวน ต่อมาผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินขอให้ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของ [redacted] ขณะดำรงตำแหน่งรองอัยการสูงสุด และตรวจสอบคุณสมบัติและจริยธรรมของ [redacted] ขณะดำรงตำแหน่งอัยการสูงสุด รวมทั้งขอให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครองเพื่อพิจารณาวินิจฉัยให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และผู้ตรวจการแผ่นดินได้วินิจฉัยให้ยุติเรื่องร้องเรียนทั้งสามเรื่อง ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยและมีคำสั่งให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทบทวนคำวินิจฉัย

(เหตุผลที่หนึ่ง) ซึ่งข้อเท็จจริงดังกล่าวไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น

(เหตุผลที่สอง) ประกอบกับการที่ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญหลายครั้งโดยมีมูลเหตุมาจากการที่ผู้ร้องต้องการตรวจสอบบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งอัยการสูงสุดด้วยเหตุส่วนตัวซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยทุกคำร้อง เนื่องจากไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ถึงมาตรา ๔๘ คำร้องของผู้ร้องที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยอาศัยมูลคดีดังกล่าวจึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญพ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๘) คำสั่งที่ ๕๓/๒๕๖๑ (ประเด็นที่หนึ่ง)

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับคดีปกครองของผู้ร้องว่า ผู้ร้องมีสถานะเป็นลูกจ้างรัฐวิสาหกิจหรือไม่ และศาลปกครองสูงสุดบังคับใช้กฎหมายในขณะที่จำเลยกระทำความผิดและใช้กฎหมายในส่วนที่เป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิดหรือไม่ เห็นว่า การยื่นคำร้องเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่ามีการกระทำใดอันเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้อง แต่เป็นเพียงการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับสถานะของผู้ร้องเพื่อนำไปใช้กับผู้ทำงานในรัฐวิสาหกิจทั้ง ๕๖ แห่ง และตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับการพิจารณาคดีของศาลปกครองสูงสุด ซึ่งมีลักษณะเป็นการหารือเท่านั้น ประกอบกับผู้ร้องยังมิได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน กรณีจึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๙) คำสั่งที่ ๕๕/๒๕๖๑

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบ เป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาออกคำสั่งตัดสินการละเมิดสิทธิบัตรกับบริษัทและภาครัฐที่ใช้เทคโนโลยีที่ผู้ร้องเป็นผู้คิดค้นโดยไม่ได้รับอนุญาต และให้ธนาคารแห่งประเทศไทยชำระหนี้สิทธิบัตรกับผู้ร้องจำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ (ห้าล้านล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ) ซึ่งแม้ผู้ร้องจะได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินแล้วก็ตาม แต่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ นั้น จะต้องระบุการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญให้ชัดเจนว่าเป็นการกระทำใดและละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของตนอย่างไร ข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าผู้ร้องเพียงแต่ต้องการให้ศาลรัฐธรรมนูญออกคำสั่งตัดสินการละเมิดสิทธิบัตรและให้ชำระหนี้สิทธิบัตรให้แก่ผู้ร้องเท่านั้น โดยไม่ปรากฏว่ามีการกระทำใดละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเป็นคำร้องที่ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย เพราะไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสอง และวรรคสาม ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๑๐) คำสั่งที่ ๕๗/๒๕๖๑ (ประเด็นที่สอง)

ข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าการที่เจ้าอาวาสวัดกระโจมทองซึ่งเป็นพระอุปัชฌาย์ไม่ทำการอุปสมบทให้ผู้ร้องนั้นไม่ได้อ้างเหตุผลเกี่ยวกับกฎระเบียบใดของกรมการศาสนาหรือมหาเถรสมาคม เพียงแต่ผู้ร้องสอบถามข้อมูลจากบุคคลอื่นแล้วคาดการณ์เองว่าพระอุปัชฌาย์ไม่ทำการอุปสมบทให้เพราะผู้ร้องเป็นคนชราซึ่งผู้ร้องกล่าวอ้างว่าเป็นไปตามกฎมหาเถรสมาคม ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ว่าด้วยการแต่งตั้งถอดถอนพระอุปัชฌาย์ ข้อ ๑๓ (๕) ที่กำหนดคุณลักษณะของกุลบุตรที่จะรับการบรรพชาอุปสมบทไว้ว่าไม่เป็นคนชรา อย่างไรก็ตามกฎมหาเถรสมาคมดังกล่าวมิใช่บทบังคับห้ามมิให้พระอุปัชฌาย์ทำการอุปสมบทให้คนชราอย่างเด็ดขาด เป็นแต่เพียงการกำหนดให้พระอุปัชฌาย์ต้องพบผู้ที่จะขออุปสมบทก่อนเพื่อพิจารณาความเหมาะสมเท่านั้น นอกจากนี้แม้เจ้าอาวาสวัดกระโจมทองจะไม่ทำการอุปสมบทให้ผู้ร้องก็ยังสามารถขอให้พระอุปัชฌาย์รูปอื่นทำการอุปสมบทให้ได้ ผู้ร้องจึงไม่ใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้โดยตรงอันเนื่องมาจากการกระทำของกรมการศาสนาและมหาเถรสมาคมในฐานะหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐแต่อย่างใด กรณีจึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง

๑๑) คำสั่งที่ ๖๔/๒๕๖๑ (ประเด็นที่หนึ่ง)

ข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ร้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้อย่างไร ผู้ร้องจึงไม่ใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ จึงไม่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๘ ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

หมายเหตุ ในคำสั่งนี้ใช้ทั้งมาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งมีข้อน่าพิจารณาว่าผู้ร้องได้ร้องเฉพาะพระราชกฤษฎีกาที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๘ ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหลายมาตรา เป็นการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายลำดับรอง <u>โดยไม่น่าจะเป็นกรณีของมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นกรณีของการตรวจสอบผลจากบัญญัติแห่งกฎหมาย (กฎหมายระดับพระราชบัญญัติหรือเทียบเท่า) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ</u> แต่น่าจะเป็นเฉพาะกรณีมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ เท่านั้น

๑๒) คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๒

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการที่เรือนจำกลางบางขวางไม่เปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกคำสั่งลงโทษทางวินัยแก่ผู้ร้อง เพื่อให้เป็นไปตามผลของคำพิพากษาศาลจังหวัดนนทบุรีที่ยกฟ้องในคดีที่พนักงานอัยการจังหวัดนนทบุรีเป็นโจทก์ฟ้องผู้ร้องเป็นจำเลยฐานความผิดตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ มาตรา ๔๕ และศาลอุทธรณ์ภาค ๑ พิพากษายืน ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตีความคำพิพากษาศาลยุติธรรมและคำสั่งเรือนจำกลางบางขวางดังกล่าวว่าขัดกันหรือไม่ และขอให้อธิบายความแตกต่างระหว่างการลงโทษทางวินัยและการลงโทษทางอาญา เห็นว่า การยื่นคำร้องเพื่อขอให้ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ เมื่อ<u>ข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่ากรณีที่ศาลจังหวัดนนทบุรียกฟ้องผู้ร้องในคดีอาญาดังกล่าวและศาลอุทธรณ์พิพากษายืนนั้นก็มิได้มีการลงโทษอาญากับผู้ร้องเพิ่มขึ้นแต่ประการใด ส่วนการลงโทษทางวินัยตามคำสั่งเรือนจำกลางบางขวาง ที่ ๔๒/๒๕๕๖ ก็เป็นไปตามกฎระเบียบของเรือนจำ ซึ่งเป็นคนละส่วนกันไม่เป็นการละเมิดสิทธิ แต่อย่างใด ดังนี้เมื่อไม่ปรากฏว่ามีการกระทำใด อันเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้</u> ประกอบกับผู้ร้องยังมิได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน กรณีจึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๑๓) คำสั่งที่ ๖/๒๕๖๒

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนถูกละเมิดสิทธิจากการกระทำของอัยการสูงสุดที่มีคำสั่งฟ้องผู้ร้อง แต่มีคำสั่งไม่สั่งฟ้องบุคคลที่ร่วมกระทำความผิดกับผู้ร้องและได้นำบุคคลดังกล่าวเป็นพยาน จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำของอัยการสูงสุดดังกล่าวเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๗ วรรคสาม ซึ่งผู้จะมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ผู้นั้นจะต้องเป็นบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ <u>กรณีของผู้ร้องมิได้ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญจากการกระทำของอัยการสูงสุดอย่างไร การที่ผู้ร้องกล่าวอ้างนั้นเป็นเพียงความประสงค์ที่จะให้อัยการสูงสุดดำเนินคดีต่อบุคคลอื่นเหมือนดังที่ดำเนินคดีกับตนตามหลักความเสมอภาค ซึ่งการที่บุคคลใดจะกล่าวอ้างเพื่อเรียกร้องให้ปฏิบัติต่อตนตามหลักความเสมอภาคนั้นต้องเป็นกรณีที่บุคคลนั้นมีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายแล้วไม่ได้รับสิทธินั้น แต่กรณี</u>

ของผู้ร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องถูกดำเนินคดีอาญา ซึ่งการดำเนินคดีอาญาดังกล่าวย่อมต้องอยู่บนพื้นฐานของการแสวงหาข้อเท็จจริงที่ได้จากพยานหลักฐานเป็นสำคัญ ผู้ร้องจึงไม่อาจขอให้ตนไม่ต้องถูกดำเนินคดีเพียงยกเหตุผลว่ามีการไม่ดำเนินคดีกับบุคคลอื่นได้ กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

๑๔) คำสั่งที่ ๗/๒๕๖๒ (ประเด็นที่หนึ่ง)

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำของสำนักงานที่ดินจังหวัดแม่ฮ่องสอน สาขาขุนยวม ที่ได้ดำเนินการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) ให้แก่บิดาของผู้ร้องโดยมีเนื้อที่ดินลดลงจากหลักฐาน ส.ค. ๑ เดิม เนื่องจากมีการนำที่ดินบางส่วนของที่ดินดังกล่าวไปออกเป็นเอกสารสิทธิ น.ส.๓ ให้แก่บิดาของผู้ร้องโดยมีเนื้อหาที่ดินลดลงจากหลักฐาน ส.ค.๑ เดิม เนื่องจากมีการนำที่ดินบางส่วนของที่ดินดังกล่าวไปออกเป็นเอกสารสิทธิ น.ส.๓ ให้แก่บุคคลอื่นเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ ซึ่งการยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ **เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีที่บิดาของผู้ร้องเป็นผู้นำเจ้าหน้าที่ทำการรังวัดชี้แนวเขตที่ดินและยอมรับการรังวัดเพื่อออกเอกสารสิทธิในที่ดินดังกล่าว ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้รับมรดกจากบิดาจึงไม่อาจโต้แย้งความถูกต้องของเอกสารสิทธิในที่ดินอันเป็นทรัพย์ของบิดาของผู้ร้องซึ่งเป็นเจ้ามรดกได้ ตามหลักผู้รับโอนไม่มีสิทธิดีกว่าผู้โอน ผู้ร้องจึงไม่ใช่ผู้ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖**

๑๕) คำสั่งที่ ๑๐/๒๕๖๒

ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยในประเด็นการตรวจสอบการกระทำของคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘ มาตรา ๘๙ วรรคหนึ่ง (๒) มาตรา ๙๘ (๑๕) มาตรา ๑๖๐ (๖) และมาตรา ๒๖๕ และขอให้รับเป็นคดีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ และวินิจฉัยเพิกถอนต่อไป ซึ่งการกระทำที่ผู้ร้องกล่าวอ้างมาในคำร้องมีมูลเหตุสืบเนื่องมาจากการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีประกาศรับรองรายชื่อของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่พรรคพลังประชารัฐเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีนั้น เห็นว่า การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ว่าผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ที่ถูกละเมิดหรือเสรีภาพโดยตรง **เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงจากการกระทำของคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่อย่างใด เป็นเพียงการแสดงความเห็นของผู้ร้องเท่านั้น** กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๑๖) คำสั่งที่ ๑๓/๒๕๖๒

การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ว่าผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ที่ถูกละเมิดหรือเสรีภาพโดยตรง **เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงจากการกระทำใด เป็นเพียงการแสดงความเห็นของผู้ร้องเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งในวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ เท่านั้น** กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๑๗) คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๖๒

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องทั้งสี่กล่าวอ้างว่าตนเป็นผู้ได้รับการสรรหาเป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยประธานกรรมการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแจ้งผลการดำเนินการสรรหาของคณะกรรมการต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว แต่สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติไม่รับรองผู้ร้องทั้งสี่ซึ่งมติของที่ประชุมดังกล่าวเป็นการประชุมลับ ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลและเหตุผลในการลงมติให้สาธารณะและผู้ที่ผ่านการสรรหาทราบ การกระทำของสภานิติบัญญัติแห่งชาติจึงเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพ และละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ร้องทั้งสี่ นั้น เห็นว่า การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าผู้ร้องทั้งสี่มิได้อธิบายแสดงเหตุผลว่าการกระทำดังกล่าวละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ร้องทั้งสี่และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญอย่างไร **ประกอบกับผู้ร้องทั้งสี่ยังมิได้ยื่นคำร้องดังกล่าวต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อนตามมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง** กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๑๘) คำสั่งที่ ๒๒/๒๕๖๒

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ที่ถูกละเมิดหรือเสรีภาพโดยตรง และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าการกระทำใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงจากการกระทำใด คงเป็นเพียงการแสดงความเห็นเกี่ยวกับความเชื่อส่วนตัวบุคคล และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการตามความเชื่อของผู้ร้องเท่านั้น คำร้องของผู้ร้องที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยอาศัยมูลเหตุดังกล่าวจึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการพิจารณาวินิจฉัย กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๑๙) คำสั่งที่ ๒๔/๒๕๖๒

เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยตรงจากการกระทำดังกล่าวของคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่อย่างใด กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๒๐) คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๒ (ประเด็นที่หนึ่ง)

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าสำนักงานศาลยุติธรรมไม่ดำเนินการตามที่ผู้ร้องประสงค์ให้เผยแพร่รายละเอียดประมวลระเบียบองค์การตรวจสอบอำนาจรัฐแห่งราชอาณาจักรไทยและระเบียบขององค์การ ฯ ให้ผู้พิพากษาและบุคลากรในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมทราบ ซึ่งแม้ผู้ร้องได้ยื่นเรื่องนี้ต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินวินิจฉัยให้ยุติเรื่องแล้วก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าองค์การตรวจสอบอำนาจรัฐแห่งราชอาณาจักรไทยได้จัดทำประมวลระเบียบองค์การตรวจสอบอำนาจรัฐแห่งราชอาณาจักรไทยและระเบียบองค์การ ฯ โดยมุ่งหมายที่จะใช้บังคับกับหน่วยงานของรัฐและประชาชนทั่วไปโดยไม่มีอำนาจและหน้าที่ที่จะกระทำดังกล่าวได้ ย่อมชอบที่สำนักงานศาลยุติธรรมไม่ดำเนินการตามความประสงค์ของผู้ร้อง การไม่ดำเนินการดังกล่าวของสำนักงานศาลยุติธรรมจึงไม่เป็นการกระทำละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงของผู้ร้องตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๒๑) - ๒๕) คำสั่งที่ ๒๘/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๒๙/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๓๐/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๓๑/๒๕๖๒ และคำสั่งที่ ๓๔/๒๕๖๒(เนื่องจากมีผู้ร้องคนเดียวกันและมีวัตถุที่มุ่งในการตรวจสอบในลักษณะเดียวกัน จึงทำให้มีเหตุผลเป็นไปในแนวทางเดียวกัน)

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องได้ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินมีความเห็นให้ยุติเรื่องร้องเรียนก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงจากการกระทำใดเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๒๖) คำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๒

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ อันเนื่องมาจากการกระทำของพนักงานอัยการที่ดำเนินคดีกับผู้ร้องตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ โดยมิได้ฟ้องร้องดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดรายอื่น เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ และใช้บังคับไม่ได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ว่า ผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง แต่การที่พนักงานอัยการจะใช้ดุลยพินิจฟ้องหรือไม่ฟ้องคดีต่อผู้ต้องหาหรือบุคคลใดนั้นนอกจากจะต้องขึ้นกับพยานหลักฐานที่พนักงานสอบสวนได้แสวงหามาแล้ว ยังต้องพิจารณาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามแต่ละข้อหาด้วย สำหรับความผิดฐานรับหรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ ที่ผู้ร้องอ้างมานั้น การที่พนักงานอัยการจะฟ้องหรือไม่ฟ้องผู้ที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าเป็นฝ่ายให้สินบนก็หากระทบกระเทือนต่อการกระทำความผิดของผู้ร้องที่สำเร็จแล้วในตัวเองโดยสมบูรณ์ไม่ รวมถึงไม่มีผลที่อาจเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาของศาลที่สั่งลงโทษจำคุกผู้ร้อง ผู้ร้องจึงมิใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงจากการกระทำใด กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๒๗) - ๒๙) คำสั่งที่ ๔๒/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๔๔/๒๕๖๒ และคำสั่งที่ ๔๖/๒๕๖๒ (เนื่องจากมีผู้ร้องคนเดียวกันและมีวัตถุที่มุ่งในการตรวจสอบในลักษณะเดียวกัน จึงทำให้มีเหตุผลเป็นไปในแนวทางเดียวกัน)

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องได้ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินมีความเห็นให้ยุติเรื่องร้องเรียนก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงจากการกระทำใด เป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๓๐) คำสั่งที่ ๔๕/๒๕๖๒

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำของสภานิติบัญญัติแห่งชาติซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในฐานะรัฐสภาในการตรากฎหมายภายหลังรัฐธรรมนูญประกาศใช้บังคับโดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๗๙ วรรคสาม ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ว่าผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยตรง และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าการกระทำใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แม้ผู้ร้องจะได้ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินแล้วก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยตรงจากการกระทำใด คงเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำของสภานิติบัญญัติแห่งชาติซึ่งใช้อำนาจในการตรากฎหมายตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญเท่านั้น กรณีจึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๓๑) คำสั่งที่ ๔๗/๒๕๖๒

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า การกระทำของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้งที่ให้เพิกถอนรายชื่อผู้ร้องออกจากการเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการพิจารณาคดีของศาลฎีกาแผนกเลือกตั้งที่มีคำสั่งเพิกถอนรายชื่อและเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ร้องเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ นั้น เห็นว่า การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งและการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้งเป็นการกระทำตามกฎหมายอันสืบเนื่องมาจากผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่มีคำวินิจฉัยที่ให้ยุบพรรคไทยรักษาชาติ การกระทำของคณะกรรมการการเลือกตั้งและศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้ง จึงไม่ได้ไปละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง ผู้ร้องจึงไม่ใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยตรงจากการกระทำดังกล่าวของคณะกรรมการการเลือกตั้งและศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้งแต่อย่างใด กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๓๒) - ๓๖) คำสั่งที่ ๔๘/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๔๙/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๕๐/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๒ และคำสั่งที่ ๕๒/๒๕๖๒ (เนื่องจากมีผู้ร้องคนเดียวกันและมีวัตถุที่มุ่งในการตรวจสอบในลักษณะเดียวกัน จึงทำให้มีเหตุผลเป็นไปในแนวทางเดียวกัน)

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องได้ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินมีความเห็นให้ยุติเรื่องร้องเรียนก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงจากการกระทำใด คงเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๓๗) คำสั่งที่ ๕๙/๒๕๖๒

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแม้ผู้ร้องได้ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินมีความเห็นให้ยุติเรื่องร้องเรียนก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงจากการกระทำใดของคณะกรรมการกฤษฎีกา เนื่องจากการให้ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกานั้น เป็นการใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการรับปรึกษาและให้ความเห็น ส่วนการดำเนินการตามความเห็นหรือไม่อยู่ในดุลยพินิจของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง และการตัดสินใจการในขั้นตอนสุดท้ายเป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของรัฐจึงเป็นผู้กระทำการด้วยตนเอง การให้ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกายังไม่เป็นการกระทำละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้อง กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๓๘) คำสั่งที่ ๖๒/๒๕๖๒

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนเป็นประชาชนเจ้าของอำนาจอธิปไตยได้ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพจากการกระทำของผู้ถูกร้องที่ได้ออกกฎกระทรวงกำหนดแบบสัญญาแบ่งปันผลผลิต พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗ (๓) ซึ่งทำให้รัฐไม่ได้รับรายได้สูงสุดจากการขายก๊าซธรรมชาติที่เป็นส่วนแบ่งของรัฐตามสัญญาแบ่งปันผลผลิต ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๗ มาตรา ๔๑ มาตรา ๕๐ (๒) มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๖๒ และมาตรา ๑๖๔ นั้น เป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้เนื่องจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ว่าผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง แม้ผู้ร้องได้ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินมีความเห็นให้ยุติเรื่องร้องเรียนแล้วก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้เข้าร่วมทำสัญญาโดยเป็นผู้แทนหรือตัวแทนของหน่วยงานของรัฐ หรือเป็นผู้รับสัญญาในสัญญาแบ่งปันผลผลิตการขายก๊าซธรรมชาติที่จะทำให้ผู้ร้องเป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการใช้บังคับกฎกระทรวงดังกล่าวแต่อย่างใด คำร้องของผู้ร้องคงเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นและเป็นข้อห่วงใยของผู้ร้องในฐานะประชาชนชาวไทยเกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้ของรัฐว่ารัฐอาจจะมิได้รับผลประโยชน์สูงสุดที่พึงจะได้ ส่งผลให้ไม่สามารถจัดให้มีการบริการสาธารณสุขและสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตให้กับประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่านั้น ผู้ร้องจึงมิใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๓๙) คำสั่งที่ ๖๓/๒๕๖๒

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำของผู้ถูกร้องที่ไม่บรรจุวาระการเสนอชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีในวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แต่ได้บรรจุวาระดังกล่าวและดำเนินการพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๙ วรรคสอง และมาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่งซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ว่า ผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง แม้ผู้ร้องได้ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินมีความเห็นให้ยุติเรื่องร้องเรียนแล้วก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ผู้ถูกร้องในฐานะประธานรัฐสภาดำเนินการพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี โดยมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอชื่อบุคคลที่สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีและมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๙ วรรคสอง การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกร้องจึงเป็นการดำเนินการเพื่อรัฐสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีอันเป็นการกระทำตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง และมิได้ละเมิดสิทธิและ

เสรีภาพของผู้ร้อง ผู้ร้องจึงไม่ใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยตรงจากการกระทำดังกล่าวของผู้ถูกร้องแต่อย่างใด กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๔๐) คำสั่งที่ ๖๕/๒๕๖๒

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการกระทำของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ท. ที่มีมติไม่รับเรื่องร้องเรียนของผู้ร้องไว้พิจารณาเป็นการละเมิดสิทธิของผู้ร้องและไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ว่าผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง แม้ผู้ร้องได้ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินมีความเห็นให้ยุติเรื่องทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญจากการกระทำของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ท. อย่างไร เนื่องจากผู้ร้องได้ใช้สิทธิกล่าวหาบุคคล เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ท. ไต่สวนว่าบุคคลนั้นกระทำผิดกฎหมายแล้ว ประกอบกับการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ท. จะรับเรื่องของผู้ร้องไว้พิจารณาหรือไม่นั้น เป็นการการดำเนินกระบวนการขั้นตอนตามกฎหมายซึ่งจะต้องขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์ของกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วยการกระทำของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ท. ดังกล่าว จึงมิใช่เป็นการกระทำละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องโดยตรงแต่อย่างใด กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๔๑) คำสั่งที่ ๗/๒๕๖๓

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการที่จังหวัดขอนแก่นจ้างงานที่ปรึกษากับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชนและปิดกั้นโอกาสการประกอบธุรกิจของบริษัทที่ปรึกษาเอกชน เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๕ วรรคสอง โดยที่ผู้ร้องไม่ได้เข้าเสนอราคาในการจ้างงานดังกล่าวด้วย ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า ผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง แม้ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องแล้วก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้เข้าเสนอราคาในการจ้างงานดังกล่าว ผู้ร้องจึงมิใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงจากการกระทำใด ข้ออ้างของผู้ร้องเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และ

เงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๔๒) คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่ง

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่าการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิและให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนในคดีจัดการมรดก ระหว่างสำนักงานศาลยุติธรรมกับสำนักงานอัยการสูงสุด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๔๐ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า ผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยตรง และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าการกระทำใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แม้ผู้ร้องจะได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง ทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม <u>แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยตรงจากการกระทำใด ข้ออ้างของผู้ร้องเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำของสำนักงานศาลยุติธรรมกับสำนักงานอัยการสูงสุดในการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือดังกล่าวเท่านั้น</u> กรณีจึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๔๓) คำสั่งที่ ๙/๒๕๖๓

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการที่การกีฬาแห่งประเทศไทยจ้างงานที่ปรึกษากับมหาวิทยาลัยมหิดล มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชนและปิดกั้นโอกาสการประกอบธุรกิจของบริษัทที่ปรึกษาเอกชน เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๕ วรรคสอง โดยที่ผู้ร้องไม่ได้เข้าเสนอราคาในการจ้างงานดังกล่าวด้วย ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า ผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง แม้ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องแล้วก็ตาม <u>แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้เข้าเสนอราคาในการจ้างงานดังกล่าว ผู้ร้องจึงมิใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงจากการกระทำใด ข้ออ้างของผู้ร้องเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น</u> กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และ

เงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๔๔) คำสั่งที่ ๑๐/๒๕๖๓

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการที่การกีฬาแห่งประเทศไทยจ้างงานที่ปรึกษากับมหาวิทยาลัยมหิดล มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชนและปิดกั้นโอกาสการประกอบธุรกิจของบริษัทที่ปรึกษาเอกชน เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๕ วรรคสอง โดยที่ผู้ร้องไม่ได้เข้าเสนอราคาในการจ้างงานดังกล่าวด้วย ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า ผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง แม้ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องแล้วก็ตาม <u>แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้เข้าเสนอราคาในการจ้างงานดังกล่าว ผู้ร้องจึงมิใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงจากการกระทำใด ข้ออ้างของผู้ร้องเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น</u> กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๔๕) คำสั่งที่ ๑๑/๒๕๖๓

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการที่องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.) จ้างงานที่ปรึกษากับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชนและปิดกั้นโอกาสการประกอบธุรกิจของบริษัทที่ปรึกษาเอกชน เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๕ วรรคสอง โดยที่ผู้ร้องไม่ได้เข้าเสนอราคาในการจ้างงานดังกล่าวด้วย ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า ผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง แม้ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องแล้วก็ตาม <u>แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้เข้าเสนอราคาในการจ้างงานดังกล่าว ผู้ร้องจึงมิใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงจากการกระทำใด ข้ออ้างของผู้ร้องเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น</u> กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๔๖) คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๖๓

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องแก้ไขเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการที่องค์การเภสัชกรรมจ้างงานที่ปรึกษากับสถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชนและปิดกั้นโอกาสการประกอบธุรกิจของบริษัทที่ปรึกษาเอกชน เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๕ วรรคสอง โดยที่ผู้ร้องไม่ได้เข้าเสนอราคาในการจ้างงานดังกล่าวด้วย ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า ผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง แม้ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องแล้วก็ตาม <u>แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้เข้าเสนอราคาในการจ้างงานดังกล่าว ผู้ร้องจึงมิใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงจากการกระทำใด ข้ออ้างของผู้ร้องเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น</u> กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๔๗) คำสั่งที่ ๑๘/๒๕๖๓

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องแก้ไขเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการที่การประปานครหลวงจ้างงานที่ปรึกษากับมหาวิทยาลัยบูรพา มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชนและปิดกั้นโอกาสการประกอบธุรกิจของบริษัทที่ปรึกษาเอกชน เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๕ วรรคสอง โดยที่ผู้ร้องไม่ได้เข้าเสนอราคาในการจ้างงานดังกล่าวด้วย ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า ผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง แม้ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องแล้วก็ตาม <u>แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้เข้าเสนอราคาในการจ้างงานดังกล่าว ผู้ร้องจึงมิใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงจากการกระทำใด ข้ออ้างของผู้ร้องเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น</u> กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๔๘) คำสั่งที่ ๒๐/๒๕๖๓

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องแก้ไขเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะอ้านจ้างงานที่ปรึกษากับมหาวิทยาลัยบูรพา มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชนและปิดกั้นโอกาสการประกอบธุรกิจของบริษัทที่ปรึกษาเอกชน เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๕ วรรคสอง โดยที่ผู้ร้องไม่ได้เข้าเสนอราคาในการจ้างงานดังกล่าวด้วย ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า ผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง แม้ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องแล้วก็ตาม <u>แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้เข้าเสนอราคาในการจ้างงานดังกล่าว ผู้ร้องจึงมิใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงจากการกระทำใด ข้ออ้างของผู้ร้องเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น</u> กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๔๙) คำสั่งที่ ๒๑/๒๕๖๓

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องแก้ไขเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นจ้างงานที่ปรึกษากับมูลนิธิพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชนและปิดกั้นโอกาสการประกอบธุรกิจของบริษัทที่ปรึกษาเอกชน เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๕ วรรคสอง โดยที่ผู้ร้องไม่ได้เข้าเสนอราคาในการจ้างงานดังกล่าวด้วย ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า ผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง แม้ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องแล้วก็ตาม <u>แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้เข้าเสนอราคาในการจ้างงานดังกล่าว ผู้ร้องจึงมิใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงจากการกระทำใด ข้ออ้างของผู้ร้องเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น</u> กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๕๐) คำสั่งที่ ๒๒/๒๕๖๓

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องแก้ไขเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการที่จังหวัดสมุทรปราการจ้างงานที่ปรึกษากับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชนและปิดกั้นโอกาสการประกอบธุรกิจของบริษัทที่ปรึกษาเอกชน เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๕ วรรคสอง โดยที่ผู้ร้องไม่ได้เข้าเสนอราคาในการจ้างงานดังกล่าวด้วย ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า ผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง แม้ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องแล้วก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้เข้าเสนอราคาในการจ้างงานดังกล่าว ผู้ร้องจึงมิใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงจากการกระทำใด ข้ออ้างของผู้ร้องเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๕๑) คำสั่งที่ ๒๓/๒๕๖๓

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องแก้ไขเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการที่เทศบาลนครอุดรธานีจ้างงานที่ปรึกษากับมหาวิทยาลัยขอนแก่น มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชนและปิดกั้นโอกาสการประกอบธุรกิจของบริษัทที่ปรึกษาเอกชน เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๕ วรรคสอง โดยที่ผู้ร้องไม่ได้เข้าเสนอราคาในการจ้างงานดังกล่าวด้วย ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า ผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง แม้ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องแล้วก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้เข้าเสนอราคาในการจ้างงานดังกล่าว ผู้ร้องจึงมิใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงจากการกระทำใด ข้ออ้างของผู้ร้องเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๕๒) คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๓

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการที่สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรมจ้างงานที่ปรึกษากับมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชนและปิดกั้นโอกาสการประกอบธุรกิจของบริษัทที่ปรึกษาเอกชน เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๕ วรรคสอง โดยที่ผู้ร้องไม่ได้เข้าเสนอราคาในการจ้างงานดังกล่าวด้วย แต่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า ผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง แม้ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องแล้วก็ตาม เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้เข้าเสนอราคาในการจ้างงานดังกล่าว ผู้ร้องจึงมิใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงจากการกระทำใด ข้ออ้างของผู้ร้องเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๕๓) คำสั่งที่ ๒๘/๒๕๖๓

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานจ้างงานที่ปรึกษากับบริษัท ทริส คอร์ปอเรชั่น จำกัด มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชนและปิดกั้นโอกาสการประกอบธุรกิจของบริษัทที่ปรึกษาเอกชน เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๕ วรรคสอง โดยที่ผู้ร้องไม่ได้เข้าเสนอราคาในการจ้างงานดังกล่าวด้วย แต่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า ผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง แม้ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องแล้วก็ตาม เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้เข้าเสนอราคาในการจ้างงานดังกล่าว ผู้ร้องจึงมิใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงจากการกระทำใด ข้ออ้างของผู้ร้องเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๕๔) คำสั่งที่ ๓๑/๒๕๖๓

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตจ้างงานที่ปรึกษากับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชนและปิดกั้นโอกาสการประกอบธุรกิจของบริษัทที่ปรึกษาเอกชน เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๕ วรรคสอง โดยที่ผู้ร้องไม่ได้เข้าเสนอราคาในการจ้างงานดังกล่าวด้วย แต่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า ผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง แม้ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องแล้วก็ตาม เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้เข้าเสนอราคาในการจ้างงานดังกล่าว ผู้ร้องจึงมิใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงจากการกระทำใด ข้ออ้างของผู้ร้องเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๕๕) คำสั่งที่ ๓๔/๒๕๖๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ถูกร้องทั้งสามมีการกระทำใดที่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพทำให้ผู้ร้องได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ ผู้ร้องจึงมิใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพโดยตรงจากการกระทำใดของผู้ถูกร้องทั้งสาม กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง

๕๖) คำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๓

กรณีที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำของประธานศาลฎีกาที่มีคำสั่งสำนักงานศาลยุติธรรมให้ผู้ร้องพ้นจากราชการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๐ และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๓๒ และการที่ประธานศาลฎีกานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงมีพระบรมราชโองการให้ผู้ร้องพ้นจากราชการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและกฎหมายเป็นการละเมิดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ นั้น เห็นว่า การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินมีความเห็นให้ยุติเรื่อง ทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่การกระทำของประธานศาลฎีกาที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นการกระทำในฐานะประธานกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมซึ่งรัฐธรรมนูญบัญญัติให้เป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่บริหารงานบุคคลเกี่ยวกับผู้พิพากษาของศาลยุติธรรม จึงเป็นการกระทำที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๔๗ (๖) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา และการที่ประธานศาลฎีกานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงมีพระบรมราชโองการให้ผู้ร้องพ้นจากราชการ เป็นผลมาจากคำสั่งซึ่งเป็นไปตามมติของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมให้พ้นจากราชการอันเป็นกระบวนการที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายบัญญัติไว้เท่านั้น หากผู้ร้องไม่เห็นพ้องด้วยกับมติของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม ย่อมสามารถใช้สิทธิร้องขอให้คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมพิจารณาทบทวนมติดังกล่าวโดยการอุทธรณ์ ร้องทุกข์ หรือร้องขอให้พิจารณาใหม่ ซึ่งเป็นระบบการตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของการใช้อำนาจของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมที่เป็นระบบการตรวจสอบภายในโดยผู้ออกมติหรือคำสั่ง การกระทำของประธานศาลฎีกาดังกล่าวไม่เป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิของผู้ร้องตามที่กล่าวอ้างแต่อย่างใด จึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องกรณีดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๕๗) คำสั่งที่ ๔๐/๒๕๖๓

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่าการที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ มีมติและส่งรายงานการไต่สวนข้อเท็จจริงพร้อมความเห็นให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ ซึ่งทำหน้าที่วุฒิสภา และการที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ ดำเนินการและมีมติถอดถอนผู้ร้องจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและกฎหมาย และเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้อง ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ประกอบมาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการวินิจฉัยให้ยุติเรื่อง ทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่การจะพิจารณาว่าผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ หรือไม่ นั้น การกระทำดังกล่าวต้องเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครอง เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลง มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๔/๒๕๕๗ ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๖ วรรคสอง บัญญัติให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่วุฒิสภา การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไต่สวนข้อเท็จจริงและมีมติว่าการกระทำของผู้ร้องมีมูลความผิดอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ แล้วเสนอเรื่องให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ มีมติถอดถอนผู้ร้องจากตำแหน่งเป็นการกระทำโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๕๖ ผู้ถูกร้องทั้งสองมีอำนาจดำเนินการตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายซึ่งใช้อยู่ในขณะนั้น จึงมิได้เป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครอง ประกอบกับการที่ผู้ร้องจะใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่มีเจตนารมณ์ให้สิทธิ

แก่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้คุ้มครองไว้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยตรงได้ การกระทำนั้นต้องเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นระหว่างรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับและต้องไม่เป็นกรณีที่ยุติแล้ว กรณีตามคำร้องของผู้ร้องเป็นการขอให้พิจารณาวินิจฉัยการกระทำที่มีข้อเท็จจริงซึ่งเกิดขึ้นและยุติแล้วก่อนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ใช้บังคับ ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องโดยอาศัยช่องทางตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๕๘) คำสั่งที่ ๔๔/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่ง

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองในการตรากฎหมายให้ใช้เงินภาษีที่มาจากชาวไทยพุทธสร้างมัสยิดในศาสนาอิสลามและการจ่ายเงินเดือนให้แก่โต๊ะอิหม่าม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ และมาตรา ๗๗ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่าผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยตรง แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม <u>แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยตรงจากการกระทำใด คงเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นที่ไม่เห็นด้วยกับการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองซึ่งใช้ดุลพินิจในการตรากฎหมายเท่านั้น</u> กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๕๙) คำสั่งที่ ๔๗/๒๕๖๓

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนในฐานะประชาชนซึ่งพบเห็นการจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องและยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ หลายครั้ง แต่ศาลรัฐธรรมนูญไม่รับคำร้องเนื่องจากกรณีไม่ต้องด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ เรื่องหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับบุคคลผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม <u>แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นผู้ถูกละเมิด</u>

สิทธิหรือเสรีภาพจากการกระทำใด ผู้ร้องจึงไม่ใช่บุคคลผู้ซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น แต่เป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นและข้อห่วงใยของผู้ร้องในฐานะประชาชนเกี่ยวกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐ กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

ส่วนที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ นั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๓ วรรคหนึ่ง (๓) บัญญัติให้สิทธิประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคนสามารถเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย หรือหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ หากผู้ร้องประสงค์จะขอแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดก็ย่อมที่จะใช้สิทธิตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญดังกล่าวได้

๖๐) คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่ง

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องทั้งสามกล่าวอ้างว่าบริษัท ดี วี เอ็น จำกัด ทำสัญญากู้ยืมเงินกับผู้ร้องที่ ๒ โดยมีผู้ร้องที่ ๒ และที่ ๓ เป็นผู้ค้ำประกัน ต่อมาผู้ถูกร้องทั้งสองแก้ไขเพิ่มเติมสัญญากู้ยืมเงินทำให้ผู้ร้องที่ ๒ และที่ ๓ ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพ การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๗๗ การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้นต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องที่ ๑ ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องที่ ๑ มีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นเรื่องการใช้สิทธิทางแพ่งและไม่ปรากฏว่าผู้ร้องทั้งสามเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ อีกทั้งกรณีนี้มิได้เกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ ดังนั้น ผู้ร้องทั้งสามไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๖๑) คำสั่งที่ ๕๕/๒๕๖๓

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการที่การกีฬาแห่งประเทศไทยจ้างงานที่ปรึกษากับมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชนและปิดกั้นโอกาสการประกอบธุรกิจของบริษัทที่ปรึกษาเอกชน เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๕ วรรคสอง โดยที่ผู้ร้องไม่ได้เข้าเสนอราคาในการจ้างงานดังกล่าวด้วย ซึ่งการยื่น

คำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า ผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง แม้ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้เข้าเสนอราคาในการจ้างงานดังกล่าว ผู้ร้องจึงมิใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงจากการกระทำใด ข้ออ้างของผู้ร้องเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๖๒) คำสั่งที่ ๕๗/๒๕๖๓ ประเด็นที่สอง

ส่วนที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องทั้งสองปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า ไม่รับเรื่องที่หน่วยงานต้นสังกัดของผู้ร้องขอหารือการนับเวลาราชการต่อเนื่องเพื่อคำนวณบำเหน็จบำนาญไว้พิจารณาใหม่ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ และมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง นั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติให้การยื่นคำร้องต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ที่มีหลักเกณฑ์ว่าผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้เนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อนแม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าองค์การบริหารส่วนตำบลวังขอนขว้าง หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ขอหารือกับผู้ถูกร้องทั้งสองตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๗ (๒) ผู้ร้องจึงมิใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงจากการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสอง กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๖๓) คำสั่งที่ ๕๘/๒๕๖๓

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จ้างงานที่ปรึกษากับมูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชนและปิดกั้นโอกาสการประกอบธุรกิจของบริษัทที่ปรึกษาเอกชน เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง และมาตรา ๗๕ วรรคสอง โดยผู้ร้องไม่ได้เข้าเสนอราคาในการจ้างงานดังกล่าวด้วย แต่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้อง

เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า ผู้ที่จะยื่นคำร้องต้องเป็นผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเข้าเสนอราคาในการจ้างงานดังกล่าว ผู้ร้องจึงมิใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงจากการกระทำใด ข้ออ้างของผู้ร้องเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๖๔) คำสั่งที่ ๖๑/๒๕๖๓

นอกจากนี้ คำร้องของผู้ร้องทั้งแปดที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามคำร้องนี้ เป็นการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญแปลความ หรืออธิบาย หรือขอให้วินิจฉัยความหมายบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๙๔ เพื่อให้ผู้ถูกร้องดำเนินการเลื่อนบัญชีรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทดแทนจำนวนที่ขาดไปเนื่องจากกรณีการยุบพรรคอนาคตใหม่ให้ครบตามจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคนเท่านั้น กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ดังนั้น ผู้ร้องทั้งแปดไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๖๕) คำสั่งที่ ๖๔/๒๕๖๓ ประเด็นที่สอง

ส่วนที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการกระทำของผู้ถูกร้องในการปกปิดการประชาพิจารณ์รับฟังความคิดเห็น ทำให้พระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติที่ลิดรอนสิทธิของผู้ร้องซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย และบทบัญญัติมาตรา ๓ และมาตรา ๔ (๑) ลิดรอนสิทธิของผู้ร้อง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ นั้น เห็นว่า การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๘ โดยมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง จะต้องเป็นผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง ส่วนมาตรา ๔๘ จะต้องเป็นบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้อันเป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) และผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากไม่ระบุว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดต่อรัฐธรรมนูญมาตราใด อย่างไรจึงไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญก็ตาม ทั้งเป็นการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) มิใช่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ และการกล่าวอ้างว่าพระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓ และมาตรา ๔ (๑) ลิดรอนสิทธิของผู้ร้องเนื่องด้วยผู้ถูกร้องปกปิดการประชาพิจารณ์รับฟังความคิดเห็น ข้อเท็จจริงก็ไม่ปรากฏว่ามีการละเมิดต่อผู้ร้องจากการกระทำของผู้ถูกร้องที่

เป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น กรณีในส่วนนี้ไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๖๖) คำสั่งที่ ๖๕/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่ง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองที่ใช้ดุลพินิจยกร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยมิได้บัญญัติให้ศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ วรรคสองและวรรคสาม มาตรา ๒๖ และมาตรา ๗๗ วรรคสาม ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่าผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยตรง แม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยตรงจากการกระทำใด เป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นของผู้ร้องที่ไม่เห็นด้วยกับการใช้ดุลพินิจยกร่างรัฐธรรมนูญของผู้ถูกร้องทั้งสองเท่านั้น กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๖๗) คำสั่งที่ ๗๕/๒๕๖๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องทั้งสี่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการละเว้นการกระทำของผู้ถูกร้องที่ไม่เลื่อนผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่มีคะแนนลำดับถัดไปขึ้นเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อแทนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคอนาคตใหม่ที่ถูกยุบพรรคไป เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องทั้งสี่ตามหลักเรื่องคะแนนเสียงไม่ตกน้ำ ขัดหรือแย้งต่อหลักประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยและรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ วรรคหนึ่ง (๒) ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ว่า ผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง และได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น แม้ผู้ร้องทั้งสี่ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องทั้งสี่มีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องแล้วปรากฏว่าผู้ร้องทั้งสี่มิได้มีรายชื่ออยู่ใน

บัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองที่ถูกยุบพรรคที่กฎหมายกำหนดให้เลื่อนขึ้นมาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๕ วรรคหนึ่ง (๒) ผู้ร้องทั้งสี่มิใช่ผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้กรณีไม่มีการกระทำใดของผู้ถูกร้องที่จะไปละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องทั้งสี่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องทั้งสี่ไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๖๘) คำสั่งที่ ๔/๒๕๖๔ ประเด็นที่สอง

ส่วนกรณีการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๒ ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างนั้น ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องมีหน้าที่ใดตามกฎหมายหรือโดยผลของนิติธรรมโดยตรงกับผู้ถูกร้องที่ ๒ ให้ต้องจ่ายค่าเช่าและค่าธรรมเนียมดังกล่าว ผู้ร้องมิใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง และได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อยหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ กรณีจึงไม่มีการกระทำใดที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ ที่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๖๙) คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๔

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนได้ลาออกจากราชการเมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๗ และกลับเข้ารับราชการเป็นลูกจ้างประจำ สังกัดกรมช่างอากาศ ในวันเดียวกัน โดยได้รับเงินบำนาญและเงิน ช.ค.บ. ตลอดมาตั้งแต่วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๗ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒ ต่อมาผู้ถูกร้องเรียกคืนเงิน ช.ค.บ. ตามพระราชกฤษฎีกาเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๕ โดยเรียกคืนเงิน ช.ค.บ. จากผู้ร้องที่ได้รับเกินสิทธิที่รับมาตั้งแต่วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๗ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒ เป็นเงินจำนวน ๓๒๐,๑๔๑.๓๕ บาท การเรียกคืนเงิน ช.ค.บ. ดังกล่าวทำให้ผู้ร้องและครอบครัวเดือดร้อนเสียหายเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๐ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ แม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ถูกร้องเรียกคืนเงิน ช.ค.บ. กรณีที่ผู้ร้องไม่มีสิทธิได้รับตามที่กฎหมายกำหนด โดยการกระทำของผู้ถูกร้องดังกล่าวอาศัยอำนาจตามพระราชกฤษฎีกาเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๕ ที่กำหนดไม่ให้ผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยหวัดหรือบำนาญที่เข้ารับราชการหรือกลับเข้ารับราชการหรือเข้าทำงานหรือกลับเข้าทำงานสังกัดราชการส่วนกลาง ราชการ

ส่วนภูมิภาคหรือราชการส่วนท้องถิ่น มีสิทธิได้รับเงิน ช.ค.บ. อีก เพื่อมิให้มีการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายงบกลางในหมวดหรือประเภทของเงินเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญโดยถือเป็นเงินจากงบประมาณประเภทเดียวกัน ซึ่งจะทำให้การใช้สิทธิตามกฎหมายซ้ำซ้อน ดังนั้น การที่ผู้ถูกร้องเรียกคืนเงิน ช.ค.บ. ที่ผู้ร้องได้รับเกินสิทธิตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเป็นการใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายบัญญัติ และไม่ปรากฏว่ามีการกระทำอื่นใดของผู้ถูกร้องอันเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๗๐) คำสั่งที่ ๑๒/๒๕๖๔

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ดำเนินการจัดการเลือกตั้งด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความคิดเห็นของผู้ร้อง แต่ควรดำเนินกระบวนการเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามความคิดเห็นของผู้ร้อง ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า ผู้ที่จะยื่นคำร้องต้องเป็นผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓ (๑) ที่เป็นกรณีการขอตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) และผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องก็ตาม แต่เป็นการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) มิใช่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบกับข้อความตามคำร้องเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นของผู้ร้องที่ไม่เห็นด้วยกับการดำเนินการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งมิใช่กรณีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำใดของคณะกรรมการการเลือกตั้งขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ กรณีจึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๗๑) คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๖๔

พิจารณาแล้วเห็นว่า สำหรับกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนอาจได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสี่ ซึ่งอาจถือได้ว่าผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ก็ตาม แต่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติให้บุคคลที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้

เนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน และวรรคสอง บัญญัติให้คำร้องต้องระบุการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนโดยตรงให้ชัดเจนว่าเป็นการกระทำใดและละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนอย่างไร ซึ่งข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ประกอบคำร้องไม่ระบุให้ชัดเจนว่าการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสี่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนอย่างไร กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๗๒) คำสั่งที่ ๑๕/๒๕๖๔

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการที่ผู้ถูกร้องทั้งสองไม่ประกาศรายชื่อผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน เนื่องจากผู้ร้องขาดคุณสมบัติตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๙ (๓) เป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าเมื่อผู้ถูกร้องที่ ๒ โดยผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีประกาศไม่รับสมัครผู้ร้องเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้ร้องยื่นคำร้องคัดค้านคำสั่งของผู้ถูกร้องที่ ๒ ต่อผู้ถูกร้องที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๕ ซึ่งความในวรรคหนึ่งบัญญัติว่า “ผู้สมัครผู้ใดไม่มีชื่อในประกาศตามมาตรา ๕๒ ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในสามวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัคร ในการนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำวินิจฉัยโดยเร็ว และให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามคำวินิจฉัยนั้น” ซึ่งผู้ถูกร้องที่ ๑ มีคำวินิจฉัยให้ยกคำร้องและผู้ร้องใช้สิทธิอุทธรณ์ฎีกาคำวินิจฉัยของผู้ถูกร้องที่ ๑ ต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๕ และศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้ง ต่อมาศาลอุทธรณ์ภาค ๕ และศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้งตามลำดับพิพากษาให้ยกอุทธรณ์เนื่องจากบทบัญญัติมาตรา ๕๕ ไม่ได้บัญญัติให้สิทธิผู้ร้องอุทธรณ์คำวินิจฉัยของผู้ถูกร้องที่ ๑ ต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นการใช้อำนาจตามที่กฎหมายบัญญัติ ไม่มีการกระทำใดของผู้ถูกร้องทั้งสองที่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๗๓) คำสั่งที่ ๒๒/๒๕๖๔

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และเอกสารหลักฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการพิพากษาคดีของผู้ถูกร้องทั้งสองขัดต่อหลักนิติธรรมและไม่เป็นธรรม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง และมาตรา ๑๘๘ วรรคสอง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าผู้ถูกร้องทั้งสองพิพากษาคดีขัดแย้งต่อพยานหลักฐาน เป็นการกระทำไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง แม้ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องแล้วปรากฏว่าผู้ร้องมิได้เป็นผู้เสียหายหรือคู่ความในคดีที่ได้รับผลกระทบจากการพิพากษาคดีของผู้ถูกร้องทั้งสอง กรณีเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นของผู้ร้องที่ไม่เห็นด้วยกับการใช้ดุลพินิจในการพิพากษาคดีของผู้ถูกร้องทั้งสองเท่านั้น ผู้ร้องมิใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องมาจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ กรณีไม่มีการกระทำใดของผู้ถูกร้องทั้งสองที่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๗๔) คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๔

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕๖ และเพิ่มหมวด ๑๕/๑) เพื่อลงมติในวาระที่สามของผู้ถูกร้องทั้งสองเป็นการกระทำที่ไม่มีกฎหมายให้อำนาจไว้ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ และคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔/๒๕๖๔ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่าผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยตรง แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยตรงจากการกระทำใด เป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นของผู้ร้องในฐานะประชาชนที่ไม่เห็นด้วยกับการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... และการลงมติในวาระที่สามของผู้ถูกร้องทั้งสองเท่านั้น ผู้ร้องมิใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อน

หรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการกระทำใดที่อ้างว่าละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๗๕) คำสั่งที่ ๓๗/๒๕๖๔

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญเพิกถอนการจดทะเบียนบริษัทหรือองค์กร ให้ธนาคารกลางของประเทศชดใช้หนี้ความเสียหายและค่าปรับต่อคดีแก่ผู้ร้อง และมีคำสั่งให้กรรมการบริหารธนาคารแห่งประเทศไทยเปิดบัญชีทุนต่างประเทศสำหรับผู้ร้องกับรัฐบาลไทย และรายได้ภาษีประจำปี เพื่อชำระหนี้และการขาดดุลของประเทศทุกปี ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในเวลาตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่คำร้องจะต้องระบุการกระทำที่กล่าวอ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญให้ชัดเจนว่าเป็นการกระทำใดและละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของตนตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้อย่างไร เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าผู้ร้องเพียงประสงค์ให้ศาลรัฐธรรมนูญเพิกถอนการจดทะเบียนบริษัทหรือองค์กรที่อ้างว่าละเมิดสิทธิบัตรและให้ชำระหนี้ความเสียหายให้แก่ผู้ร้องเท่านั้น ไม่ปรากฏว่ามีการกระทำใดละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสอง อีกทั้งข้อเท็จจริงตามคำร้องนี้เป็นประเด็นเดียวกันกับกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องของผู้ร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้วตามคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕๕/๒๕๖๑ โดยมิได้ปรากฏสาระสำคัญใดเพิ่มเติมจากคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าว ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๗๖) คำสั่งที่ ๔๑/๒๕๖๔

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบและผิดจริยธรรมอย่างร้ายแรง ตามมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ และขอให้ลงโทษผู้ถูกร้องที่ ๑ และให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ ยกเลิกการรับรองการประชุมใหญ่พรรคพลังธรรมใหม่ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ และให้รับรองการประชุมวิสามัญพรรคพลังธรรมใหม่ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไป

ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่คำร้องจะต้องระบุการกระทำที่กล่าวอ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง หรือได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพจากการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองให้ชัดเจน และละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของตนตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้อย่างไร เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าเป็นเพียงการขอให้ศาลสั่งลงโทษผู้ถูกร้องที่ ๑ ตามมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ และเป็นเพียงการโต้แย้งคัดค้านการใช้ดุลยพินิจหรือการวินิจฉัย อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ของผู้ถูกร้องที่ ๒ และขอให้ศาลสั่งให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งคำขอของผู้ร้องดังกล่าวมีกระบวนการใช้สิทธิเยียวยาตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องอยู่แล้ว กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ (๒) ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๗๗) คำสั่งที่ ๕๐/๒๕๖๔ ประเด็นที่หนึ่ง และประเด็นที่สอง

ประเด็นที่หนึ่ง

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๒ และผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่มีมติมอบให้ผู้ถูกร้องที่ ๕ นำเอกสารข่ายงานดาวเทียม (filing) ที่ตำแหน่ง ๑๒๐ องศาตะวันออก ไปทำสัญญาร่วมกับบริษัท Asia Satellite Telecommunications Company Limited ซึ่งเป็นบริษัทเอกชนจากเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๙๐ กรณีเป็นการยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการทำหนังสือสัญญากับนานาประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศว่ามีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทยหรือเขตพื้นที่นอกอาณาเขตซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย แม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ยังคงบัญญัติหลักการดังกล่าวไว้ในมาตรา ๑๗๘ แต่เมื่อมีปัญหาว่าหนังสือสัญญาใดเป็นกรณีตามวรรคสองหรือวรรคสามหรือไม่ มาตรา ๑๗๘ วรรคห้า บัญญัติให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้วินิจฉัยหรือเสนอเข้ารับฟังคำชี้แจงและให้ความเห็นชอบหนังสือสัญญาโดยที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาตามที่มาตรา ๑๕๖ (๑๔) บัญญัติไว้ รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติให้สิทธิแก่ประชาชนทั่วไปยื่นคำร้องกรณีดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญ ประกอบกับการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่าผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ถูกละเมิด

สิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยตรง แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยตรงจากการกระทำใด เป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นในฐานะประชาชนที่ไม่เห็นด้วยกับการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ผู้ถูกร้องที่ ๒ และผู้ถูกร้องที่ ๕ ที่ผู้ร้องเห็นว่าไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญเท่านั้น กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๘ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ประเด็นที่สอง

กรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๓ และผู้ถูกร้องที่ ๔ ที่ออกใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สาม เลขที่ ๓ก/๕๕/๐๐๒ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๕ เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๕ (๑) และบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๕ (๑)เป็นบทเฉพาะกาลที่กำหนดว่าในวาระเริ่มแรกมิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๔๗ วรรคสอง มาใช้บังคับจนกว่าจะมีการตรากฎหมายจัดตั้งองค์กรเพื่อทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่และกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ซึ่งมิใช่เรื่องที่เกี่ยวกับการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๓ และผู้ถูกร้องที่ ๔ ประกอบกับการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่าผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยตรง แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยตรงจากการกระทำใด เป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นในฐานะประชาชนที่ไม่เห็นด้วยกับการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๓ และผู้ถูกร้องที่ ๔ ที่ผู้ร้องเห็นว่าไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมายเท่านั้น กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๗๘) คำสั่งที่ ๕๓/๒๕๖๔

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ถูกร้องดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๖๔ ขัดหรือแย้งต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ หมวด ๗ รัฐสภา ส่วนที่ ๒ สภาผู้แทนราษฎร และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๗๗ และ

มาตรา ๘๕ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่าผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยตรง แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินว่า ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๗๗ และมาตรา ๘๕ ซึ่งร่างรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวมีเนื้อหาเดียวกันกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๖๔ ที่ผู้ร้องยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องอันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยตรงจากการกระทำใด เป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นของผู้ร้องในฐานะหัวหน้าพรรคการเมืองและประชาชนที่ไม่เห็นด้วยกับการกระทำของผู้ถูกร้องเท่านั้น กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๗๙) คำสั่งที่ ๕๕/๒๕๖๔

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญกำหนดวันนัดไต่สวนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๙ แต่ผู้ร้องยื่นคำร้องไม่เป็นไปตามแบบพิมพ์ของศาล มีรายการไม่ครบถ้วน ไม่ชัดเจน และไม่อาจเข้าใจได้ อีกทั้งไม่ได้จัดทำสำเนาคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องพร้อมรับรองความถูกต้องยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ กรณีไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๖ ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๕ และข้อ ๑๘ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ผู้ร้องดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมคำร้องดังกล่าวให้ถูกต้องครบถ้วนภายในระยะเวลา ๑๕ วัน นับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่ง แม้ต่อมาผู้ร้องดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมคำร้องพร้อมจัดทำต้นฉบับคำร้อง จำนวน ๑ ชุด และสำเนาคำร้อง จำนวน ๙ ชุด ลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องในสำเนาคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องครบทุกหน้า ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้วก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องและคำร้องแก้ไขเพิ่มเติมไม่ได้ระบุการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนโดยตรงให้ชัดเจนว่าเป็นการกระทำใดและละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของตนอย่างไร คงเป็นเพียงการกล่าวอ้างในลักษณะว่าหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญจัดให้มีการไต่สวนและถ่ายทอดสดให้โลกทราบความจริง ความถูกต้อง เพื่อความเป็นธรรม กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๖ วรรคสอง ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๘ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑

๘๐) คำสั่งที่ ๖/๒๕๖๕

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการที่ผู้ถูกร้องมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องหรือมีคำสั่งให้ยุติเรื่องในคดีที่ผู้ร้องยื่นฟ้องผู้ถูกร้องเป็นคดีหมายเลขดำที่ ๕๐/๒๕๖๔ ต่อศาลปกครองสุพรรณบุรี การกระทำของผู้ถูกร้องทำให้ผู้ร้องได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายและละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้อง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๑ และมาตรา ๒๑๙ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้บุคคลที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน และวรรคสอง บัญญัติให้คำร้องต้องระบุการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนโดยตรงให้ชัดเจนว่าเป็นการกระทำใดและละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนอย่างไร ข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน อีกทั้งไม่ได้ระบุว่ามีการกระทำใดที่ละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องโดยตรงอย่างไร กรณีไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

หมายเหตุ นอกจากนั้น ในคำสั่งที่ ๔/๒๕๖๕ เรื่อง [redacted] (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) แต่ก็มีการวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ด้วย ในประเด็นที่สอง ที่วินิจฉัยว่า “ส่วนกรณีที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยให้ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และองค์กรอิสระ ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล กรณีอาจถือได้ว่าเป็นกรณีที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง คือ บุคคลที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน และต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน และวรรคสอง บัญญัติให้คำร้องต้องระบุการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนโดยตรงให้ชัดเจนว่าเป็นการกระทำใดและละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนอย่างไร แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นเพียงการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยให้หน่วยงานของรัฐช่วยเหลือและปฏิบัติให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ยังไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนโดยตรงจากการกระทำที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้อย่างไร กรณีจึงไม่เป็นไปตาม

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย”

๘๑) คำสั่งที่ ๑๓/๒๕๖๕

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า กระบวนการยกฟ้องมากกว่า ๑๐๐ คดี ของศาลปกครองสุพรรณบุรี ศาลปกครองกลาง ศาลปกครองสูงสุด ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลทหาร และศาลฎีกา เป็นการกระทำที่ละเลยต่อหน้าที่ เพราะอำนาจ อิทธิพล และเงินงบประมาณ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๒๑๙ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้บุคคลที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น จะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน และวรรคสอง บัญญัติให้คำร้องต้องระบุการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนโดยตรงให้ชัดเจนว่าเป็นการกระทำใดและละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนอย่างไร ซึ่งข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน อีกทั้งไม่ได้ระบุว่ามีการกระทำใดที่เป็นการละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องโดยตรงอย่างไร กรณีไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๘๒) คำสั่งที่ ๑๗/๒๕๖๕

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ร้องยื่นฟ้องคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อศาลปกครองสุพรรณบุรี เกี่ยวกับการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร หรือกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๑๙๑ และมาตรา ๒๑๙ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้บุคคลที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น จะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน และวรรคสอง บัญญัติให้คำร้องต้องระบุการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนโดยตรงให้ชัดเจนว่าเป็น

การกระทำใดและละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนอย่างไร ซึ่งข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน อีกทั้งไม่ได้ระบุว่ามีการกระทำใดที่เป็นการละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องโดยตรงอย่างไร กรณีไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๘๓) คำสั่งที่ ๑๘/๒๕๖๕ ประเด็นที่หนึ่ง

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การที่ผู้ถูกร้องลงมติเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๖ และมาตรา ๙๑) เป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้ร้อง ขัดหรือแย้งต่อหลักนิติธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗ มาตรา ๘๕ มาตรา ๙๓ และมาตรา ๙๔ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งกำหนดว่าผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยตรง แม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่กระทำโดยที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาซึ่งเป็นการกระทำทางนิติบัญญัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด ไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยตรงจากการกระทำใด เป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นของผู้ร้องในฐานะหัวหน้าพรรคการเมืองที่ไม่เห็นด้วยกับการกระทำของผู้ถูกร้องเท่านั้น กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๘๔) คำสั่งที่ ๒๑/๒๕๖๕

พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องมีคำสั่งออกหมายจำคุกและยกคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกาเป็นการพิจารณาที่ผิดระเบียบเห็นว่า ผู้ถูกร้องดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๗๔ เมื่อผู้ใดต้องคำพิพากษาให้จำคุก ให้ศาลออกหมายจำคุกผู้นั้นไว้ เป็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย ไม่มีการกระทำที่ละเมิดสิทธและเสรีภาพของผู้ร้องแต่อย่างใด

๘๕) – ๙๒) คำสั่งที่ ๒๒/๒๕๖๕ ถึงคำสั่งที่ ๒๖/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๒๘/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๒๙/๒๕๖๕ และคำสั่งที่ ๓๐/๒๕๖๕

พิจารณาแล้วเห็นว่า ... อีกทั้งไม่ได้ระบุว่ามีการกระทำใดที่เป็นการละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องโดยตรงอย่างไร กรณีไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๙๓) คำสั่งที่ ๕๔/๒๕๖๕

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า ความเป็นนายกรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคสอง เนื่องจากการนับระยะเวลาการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องต้องนับตั้งแต่วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๗ และครบกำหนดแปดปี เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๕ และการมอบหมายให้ พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี รักษาราชการแทนผู้ถูกร้องเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๗ และมาตรา ๑๗๐ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องผู้ร้องมิได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ ประกอบกับข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยตรงจากการกระทำใด เป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นของผู้ร้องในฐานะประชาชนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญและการกระทำของผู้ถูกร้องเท่านั้น กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

๙๔) คำสั่งที่ ๕๕/๒๕๖๕

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ถูกร้องทั้งหกไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๙ และคำถวายสัตย์ปฏิญาณตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๑ ผู้ถูกร้องที่ ๖ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต่อเนื่องครบกำหนดแปดปีและสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๕ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้บุคคลที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือ

เสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น จะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน และวรรคสอง บัญญัติให้คำร้องต้องระบุการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนโดยตรงให้ชัดเจนว่าเป็นการกระทำใดและละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนอย่างไร เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ทั้งไม่ได้ระบุการกระทำที่เป็นการละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องโดยตรงอย่างไร กรณีไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

๙๕) คำสั่งที่ ๕๖/๒๕๖๕

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า นายกรัฐมนตรีละเว้นการปฏิบัติหน้าที่กรณีผู้ร้องติดตามความคืบหน้าการยื่นขอบัตรรักความสุขที่ทำเนียบรัฐบาล แต่ตำรวจจับกุมและกีดกันผู้ร้องด้วยการกระทำที่อันตราย เป็นภัย และละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และแม้ผู้ร้องจะกล่าวอ้างว่า ผู้ร้องติดตามเรื่องบัตรรักความสุขที่ทำเนียบรัฐบาลแต่ถูกตำรวจจับกุมและกีดกัน อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนผู้ร้อง และการที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้ผู้ร้องเข้าพบนายกรัฐมนตรีเพื่อรายงานการดำเนินคดีของศาลและให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการยุติข้อพิพาทในคดีของศาลที่เกี่ยวกับผู้ร้อง มิใช่กรณีขอให้วินิจฉัยว่าผู้ร้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นหรือไม่ กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

๙๖) คำสั่งที่ ๖๐/๒๕๖๕

เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าผู้ร้องเพียงประสงค์ให้ศาลรัฐธรรมนูญเพิกถอนการจดทะเบียนบริษัทหรือองค์กรที่อ้างว่าละเมิดสิทธิบัตร และมีคำสั่งให้ชำระค่าเสียหายให้แก่ผู้ร้องเท่านั้น โดยไม่ปรากฏว่ามีการกระทำใดละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ

ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ... ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๙๗) คำสั่งที่ ๖๑/๒๕๖๕

ข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน อีกทั้งไม่ได้ระบุว่ามีการกระทำใดที่เป็นละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องโดยตรงอย่างไร กรณีไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๙๘) คำสั่งที่ ๗๘/๒๕๖๕

ข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยตรงจากการกระทำใด และยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง

๙๙) คำสั่งที่ ๙/๒๕๖๖

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๙ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญรื้อฟื้นคดีของผู้ร้องขึ้นพิจารณาใหม่ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้บุคคลที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น จะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน และวรรคสองบัญญัติให้คำร้องต้องระบุการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนโดยตรงให้ชัดเจนว่าเป็นการกระทำใดและละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนอย่างไร เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินในกรณีดังกล่าวเสียก่อน ประกอบกับคำร้องของผู้ร้องฉบับลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ และฉบับลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ไม่มีลักษณะเป็นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ไม่บัญญัติให้มีการรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่หรือให้มีการอุทธรณ์คำวินิจฉัยหรือคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญได้ และคำร้องนี้ไม่ได้ระบุว่ามีการกระทำใดที่เป็นการละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องโดยตรงอย่างไร อีกทั้งไม่ใช่กรณีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าการกระทำใดของผู้ถูกร้องขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ กรณีไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๑๐๐) คำสั่งที่ ๑๘/๒๕๖๖

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ถูกร้องปิดกั้นบัญชีเฟซบุ๊กของผู้ร้องทำให้ผู้ร้องไม่อาจทราบข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะหรือเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ทางเฟซบุ๊กของผู้ถูกร้อง เป็นการจำกัดสิทธิการได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐ และจำกัดสิทธิการเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ (๑) และ (๒) ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ร้องได้ร้องทุกข์ไปยังบัญชีเฟซบุ๊กของผู้ถูกร้องเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๖ และผู้ถูกร้องได้รับเรื่องราวร้องทุกข์ดังกล่าวแล้ว การกระทำของผู้ถูกร้องจึงไม่เป็นการกระทำละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ (๒) กรณีไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๑๐๑) คำสั่งที่ ๒๓/๒๕๖๖

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนถูกละเมิดสิทธิจากการกระทำของผู้ถูกร้องที่ไต่สวนและยกคำร้องของผู้ร้องตามคำวินิจฉัยของผู้ถูกร้องที่ ๖๖๙/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคำวินิจฉัยเดิม และการวินิจฉัยดังกล่าวส่วงเลยระยะเวลาการประกาศผลการเลือกตั้งเป็นผลให้ผู้ร้องเสียสิทธิที่จะได้รับการเลือกตั้ง การกระทำของผู้ถูกร้องดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๓ มาตรา ๖๓ มาตรา ๑๕๗ มาตรา ๒๒๔ (๒) (๓) และ (๔) มาตรา ๒๒๕ และมาตรา ๒๒๖ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ผู้จะมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ผู้นั้นจะต้องเป็นบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ กรณีผู้ร้องกล่าวอ้างนั้นเป็นเพียงความประสงค์ที่จะให้ผู้ถูกร้องไต่สวนและวินิจฉัยเกี่ยวกับการกระทำของผู้สมัครรับเลือกตั้งรายอื่นให้เสร็จสิ้นก่อนการประกาศผลการเลือกตั้ง เมื่อผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งรายหนึ่ง และพบเห็นว่าอาจมีการกระทำที่ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิที่จะร้องเรียนการกระทำดังกล่าวต่อผู้ถูกร้องเพื่อตรวจสอบให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมก็ตาม แต่การที่ผู้ถูกร้องจะไต่สวนและมีคำวินิจฉัยใด ๆ จะต้องเป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะตามรัฐธรรมนูญและ

บทบัญญัติของกฎหมาย นอกจากนี้ แม้ว่าผู้ถูกร้องไต่สวนและมีคำวินิจฉัยเป็นประการใด ก็ไม่ส่งผลให้ผู้ร้องถูกตัดสิทธิจากการเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งผู้ร้องไม่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงอันเกิดจากการกระทำของผู้ถูกร้อง กรณีไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๑๐๒) คำสั่งที่ ๒๔/๒๕๖๖

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕๒/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๖ กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓ วรรคหนึ่ง และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๑ การที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๐ (๑) และ (๒) และไม่เสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ เป็นการทุจริตและสร้างภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็น ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในเวลาตามที่กฎหมายกำหนด อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องไม่ได้ระบุว่ามีการกระทำใดที่ละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องโดยตรงอย่างไร ประกอบกับการดำเนินการของผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นการใช้อำนาจตามที่กฎหมายบัญญัติ ไม่มีการกระทำใดที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ อีกทั้ง การขอให้ยกเลิกคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕๒/๒๕๕๖ มีลักษณะเป็นการขออุทธรณ์คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ไม่มีบทบัญญัติให้บุคคลมีสิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยหรือคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ร้องไม่อาจอุทธรณ์คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าว กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๑๐๓) คำสั่งที่ ๓๑/๒๕๖๖

พิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องแก้ไขเพิ่มเติมคำร้อง และเอกสารประกอบแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ เป็นบทบัญญัติที่มีเจตนารมณ์ให้ศาลรัฐธรรมนูญคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลจากการกระทำละเมิดโดยใช้อำนาจรัฐ แต่บุคคลที่จะมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญต้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง สำหรับกระบวนการได้มาซึ่ง

นายกรัฐมนตรี รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๑๕๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้รัฐสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบเฉพาะจากบุคคลที่พรรคการเมืองเสนอและเป็นผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ เท่านั้น ดังนั้น ผู้มีสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาให้ความเห็นชอบจากรัฐสภาต้องเป็นผู้ที่พรรคการเมืองเสนอตามมาตรา ๑๕๙ วรรคหนึ่ง อันเป็นสิทธิเฉพาะบุคคลที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ก่อตั้งขึ้นเป็นหลักการใหม่ของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข นอกเหนือจากสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยที่บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในหมวด ๓ เมื่อผู้ร้องเรียนทุกคนไม่ใช่บุคคลที่พรรคการเมืองแจ้งรายชื่อไว้ว่าจะเสนอรัฐสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ทั้งไม่ได้เป็นบุคคลที่พรรคการเมืองเสนอชื่อต่อรัฐสภา ผู้ร้องเรียนทุกคนไม่ใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง ไม่อาจใช้สิทธิยื่นคำร้องเรียนได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ประกอบกับมีช่องทางในการยื่นคำร้องที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเป็นการเฉพาะแล้ว ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๑๐๔) คำสั่งที่ ๓๒/๒๕๖๖

ส่วนกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ ใช้เงินงบประมาณแผ่นดินเพื่อชำระค่าบริการฝากส่งไปรษณีย์เป็นรายเดือนให้แก่บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ นั้น เห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบไม่ได้ระบุว่ามีการกระทำใดที่ละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องโดยตรงอย่างไร กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๑๐๕) คำสั่งที่ ๓๓/๒๕๖๖

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพจากการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่แจ้งข้อกล่าวหาและสิทธิคัดค้านข้อกล่าวหาแก่ผู้ร้องและการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๒ ที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายในคดีดังกล่าวและมีข้อเสนอให้สำนักงานอัยการสูงสุดและสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการในความผิดทางวินัยและทางอาญา การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้อง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๑๓ และมาตรา ๒๔๘ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้อง

โดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องปรากฏว่าการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองเป็นการใช้อำนาจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมาย หากมีผลกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของตน ผู้ร้องสามารถใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมต่อศาลอื่นได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๑๐๖) คำสั่งที่ ๕๒/๒๕๖๖

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีโดยผู้ถูกร้องต่อรัฐสภา มิได้ชี้แจงแหล่งที่มาของรายได้ที่จะนำมาใช้จ่ายในการดำเนินนโยบาย เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๒ ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องในการได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ (๑) การแถลงนโยบายดังกล่าวใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นการแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๒ เป็นการใช้อำนาจในทางการเมืองของคณะรัฐมนตรีในฐานะที่เป็นองค์กรฝ่ายบริหารในความสัมพันธ์เฉพาะกับรัฐสภา อันอยู่ในความหมายของการกระทำของรัฐบาล ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๑) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ประกอบกับผู้ร้องไม่ใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงอันเกิดจากการกระทำของผู้ถูกร้อง กรณีไม่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๑) และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๑๐๗) คำสั่งที่ ๕๔/๒๕๖๖

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๖ เห็นชอบในหลักการให้กรมป่าไม้ดำเนินการเพิกถอนพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ที่กองทัพภาคที่ ๓ ส่งคืนกรมป่าไม้ ท้องที่อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ให้เป็นที่ราช

พัสดุ โดยมิได้รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องประกอบการพิจารณาส่งผลกระทบต่อประโยชน์ของชาติและทรัพยากรธรรมชาติมติคณะรัฐมนตรีละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการให้กรมป่าไม้ดำเนินการเพิกถอนพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ที่กองทัพภาคที่ ๓ ส่งคืนกรมป่าไม้ ท้องที่อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวเป็นการพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการและมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไป ยังไม่มีผลกระทบโดยตรงต่อสถานภาพแห่งสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง ผู้ร้องมิได้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๑๐๘) คำสั่งที่ ๕๘/๒๕๖๖

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการออกประกาศสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เรื่อง ยุติการดำเนินโครงการและยกเลิกเครื่องหมายรับรองตราสัญลักษณ์การคุ้มครองผู้บริโภค (Consumer Protection Guarantee) ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ของผู้ถูกร้อง เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๖๑ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นบุคคลที่เข้าร่วมโครงการให้เครื่องหมายรับรองหรือได้รับอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์การคุ้มครองผู้บริโภคจากโครงการดังกล่าว การยุติการดำเนินโครงการและยกเลิกเครื่องหมายรับรองไม่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องโดยตรง กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ประกอบกับกรณีที่ผู้ร้องยื่นหนังสือถึงผู้ถูกร้องเพื่อโต้แย้งประกาศดังกล่าว แต่ผู้ถูกร้องมิได้ดำเนินการยกเลิกประกาศ ผู้ร้องอ้างว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้องหรือล่าช้าเกินสมควรนั้น หากมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้อง ผู้ร้องอาจใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมอื่นได้

เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๑๐๙) คำสั่งที่ ๖๐/๒๕๖๖

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ถูกร้องเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงใช้สิทธิพิเศษของตนเองกระทำการอันเป็นการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นการกระทำฝ่าฝืนพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๒ ละเมิดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ วรรคสามและวรรคสี่ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๕๐ (๓) แม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ตาม แต่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้บุคคลที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงจากการกระทำของผู้ถูกร้องอย่างไร กรณีไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

(๒) กรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ จำนวน ๔๓ คำสั่ง อันได้แก่ คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๑ (ประเด็นที่สอง) คำสั่งที่ ๓๒/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๓๓/๒๕๖๑ (ประเด็นที่สาม) คำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๓๙/๒๕๖๑ (ประเด็นที่หนึ่ง) คำสั่งที่ ๔๔/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๔๗/๑๕๖๑ คำสั่งที่ ๔๘/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๕๐/๒๕๖๑ ประเด็นที่หนึ่ง คำสั่งที่ ๕๒/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๕๔/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๖๔/๒๕๖๒ ประเด็นที่หนึ่ง คำสั่งที่ ๖๕/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๒ ประเด็นที่หนึ่ง และคำสั่งที่ ๙/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๑๑/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๑๙/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๓๙/๒๕๖๒ ประเด็นที่หนึ่ง คำสั่งที่ ๕๓/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๕๔/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๓ ประเด็นที่สอง คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๓ ประเด็นที่สอง คำสั่งที่ ๓๕/๒๕๖๓ ประเด็นที่สอง คำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่ง และประเด็นที่สาม คำสั่งที่ ๔๔/๒๕๖๓ ประเด็นที่สอง คำสั่งที่ ๔๕/๒๕๖๓ ประเด็นที่สอง คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๓ ประเด็นที่สอง คำสั่งที่ ๕๗/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่ง คำสั่งที่ ๖๕/๒๕๖๓ ประเด็นที่สอง คำสั่งที่ ๓๙/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๕๐/๒๕๖๔ ประเด็นที่สาม คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๖๕ และคำสั่งที่ ๑๕/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๔๓/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๖๔/๒๕๖๕ และคำสั่งที่ ๖๘/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๗๒/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๑๕/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๑๗/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๒๐/๒๕๖๖ และคำสั่งที่ ๔๕/๒๕๖๖ **ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้**

๑) คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๑ (ประเด็นที่สอง)

ประเด็นที่สอง

สำหรับกรณีที่ผู้ร้องทั้งเจ็ดกล่าวอ้างว่าตนถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพอันเนื่องมาจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ (๓) มาตรา ๒๘ และมาตรา ๗๖ และพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๖๕ ฉ มาตรา ๖๕ สัตต มาตรา ๖๕ จตุวีสติ จึงขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔๓ มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๖ มาตรา ๖๓ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ และมาตรา ๑๖๔ นั้น เห็นว่า **ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องทั้งเจ็ดเพียงแต่แสดงความเห็นว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่เท่านั้น ยังไม่ปรากฏว่ามีการกระทำใดที่เป็นการละเมิดเข้าไปในขอบเขตของสิทธิผู้ร้องทั้งเจ็ดเช่นว่านั้นโดยปราศจากอำนาจหรือโดยไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายแต่อย่างใด** จึงเป็นกรณีที่ไม่อาจใช้สิทธิยื่นคำร้องได้ตามมาตรา ๔๘

๒) คำสั่งที่ ๓๒/๒๕๖๑

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๘ มาตรา ๒๕ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง (๑) และมาตรา ๔๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๕๘ มาตรา ๑๗๖ มาตรา ๑๗๗ มาตรา ๑๗๘ และมาตรา ๑๘๐ อันเป็นกรณีขอให้ศาลตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ซึ่งการยื่นคำร้องตาม

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ร้องยังมิได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ประกอบกับข้อเท็จจริงตามคำร้องยังไม่ปรากฏว่ามีการกระทำใดที่เป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายอันเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองแต่อย่างใด จึงไม่ต้องด้วยมาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๓) คำสั่งที่ ๓๓/๒๕๖๑ (ประเด็นที่สาม)

พิจารณาแล้วเห็นว่า สำหรับกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗๔ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “ให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๓๓ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนครบวาระ ถ้าบุคคลดังกล่าวเป็นข้าราชการของมหาวิทยาลัยต้องแสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ” และวรรคสอง ที่บัญญัติว่า “เมื่อครบกำหนดเวลาสิบห้าวันตามวรรคหนึ่งแล้ว ถ้าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวไม่แสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ให้พ้นจากตำแหน่ง” และมาตรา ๗๗ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “ให้ผู้ดำรงตำแหน่งคณบดี ผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนักผู้อำนวยการศูนย์ หัวหน้าภาควิชา และหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ หรือภาควิชาอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับดำรงตำแหน่งต่อไปจนครบวาระ ถ้าบุคคลดังกล่าวเป็นข้าราชการของมหาวิทยาลัยบูรพาต้องแสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้นำความในวรรคสองของมาตรา ๗๔ และวรรคสองของมาตรา ๗๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม” และวรรคสอง ที่บัญญัติว่า “ให้นำความในวรรคหนึ่ง มาใช้บังคับกับผู้ดำรงตำแหน่งรองคณบดี รองผู้อำนวยการวิทยาลัย รองผู้อำนวยการสถาบันรองผู้อำนวยการสำนัก รองผู้อำนวยการศูนย์ รองหัวหน้าภาควิชา และรองหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะหรือภาควิชาโดยอนุโลม” เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องหรือข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยบูรพาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ ประกอบมาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ นั้น เห็นว่า การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ในกรณีดังกล่าวต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง เมื่อปรากฏว่าผู้ร้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ สังกัดภาควิชาสังคมวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งเป็นตำแหน่งทางวิชาการตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๕ โดยไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ร้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งหนึ่งตำแหน่งใดตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗๔ และมาตรา ๗๗ ผู้ร้องจึงมิใช่ผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ อันเนื่องมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายมาตราดังกล่าว จึงเป็นกรณีที่ไม่อาจใช้สิทธิยื่นคำร้องได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง

๔) คำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๑

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการที่ผู้ร้องดำเนินธุรกิจในรูปแบบการจัดตั้งบริษัทร่วมทุนเสาโทรคมนาคม โดยการจะนำเสาที่มีอยู่ออกให้ผู้ประกอบการเช่าหรือใช้พื้นที่บนเสาของบริษัทร่วมทุนของผู้ร้องถือเป็นการดำเนินกิจการที่เป็นโครงสร้างหรือโครงข่ายขั้นพื้นฐานของกิจการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของรัฐอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนหรือเพื่อความมั่นคงของรัฐที่รัฐจะกระทำด้วยประการใดให้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชนหรือทำให้รัฐเป็นเจ้าของน้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดมิได้ ตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๖ วรรคสองบัญญัติหรือไม่ และมีคำขอเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๖ ว่าผู้ร้องอยู่ในฐานะเป็นรัฐที่จัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึงหรือไม่ และกรณีที่จะเป็นการดำเนินการตามมาตรา ๕๖ วรรคสองได้ จะต้องเป็นกรณีตามมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่งก่อนหรือไม่ คำว่า “รัฐ” หมายถึงหน่วยงานใด ผู้ร้องควรมีสัดส่วนการถือหุ้นอย่างไร และการถือหุ้นของรัฐต้องเป็นหน่วยงานเดียวหรือหลายหน่วยงาน การบริหารจัดการบริษัท การกำหนดข้อบังคับ และสัดส่วนกรรมการต้องพิจารณาสัดส่วนการถือหุ้น หรือมีข้อจำกัดประการใด หรือไม่ ซึ่งการยื่นคำร้องเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ <u>เมื่อข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่ามีการกระทำใดอันเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้อง</u> ทั้งผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน <u>ผู้ร้องเพียงยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญแปลความหรืออธิบายความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๖ เพื่อให้ผู้ร้องดำเนินกิจการธุรกิจในรูปแบบการจัดตั้งบริษัทร่วมทุนเสาโทรคมนาคมโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญเท่านั้น</u> กรณีจึงไม่ต้องด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และ<u>มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง</u> ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๕) คำสั่งที่ ๓๙/๒๕๖๑ (ประเด็นที่หนึ่ง)

ประเด็นที่หนึ่ง เป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมาย ได้มีคำวินิจฉัยที่ สคง ๗๗/๒๕๖๑ ยกอุทธรณ์ของผู้ร้อง โดยเห็นว่าข้อมูลข่าวสารตามที่ผู้ร้องอุทธรณ์ คือรายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๘/๒๕๖๐ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นการประชุมลับและมีการออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับเป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๐ วรรคห้าประกอบวรรคสี่ ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๐ วรรคสอง และวรรคห้าประกอบวรรคสี่ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๑๓ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ถึงมาตรา ๔๘ เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่า

<u>(เหตุผลที่หนึ่ง) มิใช่กรณีที่ผู้ร้องได้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้โดยเป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จึงไม่ต้องด้วยมาตรา ๔๘ และ</u>

<u>(เหตุผลที่สอง) การที่ผู้ร้องประสงค์จะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการ</u>

บังคับใช้กฎหมายที่ สค ๗๗/๒๕๖๑ ซึ่งเป็นคำสั่งทางปกครองขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้น ก็เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือ ผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว จึงเป็นกรณีที่ไม่อาจใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒)

๖) คำสั่งที่ ๔๔/๒๕๖๑

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องทั้งสามยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ โดยกล่าวอ้างว่าผู้ร้องทั้งสามได้รับความเดือดร้อนเสียหายและผลกระทบต่อสถานะการดำรงตำแหน่งประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เนื่องจากบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิของผู้ร้องทั้งสามให้ต้องพ้นจากตำแหน่ง และมาตรา ๖๑ ซึ่งเป็นกระบวนการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งผู้ร้องทั้งสามได้ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑ และผู้ตรวจการแผ่นดินมีหนังสือลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑ แจ้งผู้ร้องทั้งสามว่าประเด็นปัญหาตามคำร้องเรียนของผู้ร้องทั้งสามเกี่ยวกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ และเป็นผลให้ประเด็นตามมาตรา ๖๑ ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับประเด็นปัญหาดังกล่าวไม่จำต้องพิจารณา ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าว ผู้ร้องทั้งสามจึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๗ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญด้วย รวมทั้งขอให้กำหนดมาตรการคุ้มครองชั่วคราวโดยออกคำสั่งให้ระงับการสรรหาคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไว้ก่อนนั้น เห็นว่า

(เหตุผลที่หนึ่ง) กรณีตามคำร้องนี้การพ้นจากสถานะการดำรงตำแหน่งของผู้ร้องทั้งสามนั้นมิได้เกิดจากการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้อันเป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามหลักเกณฑ์ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘

(เหตุผลที่สอง) แต่เป็นผลของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง ซึ่งการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น รัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้สิทธิในการยื่นคำร้องไว้เป็นการเฉพาะแล้วโดยการใช้สิทธิทางศาลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และการใช้สิทธิทางผู้ตรวจการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) ดังนั้น คำร้องนี้จึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย ผู้ร้องทั้งสามจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวโดยอาศัยช่องทางตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๗) คำสั่งที่ ๔๗/๒๕๖๑

ประเด็นที่สอง ที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๑๖ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๐ นั้น

(เหตุผลที่สอง) ในขณะเดียวกันผู้ร้องมิได้กล่าวอ้างให้ชัดเจนว่ามีการกระทำใดอันเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้องอันเป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น จึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

ประเด็นที่สาม สำหรับที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๓๔ ก. (๓) และมาตรา ๓๔ ข. (๓) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๔๐ และมาตรา ๗๔ และการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลแขวงปทุมวัน ในคดีหมายเลขแดงที่ อ. ๑๙๙/๒๕๖๐ เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ ประกอบมาตรา ๒๑๐ (๑) มาตรา ๒๑๒ และมาตรา ๕ นั้น บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวเป็นเรื่องเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของพนักงานรักษาความปลอดภัย และผู้ร้องมิได้เป็นผู้เสียหายในคดีดังกล่าวโดยตรง ผู้ร้องจึงมิใช่บุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ดังนั้น จึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๘) คำสั่งที่ ๔๘/๒๕๖๑

(เหตุผลที่หนึ่ง) ซึ่งถึงแม้ผู้ร้องจะได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินแล้วก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่ามีการกระทำใดอันเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องโดยตรงที่เป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว ดังนั้น จึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘

๙) คำสั่งที่ ๕๐/๒๕๖๑ ประเด็นที่หนึ่ง

(เหตุผลที่หนึ่ง) พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติประกอบวิชาชีพทันตกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๐ และพระราชบัญญัติประกอบวิชาชีพทันตกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่ซึ่งถึงแม้ผู้ร้องจะได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินแล้วก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่ามีการกระทำใดอันเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้องโดยตรงที่เป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว ดังนั้น จึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘

๑๐) คำสั่งที่ ๕๒/๒๕๖๑

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๔๐ อันเป็นกรณีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่า มหาวิทยาลัยแม่โจ้ปฏิเสธรับโอนผู้ร้องไปเป็นข้าราชการในสังกัดเนื่องจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๑ ในขณะที่กระบวนการคัดเลือกเพื่อรับโอนผู้ร้องมาอยู่ในสังกัดยังอยู่ในขั้นตอนการเตรียมการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลเท่านั้น ผู้ร้องยังไม่มีสิทธิที่จะเป็นข้าราชการในสังกัดมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จึงยังไม่มีการกระทำใดที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้องแต่อย่างใด ดังนั้น จึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๑๑) คำสั่งที่ ๕๔/๒๕๖๑

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๘ มาตรา ๒๕ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง (๑) และมาตรา ๔๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๕๘ มาตรา ๑๗๖ มาตรา ๑๗๗ มาตรา ๑๗๘ และมาตรา ๑๘๐ หรือไม่ ซึ่งแม้ผู้ร้องจะได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินแล้วก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นเพียงข้อคิดเห็นของผู้ร้องที่ไม่ประสงค์จะให้กระทรวงกลาโหมบรรจุตำแหน่งกำลังพลในกองทัพไทยตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุด ตามที่ได้รับการรับรองไว้ในพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยเห็นว่าบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้พระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดไว้แล้ว จึงไม่ปรากฏว่ามีการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐอันเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้องโดยตรงที่เป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว กรณีจึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๑๒) คำสั่งที่ ๖๔/๒๕๖๑ (ประเด็นที่หนึ่ง)

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ร้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้อย่างไร ผู้ร้องจึงไม่ใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ จึงไม่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ

ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๘ ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

หมายเหตุ ในคำสั่งนี้ใช้ทั้งมาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งมีข้อน่าพิจารณาว่าผู้ร้องได้ร้องเฉพาะพระราชกฤษฎีกาที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๘ ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหลายมาตรา เป็นการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายลำดับรอง โดยไม่น่าจะเป็นกรณีของมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นกรณีของการตรวจสอบผลจากบัญญัติแห่งกฎหมาย (กฎหมายระดับพระราชบัญญัติหรือเทียบเท่า) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แต่น่าจะเป็นเฉพาะกรณีมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ เท่านั้น

๑๓) คำสั่งที่ ๖๕/๒๕๖๑

ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนถูกละเมิดไม่ได้รับเงินเดือนที่ปรับและเลื่อนขั้นตามพระราชกฤษฎีกาการปรับอัตราเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๙ ทำให้ผู้ร้องได้รับเงินบำนาญน้อยกว่าที่ควรจะได้รับ นั้น กรณีดังกล่าวไม่ได้เป็นผลสืบเนื่องมาจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนครพนม พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ มาตรา ๕๘ มาตรา ๖๐ และมาตรา ๖๑ ผู้ร้องจึงมิใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครอง กรณีจึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๑๔) คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๒ ประเด็นที่หนึ่ง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องทั้งสองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๖ (๑) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ (๒) และ (๓) และมาตรา ๕๐ (๒) อันเป็นกรณีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องทั้งสองจะได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินได้แจ้งผลการพิจารณาแล้วก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องทั้งสองได้ถูกละเมิดที่เป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว กรณีตามคำร้องจึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘

๑๕) คำสั่งที่ ๙/๒๕๖๒

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องทั้งสามขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสถานพยาบาล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๖

มาตรา ๑๗ และมาตรา ๒๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๔ มาตรา ๔๐ มาตรา ๗๗ อันเป็นกรณีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ที่มีหลักเกณฑ์ว่า ผู้จะมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามคำร้องขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้นั้น จะต้องเป็นบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องทั้งสามเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงอันเป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวแต่อย่างใด คำกล่าวอ้างของผู้ร้องทั้งสามเป็นเพียงการแสดงความเห็นของผู้ร้องทั้งสามเท่านั้น

๑๖) คำสั่งที่ ๙/๒๕๖๒

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้อง เป็นกรณีที่ผู้ร้องต้องการตรวจสอบการกระทำของ [redacted] เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งกรรมการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยและรองอัยการสูงสุด จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มรตรา ๒๑๓ ว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๐ วรรคห้า ที่บัญญัติให้การออกเสียงลงคะแนนของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาที่เลือกหรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดให้กระทำเป็นการลับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๑๓ และมาตรา ๒๓๑ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ถึงมาตรา ๔๘ แม้ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ และขณะที่ผู้ร้องยื่นคำร้องนี้ต่อศาลรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๒ เป็นวันที่ครบกำหนดระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ผู้ตรวจการแผ่นดินรับคำร้องจากผู้ร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ แล้วก็ตาม แต่กรณีตามคำร้องมิใช่เป็นกรณีที่ผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้โดยเป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จึงไม่ต้องด้วยมาตรา ๔๘

หมายเหตุ กรณีนี้มีข้อน่าพิจารณาว่าผู้ร้องประสงค์จะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญขัดหรือแย้งกันเอง ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่อาจเป็นไปได้ เนื่องด้วยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญฉบับเดียวกัน ก็ย่อมต้องตีความไปในแนวทางเดียวกัน

๑๗) คำสั่งที่ ๑๙/๒๕๖๒

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง และเอกสารประกอบคำร้อง เป็นกรณีที่ผู้ร้องทั้งสองกับคณะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๔ วรรคสอง (๔) มาตรา ๑๒๗ มาตรา ๑๘๘ และมาตรา ๑๘๙ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๓ มาตรา ๕๘ มาตรา ๖๒ มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒ มาตรา ๗๓ มาตรา ๗๕ และมาตรา ๗๗ อันเป็นกรณีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ในกรณีนี้ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา

๔๘ ซึ่งแม้ผู้ร้องทั้งสองกับคณะจะได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินได้แจ้งผลการพิจารณาแล้วก็ตาม <u>แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นเพียงการแสดงความเห็นเกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายของผู้ต้องทั้งสองกับคณะ และไม่ปรากฏว่ามีการกระทำอันเป็นการละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้องทั้งสองกับคณะอันเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวแต่อย่างใด</u> กรณีตามคำร้องจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องทั้งสองกับคณะจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๑๘) คำสั่งที่ ๓๙/๒๕๖๒ ประเด็นที่หนึ่ง

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕ ที่แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕/๓ ที่บัญญัติเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประเมินวินาศภัย และมาตรา ๒๓ ที่บัญญัติให้ผู้ได้รับอนุญาตเป็นผู้ประเมินวินาศภัยและใบอนุญาตยังไม่สิ้นสุดในวันที่พระราชบัญญัติดังกล่าวมีผลบังคับใช้ เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประเมินวินาศภัยต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุใบอนุญาตแต่ต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๔๐ แม้ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องจากผู้ร้องทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลได้ก็ตาม แต่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ว่าผู้ร้องจะต้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้อันเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ <u>แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่ามีการกระทำอันเป็นละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้องที่เป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวแต่อย่างใด</u> กรณีตามคำร้องจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๑๙) คำสั่งที่ ๕๓/๒๕๖๒

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนได้รับความเดือดร้อนจากการกู้ยืมเงินจากธนาคารเพื่อประกอบธุรกิจในอัตราดอกเบี้ยที่สูงถึงร้อยละ ๑๙ ต่อปี และสูงกว่านั้นหากผิดนัดชำระตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง อัตราสูงสุดของดอกเบี้ยที่สถาบันการเงินอาจคิดได้จากผู้กู้ยืม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓และประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การกำหนดสถาบันการเงินและอัตราดอกเบี้ยที่สถาบันการเงินอาจคิดได้จากผู้กู้ยืม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยเป็นผลมาจากพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ มาตรา ๔ ที่ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังสามารถใช้ดุลพินิจออกประกาศกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่สถาบันการเงินอาจคิดจากผู้กู้ยืมหรือคิดให้ผู้ให้กู้ยืมให้สูงกว่าร้อยละ ๑๕ ต่อปีได้โดยไม่มีขอบเขตและกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน ซึ่งเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดต่อหลักนิติธรรมและเพิ่มภาระแก่ประชาชน จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.

๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ ที่มีหลักเกณฑ์ว่า ผู้จะมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้นั้น จะต้องเป็นบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงอันเป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และการละเมิดดังกล่าวต้องไม่ใช่กรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องจะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ มาตรา ๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องได้รับความเดือดร้อนจากประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง อัตราสูงสุดของดอกเบี้ยที่สถาบันการเงินอาจคิดได้จากผู้กู้ยืม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓ และประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การกำหนดสถาบันการเงินและอัตราดอกเบี้ยที่สถาบันการเงินอาจคิดได้จากผู้กู้ยืม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕ ผู้ร้องจึงมิใช่บุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงอันเป็นผลมาจากพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ มาตรา ๔ อีกทั้งการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกประกาศดังกล่าวโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ มาตรา ๔ ก็เป็นการกระทำที่มีลักษณะเป็นการใช้อำนาจทางปกครองซึ่งกฎหมายบัญญัติให้บุคคลสามารถใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมทางปกครองได้ จึงเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญกำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วซึ่งต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) กรณีจึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๒๐) คำสั่งที่ ๕๔/๒๕๖๒

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องทั้งสองกล่าวอ้างว่าผู้ร้องทั้งสองถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนและเสียหายจากการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยามีคำสั่งให้ผู้ร้องทั้งสองหยุดปฏิบัติหน้าที่และให้ชะลอการจ่ายเงินเดือนโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ ประกอบมาตรา ๙๓ วรรคสอง เนื่องจากศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๕ ประทับรับฟ้องแม้ผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินวินิจฉัยให้ยุติเรื่องแล้วก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องแล้วเห็นว่ามีลักษณะเป็นเพียงการหารือและขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตีความบทบัญญัติแห่งกฎหมายในประเด็นเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายและผู้มีอำนาจในการสั่งการให้ผู้ร้องทั้งสองหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๖ และมาตรา ๙๓ วรรคสอง เท่านั้น กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องทั้งสองจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๒๑) คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๓ ประเด็นที่สอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ นั้น เห็นว่า การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ <u>เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่ามีการกระทำอันเป็นการละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้องที่เป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายมาตราดังกล่าวแต่อย่างใด</u> กรณีตามคำร้องจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๒๒) คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๓ ประเด็นที่สอง

ส่วนกรณีผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๗๑๓ วรรคหนึ่ง เฉพาะในส่วนพนักงานอัยการจะร้องขอต่อศาลขอให้ตั้งผู้จัดการมรดกก็ได้ ประกอบพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๔ (๑๐) ที่บัญญัติให้พนักงานอัยการมีอำนาจและหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด และระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔๑ ที่กำหนดให้การคุ้มครองสิทธิทางศาล ให้พนักงานอัยการเป็นผู้ดำเนินการ หากมีค่าฤชาธรรมเนียมที่ต้องชำระต่อศาล ให้ผู้ขอคุ้มครองสิทธิเป็นผู้ชำระค่าฤชาธรรมเนียมตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดไว้ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๖๘ วรรคสาม นั้น เห็นว่า <u>เมื่อผู้ร้องไม่ใช่บุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญอันเป็นผลมาจากบทกฎหมายที่ผู้ร้องอ้างว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญ</u> ทั้งระเบียบที่ออกตามกฎหมายดังกล่าวมิได้มีสถานะเป็น “บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ตามความหมายของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ แต่มีสภาพเป็น “กฎ” ซึ่งอยู่ในอำนาจการพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองโดยเฉพาะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๗ วรรคหนึ่ง กรณีจึงต้องห้ามมิให้รับคำร้องไว้พิจารณา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๔๗ (๒)

๒๓) คำสั่งที่ ๓๕/๒๕๖๓ ประเด็นที่สอง

<u>ข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้บรรยายและให้เหตุผลว่าตนถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพอันเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวอย่างไร</u> กรณีจึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๒ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๒๔) คำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่ง และประเด็นที่สาม

ประเด็นที่หนึ่ง

พิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องของผู้ร้องแล้วเห็นว่า กรณีที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๖) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๑๘๘ วรรคสอง มาตรา ๑๙๐ มาตรา ๑๙๖ และมาตรา ๒๖๗ วรรคสอง และขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในเรื่องการตรวจสอบการใช้อำนาจของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ นั้น เห็นว่า การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง ทำให้ผู้

ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่การใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของการกระทำอันเกิดจากการใช้อำนาจรัฐว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ บัญญัติให้การใช้สิทธิดังกล่าวเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมายความว่าการใช้สิทธิดังกล่าวของบุคคลย่อมกำหนดขอบเขตและเงื่อนไขในการใช้สิทธิของบุคคลได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๖) บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องที่ขอให้ตรวจสอบการกระทำที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมและคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองไว้พิจารณา เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๖ และมาตรา ๑๙๘ ที่บัญญัติให้การบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับผู้พิพากษาศาลยุติธรรมและตุลาการศาลปกครองมีความเป็นอิสระ โดยให้คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมและคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล มิให้องค์กรอื่นเข้ามาใช้อำนาจแทรกแซงทำให้ผู้พิพากษาหรือตุลาการไม่เป็นอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย นอกจากนี้การที่ไม่ให้องค์กรอื่นเข้ามาแทรกแซงตรวจสอบหมายความรวมถึงองค์กรศาลที่อยู่ต่างระบบด้วย เนื่องจากระบบศาลของไทยเป็นระบบศาลคู่ รัฐธรรมนูญกำหนดเขตอำนาจของแต่ละระบบศาลไว้ชัดเจน และเพื่อมิให้เกิดความขัดแย้งระหว่างองค์กรศาลด้วยกัน รัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดให้ระบบศาลใดศาลหนึ่งเป็นศาลสูงสุดของระบบศาลคู่หรือระบบศาลใดมีอำนาจเหนือศาลอื่น สำหรับการกระทำที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของผู้พิพากษาศาลยุติธรรมแม้จะได้รับยกเว้นการตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำโดยศาลปกครองตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ วรรคสอง (๒) และโดยศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๖) แต่มิได้หมายความว่าบุคคลผู้ถูกกระทบสิทธิหรือเสรีภาพจากการกระทำของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมดังกล่าวจะไม่สามารถใช้สิทธิทางอื่นได้ หากบุคคลนั้นเห็นว่าตนถูกละเมิดหรือได้รับความเสียหายจากการกระทำที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม (ก.ต.) ย่อมใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมตามที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติไว้ เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องยังไม่ปรากฏว่ามีการกระทำใดที่เป็นผลมาจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๖) ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้อง กรณีตามคำร้องจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องกรณีดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

ประเด็นที่สาม

กรณีที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ ที่ไม่กำหนดสิทธิในการอุทธรณ์มติหรือคำสั่งของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมและมาตรา ๘๓ ของพระราชบัญญัติดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๑๘๘ วรรคสอง มาตรา ๑๙๐ และมาตรา ๑๙๖ นั้น เห็นว่า แม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง ทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าพระราชบัญญัติระเบียบ

ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ ที่ไม่กำหนดสิทธิในการอุทธรณ์ขัดกับหลักสากลที่ให้สิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งต่อคณะกรรมการชุดอื่นที่ไม่ใช่ผู้ทำคำสั่งได้ นั้น เห็นว่า คำกล่าวอ้างดังกล่าวของผู้ร้อง สืบเนื่องจากคำสั่งสำนักงานศาลยุติธรรมที่ ๑๕๓๑/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ที่ให้ผู้ร้องพ้นจากราชการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๑๒ วรรคสอง ประกอบพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖ มาตรา ๖/๑ และมาตรา ๗ จึงมิใช่กรณีที่ผู้ร้องได้รับความเสียหายจากการถูกลงโทษทางวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งมาตรา ๘๓ กำหนดขั้นตอนและกระบวนการทบทวนคำสั่งลงโทษทางวินัยของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมไว้ชัดเจนแล้ว แต่เป็นกรณีได้รับความเสียหายจากมติประการอื่นของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๘๔ ซึ่งบัญญัติให้สิทธิแก่ข้าราชการตุลาการที่ได้รับความเสียหายจากมติประการอื่นของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมมีสิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมภายในสองปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งหรือได้รับทราบมติ เพื่อขอให้ทบทวนมติได้ และคำวินิจฉัยของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมให้เป็นที่สุด เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๘๔ ซึ่งกำหนดขั้นตอนกระบวนการใช้สิทธิขอให้มีการทบทวนโดยการร้องทุกข์ การร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมเป็นการทบทวนคำสั่งหรือมติโดยผู้ออกคำสั่งหรือมติที่กระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอันเป็นการให้ผู้ได้รับผลกระทบหรือความเสียหายมีโอกาสใช้สิทธิโต้แย้งคำสั่งหรือมติที่กระทบหรือทำให้ตนเสียหายได้ แม้จะเป็นการทบทวนโดยผู้ออกคำสั่งหรือมติก็ตาม ถือว่าเป็นไปตามหลักการตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของการใช้อำนาจของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมแล้ว นอกจากนี้เพื่อเป็นหลักประกันการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามหลักนิติธรรม การตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของการใช้อำนาจของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมในเรื่องการบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับผู้พิพากษาศาลยุติธรรม ซึ่งต้องให้ศาลเป็นองค์กรตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมาย แม้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๖) และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ วรรคสอง (๒) บัญญัติไม่ให้ศาลรัฐธรรมนูญและศาลปกครองตรวจสอบก็ตาม แต่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๔ บัญญัติให้ศาลยุติธรรมซึ่งเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวง เว้นแต่คดีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลอื่น หมายความว่า ผู้ร้องย่อมใช้สิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมเพื่อขอให้พิจารณาทบทวนคำสั่งตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๘๔ และหากผู้ร้องไม่เห็นด้วยกับผลการพิจารณาของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม ผู้ร้องชอบที่จะใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้โดยการฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๔ ได้ ส่วนกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๘๓ ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ นั้น เห็นว่าเมื่อวินิจฉัยไว้แล้วว่ากรณีตามคำร้องเป็นกรณีตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๘๔ มิใช่กรณีตามมาตรา ๘๓ ผู้ร้องยังไม่เป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ที่เป็นผลมาจากพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๘๓ การกล่าวอ้างของผู้ร้องเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการ

อุทธรณ์คำสั่งหรือมติของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมเท่านั้น จึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่น คำร้องกรณีดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๒๕) คำสั่งที่ ๔๔/๒๕๖๓ ประเด็นที่สอง

ส่วนที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ นั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ กำหนดให้การยื่นคำร้องต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ที่มีหลักเกณฑ์ว่าผู้จะมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้นั้น จะต้องเป็นบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพอันเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญพร้อมด้วยความเห็นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องจากผู้ร้อง ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องหรือไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลา ผู้ถูกละเมิดมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่ามีการกระทำใดที่เป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายมาตราดังกล่าวละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้อง ประกอบกับผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องในส่วนนี้ต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๒๖) คำสั่งที่ ๔๕/๒๕๖๓ ประเด็นที่สอง

ส่วนที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ นั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติให้การยื่นคำร้องต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ว่าผู้จะมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้นั้นจะต้องเป็นบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพอันเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่ามีการกระทำใดที่เป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายมาตราดังกล่าวละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้อง กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญพ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๒๗) คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๓ ประเด็นที่สอง

ส่วนที่ผู้ร้องทั้งสามขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ นั้น

เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติให้การยื่นคำร้องต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ มีหลักเกณฑ์ว่าผู้จะมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้นั้น จะต้องเป็นบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพอันเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แม้ผู้ร้องที่ ๑ ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องที่ ๑ มีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่ามีการกระทำใดที่มีผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายมาตราดังกล่าวละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องทั้งสาม กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องทั้งสามไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๒๘) คำสั่งที่ ๕๗/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่ง

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพจากการใช้บังคับพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๑๖ ที่บัญญัติให้การนับเวลาราชการของผู้กลับเข้ารับราชการใหม่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๓ ใช้บังคับให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่นที่ใช้อยู่ก่อนที่จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๗ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ที่มีหลักเกณฑ์ว่าผู้จะมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้นั้น จะต้องเป็นบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงอันเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ โดยต้องมีการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องก่อน แม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ถูกร้องทั้งสองมีการกระทำใดที่เป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายมาตราดังกล่าว ละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้อง กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๒๙) คำสั่งที่ ๖๕/๒๕๖๓ ประเด็นที่สอง

ส่วนที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ นั้น เห็นว่า ผู้ร้องไม่ได้ระบุชัดว่ามีการกระทำใดที่เป็นผลมาจากบทบัญญัติมาตรา ๔๗ (๔) ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘

๓๐) คำสั่งที่ ๓๙/๒๕๖๔

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ร้องได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหาย ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง เนื่องจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ด้วยเหตุสถานะของบุคคล ฐานะทางสังคม โดยบุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และความเสมอภาคของบุคคล ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ วรรคสาม มาตรา ๒๖ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๓๒ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม <u>แต่กรณีตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ อันเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวเท่านั้น</u> กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๓๑) คำสั่งที่ ๕๐/๒๕๖๔ ประเด็นที่สาม

ประเด็นที่สาม

สำหรับกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๖๐ และมาตรา ๒๗๔ เห็นว่าการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม <u>แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ อันเป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวเท่านั้น ประกอบกับการยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายรัฐธรรมนูญบัญญัติให้สิทธิไว้เป็นการเฉพาะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และมาตรา ๒๓๑ (๑) แล้ว</u> กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธี

พิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๓๒) คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๖๕

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่กำหนดให้ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ทำให้ผู้ร้องไม่สามารถลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้ เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ร้องไม่สามารถลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เนื่องจากไม่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าตามที่กฎหมายดังกล่าวบัญญัติกำหนดไว้นั้น ไม่ปรากฏว่าผู้ร้องยื่นสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จึงเป็นกรณีที่ผู้ร้องยังไม่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ อีกทั้งการที่ผู้ร้องอ้างว่าการได้รับเลือกให้เป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่จำเป็นต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญา แต่ต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการแก้ไขปัญหา ควรเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความสามารถแม้ไม่ได้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาได้รับการเลือกจากประชาชนเพื่อเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จำกัดสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของประชาชนนั้น เป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวของผู้ร้อง ประกอบกับการยื่นคำร้องขอให้ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย รัฐธรรมนูญบัญญัติให้สิทธิไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และมาตรา ๒๓๑ (๑) กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๓๓) คำสั่งที่ ๑๕/๒๕๖๕

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าพระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจย์ พ.ศ. ๒๕๒๔ พระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจย์ (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๕๙ และพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติหรือประกอบพิธีกรรมตามหลักศาสนาของชาวไทยมุสลิม ส่งผลกระทบต่อผู้ร้องในฐานะพุทธศาสนิกชนชาวไทย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ อันเป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นของผู้ร้องเกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวเท่านั้น ประกอบกับรัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองเสรีภาพของบุคคลในการปฏิบัติหรือประกอบพิธีกรรมตามหลักศาสนาของตนไว้แล้ว บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวมีผลเพียงให้รัฐสามารถอำนวยความสะดวกให้บุคคลได้ประโยชน์ตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครอง และเป็นเพียงการจัดระบบการบริหารขององค์กรศาสนาอิสลาม กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๓๔) คำสั่งที่ ๔๓/๒๕๖๕

พิจารณาแล้วเห็นว่า "... แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏชัดเจนว่าผู้ร้องเสียหายอย่างไร ..."

๓๕) คำสั่งที่ ๖๔/๒๕๖๕ ประเด็นที่สอง

กรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๒ หน่วยงานของรัฐหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมิได้ดำเนินการปรับปรุงให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ และมาตรา ๒๕๘ ค. ด้านกฎหมาย (๑) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เป็นอันใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ เห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว อีกทั้งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ เป็นบทบัญญัติในหมวดว่าด้วยแนวนโยบายแห่งรัฐที่รัฐพึงใช้เป็นแนวทางในการตรากฎหมายขึ้นมาบังคับใช้เพียงเท่าที่จำเป็นและยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ และมาตรา ๒๕๘ ค. ด้านกฎหมาย (๑) เป็นบทบัญญัติในหมวดว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ มิใช่กรณีที่จะละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

๓๖) คำสั่งที่ ๖๘/๒๕๖๕ แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ อันเป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวเท่านั้น ประกอบกับการยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายรัฐธรรมนูญบัญญัติให้สิทธิไว้เป็นการเฉพาะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และมาตรา ๒๓๑ (๑) กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๓๗) คำสั่งที่ ๗๒/๒๕๖๕ แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่ามีการกระทำใดของผู้ถูกร้องทั้งสองที่เป็นผลโดยตรงมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว อันเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๓๘) คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๖ ส่วนที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ วรรคสาม มาตรา ๒๖ และมาตรา ๗๗ วรรคสาม นั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติให้การยื่นคำร้องต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ที่มีหลักเกณฑ์ว่าผู้จะมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้นั้น จะต้องเป็นบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่ามีการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องที่เป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๓๙) คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๖๖ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง เป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๒ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ที่มีหลักเกณฑ์ว่าผู้จะมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้นั้น จะต้องเป็นบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม <u>แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ อันเป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวเท่านั้น</u> ประกอบกับเป็นการยื่นคำร้องขอให้ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ซึ่งรัฐธรรมนูญบัญญัติให้สิทธิไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และมาตรา ๒๓๑ (๑) กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔๐) คำสั่งที่ ๑๕/๒๕๖๖ ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบ เป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓ (๑) และ (๒) และมาตรา ๔ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อหลักนิติธรรมหรือจำกัดสิทธิของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องอันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม <u>แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องและคำร้องเพิ่มเติมไม่ปรากฏว่าผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ อันเป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว</u> ประกอบกับการยื่นคำร้องขอให้ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย รัฐธรรมนูญบัญญัติให้สิทธิไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และมาตรา ๒๓๑ (๑) กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๗ (๒)

ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔๑) คำสั่งที่ ๑๗/๒๕๖๖ ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบเป็นกรณีที่ผู้ร้องทั้งสองกล่าวอ้างว่า พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๖๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๑ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๗ มาตรา ๖๗ มาตรา ๗๑ และมาตรา ๗๗ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ที่มีหลักเกณฑ์ว่าผู้จะมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้นั้น จะต้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แม้ผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องทั้งสองมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม <u>แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องและคำร้องเพิ่มเติมไม่ปรากฏว่ามีการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องทั้งสองซึ่งเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว เป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นของผู้ร้องทั้งสองที่มีต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวเท่านั้น</u> ประกอบกับการยื่นคำร้องขอให้ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐธรรมนูญบัญญัติให้สิทธิในการยื่นคำร้องไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และมาตรา ๒๓๑ (๑) กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องทั้งสองไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔๒) คำสั่งที่ ๒๐/๒๕๖๖ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การที่ศาลปกครองกลางมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา ในคดีหมายเลขดำที่ ๘๑๓/๒๕๖๔ คดีหมายเลขแดงที่ ๖๘๐/๒๕๖๔ เป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและคำวินิจฉัยของผู้ถูกร้องที่พิจารณาให้ยุติเรื่อง ขัดต่อหลักปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน โดยการละเมิดดังกล่าวนั้นเป็นผลมาจากพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๑๖ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๗ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ถูกร้องและผู้ถูกร้องแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม <u>แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าการกระทำของศาลปกครองกลางตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นการใช้อำนาจของผู้พิพากษาหรือตุลาการที่มีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๘ วรรคสอง และการ</u>

กระทำของผู้ถูกร้องเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๐ บัญญัติไว้ จึงไม่มีการกระทำใดที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง อันเป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ประกอบกับการยื่นคำร้องขอให้ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐธรรมนูญบัญญัติให้สิทธิไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และมาตรา ๒๓๑ (๑) กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องกรณีดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔๓) คำสั่งที่ ๔๕/๒๕๖๖ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การที่ผู้ถูกร้องไม่รับเรื่องไว้พิจารณาเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องอันเป็นผลจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๓ บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ ที่มีหลักเกณฑ์ว่าผู้จะมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้นั้น จะต้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง เป็นกรณีที่ผู้ถูกร้องไม่รับเรื่องไว้พิจารณาซึ่งเป็นการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๓ ไม่ปรากฏว่าผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ และไม่มีการกระทำใดที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องอันเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ประกอบกับการยื่นคำร้องขอให้ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐธรรมนูญบัญญัติให้สิทธิไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และมาตรา ๒๓๑ (๑) กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๓.๒.๒ คำสั่งที่ออก<u>ก่อนที่</u>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ บังคับใช้

ด้วยในคำสั่งที่ออก<u>ก่อนที่</u>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ บังคับใช้ **ได้แก่ คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๐ จนถึงคำสั่งที่ ๒๑/๒๕๖๑ จำนวน ๗๙ คำสั่ง พบว่า เป็นคำสั่งที่ออกตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ จำนวน ๗๕ คำสั่ง**

ทั้งนี้ คำวินิจฉัยที่ออก<u>ก่อนที่</u>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ บังคับใช้ **ตั้งแต่คำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๖๐ ถึงคำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๖๐ จำนวน ๓ คำวินิจฉัย ไม่พบว่าเป็นคำวินิจฉัยที่ออกตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ แต่อย่างใด**

ในปัจจุบันพบว่าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย<u>ไว้โดยตรงว่าไม่มีการกระทำใดที่เป็นการละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๙ คำสั่ง ได้แก่ คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๐ คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๖๐ คำสั่งที่ ๑๙/๒๕๖๐ คำสั่งที่ ๒๒/๒๕๖๐ (ประเด็นที่สอง) คำสั่งที่ ๒๙/๒๕๖๐ (ประเด็นที่หนึ่ง) คำสั่งที่ ๓๒/๒๕๖๐ คำสั่งที่ ๓๓/๒๕๖๐ คำสั่งที่ ๓๗/๒๕๖๐ (ประเด็นที่หนึ่ง) คำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๐ (ประเด็นที่สาม) คำสั่งที่ ๔๐/๒๕๖๐ คำสั่งที่ ๔๒/๒๕๖๐ (ประเด็นที่หนึ่ง) คำสั่งที่ ๔๕/๒๕๖๐ คำสั่งที่ ๔๘/๒๕๖๐ (ประเด็นที่หนึ่ง) คำสั่งที่ ๕๓/๒๕๖๐ (ประเด็นที่หนึ่ง) คำสั่งที่ ๕๗/๒๕๖๐ คำสั่งที่ ๕๘/๒๕๖๐ (ประเด็นที่หนึ่ง) คำสั่งที่ ๑๒/๒๕๖๑ (ประเด็นที่สอง) คำสั่งที่ ๑๓/๒๕๖๑ และคำสั่งที่ ๒๐/๒๕๖๑ (ประเด็นที่สอง)** โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๐

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องทุกฉบับของผู้ร้อง <u>ไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญอันเนื่องมาจากการกระทำใด โดยเนื้อหาของคำร้องอ่านพอเข้าใจได้เพียงว่าผู้ร้องขอให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนให้การสนับสนุนการจัดทำโครงการตามความคิดเห็นของผู้ร้องเท่านั้น ไม่มีการกระทำใดที่เป็นการละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้อง</u> กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้วินิจฉัยได้ และเมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้วินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

๒) คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๖๐

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องทุกฉบับของผู้ร้อง <u>ไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญอันเนื่องมาจากการกระทำใด โดยเนื้อหาของคำร้องอ่านพอเข้าใจได้เพียงว่าผู้ร้องขอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดการเลือกตั้ง ด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความคิดเห็นของผู้ร้องเท่านั้น ไม่มีการกระทำใดที่เป็นการละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้อง</u> กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้วินิจฉัยได้

๓) คำสั่งที่ ๑๙/๒๕๖๐

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องอ้างว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมอันเนื่องมาจากการที่ผู้ร้องได้ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ดำเนินการล่าช้าและไม่ถูกต้องตามขั้นตอนบางประการ อีกทั้งไม่แจ้งผลความคืบหน้าใด ๆ แก่ผู้ร้อง การ

ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการล่าช้าทำให้พยานหลักฐานต่าง ๆ อาจถูกทำลายลง ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า การกระทำของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๔๑ หรือไม่ ซึ่งไม่ปรากฏว่ามีการกระทำใดที่เป็นการละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้อง เพราะความล่าช้าในการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และการที่ไม่ได้แจ้งผลความคืบหน้าให้ผู้ร้องทราบ มิใช่การกระทำอันละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้อง ทั้งข้อที่ผู้ร้องอ้างว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไม่ถูกต้องบางประการนั้นก็ไม่ใช่การกระทำอันละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้อง กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้วินิจฉัยได้ และเมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้วินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

๔) คำสั่งที่ ๒๒/๒๕๖๐ (ประเด็นที่สอง)

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่กรณีที่ผู้ร้องอ้างว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงและแจ้งข้อกล่าวหากับดาบตำรวจ ทวีศักดิ์ สุทธิเสน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐๓/๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ เช่นเดียวกันกับการดำเนินคดีต่อผู้ร้อง เป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๓ วรรคสอง และมาตรา ๒๕ นั้น เห็นว่า ผู้ที่จะมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ผู้นั้นจะต้องเป็นบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้จากการกระทำของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วย ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องไม่ปรากฏว่า ผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญจากการกระทำของคณะกรรมการ ป.ป.ช. อย่างไร ข้อที่ผู้ร้องกล่าวอ้างนั้นเป็นเพียงความประสงค์จะให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ปฏิบัติต่อตนเหมือนดังที่ปฏิบัติต่อบุคคลอื่นตามหลักความเสมอภาค แต่การที่บุคคลใดจะกล่าวอ้างเพื่อเรียกร้องให้ปฏิบัติต่อตนเป็นอย่างเดียวกันกับบุคคลอื่นตามหลักความเสมอภาคนั้น ต้องเป็นกรณีที่ผู้ถูกปฏิบัติมีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายแล้วไม่ได้รับสิทธินั้น แต่กรณีของผู้ร้องซึ่งควรจะถูกกล่าวหาว่ากระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่นั้น ย่อมต้องอยู่บนพื้นฐานของพยานหลักฐานที่ได้จากการแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเป็นสำคัญ ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหาจึงไม่อาจขอให้ตนไม่ต้องถูกดำเนินคดีเพียงยกข้ออ้างว่ามีการไม่ดำเนินคดีกับผู้อื่นไม่เป็นเช่นเดียวกันกับการปฏิบัติกับตนได้ กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

๕) คำสั่งที่ ๒๙/๒๕๖๐ (ประเด็นที่หนึ่ง)

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญอันเนื่องมาจากการกระทำใด โดยเนื้อหาของคำร้องอ่านพอเข้าใจได้เพียงว่าผู้ร้องเป็นพี่สาวของบุคคลที่ถูกดำเนินคดีอาญา เนื่องจากกระทำการฝ่าฝืนคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๑/๒๕๕๘ ที่แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๓๙ เกี่ยวกับมาตรการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคาที่กำหนดเท่านั้น ไม่มีการกระทำใดที่เป็นการละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้อง กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย

๖) คำสั่งที่ ๓๒/๒๕๖๐

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องของผู้ร้อง ไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญอันเนื่องมาจากการกระทำใด โดยเนื้อหาของคำร้องอ่านพอเข้าใจได้เพียงว่าผู้ร้องมีความประสงค์จะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งอนุญาตให้ทำการปลูกพืชสมุนไพรซึ่งรวมถึงพืชกัญชาและกระท่อมได้เท่านั้น ไม่ปรากฏว่ามีการกระทำใดที่เป็นการละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้อง กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้ และเมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

๗) คำสั่งที่ ๓๓/๒๕๖๐

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องทั้งสองกล่าวอ้างว่าถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพจากการที่นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงกลาโหม ซึ่งเป็นฝ่ายบริหารได้กำหนดนโยบายหรือโครงการที่อาจไปกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องทั้งสองและขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการใช้อำนาจของนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ในการเสนอพระราชบัญญัติงบประมาณแผ่นดิน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๑ และนำงบประมาณแผ่นดินไปใช้ในการจัดซื้อ จัดหา อาวุธยุทโธปกรณ์ราคาแพงเป็นจำนวนมากตลอดเวลาที่เข้ามาบริหารประเทศ ทำให้ประเทศมีปัญหาสะสมของหนี้สาธารณะเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้การใช้จ่ายงบประมาณในการดูแลสวัสดิภาพความเป็นอยู่ของประชาชนและการพัฒนาประเทศด้านอื่น ๆ ได้รับผลกระทบเป็นลูกโซ่นั้น กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพทั้งในด้านการศึกษาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๔ กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพด้านการสาธารณสุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๕ และกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพในการที่จะมีหรือใช้ระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึงตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๖ รวมทั้งไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๒ หรือไม่ เห็นว่าบุคคลที่จะใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำใดละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้หรือไม่นั้น จะต้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ด้วย แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นเพียงการคาดการณ์หรือแสดงความไม่เห็นด้วยในการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล ผู้ร้องทั้งสองจึงไม่ใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพจากการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

๘) คำสั่งที่ ๓๗/๒๕๖๐ (ประเด็นที่หนึ่ง)

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ร้องได้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญอันเนื่องมาจากการกระทำใด โดยเนื้อหาของคำร้องเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๐/๒๕๖๐ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๑/๒๕๖๐ ว่าเป็นการออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญเท่านั้น ไม่มีการกระทำใดที่เป็นการละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้อง

๙) คำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๐ (ประเด็นที่สาม)

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องอ้างว่าการจัดทำร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ได้มีการจัดทำโดยคณะกรรมการที่ตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ ซึ่งเป็นการจัดทำก่อนที่พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับ โดยไม่มีการเปิดเผยและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึง เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๕ นั้น เห็นว่า ผู้ที่มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่า การกระทำใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ผู้นั้นจะต้องเป็นบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้จากการกระทำดังกล่าวด้วย ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องไม่ปรากฏว่า ผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญอันเนื่องมาจากการกระทำใด โดยเนื้อหาของคำร้องอ่านพอเข้าใจได้เพียงว่าเป็นกรณีที่ผู้ร้องแสดงความเห็นเกี่ยวกับการจัดทำร่างกรอบยุทธศาสตร์ดังกล่าวเท่านั้น ประกอบกับการจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติตามพระราชบัญญัติดังกล่าวยังต้องมีกระบวนการที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติดังกล่าวอีก ซึ่งขณะนี้ยังไม่มีการกระทำใดที่เป็นการละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้อง กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้วินิจฉัยได้

๑๐) คำสั่งที่ ๔๐/๒๕๖๐

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพในการเปิดเผยข้อมูลที่บุคคลสื่อสารถึงกัน และถูกละเมิดสิทธิที่จะได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งเป็นสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยได้รับความคุ้มครองไว้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๖ และมาตรา ๔๑ อันเนื่องมาจากการที่คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย มีมติว่าการที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบัญชีทรัพย์สินหรือหนี้สินของ [redacted] ผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และ [redacted] รองอัยการสูงสุด ในฐานะกรรมการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยชอบด้วยกฎหมายแล้ว จึงวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์นั้น เห็นว่า การกระทำของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว เป็นการกระทำตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ อันมีลักษณะเป็นการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจทางปกครองที่ผู้ร้องสามารถใช้สิทธิอุทธรณ์ไปยังองค์กรตุลาการที่มีเขตอำนาจได้ ตามหนังสือลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ ซึ่งได้แจ้งสิทธิการอุทธรณ์คำสั่งไว้แล้ว กรณีดังกล่าวจึงยังมิอาจถือได้ว่า มีการกระทำใด ๆ ที่เป็นการแทรกแซงเข้าไปในขอบเขตของสิทธิและเสรีภาพหรือเป็นการจำกัดการใช้สิทธิหรือเสรีภาพหรือทำให้ผู้ร้องไม่อาจใช้สิทธิหรือเสรีภาพเช่นว่านั้นได้โดยปราศจากอำนาจหรือโดยไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย จึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

๑๑) คำสั่งที่ ๔๒/๒๕๖๐ (ประเด็นที่หนึ่ง)

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญอันสืบเนื่องมาจากการกระทำใดและอย่างไร โดยเนื้อหาของคำร้องเป็นเพียงความประสงค์ที่จะให้ศาลรัฐธรรมนูญตีความหรือตอบข้อสงสัยเพื่อความกระจ่างแก่ประชาชนว่าจุฬาราชมนตรีตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐

<u>มีสถานะเป็นเจ้าพนักงานของรัฐหรือไม่และการดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือตำแหน่งอื่นใดทางการปกครองของจุฬาราชมนตรีขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ รวมทั้งจุฬาราชมนตรี อิหม่าม คอเต็บ และบิหลั่นตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว สามารถได้รับเงินเดือนหรือเงินอุดหนุนทางศาสนาจากหน่วยงานของรัฐได้หรือไม่ ซึ่งมีลักษณะเป็นการหารือเพื่อทราบสถานะและสิทธิประโยชน์ของจุฬาราชมนตรี อิหม่าม คอเต็บ และบิหลั่นตามพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ เท่านั้น</u> คำร้องของผู้ร้องจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

๑๒) คำสั่งที่ ๔๕/๒๕๖๐

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องทุกฉบับของผู้ร้อง ผู้ที่จะมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อจะมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ผู้นั้นจะต้องเป็นบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้จากการกระทำดังกล่าวด้วย แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งอนุญาตให้พรรคการเมืองส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อไม่ครบทุกเขตเลือกตั้งได้นั้น ส่งผลให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบในการเลือกตั้ง และทำให้พรรคการเมืองบางพรรคเป็นเจ้าของพื้นที่เลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำของคณะกรรมการการเลือกตั้งขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ (๑) และ (๒) หรือไม่ และขอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดการเลือกตั้งด้วยวิธีการต่าง ๆ รวมถึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อยุบพรรคการเมืองที่ไม่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง <u>ซึ่งไม่ปรากฏว่าผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญอันเนื่องมาจากการกระทำใด โดยเนื้อหาของคำร้องอ่านพอเข้าใจได้เพียงว่าผู้ร้องขอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดการเลือกตั้งด้วยวิธีการต่าง ๆ และดำเนินการบางประการตามความคิดเห็นของผู้ร้องเท่านั้น</u> กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

๑๓) คำสั่งที่ ๔๘/๒๕๖๐ (ประเด็นที่หนึ่ง)

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการดำเนินคดีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและสำนักงานอัยการสูงสุดจำกัดสิทธิของผู้ร้องที่จะได้รับตามกฎหมายและเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม รวมทั้งเป็นการไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม เนื่องจากไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ หรือไม่ ซึ่งมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดให้พนักงานสอบสวนส่งตัวผู้ต้องหาที่กระทำความผิดฐานเสพยาเสพติด เสพและมีไว้ในครอบครอง เสพและมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย หรือเสพและจำหน่ายยาเสพติดตามลักษณะ ชนิด ประเภท และปริมาณที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ไปยังศาลเพื่อให้ศาลมีคำสั่งส่งตัวผู้นั้นไปตรวจพิสูจน์การเสพหรือการติดยาเสพติด และตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดลักษณะ ชนิด ประเภท และปริมาณของยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๒ ได้กำหนดให้ผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดดังกล่าวจะต้องมีปริมาณของเมทแอมเฟตามีนไม่เกินห้าหน่วยการใช้ตาม

กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษหรือมีน้ำหนักสุทธิไม่เกินห้าร้อยมิลลิกรัม (๐.๕ กรัม) จึงจะเข้าเงื่อนไขการส่งตัวไปดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ร้องมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายมีน้ำหนักสุทธิ ๘.๑๗๐ กรัม ซึ่งเกินกว่าปริมาณที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงดังกล่าว จึงไม่เข้าเงื่อนไขที่จะส่งตัวผู้ร้องไปดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวได้ และหากผู้ร้องจะอ้างว่าการดำเนินคดีของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการในเรื่องดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ร้องก็ชอบที่จะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ในศาลยุติธรรมซึ่งเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาการดำเนินคดีอาญา ซึ่งข้อเท็จจริงตามคำร้องก็ปรากฏอีกว่าผู้ร้องได้ใช้สิทธิต่อสู้คดีจนคดีถึงที่สุดแล้ว ถือได้ว่าผู้ร้องได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแล้ว จึงไม่มีการกระทำอันละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้องแต่อย่างใด

๑๔) คำสั่งที่ ๕๓/๒๕๖๐ (ประเด็นที่หนึ่ง)

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ร้องได้มีหนังสือลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ ร้องเรียน กสทช. ได้ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการกำกับดูแลผู้ได้รับสัมปทานและผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และตามคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คดีหมายเลขดำที่ อม. ๑๔/๒๕๕๑ คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๑/๒๕๕๓ ในการเรียกคืนความถี่ ๙๐๐ เมกะเฮิรตซ์ และกรณีอื่น ๆ ตามหนังสือร้องเรียน ซึ่งการที่ กสทช. ไม่มีการพิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าวและแจ้งผลให้ทราบโดยด่วนเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ (๒) หรือไม่ นั้น เห็นว่า ผู้ที่มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ผู้นั้นจะต้องเป็นบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้จากการกระทำดังกล่าวด้วย ซึ่งไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญอันเนื่องมาจากการกระทำใด โดยเนื้อหาของคำร้องอ่านพอเข้าใจได้เพียงว่าเป็นกรณีที่ ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า กสทช. ไม่แจ้งผลการพิจารณาหนังสือร้องเรียนของผู้ร้องให้เป็นโดยรวดเร็วตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ (๒) ได้บัญญัติไว้ อันเป็นการโต้แย้งว่า กสทช. ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ซึ่งกรณีดังกล่าวเป็นเรื่องที่ผู้ร้องมีสิทธิที่จะฟ้องร้องไปยังองค์กรตุลาการที่มีเขตอำนาจ หรืออาจดำเนินการตามที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่นบัญญัติไว้ได้ ประกอบกับยังไม่ปรากฏว่ามีการกระทำใดที่เป็นการละเมิดหรือแทรกแซงเข้าไปในขอบเขตของสิทธิของผู้ร้องเช่นว่านั้นโดยปราศจากอำนาจหรือโดยไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

๑๕) คำสั่งที่ ๕๗/๒๕๖๐

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการกระทำของนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่จัดทำพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ ผู้ร้องตรวจสอบแล้วไม่ปรากฏว่ามีการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติ และกฎหมายว่าด้วยวินัย

การเงินการคลังของรัฐ อันเป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๒ การที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรนำเงินตามงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มาจ่ายเป็นค่าเงินทุนเลี้ยงชีพตามพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อผู้เคยเป็นสมาชิกรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๕ ให้แก่ผู้ร้องย่อมไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญซึ่งถือเป็นการกระทำที่ละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาว่าเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ นั้น ไม่ปรากฏว่ามีการกระทำใดที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ และการที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจ่ายเงินให้กับผู้ร้องก็เป็นไปตามสิทธิของผู้ร้องที่เคยเป็นสมาชิกรัฐสภาซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อผู้เคยเป็นสมาชิกรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๖ กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

๑๖) คำสั่งที่ ๕๘/๒๕๖๐ (ประเด็นที่หนึ่ง)

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการกระทำของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติในการแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนที่ว่าจะยังไม่ปลดล็อคให้พรรคการเมืองหรือสมาชิกพรรคการเมืองดำเนินกิจการทางการเมือง และในการตั้งคำถามเกี่ยวกับความจำเป็นของการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่และสิทธิในการสนับสนุนพรรคการเมืองของคณะรักษาความสงบแห่งชาติเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้ร้องตามที่รัฐธรรมนูญให้ความคุ้มครองไว้ ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๔๕ หรือไม่ นั้น เนื้อหาของคำร้องเป็นเพียงการคาดการณ์ล่วงหน้าของผู้ร้องเท่านั้นว่าจะทำให้พรรคการเมืองไม่สามารถดำเนินกิจการต่าง ๆ ตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติไว้และจะส่งผลกระทบต่อการเลือกตั้ง โดยไม่ปรากฏว่ามีการกระทำใดที่เป็นการละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้องแต่อย่างใด

๑๗) คำสั่งที่ ๑๒/๒๕๖๑ (ประเด็นที่สอง)

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้อง เป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมายอันเป็นประเด็นที่มีสาระสำคัญเดียวกันกับประเด็นที่ผู้ร้องได้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองและเป็นที่สุดโดยคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดแล้ว ซึ่งผู้ร้องได้ใช้สิทธิทางศาลตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด และศาลปกครองต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายและในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ โดยมีอิสระและปราศจากอคติทั้งปวง รวมทั้งให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๘ อยู่แล้ว ถือได้ว่าผู้ร้องได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแล้ว จึงไม่มีการกระทำอันละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้อง กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย

๑๘) คำสั่งที่ ๑๓/๒๕๖๑

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าได้ยื่นฟ้องกรมธนารักษ์และกรมราชทัณฑ์เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับที่ดินต่อศาลปกครอง และไม่ได้รับความเป็นธรรม จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบการนำที่ดิน ส.ค. ๑ เลขที่ ๒๔๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลกระบี่น้อย อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ของผู้ร้อง ไปขึ้นทะเบียนเป็นที่ราชพัสดุ ซึ่งไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ร้องได้ถูกละเมิดสิทธิหรือ

เสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้อย่างไร มาตราใด คำร้องของผู้ร้องเพียงแต่ขอความเป็นธรรมต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อให้พิจารณาวินิจฉัยว่าการขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุดังกล่าวชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ และสร้างความเดือดร้อนเสียหายให้กับบุคคลอื่นหรือไม่ เท่านั้น คำร้องของผู้ร้องจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

๑๙) คำสั่งที่ ๒๐/๒๕๖๑ (ประเด็นที่สอง)

พิจารณาแล้วเห็นว่า สำหรับกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่อ้างอิงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๙ วรรคสอง ว่ารองอัยการสูงสุดไม่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเมื่อพ้นจากตำแหน่งขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่นั้น เห็นว่า การที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไม่อาจให้ผู้ร้องคัดถ่ายเอกสารบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลตามที่ผู้ร้องประสงค์ได้ก็เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๙ วรรคสอง และไม่ปรากฏว่ามีการกระทำอื่นใดที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

๓.๓ กรณีที่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือเหตุอื่น ๆ

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้กำหนดให้การฟ้องตรงโดยประชาชนตามมาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งที่ผ่านมาศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งวางแนวทางไว้แยกออกได้ ๒ กรณี ได้แก่ ๓.๓.๑ กรณีที่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ และ ๓.๓.๒ เหตุอื่น ๆ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

๓.๓.๑ กรณีที่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑

เมื่อพิจารณาตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ พบว่า สามารถจำแนกออกได้เป็น ๔ กรณี ได้แก่ (๑) ผู้ร้องไม่ยื่นคำร้องภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ หรือมาตรา ๔๘ กำหนดไว้ (๒) ผู้ร้องไม่ได้มีการยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ หรือมาตรา ๔๘ (๓) ผู้ร้องคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่ผู้ตรวจการแผ่นดินยังไม่ได้แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบและยังไม่พ้นกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ผู้ตรวจการแผ่นดินรับคำร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ หรือมาตรา ๔๘ (๔) กรณีไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม หรือมาตรา ๔๘ วรรคสี่ ประกอบมาตรา ๔๖ วรรคสาม (๕) เหตุกรณีอย่างหนึ่งอย่างใดตามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ ที่กฎหมายมิให้ฟ้อง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

(๑) ผู้ร้องไม่ยื่นคำร้องภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ หรือมาตรา ๔๘ กำหนดไว้

ซึ่งพบว่า มีข้อพิจารณาเกี่ยวกับ “ระยะเวลา” ที่ผู้ร้องต้องดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดไว้ มี ๒ กรณี ได้แก่

(๑.๑) ระยะเวลาที่ผู้ถูกละเมิดยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน

ผู้ถูกละเมิดยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ตามมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง

ปัจจุบันพบว่ามีแนวคำสั่งที่วินิจฉัยในประเด็นนี้เพียง ๒ คำสั่ง ได้แก่

๑) คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๒ ซึ่งทางผู้ตรวจการแผ่นดินมีความเห็นปรากฏในคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญว่า “...เนื่องจากการค้างชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ นั้น การที่ผู้ร้องนำเรื่อง

ดังกล่าวมาร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้ล่วงเลยเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพแล้วเป็นระยะเวลาเกือบ ๒๐ ปี จึงพ้นกำหนดระยะเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒ (๔)...[๕]"

๒) คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๒ (ประเด็นที่สอง) "การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ **เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้ดำเนินการยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ**"

อนึ่ง **ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจยื่นคำร้องของผู้ถูกละเมิด** ต่อศาลรัฐธรรมนูญพร้อมด้วยความเห็น ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่รับคำร้องจากผู้ร้อง โดยให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบภายใน ๑๐ วัน นับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าวตามมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง

(๑.๒) ระยะเวลาที่ผู้ถูกละเมิดมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ผู้ถูกละเมิดมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลภายใน ๙๐ วัน ซึ่งอาจแบ่งได้ ๒ กรณี

(๑.๒.๑) ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน**มีความเห็นว่าไม่ยื่นคำร้อง (ยุติเรื่อง/ไม่รับเรื่อง)** (ผู้ร้องต้องยื่นคำร้องภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน) หรือ

(๑.๒.๒) ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน**ไม่ดำเนินการภายในกำหนดเวลา** (ภายใน ๖๐ วัน **นับแต่วันที่รับคำร้องจากผู้ร้อง โดยผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ได้แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบภายใน ๑๐ วัน นับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว**) (ผู้ร้องต้องยื่นคำร้องภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลข้างต้น)

ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน**ไม่ดำเนินการภายในกำหนดเวลา ๖๐ วัน นับแต่วันที่ผู้ตรวจการแผ่นดินรับคำร้องจากผู้ร้องตาม ๑)** (ผู้ร้องต้องยื่นคำร้องภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาล) พบว่า มีกรณีที่ผู้ร้องได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อขอให้พิจารณายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ **แต่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่แจ้งผลการพิจารณาแก่ผู้ร้องภายในเวลา**ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคสอง ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ พบว่า มีจำนวน **๑ คำวินิจฉัย** ได้แก่ คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๓ และมีจำนวน **๓๒ คำสั่ง** ได้แก่ คำสั่งที่ ๖/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๑๑/๒๕๖๒ คำสั่ง ๓๙/๒๕๖๒ ประเด็นที่หนึ่ง คำสั่งที่ ๑๕/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๑๖/๒๕๖๓ และคำสั่งที่ ๑๗/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๒๔/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๒๕/๒๕๖๓

---

[๕] ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒ (๔) บัญญัติว่า

"มาตรา ๒๒ ผู้ตรวจการแผ่นดิน มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

ฯลฯ ฯลฯ

(๔) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่น..."

คำสั่งที่ ๓๐/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๓๙/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๕๔/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๖๖/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๒๖/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๓๐/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๓๑/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๓๓/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๓๗/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๔๕/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๔๗/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๕๐/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๖๐/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๔๒/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๖๘/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๗๓/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๒๔/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๔๒/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๔๙/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๗ และคำสั่งที่ ๗/๒๕๖๗

- ปัจจุบันพบว่ามีแนวคำสั่งที่วินิจฉัยประเด็นการที่ในประเด็นที่ผู้ถูกละเมิดมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลภายใน ๙๐ วัน อย่างชัดเจน จำนวน ๑๐ คำสั่ง ได้แก่

๑. คำสั่งที่ ๔๓/๒๕๖๑

"...ซึ่งผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในกำหนดระยะเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดินตามมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง แล้ว ทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม..."

๒. คำสั่งที่ ๕๖/๒๕๖๑

"...ซึ่งถึงแม้ผู้ร้องจะได้ยื่นคำร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในกำหนดระยะเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดินตามมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง แล้วก็ตาม..."

๓. คำสั่งที่ ๕๙/๒๕๖๑

"...โดยผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลภายในกำหนดระยะเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดินตามมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง แล้วก็ตาม..."

๔. คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๒

"...แม้ผู้ร้องได้ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ แจ้งผลการพิจารณาของผู้ตรวจการแผ่นดินได้ยุติเรื่องร้องเรียนของผู้ร้อง ทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ และผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง แล้วก็ตาม..."

๕. คำสั่งที่ ๒๙/๒๕๖๓

"...ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ร้องได้รับแจ้งจากผู้ตรวจการแผ่นดินเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๓ ว่าได้วินิจฉัยคำร้องของผู้ร้องแล้ว หากผู้ร้องเห็นว่าตนเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพให้ยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องของผู้ร้องเข้าสารบบคดีเมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๓ เป็นระยะเวลาภายใน ๙๐ วันนับแต่ผู้ร้องได้รับหนังสือแจ้งผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม..."

๖. คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๔

"...ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ร้องกล่าวอ้างว่าประมาณวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ ตนได้รับหนังสือแจ้งผลการพิจารณาจากผู้ตรวจการแผ่นดินฉบับลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๓ แต่ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๔ จึงล่วงพ้นระยะเวลาที่ต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งความเห็นของผู้ตรวจการแผนดินตามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง..."

หมายเหตุ กรณีนี้เป็นกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าผู้ร้องยื่นคำร้องที่เป็นกรณีที่ล่วงพ้นระยะเวลาที่ต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดินตามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง

๗. คำสั่งที่ ๔๗/๒๕๖๔ (ประเด็นที่สอง)

"...ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ร้องแจ้งความต่อเจ้าพนักงานตำรวจให้ตรวจสอบภาพเพื่อสืบสวนหาพยานหลักฐานในคดีอาญาที่ผู้ร้องถูกคุกคามทำร้ายร่างกาย แต่กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีมีหนังสือแจ้งผู้ร้องว่าพยานหลักฐานไม่ชัดเจน ไม่สามารถทราบตัวบุคคลผู้กระทำความผิดได้ ผู้ร้องยื่นเรื่องร้องเรียนต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (คณะกรรมการ ป.ป.ท.) กล่าวหาว่าเจ้าพนักงานตำรวจ สังกัดกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี รวม ๖ คน กระทำทุจริต คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติเป็นเอกฉันท์ไม่รับไว้ไต่สวนข้อเท็จจริง ผู้ร้องร้องทุกข์ไปยังสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีทางระบบการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ทางอิเล็กทรอนิกส์ ต่อมาปรากฏผลการพิจารณาในระบบอิเล็กทรอนิกส์ว่าระงับเรื่อง ผู้ร้องเห็นว่าตนถูกละเมิดสิทธิจากการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองที่สั่งระงับเรื่องร้องเรียนของตน การกระทำดังกล่าวของผู้ถูกร้องทั้งสองเป็นการไม่ทำหน้าที่ของรัฐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๓ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในกำหนดระยะเวลาอันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าเป็นกรณีที่ผู้ร้องอ้างว่าถูกละเมิดสิทธิจากการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐละเว้นไม่ดำเนินการตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด อันเป็นการละเมิดสิทธิของผู้ร้องที่พึงจะได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ และประสงค์ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการให้เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๓ หรือตามที่พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง (๔) คุ้มครองไว้ ซึ่งเป็นเรื่องที่ผู้ร้องชอบที่จะใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมในทางอาญาหรือทางปกครองได้ จึงเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ประกอบกับข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ตรวจการแผ่นดินรับคำร้องจากผู้ร้องเมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ผู้ร้องต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาหกสิบวัน (วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔) ที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ คือ ภายในวันอาทิตย์ที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๔ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๐

กำหนดให้นับวันทำการถัดไปเป็นวันสุดท้ายของระยะเวลา คือ วันจันทร์ที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๔ เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องนี้ต่อศาลรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ เป็นการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓..."

๘. คำสั่งที่ ๖๐/๒๕๖๔

"พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้อง เป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ ยึดทรัพย์ของผู้ร้อง และผู้ถูกร้องทั้งสองนำเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าจับกุมผู้ร้องในข้อหาบุกรุกที่ดิน เป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้อง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในเวลาตามที่กฎหมายกำหนด ทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ กำหนดให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ และยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๔ ล่วงเลยระยะเวลาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๔๘ วรรคสอง ประกอบกับข้อเท็จจริงในคดีเป็นเรื่องเกี่ยวกับการฟ้องและบังคับคดีแพ่งตามคำพิพากษาของศาลแพ่งกรุงเทพใต้ กรณีจึงเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษา หรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓"

๙. คำสั่งที่ ๔๒/๒๕๖๕

"พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้อง เป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ถูกร้องทั้งสองใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ร่วมกันยึดที่ดินของผู้ร้องโดยทุจริต ทำให้ผู้ร้องได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย ไม่สามารถโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินให้แก่บุตรสาวได้ เป็นการละเมิดสิทธิในทรัพย์สินของผู้ร้อง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๗ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในเวลาตามที่กฎหมายกำหนด อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖

กำหนดให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าผู้ร้องยื่นคำร้องและคำร้องเพิ่มเติมต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับเมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ และวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ล่วงเลยระยะเวลาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๔๘ วรรคสอง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ...”

๑๐. คำสั่งที่ ๔๑/๒๕๖๖

“ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การที่ผู้ถูกร้องมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยผู้ร้องกรณีขาดหนีราชการและมีคำสั่งปลดผู้ร้องออกจากราชการเป็นการกระทำละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้อง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๒๑๓ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาว่าไม่รับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณา อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง กำหนดให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องปรากฏว่าผู้ร้องได้รับแจ้งความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดินเมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๒ ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๖ เป็นกรณีที่ผู้ร้องยื่นคำร้องล่วงเลยระยะเวลาตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติ กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓”

นอกจากนั้น ในปัจจุบันยังพบว่า มีกรณีที่ผู้ร้องเคยได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและได้แจ้งความเห็นให้ผู้ร้องทราบแล้ว จำนวน ๒๓๒ คำสั่ง[๕] ได้แก่

๑) **คำสั่งที่ ๔๒/๒๕๖๑** ประเด็นที่หนึ่ง (ผู้ตรวจการแผ่นดินได้วินิจฉัยยุติเรื่องร้องเรียน) และประเด็นที่สอง (ผู้ตรวจการแผ่นดินได้วินิจฉัยไม่รับเรื่องร้องเรียนดังกล่าวไว้พิจารณา)

---

[๕] ข้อมูล ณ วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๗ ถึงคำสั่งที่ ๘/๒๕๖๗

๒) คำสั่งที่ ๔๓/๒๕๖๑ (ผู้ตรวจการแผ่นดินมีคำสั่งไม่ยื่นคำร้องต่อศาล)

๓) คำสั่งที่ ๔๗/๒๕๖๑ (ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อให้ส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) แล้ว ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าแม้คำร้องดังกล่าวจะมีการกล่าวอ้างว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายบางมาตราขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แต่ประเด็นปัญหาดังกล่าวผู้ตรวจการแผ่นดินได้เคยมีคำวินิจฉัยเสนอแนะไปยังนายกรัฐมนตรีในฐานะผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติดังกล่าว และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องแล้ว และหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติโดยความเห็นชอบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ออกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๖๗/๒๕๕๙ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยธุรกิจรักษาความปลอดภัย โดยนำข้อเสนอแนะพร้อมทั้งข้อสังเกตของผู้ตรวจการแผ่นดินไปประกอบการพิจารณาเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยแล้ว คำร้องเรียนของผู้ร้องจึงเป็นเรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเคยสรุปผลการพิจารณาและยังไม่ปรากฏพยานหลักฐานหรือข้อเท็จจริงใหม่อันอาจทำให้ผลการพิจารณาเปลี่ยนแปลงไป จึงไม่มีประเด็นปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะพิจารณาเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย และให้ยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียนของผู้ร้อง)

๔) คำสั่งที่ ๔๘/๒๕๖๑ (ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินโดยกล่าวอ้างว่าพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แต่ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วให้ยุติการพิจารณาโดยเห็นว่ายังไม่ปรากฏว่ามีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะพิจารณาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ)

๕) คำสั่งที่ ๕๐/๒๕๖๑ (ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินแล้วว่าพระราชบัญญัติประกอบวิชาชีพทันตกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๐ และพระราชบัญญัติประกอบวิชาชีพทันตกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่ายังไม่ปรากฏว่ามีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะพิจารณาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ)

๖) คำสั่งที่ ๕๔/๒๕๖๑ (ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินโดยกล่าวอ้างว่าพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๘ มาตรา ๒๕ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง (๑) และมาตรา ๔๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๕๘ มาตรา ๑๗๖ มาตรา ๑๗๗ มาตรา ๑๗๘ และมาตรา ๑๘๐ แต่ผู้ตรวจการแผ่นดินวินิจฉัยแล้วให้ยุติการพิจารณา โดยเห็นว่าไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมจากการบังคับใช้กฎหมายฉบับดังกล่าวแต่อย่างใด จึงไม่เป็นไปตามเงื่อนไขหรือขั้นตอนของกฎหมายที่จะให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญได้)

๗) คำสั่งที่ ๕๕/๒๕๖๑ (ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินแล้ว โดยผู้ตรวจการแผ่นดินได้แจ้งผลการวินิจฉัยว่าตามคำร้องของผู้ร้องเป็นกรณีที่ขอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินออกระเบียบข้อบังคับคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาและมีคำสั่งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยชำระค่าเสียหายเนื่องจากบริษัทและองค์กรต่าง ๆ ได้มีการนำเทคโนโลยีดิจิตอลเว็บแคมที่ใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบกล้องถ่ายภาพซึ่งผู้ร้องเป็น

ผู้คิดค้นไปใช้เป็นการละเมิดสิทธิบัตรของผู้ร้อง กรณีไม่ปรากฏว่าเป็นการร้องเรียนการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒ (๒) ซึ่งมาตรา ๓๗ (๓) บัญญัติห้ามมิให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรับเรื่องที่มีลักษณะดังกล่าวไว้พิจารณา จึงไม่รับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณา สำหรับประเด็นที่ผู้ร้องขอให้มีการทบทวนการวินิจฉัยโดยยืนยันว่าบริษัทด้านเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมทั้งหลายมีการละเมิดเทคโนโลยีและสิทธิบัตรของผู้ร้อง ซึ่งไม่ใช่ข้อเท็จจริงใหม่อันจะทำให้การพิจารณาของผู้ตรวจการแผ่นดินเปลี่ยนแปลงไป จึงวินิจฉัยยืนตามคำวินิจฉัยเดิม)

๘) คำสั่งที่ ๕๖/๒๕๖๑ (ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๑ ขอให้พิจารณายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ว่าการปฏิบัติหน้าที่ขององค์คณะผู้พิพากษาศาลแขวงดอนเมืองไม่เป็นไปตามหลักนิติธรรมและมีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินได้พิจารณาแล้ว มีหนังสือลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๑ แจ้งผลว่าผู้ร้องเป็นจำเลยที่ ๑ ในคดีหมายเลขดำที่ อ.๘๑๒/๒๕๕๙ ต่อมาศาลแขวงดอนเมืองพิพากษาว่าจำเลยที่ ๑ มีความผิดลงโทษจำคุก ๘ เดือน เป็นคดีหมายเลขแดงที่ อ.๕๐๓/๒๕๖๑ ซึ่งขณะนี้คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงไม่อาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยได้ เนื่องจากไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔)

๙) คำสั่งที่ ๕๗/๒๕๖๑ (ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินโดยกล่าวอ้างว่าการกระทำของกรมการศาสนาและมหาเถรสมาคมขัดต่อพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๑๕ ตรี (๕) และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๑ มาตรา ๔๑ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๓ มาตรา ๖๗ มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๘ มาตรา ๒๓๐ มาตรา ๒๓๑ มาตรา ๒๔๗ และมาตรา ๒๗๓ แต่ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วมีคำสั่งให้ยุติการพิจารณาโดยเห็นว่าไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมจากการกระทำของกรมการศาสนาและมหาเถรสมาคมแต่อย่างใด จึงไม่เป็นไปตามเงื่อนไขหรือขั้นตอนของกฎหมายที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ)

๑๐) คำสั่งที่ ๕๙/๒๕๖๑ (ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินแล้ว ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินได้วินิจฉัยให้ยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียนของผู้ร้อง เนื่องจากเป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีในศาลและศาลได้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดแล้ว จึงต้องห้ามมิให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรับเรื่องที่มีลักษณะดังกล่าวไว้พิจารณาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ (๒))

๑๑) คำสั่งที่ ๖๓/๒๕๖๑ (ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินแล้ว และผู้ตรวจการแผ่นดินได้วินิจฉัยว่ากรณีของผู้ร้องไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ประกอบมาตรา ๔๖ จึงไม่อาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยได้)

๑๒) คำสั่งที่ ๖๔/๒๕๖๑ (ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องเรียนในเรื่องนี้ต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินได้แจ้งผลการวินิจฉัยให้ผู้ร้องทราบว่า คำร้องเรียนของผู้ร้องไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ร้องได้รับความเดือดร้อนจากการบังคับใช้พระราชกฤษฎีกายุบเลิกรัฐวิสาหกิจฉบับใด และได้รับความเดือดร้อนอย่างไร จึงเป็นเรื่องที่ไม่ปรากฏว่ามีผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรม ดังที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) หรือ (๓) มาก่อน กรณีจึงไม่เป็นไปตามเงื่อนไขหรือขั้นตอนของกฎหมายที่จะให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองได้)

๑๓) คำสั่งที่ ๖๕/๒๕๖๑ (ผู้ร้องได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินมีหนังสือแจ้งว่ากรณีดังกล่าวผู้ร้องไม่ได้เป็นถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ และการละเมิดนั้นมิได้เป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จึงไม่อาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยได้)

๑๔) คำสั่งที่ ๖๖/๒๕๖๑ (ผู้ร้องได้มีหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน กรณีคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา ปฏิบัติหน้าที่ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ร้องจากการพิจารณาให้งดจ่ายค่าทดแทนและค่าใช้จ่าย และผู้ตรวจการแผ่นดินมีหนังสือแจ้งให้ผู้ร้องทราบว่าผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าเรื่องร้องเรียนของผู้ร้องศาลอุทธรณ์ได้มีคำพิพากษาแล้วในคดีหมายเลขแดงที่ ๕๓๙๕/๒๕๖๑ จึงเป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษา คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ (๒) บัญญัติห้ามมิให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรับเรื่องที่มีลักษณะดังกล่าวไว้พิจารณา ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงไม่รับเรื่องร้องเรียนของผู้ร้องไว้ตามบทบัญญัติดังกล่าว)

๑๕) คำสั่งที่ ๖๗/๒๕๖๑ (ผู้ร้องได้ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๐/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นคำสั่งที่ได้รับการรับรองโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔๗ ว่าเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายและชอบด้วยรัฐธรรมนูญและเป็นที่สุด ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗๙ ได้บัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาลอีกชั้นหนึ่งว่าเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้และกฎหมายและมีผลใช้บังคับโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้ต่อไปจึงไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย จึงมีคำสั่งให้ยุติเรื่อง)

๑๖) คำสั่งที่ ๗๑/๒๕๖๑ (ผู้ร้องได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วมีหนังสือแจ้งผลให้ผู้ร้องทราบว่าคำร้องเรียนของผู้ร้องยังไม่ปรากฏว่ามีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓ (๑) ได้ ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๖ – ๗/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๑ โดยวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง

ในส่วนที่ห้ามมิให้นำมาตรา ๑๕ วรรคสาม มาตรา ๑๗ วรรคสอง และมาตรา ๒๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาใช้บังคับแก่คดีที่ยังไม่ถึงที่สุดเป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๙ วรรคสอง แต่ในส่วนที่ไม่ให้ใช้บังคับแก่คดีที่ถึงที่สุดแล้วนั้นไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ)

๑๗) คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๒ (ผู้ร้องทั้งสองได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินขอให้เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญและศาลปกครองเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๖ (๑) และข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีการดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๑๐ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ (๒) และ (๓) และมาตรา ๕๐ (๒) และคำสั่งไม่รับคำฟ้องของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๘ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ และผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผู้ร้องทั้งสองว่าแม้ผู้ร้องทั้งสองจะกล่าวอ้างว่าได้รับผลกระทบจากคำพิพากษาของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๘ แต่ก็ไม่ถือว่าได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อีกทั้งเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงตามคำพิพากษาของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๘ ที่พิพากษายกฟ้องผู้ร้องทั้งสองซึ่งเป็นโจทก์ในคดีดังกล่าว เนื่องจากไม่ปรากฏว่าที่ดินของโจทก์ถูกกระทบกระเทือนสิทธิ และไม่มีส่วนใดของที่ดินโจทก์ที่ติดหรือเกี่ยวข้องกับที่ดินที่มีการรังวัด ถือไม่ได้ว่าการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติของจำเลยทั้งสองซึ่งเป็นเจ้าพนักงานก่อให้เกิดความเสียหายหรือกระทบกระเทือนต่อสิทธิของผู้ร้องทั้งสอง ผู้ร้องทั้งสองจึงมิใช่ผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากการบังคับใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว)

๑๘) คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๒ (ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อพิจารณาว่า กระบวนการตราพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ เนื่องจากไม่ทำประชาพิจารณ์อย่างรอบด้าน ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วไม่เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ เนื่องจากรัฐธรรมนูญได้บัญญัติกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว จึงเป็นเรื่องที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน)

๑๙) คำสั่งที่ ๔/๒๕๖๒ (ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อให้พิจารณากรณีของผู้ร้อง แต่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าผู้ที่จะขอรับใบอนุญาตนักบินพาณิชย์จะต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๔๒ ประกอบข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน ฉบับที่ ๙๘ ว่าด้วยคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ กล่าวคือ ต้องได้รับใบสำคัญแพทย์ตามชั้นของผู้ประจำหน้าที่ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ร้องไม่ผ่านการตรวจสุขภาพในขั้นตอนการทดสอบด้านจิตเวช จึงเป็นเหตุให้สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยไม่ออกใบอนุญาตนักบินพาณิชย์ให้แก่ผู้ร้องเนื่องจากไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด จึงยุติการพิจารณา)

๒๐) **คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๒** (ผู้ร้องได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินขอให้พิจารณาวินิจฉัยกรณีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีมีประกาศให้ผู้ร้องพ้นสภาพการเป็นนักศึกษาระดับปริญญาเอกเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๕ มาตรา ๗๗ มาตรา ๒๑๓มาตรา ๒๕๗ มาตรา ๒๕๘ และมาตรา ๒๗๙ ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าการที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีได้ประกาศให้ผู้ร้องพ้นสภาพการเป็นนักศึกษา เนื่องจากการค้างชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ นั้น การที่ผู้ร้องนำเรื่องดังกล่าวมาร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้ล่วงเลยเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพแล้วเป็นระยะเวลาเกือบ ๒๐ ปี จึงพ้นกำหนดระยะเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินพ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒ (๔) ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าว ต่อมาผู้ร้องได้ยื่นหนังสือร้องเรียนเพิ่มเติมทางอินเทอร์เน็ตต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยอ้างว่าการกระทำของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีดังกล่าวเป็นการกระทำที่ไม่เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๙/๒๕๕๙ เรื่อง การจัดระเบียบและแก้ไขปัญหาธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ ผู้ร้องจึงควรได้รับการพิจารณาคดีใหม่และไม่ทำให้คดีขาดอายุความ ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติดังกล่าวเป็นคำสั่งที่ออกมาเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถาบันอุดมศึกษา เช่น การจัดการศึกษาไม่เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาหรือมาตรฐานหลักสูตรจนก่อให้เกิดความเสียหายแก่นิสิตนักศึกษา การจงใจหลีกเลี่ยงหรือประวิงการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถาบันการศึกษา เป็นต้น ซึ่งเป็นคนละกรณีกับเหตุที่ผู้ร้องต้องถูกคัดชื่อออกจากการเป็นนักศึกษาระดับปริญญาเอก อันเป็นการที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีปฏิบัติตามระเบียบสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๓๔ ดังนั้น การร้องเรียนเพิ่มเติมนี้จึงไม่ปรากฏว่ามีข้อเท็จจริงใหม่ที่อาจทำให้ผลการพิจารณาเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้ จึงยุติการพิจารณาโดยยืนตามคำวินิจฉัยเดิม)

๒๑) **คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๒** (ผู้ร้องได้ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ แจ้งผลการพิจารณาของผู้ตรวจการแผ่นดินได้ยุติเรื่องร้องเรียนของผู้ร้อง ทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้)

๒๒) **คำสั่งที่ ๑๕/๒๕๖๒** (ผู้ร้องได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วมีหนังสือแจ้งผลให้ผู้ร้องทราบว่า กรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ไม่รับเรื่องกล่าวหาของผู้ร้องเป็นการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรอิสระ ไม่เป็นการกระทำอันขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและผู้ร้องไม่ใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนเสียหายหรืออาจเดือดร้อนเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องมาจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะพิจารณาเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒ (๔) ได้ ส่วนกรณีคำสั่งของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและคำสั่งของศาลปกครองสูงสุด เป็นเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงไม่อาจพิจารณาเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยได้เนื่องจากไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗)

๒๓) คำสั่งที่ ๑๘/๒๕๖๒ (ผู้ร้องได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน แล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินมีหนังสือแจ้งให้ทราบว่า (ประเด็นที่หนึ่ง) กรณีประเด็นปัญหาตามคำร้องเป็นเรื่องที่ศาลได้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดแล้ว (ประเด็นที่สอง) ส่วนกรณีที่อ้างว่าถูกบิดาและพี่ชายแย่งมรดกไปทั้งหมดรวมถึงกรณีที่มีผู้รับฝากโฉนดที่ดินแล้วไม่คืนนั้น เป็นเรื่องพิพาทระหว่างเอกชนด้วยกัน มิใช่เป็นการกระทำการของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เป็นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๓) และ (๔) ซึ่งต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิยื่นคำร้อง กรณีประเด็นปัญหาตามคำร้องเรียนจึงไม่เป็นตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้)

๒๔) คำสั่งที่ ๑๙/๒๕๖๒ (ผู้ร้องทั้งสองได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินขอให้ส่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่ายังไม่ปรากฏปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จึงวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าว ผู้ร้องทั้งสองกับคณะได้คัดค้านการยุติเรื่องของผู้ตรวจการแผ่นดิน จึงได้ยื่นเรื่องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อขอให้เสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญ แต่ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลวินิจฉัยว่าเป็นการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแล้ว ไม่มีข้อเท็จจริงใหม่ที่อาจทำให้คำวินิจฉัยเปลี่ยนแปลงไป จึงไม่พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย ผู้ร้องทั้งสองกับคณะจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓)

๒๕) คำสั่งที่ ๒๐/๒๕๖๒ ([redacted] กับคณะ ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินแล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่ากรณีดังกล่าวเป็นการร้องเรียนว่าหน่วยงานของรัฐ คือ การรถไฟแห่งประเทศไทย ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ซึ่งผู้ร้องที่ ๑ กับคณะจะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕ ที่ต้องร้องขอต่อหน่วยงานของรัฐนั้นก่อน แต่ผู้ร้องที่ ๑ กับคณะมิได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามกฎหมายดังกล่าว จึงมีคำวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณาเพื่อให้ผู้ร้องที่ ๑ กับคณะดำเนินการร้องขอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อน)

๒๗) คำสั่งที่ ๒๒/๒๕๖๒ (สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีหนังสือแจ้งผู้ร้องว่ากรณีตามคำร้องเรียนเป็นเพียงแต่การที่ผู้ถูกร้องเรียนไม่กระทำตามที่ผู้ร้องประสงค์เท่านั้น ข้อเท็จจริงฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกร้องเรียนได้กระทำการใดอันถือได้ว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้องที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงวินิจฉัยให้ยุติเรื่องเรื่องร้องเรียนดังกล่าว)

๒๘) คำสั่งที่ ๒๔/๒๕๖๒ ([redacted] ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินขอให้เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ เพื่อวินิจฉัย กรณีคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรายชื่อ [redacted] เป็นบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อให้เป็นนายกรัฐมนตรีตามที่พรรคพลังประชารัฐเสนอว่าเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องเรียนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๒๕ มาตรา ๔๑ (๓) มาตรา ๕๓ และมาตรา ๗๘ ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วมีหนังสือแจ้งผู้ร้องว่า [redacted] ในฐานะหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติอมิได้มีสถานะเป็น "เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ" ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างและเป็นเรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเคยสรุปผลการพิจารณาไว้แล้วตามคำวินิจฉัย (กฎหมาย) ที่ ๑๑/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒ ส่วนกรณีคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรายชื่อ [redacted] เป็นบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อให้เป็นนายกรัฐมนตรีตามที่พรรคพลังประชารัฐเสนอ เป็นการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ การกระทำของคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าวจึงมิได้มีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องที่จะให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยได้ จึงวินิจฉัยให้ยุติเรื่องร้องเรียน)

๒๙) คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๒ (ประเด็นที่หนึ่ง) ([redacted] ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินกรณีการกระทำของสำนักงานศาลยุติธรรมที่ไม่แจ้งหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมทราบเกี่ยวกับประมวลระเบียบและระเบียบขององค์การ ฯ ดังกล่าว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วแจ้งผู้ร้องว่าเป็นเพียงการที่ผู้ถูกร้องเรียนไม่กระทำการตามที่ผู้ร้องเรียนประสงค์จะให้กระทำเท่านั้น ข้อเท็จจริงจึงฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกร้องเรียนได้กระทำการใดอันถือได้ว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้องเรียนที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ จึงวินิจฉัยให้ยุติเรื่องร้องเรียน)

หมายเหตุ ในกรณีนี้มีข้อน่าสังเกตว่า **ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่า** การแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับประมวลระเบียบและระเบียบขององค์การ เป็นกรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘

แต่ในชั้นของการให้เหตุผลในคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่า การแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับประมวลระเบียบและระเบียบขององค์การ เป็นกรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖

๓๐) คำสั่งที่ ๒๘/๒๕๖๒ ([redacted] ได้ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินมีหนังสือแจ้งผลการวินิจฉัยให้ผู้ร้องทราบว่า กรณีสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเลยจ้างงานที่ปรึกษากับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มิได้มีลักษณะเป็นการกำหนดให้เฉพาะที่ปรึกษาที่เป็นสถาบันการศึกษาของรัฐเท่านั้นที่จะมีสิทธิยื่นข้อเสนอได้ แต่ยังเปิดโอกาสให้ที่ปรึกษาประเภทนิติบุคคลอื่นสามารถยื่นข้อเสนอได้ด้วย หากผู้ร้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตรงตามที่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเลยกำหนดไว้ ก็ย่อมมีสิทธิที่จะเข้าชื่อเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐได้เช่นกัน จึงยังไม่ถือว่าผู้ร้องเรียนถูกจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพในการประกอบธุรกิจแต่อย่างใด สำหรับกรณีการจ้างงานที่ปรึกษากับสถาบันการศึกษาของรัฐเป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๕ วรรคสอง หรือไม่นั้น บทบัญญัติดังกล่าวเป็น

เพียงแนวทางให้รัฐดำเนินการตรากฎหมายและกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินเท่านั้น มิใช่บทบังคับให้รัฐมีภาระหน้าที่ต้องดำเนินการหรือปฏิบัติแต่อย่างใด จึงยังไม่ถือว่าการจ้างงานดังกล่าวมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จึงวินิจฉัยให้ยุติเรื่องร้องเรียน)

๓๑) คำสั่งที่ ๒๙/๒๕๖๒ ([redacted] ได้ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินมีหนังสือแจ้งผลการวินิจฉัยให้ผู้ร้องทราบว่า กรณีพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๙ ที่ให้มีการจัดตั้งศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อให้บริการทางวิชาการและรับงานจ้างที่ปรึกษามีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๕ วรรคสอง หรือไม่นั้น เห็นว่า งานที่ปรึกษาหรือให้คำปรึกษาทางวิชาการ ทางเทคนิค หรือทางวิชาชีพ ถือเป็นการให้บริการทางวิชาการประเภทหนึ่งตามความในข้อบังคับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยว่าด้วยการให้บริการทางวิชาการ พ.ศ. ๒๕๕๔ จึงเป็นการดำเนินงานภายใต้วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยตามที่พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ให้อำนาจไว้ สำหรับการจ้างงานที่ปรึกษากับสถาบันการศึกษาของรัฐเป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๕ วรรคสอง หรือไม่นั้น บทบัญญัติดังกล่าวเป็นเพียงแนวทางให้รัฐดำเนินการตรากฎหมายและกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินเท่านั้น มิใช่บทบังคับให้รัฐมีภาระหน้าที่ต้องดำเนินการหรือปฏิบัติแต่อย่างใด จึงยังไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ส่วนกรณีที่ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสามารถหารายได้จากการรับงานจ้างที่ปรึกษา เป็นการปิดกั้นโอกาสบริษัทที่ปรึกษาเอกชนในการประกอบธุรกิจนั้น เห็นว่าหน่วยงานของรัฐมิได้จำกัดว่าที่ปรึกษาจะต้องเป็นสถาบันการศึกษาของรัฐเท่านั้นที่จะมีสิทธิยื่นข้อเสนอเพื่อรับงานจ้างที่ปรึกษา ดังนั้น หากผู้ร้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตรงตามที่ประกาศกำหนด ก็ย่อมมีสิทธิที่จะเข้าชื่อเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐได้เช่นกัน ส่วนการคัดเลือกว่าที่ปรึกษารายใดจะเป็นผู้ชนะนั้น ย่อมต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์การคัดเลือกที่หน่วยงานได้กำหนดไว้ ทั้งเกณฑ์ด้านคุณภาพและเกณฑ์ด้านราคาประกอบกัน ด้วยเหตุนี้ จึงเห็นว่า ผู้ร้องยังมิได้ถูกจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพในการประกอบธุรกิจแต่อย่างใด จึงวินิจฉัยให้ยุติเรื่องร้องเรียน)

๓๒) คำสั่งที่ ๓๐/๒๕๖๒ ([redacted] ได้ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินมีหนังสือแจ้งผลการวินิจฉัยให้ผู้ร้องทราบว่า กรณีพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๐๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๒ (๔) ขัดต่อแนวนโยบายแห่งรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๕ วรรคสอง หรือไม่นั้น เห็นว่า การที่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์อันเป็นงานที่มีลักษณะเป็นการให้บริการทางวิชาการ จึงเป็นการดำเนินงานภายใต้วัตถุประสงค์ของสถาบันการศึกษาของรัฐเป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๕ วรรคสอง หรือไม่นั้น บทบัญญัติดังกล่าวเป็นเพียงแนวทางให้รัฐดำเนินการตรากฎหมายและกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินเท่านั้น มิใช่บทบังคับให้รัฐมีภาระหน้าที่ต้องดำเนินการหรือปฏิบัติแต่อย่างใด กรณีจึงยังไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ส่วนกรณีที่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์สามารถหารายได้จากการรับงานจ้างที่ปรึกษา เป็นการปิดกั้นโอกาสบริษัทที่ปรึกษาเอกชนในการประกอบธุรกิจ เห็นว่าหน่วยงานของรัฐมิได้จำกัดว่าที่ปรึกษาย่อมต้องเป็นสถาบันการศึกษาของรัฐเท่านั้นที่จะมีสิทธิยื่นข้อเสนอเพื่อรับงานจ้างที่ปรึกษา ดังนั้น หากผู้ร้องเรียนเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตรงตามที่ประกาศกำหนด ก็ย่อมมีสิทธิที่จะเข้าชื่อเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐได้เช่นกัน ส่วนการคัดเลือกว่าที่ปรึกษารายใดจะเป็นผู้ชนะนั้น ย่อมต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์การคัดเลือกที่หน่วยงานได้กำหนดไว้ ทั้งเกณฑ์ด้านคุณภาพและเกณฑ์ด้านราคาประกอบกัน

ด้วยเหตุนี้ จึงเห็นว่า ผู้ร้องเรียนยังมิได้ถูกจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพในการประกอบธุรกิจแต่อย่างใด จึงวินิจฉัยให้ยุติเรื่องร้องเรียน)

๓๓) คำสั่งที่ ๓๑/๒๕๖๒ ([redacted] ได้ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินมีหนังสือแจ้งผลการวินิจฉัยให้ผู้ร้องทราบว่า กรณีพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๙ ที่ให้มีการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อให้บริการทางวิชาการและรับงานจ้างที่ปรึกษา มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๕ วรรคสอง หรือไม่นั้น เห็นว่า งานที่ปรึกษาหรือให้คำปรึกษาทางวิชาการ ทางเทคนิค หรือทางวิชาชีพ ถือเป็นการให้บริการทางวิชาการประเภทหนึ่งตามความในข้อบังคับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยว่าด้วยการให้บริการทางวิชาการ พ.ศ. ๒๕๕๔ จึงเป็นการดำเนินงานภายใต้วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย ตามที่พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ให้อำนาจไว้ สำหรับกรณีการจ้างงานที่ปรึกษากับที่ปรึกษากับสถาบันการศึกษาของรัฐเป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๕ วรรคสอง หรือไม่ บทบัญญัติดังกล่าวเป็นเพียงแนวทางให้รัฐดำเนินการตรากฎหมายและกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินเท่านั้น มิใช่บทบังคับให้รัฐมีภาระหน้าที่ต้องดำเนินการหรือปฏิบัติแต่อย่างใด กรณีจึงยังไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ส่วนกรณีที่สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสามารถหารายได้จากการรับงานจ้างที่ปรึกษา เป็นการปิดกั้นโอกาสบริษัทที่ปรึกษาเอกชนในการประกอบธุรกิจนั้น เห็นว่าหน่วยงานของรัฐมิได้จำกัดว่าที่ปรึกษาจะต้องเป็นสถาบันการศึกษาของรัฐเท่านั้นที่จะมีสิทธิยื่นข้อเสนอเพื่อรับงานจ้างที่ปรึกษา ดังนั้น หากผู้ร้องเรียนเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตรงตามที่ประกาศกำหนด ก็ย่อมมีสิทธิที่จะเข้าชื่อเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐได้เช่นกัน ส่วนการคัดเลือกว่าที่ปรึกษารายใดจะเป็นผู้ชนะนั้น ย่อมต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์การคัดเลือกที่หน่วยงานได้กำหนดไว้ทั้งเกณฑ์ด้านคุณภาพและเกณฑ์ด้านราคาประกอบกัน ผู้ร้องยังไม่ได้ถูกจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพในการประกอบธุรกิจแต่อย่างใด จึงวินิจฉัยให้ยุติเรื่องร้องเรียน)

๓๔) คำสั่งที่ ๓๔/๒๕๖๒ ([redacted] ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินมีหนังสือแจ้งให้ผู้ร้องทราบว่าให้ยุติเรื่อง)

๓๕) คำสั่งที่ ๓๕/๒๕๖๒ (ผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยการร้องเรียนของ[redacted] ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า [redacted] (ผู้ร้องเรียน) ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผู้ร้อง) ว่า เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๒ [redacted] นายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี รวม ๓๖ คน ได้เข้าเฝ้ากราบบังคมทูลเพื่อถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และกล่าวถ้อยคำไม่ครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๑ วรรคหนึ่ง โดยมีบางถ้อยคำที่เพิ่มขึ้นมาและมีบางถ้อยคำที่ขาดหายไป ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง บัญญัติให้คณะรัฐมนตรีต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม และมาตรา ๑๖๑ วรรคหนึ่ง ได้บัญญัติถ้อยคำถวายสัตย์ปฏิญาณของนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีไว้ การกล่าวถ้อยคำไม่ครบดังกล่าวจึงเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังไม่อาจถือได้ว่านายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีได้เข้ารับหน้าที่โดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญ การกระทำในฐานะนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีที่ได้ดำเนินการภายหลังถวายสัตย์ปฏิญาณ เช่น

การแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภาซึ่งประกอบด้วยมาตรการต่าง ๆ การบริหารราชการแผ่นดินจะเป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญและมีผลผูกพันหรือไม่ ผู้ร้องเรียนในฐานะประชาชนผู้ทรงสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ กล่าวอ้างว่า มีหลายมาตรการที่ก่อให้เกิดสิทธิและประโยชน์แก่ผู้ร้องเรียนและประชาชน หากการแถลงนโยบายต่อรัฐสภาและการบริหารราชการแผ่นดินขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและมีผลใช้บังคับมิได้ ผู้ร้องเรียนย่อมได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ ผู้ร้องเรียนจึงขอให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๗ (๑๑)

ผู้ร้องเห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า [redacted] นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีกล่าวถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำที่ไม่ครบถ้วนตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ จึงเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ การกระทำนั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดินของนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ รวมถึงมีปัญหาในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องเรียน เป็นเหตุให้ผู้ร้องเรียนได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ ถือได้ว่าเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องเรียนที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ว่า การที่ [redacted] นายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี ถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๑ เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และเป็นการกระทำที่ละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องเรียน)

๓๖) คำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๒ ([redacted]) ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินกรณีการกระทำของพนักงานอัยการ โดยผู้ตรวจการแผ่นดินได้พิจารณาแล้ววินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓ (๑) กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจพิจารณาเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ เมื่อเห็นว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ แต่การพิจารณาสั่งคดีของพนักงานอัยการจังหวัดนนทบุรีนั้นมิใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะพิจารณาเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้ จึงวินิจฉัยให้ยุติเรื่องร้องเรียน)

๓๗) คำสั่งที่ ๔๐/๒๕๖๒ ([redacted]) ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินกรณีศาลจังหวัดกาญจนบุรีและศาลฎีการับฟังพยานหลักฐานในคดีไม่ถูกต้อง ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการวินิจฉัยแก่ผู้ร้องว่ากรณีตามเรื่องร้องเรียนเป็นคดีที่ศาลยุติธรรมได้พิจารณาพิพากษาจนถึงที่สุดแล้ว จึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพิพากษาอรรถคดีของศาล ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ (๘) ประกอบประกาศผู้ตรวจการแผ่นดิน เรื่อง กำหนดเรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่รับไว้พิจารณาตามมาตรา ๓๗ (๘) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๓ (๖) บัญญัติห้ามมิให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรับเรื่องที่มีลักษณะดังกล่าวไว้พิจารณา จึงไม่รับเรื่องร้องเรียน)

๓๘) คำสั่งที่ ๔๑/๒๕๖๒ ([redacted] ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินว่าศาลฎีกาแผนกคดีแรงงานใช้ดุลยพินิจในการพิพากษาคดีไม่ถูกต้อง ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วแจ้งผู้ร้องว่ากรณีของผู้ร้องเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับการพิพากษาอรรถคดีของศาล ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ (๘) ประกอบประกาศผู้ตรวจการแผ่นดิน เรื่อง กำหนดเรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่รับไว้พิจารณา ตามมาตรา ๓๗ (๘) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๓ (๖) ห้ามผู้ตรวจการแผ่นดินรับเรื่องไว้พิจารณา จึงไม่รับหนังสือร้องเรียนดังกล่าวไว้พิจารณา)

๓๙) คำสั่งที่ ๔๒/๒๕๖๒ ([redacted] ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินมีหนังสือแจ้งให้ผู้ร้องทราบว่าให้ยุติเรื่อง)

๔๐) คำสั่งที่ ๔๓/๒๕๖๒ ([redacted] ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เพื่อขอให้เสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญ กรณีการกระทำของธนาคารออมสินในการบอกกล่าวบังคับจำนองโดยวิธีการปิดประกาศทางหนังสือพิมพ์แทนการบอกกล่าวบังคับจำนองโดยวิธีอื่นเป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ และตกเป็นโมฆะตามมาตรา ๕ และผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้ว แจ้งผลการวินิจฉัยว่ากรณีดังกล่าวเป็นการร้องเรียนเกี่ยวกับการกระทำของหน่วยงานของรัฐ ไม่ได้เป็นกรณีที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะพิจารณาเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓ (๑) จึงให้ยุติเรื่อง)

๔๑) คำสั่งที่ ๔๔/๒๕๖๒ ([redacted] ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินมีหนังสือแจ้งให้ผู้ร้องทราบว่าให้ยุติเรื่อง)

๔๒) คำสั่งที่ ๔๕/๒๕๖๒ ([redacted] ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินมีหนังสือแจ้งผลการวินิจฉัยให้ทราบว่ากรณีรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๓ และการปฏิบัติหน้าที่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติในนามรัฐสภามีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ มาตรา ๒ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๗๙ นั้น เป็นการร้องเรียนว่าบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญขัดแย้งกันเอง และการปฏิบัติหน้าที่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติในฐานะรัฐสภามีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จึงมิใช่การร้องเรียนกรณีบทบัญญัติแห่งกฎหมายมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินที่จะพิจารณาเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓ (๑) จึงให้ยุติเรื่องร้องเรียน)

๔๓) คำสั่งที่ ๔๖/๒๕๖๒ ([redacted] ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินมีหนังสือแจ้งให้ผู้ร้องทราบว่าให้ยุติเรื่อง)

๔๔) คำสั่งที่ ๔๗/๒๕๖๒ ([redacted] ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินให้ยุติเรื่อง เนื่องจากไม่ปรากฏข้อเท็จจริงตามคำร้องว่าผู้ร้องได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการกระทำของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ร้องเรียนจึงไม่เป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้)

๔๕) ถึง ๔๙) คำสั่งที่ ๔๘/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๔๙/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๕๐/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๒ และคำสั่งที่ ๕๒/๒๕๖๒ ([redacted] ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินมีหนังสือแจ้งให้ผู้ร้องทราบว่าให้ยุติเรื่อง เนื่องจากยังไม่ถือว่าผู้ร้องเรียนถูกจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพในการประกอบธุรกิจ)

๕๐) คำสั่งที่ ๕๓/๒๕๖๒ ([redacted] ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีหนังสือแจ้งผลการวินิจฉัยให้ทราบว่า พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ มาตรา ๔ เป็นบทบัญญัติที่ไม่ได้เพิ่มภาระหรือมีผลเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ คำร้องเรียนของผู้ร้องยังไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะพิจารณาเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓ (๑) จึงวินิจฉัยให้ยุติเรื่องร้องเรียน)

๕๑) คำสั่งที่ ๕๔/๒๕๖๒ ([redacted] ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินได้วินิจฉัยให้ยุติเรื่องร้องเรียน เนื่องจากเป็นกรณีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล จึงต้องห้ามใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔))

๕๒) คำสั่งที่ ๕๖/๒๕๖๒ ([redacted] ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่รับเรื่องร้องเรียน เนื่องจากเป็นกรณีที่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของศาลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ (๘) และประกาศผู้ตรวจการแผ่นดิน เรื่อง กำหนดเรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่รับไว้พิจารณาตามมาตรา ๓๗ (๘) ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๓ (๖))

๕๓) คำสั่งที่ ๕๘/๒๕๖๒ ([redacted] และคณะ ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินวินิจฉัยว่าให้ยุติเรื่อง เนื่องจากผู้ร้องเรียนเป็นเพียงตัวแทนของประชาชนบางกลุ่มที่ดำเนินการขอให้รัฐบาลจัดสรรที่ดินของรัฐให้ประชาชนเข้าไปอาศัยทำกินเท่านั้น ผู้ร้องเรียนจึงมิใช่ผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหายหรือถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองแต่อย่างใด)

๕๔) คำสั่งที่ ๕๙/๒๕๖๒ ([redacted] ได้หนังสือร้องเรียนร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินกรณีผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี กรมธนารักษ์ และกรมการทหารช่าง ตีความ

กฎหมายเพื่อบังคับใช้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตต์หวงห้ามที่ดินในท้องที่อำเภอเมืองกาญจนบุรี อำเภอวังขนาย อำเภอบ้านทวน และอำเภอวังกะ จังหวัดกาญจนบุรี พุทธศักราช ๒๔๘๑ ส่งผลเสียหายต่อประชาชนและทำให้ประชาชนไม่ได้รับประโยชน์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๓ ซึ่งต่อมาสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วมีหนังสือแจ้งผู้ร้องว่ากรณียังไม่อาจรับฟังได้ว่าหน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติหน้าที่หรือการปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้องครบถ้วนล่าช้าเกินสมควรตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๓ จึงวินิจฉัยให้ยุติเรื่องร้องเรียน)

๕๕) คำสั่งที่ ๖๐/๒๕๖๒ ([redacted] ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินกรณีผู้พิพากษาศาลจังหวัดนนทบุรี ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๑ และผู้พิพากษาศาลฎีกา พิจารณาพิพากษาคดีขัดต่อกฎหมายและรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นการกระทำละเมิดสิทธิที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลว่าการที่ผู้ร้องเรียนประสงค์ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้พิพากษา รวมถึงการให้เหตุผลในคำพิพากษาและคำสั่งศาลอันเป็นการโต้แย้งการดำเนินกระบวนพิจารณา โต้แย้งดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐาน และดุลพินิจในการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานของผู้พิพากษาในแต่ละคดีที่ผู้ร้องฟ้องเรียกค่าจ้างว่าความต่อศาลจังหวัดนนทบุรี เป็นกรณีเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่นหรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) จึงวินิจฉัยให้ยุติเรื่อง)

๕๖) คำสั่งที่ ๖๑/๒๕๖๒ ([redacted] ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินวินิจฉัยว่าให้ยุติเรื่อง เนื่องจากศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว กรณีจึงเป็นเรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่อาจรับเรื่องไว้พิจารณาตามประกาศผู้ตรวจการแผ่นดิน เรื่อง กำหนดเรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่รับไว้พิจารณาตามมาตรา ๓๗ (๘) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๓ (๖) และ (๗))

๕๗) คำสั่งที่ ๖๒/๒๕๖๒ ([redacted] ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน กรณีกระทรวงพลังงานออกกฎกระทรวงกำหนดแบบสัญญาแบ่งปันผลผลิต พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่กำหนดให้รัฐสามารถเจรจากับคู่สัญญาเพื่อการขายก๊าซธรรมชาติ เป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อรัฐธรรมนูญ และไม่เป็นไปตามหลักการจำหน่ายพัสดุ ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาว่ากรณียังฟังไม่ได้ว่าผู้ร้องเรียนเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ และตามคำร้องเรียนในประเด็นนี้ยังไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมาย จึงให้ยุติการพิจารณา)

๕๘) คำสั่งที่ ๖๓/๒๕๖๒ ([redacted] ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาว่าการกระทำของผู้ถูกร้องมิได้มีลักษณะเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง และฟังไม่ได้ว่าผู้ร้องเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย จึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธี

พิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ จึงวินิจฉัยให้ยุติเรื่องร้องเรียนดังกล่าว)

๕๙) คำสั่งที่ ๖๔/๒๕๖๒ ([redacted] ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินวินิจฉัยให้ยุติเรื่อง เนื่องจากข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นเรื่องที่ผู้ร้องถูกพนักงานอัยการฟ้องร้องดำเนินคดีกับผู้ร้องอันเป็นหน้าที่และอำนาจของพนักงานอัยการในการดำเนินกระบวนยุติธรรมทางอาญา เมื่อได้กระทำไปภายในกรอบอำนาจที่กฎหมายกำหนด และไม่ปรากฏเหตุอื่นอันจะเป็นการบ่งชี้ว่าเป็นการกระทำละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง กรณีนี้จึงไม่เป็นการกระทำละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้)

๖๐) คำสั่งที่ ๖๕/๒๕๖๒ ([redacted] ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินว่า กรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติไม่รับเรื่องร้องเรียนของผู้ร้องไว้พิจารณาเป็นการละเมิดสิทธิผู้ร้องและไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลว่ากรณีของผู้ร้องมิได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะรับเรื่องไว้พิจารณา จึงวินิจฉัยให้ยุติเรื่อง)

๖๑) คำสั่งที่ ๖๖/๒๕๖๒ ([redacted] ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องเนื่องจากพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๖๒ มิได้มีสถานะเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงไม่อาจพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยได้)

๖๒) คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๓ ([redacted] ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๒๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มิได้มีสถานะเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงไม่อาจพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยได้)

๖๓) คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๓ ([redacted] ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเรื่องนี้ไม่อยู่ในอำนาจของผู้ตรวจการแผนดินที่จะยื่นคำร้องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญได้)

๖๔) คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๓ ([redacted] ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินวินิจฉัยให้ยุติเรื่อง เนื่องจากข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่อาจถือได้ว่าเป็นการร้องเรียนเกี่ยวกับการกระทำที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ กรณีจึงเป็นเรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่อาจรับไว้พิจารณาได้ตามประกาศผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งกำหนดเรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่รับไว้พิจารณาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ (๘))

๖๕) คำสั่งที่ ๔/๒๕๖๓ ([redacted] ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ที่บัญญัติห้ามมิให้ใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงไม่อาจพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยได้

๖๖) คำสั่งที่ ๗/๒๕๖๓ ([redacted] ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพในเรื่องใดตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองและคุ้มครองไว้ กรณีจึงถือไม่ได้ว่าผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖)

๖๗) คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๓ ([redacted] ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากข้อเท็จจริงตามคำร้องยังรับฟังไม่ได้ว่าผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ สำหรับกรณีประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๗๑๓ พระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๔ (๑๐) และระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔๑ มีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๖๘ วรรคสาม นั้น กรณียังไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญได้

๖๘) – ๗๐) คำสั่งที่ ๙/๒๕๖๓ ถึงคำสั่งที่ ๑๑/๒๕๖๓ ([redacted] ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพในเรื่องใดตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองและคุ้มครองไว้ กรณีจึงถือไม่ได้ว่าผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖)

๗๑) – ๗๒) คำสั่งที่ ๑๒ – ๑๓/๒๕๖๓ (ผู้ตรวจการแผ่นดิน และ[redacted])

คำร้องที่หนึ่ง (เรื่องพิจารณาที่ ต. ๕/๒๕๖๒)

ผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ร้อง เห็นว่าการชุมนุมของประชาชนรวมทั้ง [redacted] ผู้ร้องเรียน ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยแล้วว่าเป็นการใช้สิทธิและเสรีภาพโดยชอบตามรัฐธรรมนูญ ย่อมเป็นเด็ดขาดและมีผลผูกพันองค์กรของรัฐทุกองค์กรซึ่งรวมถึงองค์กรอัยการด้วยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคสี่ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา

๒๑๓ ว่า การที่พนักงานอัยการยื่นฟ้อง [redacted] ผู้ร้องเรียน กับพวก เฉพาะในข้อหาความผิดฐานเป็นกบฏตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๓ เป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพผู้ร้องเรียน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๔๔ ซึ่งเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

คำร้องที่สอง (เรื่องพิจารณาที่ ต. ๑๙/๒๕๖๒)

[redacted] ผู้ร้อง กล่าวอ้างว่าตนได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินขอให้พิจารณาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ กรณีที่พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีพิเศษ ๔ สำนักงานอัยการสูงสุด ยื่นฟ้องตนเป็นจำเลยที่ ๑๓ กับพวก รวม ๑๔ คน ต่อศาลอาญาในคดีหมายเลขดำที่ อ. ๘๓๒/๒๕๖๑ ซึ่งผู้ร้อง กล่าวอ้างว่าการชุมนุมของประชาชนที่เป็นเหตุให้พนักงานอัยการนำมาฟ้องในคดีดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยไว้แล้วว่าเป็นการชุมนุมที่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมายตามคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕๔/๒๕๕๖ คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕๗/๒๕๕๖ คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕๘/๒๕๕๖ คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕๙/๒๕๕๖ คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖๑/๒๕๕๖ คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖๓/๒๕๕๖ คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๑/๒๕๕๗ คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๒/๒๕๕๗ คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕/๒๕๕๗ คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๖/๒๕๕๗ และคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๐/๒๕๕๗ รวม ๑๑ คำสั่งอันเป็นเด็ดขาด มีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์กรอิสระ และหน่วยงานของรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคสี่ ดังนั้น การที่พนักงานอัยการได้นำการกระทำเดียวกันกับที่ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยอันเป็นที่สุดเสร็จเด็ดขาดแล้วมายื่นฟ้องผู้ร้องอีก จึงเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๑๑ วรรคสี่ และเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๔๔ [redacted] ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ เฉพาะส่วนที่พนักงานอัยการยื่นฟ้องผู้ร้องในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๖ มาตรา ๑๑๗ มาตรา ๒๐๙ มาตรา ๒๑๐ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๑๖ ว่า เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าว มีผลเป็นอันใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๑๑ วรรคสี่ และเป็นการกระทำละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๔๔

๗๓) คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๖๓ ([redacted] ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพในเรื่องใดตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองและคุ้มครองไว้ กรณีจึงถือไม่ได้ว่าผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖)

๗๔) - ๗๗) คำสั่งที่ ๑๘/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๒๐/๒๕๖๓ ถึงคำสั่งที่ ๒๓/๒๕๖๓ และคำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๓ ([redacted] ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพในเรื่องใดตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองและคุ้มครองไว้ กรณีจึงถือไม่ได้ว่าผู้ร้องเป็นบุคคล

ซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖)

๗๘) คำสั่งที่ ๒๖/๒๕๖๓ ([redacted] ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินแล้ว

อนึ่ง เนื่องจากเอกสารประกอบคำร้องไม่ปรากฏหลักฐานการรับคำร้องหรือการแจ้งผลการพิจารณาของผู้ตรวจการแผ่นดินให้ผู้ร้องทราบ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญ ได้ตรวจสอบกับสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินแล้ว ได้รับแจ้งว่าสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินไม่รับเรื่องร้องเรียนของผู้ร้องเรียนไว้พิจารณาโดยมีหนังสือแจ้งผู้ร้องแล้ว)

๗๙) คำสั่งที่ ๒๘/๒๕๖๓ ([redacted] ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากปัญหาตามคำร้องเรียนในเรื่องนี้เป็นเรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเคยสรุปผลการพิจารณาแล้ว และไม่ปรากฏพยานหลักฐานหรือข้อเท็จจริงใหม่ใดอันอาจทำให้ผลการพิจารณาเปลี่ยนแปลงไปตามมาตรา ๓๗ (๗) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐)

๘๐) คำสั่งที่ ๒๙/๒๕๖๓ ([redacted] ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและเมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓ ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการวินิจฉัยว่าหากผู้ร้องเห็นว่าตนเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพให้ยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนได้รับหนังสือดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๓)

๘๑) คำสั่งที่ ๓๑/๒๕๖๓ ([redacted] ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพในเรื่องใดตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองและคุ้มครองไว้ กรณีจึงถือไม่ได้ว่าผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และปัญหาตามคำร้องเรียนในเรื่องนี้เป็นเรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเคยสรุปผลการพิจารณาแล้ว และไม่ปรากฏพยานหลักฐานหรือข้อเท็จจริงใหม่อันอาจทำให้ผลการพิจารณาเปลี่ยนแปลงไปตามมาตรา ๓๗ (๗) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐)

๘๒) คำสั่งที่ ๓๔/๒๕๖๓ ([redacted] ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินขอให้แสวงหาข้อเท็จจริงการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สังกัดผู้ถูกร้องที่ ๑ กรณีละเว้นการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการจ่ายภาษีของบริษัทของผู้ร้อง และผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการวินิจฉัยว่าผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในประเด็นเดียวกันและอยู่ระหว่างการดำเนินการ จึงเป็นกรณีที่องค์กรอิสระอื่นรับไว้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจแล้ว ซึ่งต้องห้ามมิให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณา)

๘๓) คำสั่งที่ ๓๕/๒๕๖๓ ([redacted] ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินขอให้ยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัยไว้แล้วในคำวินิจฉัยที่ ๖ – ๗/๒๕๖๑ จึงเป็นเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษา คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงไม่อาจพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยได้)

๘๔) คำสั่งที่ ๓๖/๒๕๖๓ ([redacted] ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินวินิจฉัยให้ยุติเรื่อง เนื่องจากการที่ศาลจังหวัดสุพรรณบุรีมีคำสั่งไม่รับคำคู่ความไว้พิจารณาเป็นอำนาจของศาลในการตรวจคำคู่ความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๘ วรรคสอง ผู้ร้องสามารถอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๘ วรรคห้า ประกอบมาตรา ๒๒๗ และมาตรา ๒๒๘ กรณีเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ไม่อยู่ในอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินที่จะพิจารณายื่นคำร้องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔))

๘๕) คำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๓ ([redacted] ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องเนื่องจากการลงนามในคำสั่งสำนักงานศาลยุติธรรมที่ ๑๕๓๑/๒๕๖๒ ของประธานศาลฎีกาเป็นการกระทำในฐานะประธานกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม อีกทั้งเนื้อหาของคำสั่งเป็นการกำหนดให้ข้าราชการตุลาการพ้นจากตำแหน่งอันเป็นเรื่องเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม ซึ่งต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๖) จึงไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ส่วนกรณีที่ขอให้พิจารณาแก้ไขพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ นั้น เห็นว่า เมื่อพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ มิได้บัญญัติหลักเกณฑ์การอุทธรณ์คำสั่งไว้โดยเฉพาะ กรณีจึงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งมิได้บัญญัติยกเว้นมิให้ใช้บังคับกับคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมแต่อย่างใด สำหรับกรณีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๖) นั้น เห็นว่า แม้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ จะมีเจตนารมณ์ในการตรวจสอบการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพอันเกิดจากการใช้อำนาจรัฐซึ่งขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญก็ตาม แต่การขยายการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเช่นว่านี้ย่อมเป็นเรื่องที่อาจมีขอบเขตกว้างขวาง จึงจำเป็นต้องกำหนดขอบเขตและเงื่อนไขในการใช้สิทธิดังกล่าวไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งรวมถึงการกำหนดขอบเขตและเงื่อนไขโดยยกเว้นมิให้ใช้สิทธิยื่นคำร้องกรณีการกระทำที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมตามมาตรา ๔๗ (๖) การกำหนดข้อยกเว้นในกรณีนี้ เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๖ ซึ่งมีเจตนารมณ์เพื่อให้การดำเนินกิจการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายตุลาการมีความเป็นอิสระและไม่ถูกแทรกแซงโดยองค์กรอื่นที่เป็นบุคคลภายนอก กรณีจึงยังไม่มีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ)

๘๖) คำสั่งที่ ๔๐/๒๕๖๓ ([redacted] (ผู้ร้อง) ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อขอให้ส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ดำเนินการถอดถอนผู้ร้องออกจากตำแหน่งเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากการดำเนินการของผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย มิใช่การกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้อง)

๘๗) คำสั่งที่ ๔๒/๒๕๖๓ ([redacted] (ผู้ร้องเรียน) และมี ผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผู้ร้อง)

๘๘) คำสั่งที่ ๔๓/๒๕๖๓ ([redacted] (ผู้ร้อง) ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นกรณีที่ศาลจังหวัดนครสวรรค์มีคำพิพากษาแล้ว และผู้ร้องที่ ๑ ยื่นอุทธรณ์ในประเด็นเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ ศาลจังหวัดนครสวรรค์รับอุทธรณ์ของผู้ร้องที่ ๑ ไว้แล้ว ดังนั้น กรณีตามคำร้องนี้จึงเป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษาแล้ว ไม่อยู่ในอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน)

๘๙) คำสั่งที่ ๔๔/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่ง ([redacted] (ผู้ร้อง) ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินวินิจฉัยให้ยุติเรื่องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ วรรคสอง เนื่องจากเป็นกรณีการใช้ดุลพินิจของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติในกระบวนการตรากฎหมาย ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาไว้เป็นการเฉพาะแล้ว กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามกฎหมายอื่น ตามที่ประกาศผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนด)

๙๐) คำสั่งที่ ๔๕/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่ง และประเด็นที่สอง ([redacted] (ผู้ร้อง) ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินวินิจฉัยให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นเรื่องเกี่ยวกับการขอรับชำระหนี้ซึ่งเป็นกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายในชั้นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายหลังศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์แล้ว ซึ่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ กำหนดหลักเกณฑ์ไว้แล้ว จึงเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะแล้ว และยังมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วน และกรณีผู้ร้องขอให้พิจารณาว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ขัดหรือแย้งต่อหลักสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ นั้น ไม่ปรากฏว่ามีการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้องที่เป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายมาตราดังกล่าวตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘)

๙๑) คำสั่งที่ ๔๖/๒๕๖๓ ([redacted] (ผู้ร้อง) ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากผู้ร้องมิได้เป็นเจ้าของโฉนดที่ดินที่ได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการกระทำของเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดเชียงราย และไม่ปรากฏ

ข้อเท็จจริงว่าผู้ร้องได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายแต่อย่างใด ดังนั้น ผู้ร้องมิใช่ผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงที่จะเป็นผู้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖)

๙๒) คำสั่งที่ ๔๗/๒๕๖๓ ([redacted] (ผู้ร้อง) ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องเนื่องจากการที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดเงื่อนไขให้ผู้ยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่สอดคล้องกับหลักการของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ แล้ว และมิได้ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนหรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควร)

๙๓) – ๙๔) คำสั่งที่ ๔๙ - ๕๐/๒๕๖๓ ([redacted]) (ผู้ร้อง) ผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินจำนวน ๒ เรื่อง คือ

คำร้องที่หนึ่ง ขอให้พิจารณาเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่าประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง หลักเกณฑ์การแต่งตั้งและโยกย้ายข้าราชการตำรวจตามหลักอาวุโส ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๘ ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม (๔) มาตรา ๒๖๐ วรรคสาม และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ผู้ตรวจการเห็นว่า ผู้ร้องทั้งสองนำประเด็นปัญหาเดียวกันนี้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองสูงสุดรับคำฟ้องไว้พิจารณาแล้วเป็นคดีหมายเลขดำที่ ฟบ. ๒๘/๒๕๖๑ จึงเป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลซึ่งต้องห้ามมิให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรับเรื่องที่มีลักษณะดังกล่าวไว้พิจารณาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ (๒) วินิจฉัยให้ยุติเรื่อง

คำร้องที่สอง ขอให้พิจารณาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่าคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๐/๒๕๖๑ เรื่อง มาตรการสนับสนุนการบริหารราชการแผ่นดินให้มีความต่อเนื่อง ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔๔ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ ผู้ตรวจการแผ่นดิน เห็นว่า ผู้ร้องทั้งสองเคยฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุดเป็นคดีหมายเลขดำที่ ฟบ. ๔/๒๕๖๒ และศาลปกครองสูงสุดพิจารณาและมีคำสั่งเป็นคดีหมายเลขแดงที่ ฟบ. ๑๒/๒๕๖๒ แล้ว จึงเป็นเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษา คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว ห้ามมิให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรับเรื่องที่มีลักษณะดังกล่าวไว้พิจารณาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ (๒) วินิจฉัยให้ยุติเรื่อง

๙๕) คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๓ ([redacted]) (ผู้ร้อง) ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากไม่ใช่กรณีที่เกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ และกรณีที่ขอให้พิจารณาว่าพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ขัดหรือแย้งต่อหลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญ มาตร ๔ นั้น ไม่ปรากฏว่ามีการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้องที่ ๑ ที่เป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายมาตราดังกล่าวตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘

๙๖) คำสั่งที่ ๕๒/๒๕๖๓ ([redacted]) (ผู้ร้อง) ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเห็นว่าการที่ผู้ถูกร้องพูดจาต่อว่าและโต้ตอบกับผู้ร้องในลักษณะอาการขึงขังนั้น ไม่ถึงกับเป็นคำด่าหรือพูดจาข่มขู่ แต่อาจใช้กิริยาวาจาในลักษณะท่าทางเสียงดัง ไม่สมควร ซึ่งเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๗๘ (๑๒) และสถานีตำรวจภูธรคอนสารดำเนินการว่ากล่าวตักเตือนผู้ถูกร้องแล้ว จึงเป็นเรื่องที่ความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมของผู้ร้องได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสมแล้ว

๙๗) คำสั่งที่ ๕๓/๒๕๖๓ ([redacted]) (ผู้ร้อง) ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากการแสวงหาข้อเท็จจริงยังไม่อาจรับฟังได้ว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ผู้ร้อง

๙๘) คำสั่งที่ ๕๕/๒๕๖๓ ([redacted]) (ผู้ร้อง) ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง

๙๙) คำสั่งที่ ๕๖/๒๕๖๓ (บริษัท เอเชีย โกลเด้น ไรซ์ จำกัด) (ผู้ร้อง) ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเห็นว่าเป็นข้อพิพาททางแพ่ง

๑๐๐) คำสั่งที่ ๕๗/๒๕๖๓ ([redacted]) (ผู้ร้อง) ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ

๑๐๑) คำสั่งที่ ๕๘/๒๕๖๓ ([redacted]) (ผู้ร้อง) ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ วรรคสอง ต่อมาผู้ร้องอุทธรณ์คัดค้านคำวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ตรวจการแผ่นดินวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณาโดยยืนตามคำวินิจฉัยเดิม เนื่องจากไม่ปรากฏพยานหลักฐานหรือข้อเท็จจริงใหม่อันอาจทำให้ผลการพิจารณาเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

๑๐๒) คำสั่งที่ ๕๙/๒๕๖๓ ([redacted]) (ผู้ร้อง) ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากผู้ร้อง

เคยยื่นฟ้องต่อศาลปกครองกลางและศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาแล้ว พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ (๒) ห้ามมิให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรับไว้พิจารณา และเป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔)

๑๐๓) คำสั่งที่ ๖๐/๒๕๖๓ ([redacted]) (ผู้ร้อง) ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินรวม ๒ ครั้งว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ บรรยายฟ้องสถานะผู้ร้องเป็นพนักงานซึ่งไม่ถูกต้องและผู้ถูกร้องที่ ๒ ใช้กฎหมายไม่ถูกต้องในการพิจารณาพิพากษาคดี ปัจจุบันคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาศาลฎีกา ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาไม่รับคำร้อง เนื่องจากเป็นการใช้ดุลยพินิจของพนักงานอัยการที่เป็นอิสระในการพิจารณาสั่งคดีและเป็นการใช้อำนาจตุลาการในการใช้ ตีความ และให้เหตุผลทางกฎหมายในคำพิพากษา

๑๐๔) คำสั่งที่ ๖๓/๒๕๖๓ ([redacted]) (ผู้ร้อง) ผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินขอให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) ว่าประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๔๘ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ ผู้ตรวจการแผ่นดินวินิจฉัยให้ยุติเรื่องเนื่องจากกรณียังไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ

๑๐๕) คำสั่งที่ ๖๔/๒๕๖๓ ([redacted]) (ผู้ร้อง) ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นการร้องเรียนว่าพระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓ และมาตรา ๔ (๑) ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๔ พระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๓ และพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓ มิใช่การร้องเรียนว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ส่วนที่ร้องเรียนว่าพระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓ และมาตรา ๔ (๑) นิยามคำว่า “ผลิตภัณฑ์สมุนไพร” ขัดต่อรัฐธรรมนูญ นั้น ก็มิได้ระบุว่าบทบัญญัติดังกล่าวขัดต่อรัฐธรรมนูญมาตราใด อย่างไร กรณีไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญได้

๑๐๖) คำสั่งที่ ๖๕/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่ง ([redacted]) (ผู้ร้อง) ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง โดยเห็นว่ารัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑ บัญญัติรับรองเสรีภาพของบุคคลในการนับถือศาสนา เสรีภาพในการปฏิบัติหรือประกอบพิธีกรรมตามหลักศาสนาของตนไว้ ดังนั้น ปวงชนชาวไทยทุกคนมีเสรีภาพในการเลือกนับถือศาสนาใดก็ได้ กรณีตามคำร้องยังไม่อาจถือได้ว่าเป็นการร้องเกี่ยวกับการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ ประกอบกับคำร้องนี้มิได้ระบุให้เห็นการกระทำว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องโดยตรงอย่างไร ยังไม่อาจถือว่าผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่ต้องด้วย

หลักเกณฑ์และเงื่อนไขของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ จึงไม่อาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยได้

๑๐๗) คำสั่งที่ ๖๙/๒๕๖๓ ([redacted]) (ผู้ร้อง) ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเห็นว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๒) เป็นบทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ นอกจากนี้ กฎหมายไม่ได้บัญญัติให้องค์กรอื่นสามารถก้าวล่วงอำนาจพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของศาลหรือบัญญัติหลักการอันขัดต่อหลักความเป็นอิสระของผู้พิพากษาและตุลาการ จึงไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๘ และมาตรา ๑๙๑ ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการที่ผู้ตรวจการแผ่นดินมีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒ (๒) แต่ไม่ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓ (๑) เป็นการละเมิดสิทธิของผู้ร้อง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๐ (๒) และมาตรา ๒๓๑ (๑)

๑๐๘) คำสั่งที่ ๗๐/๒๕๖๓ ([redacted]) (ผู้ร้อง) ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ซึ่งต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔)

๑๐๙) คำสั่งที่ ๗๑/๒๕๖๓ ([redacted]) (ผู้ร้อง) ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากคำร้องมิได้อ้างว่าประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๒ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมาตราใด เพียงแต่กล่าวอ้างว่าบทบัญญัติที่ให้อำนาจศาลในการใช้ดุลยพินิจในการนับโทษคุมขัง นั้น ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ และขอให้ตีความเกี่ยวกับการคำนวณหักวันคุมขังดังกล่าว กรณีจึงไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ และยังไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะพิจารณาเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ

๑๑๐) คำสั่งที่ ๗๓/๒๕๖๓ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นประเด็นและข้อเท็จจริงเดียวกับที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้วตามคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๒/๒๕๕๒ และคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๓/๒๕๖๒ โดยมิได้ปรากฏสาระสำคัญใดเพิ่มเติม ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงไม่อาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖

๑๑๑) คำสั่งที่ ๗๕/๒๕๖๓ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายสาธุ อนุโมทามิ ที่ ๑ นายกรณ์ มีดี ที่ ๒ นายวิฑูรย์ ขลายนนาวิน ที่ ๓ และนายพูนพิพัฒน์ นิลรังษี ที่ ๔ (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่าผู้ร้องทั้งสี่และผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่ออีกสามรายเคยยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อขอให้ยื่นคำร้องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญพ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยให้ยุบพรรคอนาคตใหม่และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคอนาคตใหม่มีกำหนดเวลาสิบปี แต่คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ผู้ถูกร้อง) ไม่ดำเนินการให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้ครบหนึ่งร้อยห้าสิบคนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ วรรคหนึ่ง การที่ผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการดังกล่าว ทำให้ผู้ร้องทั้งสี่และผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ รวม ๘ พรรค จำนวน ๘ คน ซึ่งควรจะได้รับการแต่งตั้งถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพ ต่อมาผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นกรณีสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อสิ้นสุดลงเมื่อมีลักษณะต้องห้ามคือ ถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองซึ่งมิได้มีกฎหมายกำหนดให้ผู้ถูกร้องต้องดำเนินการแต่งตั้งหรือคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อใหม่ตามที่ผู้ร้องทั้งสี่กล่าวอ้าง การที่ผู้ถูกร้องมิได้ดำเนินการดังกล่าวจึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องทั้งสี่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ผู้ร้องทั้งสี่ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖๑/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๓

๑๑๒) คำสั่งที่ ๔/๒๕๖๔ (บริษัท สุจิราภรณ์ แอนด์ พีรพงศ์ จำกัด) (ผู้ร้อง)
ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจาณาให้ยุติเรื่อง

๑๑๓) คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๔ ([redacted]) (ผู้ร้อง)
ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจาณาให้ยุติเรื่อง

๑๑๔) คำสั่งที่ ๗/๒๕๖๔ ([redacted]) (ผู้ร้อง)
ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่ผู้ร้องกล่าวอ้างนั้นไม่ได้เป็นผลมาจากบทบัญญัติของกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ กรณีจึงเป็นเรื่องที่มิได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามกฎหมายอื่นตามประกาศผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่กำหนดเรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่รับไว้

พิจารณาตามมาตรา ๓๗ (๘) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐

๑๑๕) คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๔ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและ**ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง** เนื่องจากการที่ผู้ถูกร้องมีหนังสือเรียกคืนเงิน ช.ค.บ. เกินสิทธิเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย มิได้เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล มิได้เป็นการละเมิดสิทธิในทรัพย์สินและมิได้เป็นการละเมิดเสรีภาพในการประกอบอาชีพของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๐

๑๑๖) คำสั่งที่ ๙/๒๕๖๔ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินอีกครั้งและ**ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง** เนื่องจากข้อเท็จจริงตามคำร้องนี้เป็นประเด็นเดียวกับที่ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้วตามคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๒/๒๕๕๒ คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๓/๒๕๖๒ และคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๗๓/๒๕๖๓ จึงเป็นเรื่องที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งเสร็จเด็ดขาดแล้ว ซึ่งต้องห้ามมิให้ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่รับไว้พิจารณาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ (๒)

๑๑๗) คำสั่งที่ ๑๒/๒๕๖๔ (**พรรคคนงานไทย โดย**[redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและ**ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง** เนื่องจากการที่ผู้ร้องขอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาและวินิจฉัยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแก้ไขระเบียบหรือประกาศที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มิใช่การร้องเรียนว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓ (๑)

๑๑๘) คำสั่งที่ ๑๓/๒๕๖๔ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและ**ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง** เนื่องจากเป็นการร้องเรียนว่าการพิจารณาคดีและคำพิพากษาของศาลจังหวัดบึงกาฬในคดีหมายเลขแดงที่ ๔๙๖/๒๕๖๑ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ กรณีตามคำร้องเรียนเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่นหรือเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่อาจพิจารณาเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยได้

๑๑๙) คำสั่งที่ ๑๕/๒๕๖๔ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและ**ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง** เนื่องจากการที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ และผู้ถูกร้องที่ ๑ มีคำสั่งไม่รับสมัครผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นการดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย มิได้มีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง หรือขัดต่อหลักนิติธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ กรณีตามคำร้องไม่มีประเด็นที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยได้

๑๒๐) คำสั่งที่ ๑๖/๒๕๖๔ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินว่าการกระทำดังกล่าวของผู้ถูกร้องขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๙๐ และมาตรา ๑๙๖ และขัดต่อพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗ **ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง** เนื่องจากกรณียังฟังไม่ได้ว่าผู้ร้องเรียนเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่จะใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ อีกทั้งตำแหน่งประธานองคมนตรีไม่ถือว่าเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ จึงมิใช่กรณีถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเนื่องมาจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งคำร้องที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญพ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ต้องเป็นการร้องเรียนว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและมีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองและคุ้มครองไว้ ซึ่งมิได้หมายความรวมถึงกรณีร้องเรียนว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ

๑๒๑) คำสั่งที่ ๑๗/๒๕๖๔ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและ**ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง** เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของศาลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ (๘) ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่อาจพิจารณาเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

๑๒๒) คำสั่งที่ ๑๘/๒๕๖๔ (ผู้ตรวจการแผ่นดิน) (ผู้ร้อง)

ผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ร้อง มีความเห็นว่าการแต่งตั้งตุลาการศาลปกครองและผู้พิพากษาศาลยุติธรรมต่างเป็นข้าราชการตุลาการที่มีหน้าที่พิจารณาพิพากษาอรรถคดีซึ่งเป็นอำนาจของฝ่ายตุลาการเหมือนกัน แต่การที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม กำหนดให้วิธีการแต่งตั้งตุลาการศาลปกครองสูงสุดต้องขอความเห็นชอบต่อวุฒิสภาก่อนย่อมไม่สอดคล้องกับวิธีการแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลยุติธรรมที่ไม่ได้กำหนดให้ต้องขอความเห็นชอบต่อวุฒิสภาอันเป็นการปฏิบัติที่แตกต่างกันในสิ่งที่มีสาระสำคัญเหมือนกัน ขัดต่อหลักความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ และการให้อำนาจวุฒิสภาให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบรายชื่อผู้ที่

ก.ศป. คัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุดตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม ถือเป็นการแทรกแซงการบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับตุลาการศาลปกครอง เนื่องจากเป็นขั้นตอนหนึ่งในการแต่งตั้งตุลาการศาลปกครอง อันเป็นการบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับตุลาการศาลปกครองที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๘ บัญญัติให้ต้องมีความเป็นอิสระและดำเนินการโดย ก.ศป. ซึ่งมิได้บัญญัติให้การแต่งตั้งตุลาการศาลปกครองสูงสุดต้องขอความเห็นชอบต่อวุฒิสภา บทบัญญัติดังกล่าวเป็นการบัญญัติเกินขอบเขตที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญและขัดต่อความเป็นอิสระของการบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับตุลาการศาลปกครองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๘ การกระทำของวุฒิสภา ผู้ถูกร้อง เป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องเรียนที่รัฐธรรมนูญให้การรับรองและคุ้มครองไว้ ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ว่า มติหรือการกระทำของผู้ถูกร้องที่ไม่ให้ความเห็นชอบผู้ร้องเรียนให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุดอันเนื่องมาจากการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๑๙๘ และขอให้สั่งเพิกถอนมติหรือการกระทำของผู้ถูกร้องที่ไม่ให้ความเห็นชอบผู้ร้องเรียนให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุด

๑๒๓) คำสั่งที่ ๒๐/๒๕๖๔ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและ**ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง** เนื่องจากพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษในโอกาสวันคล้ายวันพระบรมราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร วันชาติ และวันพ่อแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ มิได้มีสถานะเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมาย จึงไม่อาจพิจารณาเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยได้

๑๒๔) คำสั่งที่ ๒๑/๒๕๖๔ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและ**ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง** เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของศาลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ (๘)

๑๒๕) คำสั่งที่ ๒๒/๒๕๖๔ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและ**ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง** เนื่องจากคำร้องเป็นประเด็นเดียวกับข้อเท็จจริงในคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๒ – ๑๓/๒๕๖๓ จึงไม่รับไว้พิจารณาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ (๘)

๑๒๖) คำสั่งที่ ๒๓/๒๕๖๔ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องทั้งเก้ายื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากไม่มีประเด็นที่จะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ

๑๒๗) คำสั่งที่ ๒๔/๒๕๖๔ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาว่าไม่รับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณา เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของศาลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ (๘)

๑๒๘) คำสั่งที่ ๒๕/๒๕๖๔ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาว่าไม่รับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณา เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของศาลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ (๘)

๑๒๙) คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๔ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นการร้องเรียนกรณีการกระทำของรัฐสภาเกี่ยวกับการพิจารณาและลงมติเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมว่ามีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มิใช่การร้องเรียนกรณีบทบัญญัติแห่งกฎหมายมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน ส่วนกรณีที่ร้องเรียนว่าการที่รัฐสภาพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมมีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ ยังไม่ปรากฏว่ามีการกระทำที่มีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ

๑๓๐) คำสั่งที่ ๒๘/๒๕๖๔ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากการที่ผู้ถูกร้องมีมติชี้มูลความผิดทางอาญาและทางวินัยแก่ผู้ร้องตามรายงานและสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงคดีดังกล่าว ไม่อาจถือได้ว่าเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องเรียนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ มิได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามกฎหมายอื่นตามประกาศผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งกำหนดเรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่รับไว้พิจารณาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ (๘)

๑๓๑) คำสั่งที่ ๒๙/๒๕๖๔ (สมาคมองค์การพิทักษ์รัฐธรรมนูญไทยที่ ๑ และ [redacted] ที่ ๒) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ ขอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากบทบัญญัติมาตรา ๓๐๑ และมาตรา ๓๐๕ ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓ (๑)

๑๓๒) คำสั่งที่ ๓๒/๒๕๖๔ (สมาคมองค์การพิทักษ์รัฐธรรมนูญไทยที่ ๑ และ [redacted] ที่ ๒) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นการร้องเรียนเกี่ยวกับการกระทำมิใช่ร้องเรียนเกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ประกอบกับเป็นเรื่องที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ ปฏิบัติหน้าที่โดยอาศัยอำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญซึ่งมาตรา ๒๒๕ วรรคสอง บัญญัติให้คำสั่งดังกล่าวเป็นที่สุด กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะพิจารณาเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญได้

๑๓๓) คำสั่งที่ ๓๔/๒๕๖๔ ([redacted] ที่ ๑ และ[redacted] ที่ ๒) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากคดีดังกล่าวศาลฎีกามีคำพิพากษาถึงที่สุด เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่อาจพิจารณาเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยได้

๑๓๔) คำสั่งที่ ๓๕/๒๕๖๔ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นเรื่องที่มิได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามกฎหมายอื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ (๘)

๑๓๕) คำสั่งที่ ๓๖/๒๕๖๔ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นเรื่องที่อยู่ระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่นหรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว

๑๓๖) คำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๔ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาว่า ไม่รับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณา เนื่องจากเป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว และเป็นประเด็นเดียวกันกับเรื่องร้องเรียนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ (๒)

๑๓๗) คำสั่งที่ ๓๙/๒๕๖๔ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มิได้มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลและมิได้ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องเรียนแต่อย่างใด กรณีจึงมิได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐

๑๓๘) คำสั่งที่ ๔๑/๒๕๖๔ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องเนื่องจากไม่ปรากฏข้อเท็จจริงใดว่า ผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้

๑๓๙) คำสั่งที่ ๔๒/๒๕๖๔ (สภาทนายความ) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องเนื่องจากผู้ร้องมีสถานะเป็นหน่วยงานของรัฐประเภทองค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพซึ่งอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ การที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ วินิจฉัยให้ผู้ร้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารไม่เป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง กรณีมิได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐

๑๔๐) คำสั่งที่ ๔๓/๒๕๖๔ (สภาทนายความ) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องเนื่องจากเป็นเรื่องที่มิได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐

๑๔๑) คำสั่งที่ ๔๔/๒๕๖๔ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นเรื่องที่มิได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐

๑๔๒) คำสั่งที่ ๔๖/๒๕๖๔ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากมิใช่กรณีที่หน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ และไม่ปรากฏรายละเอียดและข้อเท็จจริงที่ชัดเจนว่าผู้ถูกร้องทั้งสองไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายอย่างไรและผู้ร้องเรียนได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากกรณีดังกล่าวเป็นประการใด กรณีมิได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐

๑๔๓) คำสั่งที่ ๔๘/๒๕๖๔ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินผ่านโมไบล์แอปพลิเคชัน เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔ โดยร้องเรียนขอให้ลงโทษทางวินัยและอาญาแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ท. และขอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินยื่นเรื่องมายังศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗ (๔) สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินรับเรื่องร้องเรียนตามเลขที่รับเรื่อง ๓๔๗/๒๕๖๔

ผู้ร้องยื่นคำร้องเพิ่มเติมต่อศาลรัฐธรรมนูญ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ส่งหนังสือสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ แจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากมิใช่กรณีที่หน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ และไม่ปรากฏรายละเอียดและข้อเท็จจริงที่ชัดเจนว่าผู้ถูกร้องทั้งสองไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายอย่างไรและผู้ร้องเรียนได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากกรณีดังกล่าวเป็นประการใด กรณีมิได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐

๑๔๔) คำสั่งที่ ๕๒/๒๕๖๔ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นเรื่องที่มิได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐

๑๔๕) คำสั่งที่ ๕๓/๒๕๖๔ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินว่าร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๗๗ และมาตรา ๘๕ และผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องเนื่องจากเป็นเรื่องที่มิได้อยู่ในหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินที่จะเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย และมิได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐

๑๔๖) คำสั่งที่ ๕๔/๒๕๖๔ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาว่าเรื่องร้องเรียนดังกล่าวเป็นเรื่องที่มีการฟ้องเป็นคดีในศาลปกครอง ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ (๒) บัญญัติห้ามมิให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรับเรื่องที่มีลักษณะดังกล่าวไว้พิจารณา วินิจฉัยให้ยุติเรื่อง ผู้ร้องเห็นว่า การที่ผู้ตรวจการแผ่นดินยุติเรื่องร้องเรียนของผู้ร้อง เพราะเป็นเรื่องการดำเนินการทางวินัยที่ศาลปกครองยกฟ้อง ไม่ได้อยู่ในการจารณาของศาลปกครองและเป็นอำนาจของผู้บังคับบัญชาที่จะต้องดำเนินการโดยเร็วเพื่อป้องปรามการทุจริตประพฤติมิชอบของผู้ใต้บังคับบัญชาและหน่วยงานที่รับผิดชอบ เป็นการใช้ดุลพินิจที่ขัดหรือแย้งต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

๑๔๗) คำสั่งที่ ๕๕/๒๕๖๔ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องแก้ไขเพิ่มเติมและเอกสารประกอบคำร้อง ฉบับลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ พร้อมสำเนาลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ กล่าวอ้างว่าตนยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินขอให้แสวงหาข้อเท็จจริงการปฏิบัติหน้าที่ของกระทรวงการคลังและศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ของรัฐบาล ๑๑๑๑ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี กรณีไม่ตรวจสอบกรมสรรพากรที่ไม่พิจารณาเรื่องการปรับเพิ่มค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเบี้ยประกันภัยและค่าใช้จ่ายวิชาชีพตัวแทนประกัน ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินวินิจฉัยให้ยุติเรื่อง และผู้ร้องยื่นเรื่องกล่าวหาอธิบดีกรมสรรพากรว่าปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ช. มีหนังสือแจ้งคำสั่งไม่รับเรื่องกล่าวหาไว้พิจารณา ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าปรึกษากับอัยการจังหวัดสุพรรณบุรีและสำนักงานอัยการสูงสุดแต่ไม่ได้รับความช่วยเหลือ กล่าวโดยสรุปคำร้องของผู้ร้องเป็นคำร้องที่กล่าวอ้างว่าหน่วยงานราชการของรัฐบาล องค์กรศาล และองค์กรอัยการละเลยการปฏิบัติหน้าที่ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคดีโดยใช้ระบบไต่สวนและถ่ายทอดสดเพื่อให้โลกทราบความจริง ความถูกต้อง และความเป็นธรรม

๑๔๘) คำสั่งที่ ๕๖/๒๕๖๔ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาว่าคำร้องเรียนดังกล่าวเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่อาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยให้ยุติเรื่องร้องเรียน ผู้ร้องไม่เห็นด้วยกับผู้ตรวจการแผ่นดิน เนื่องจากกรณีนี้ผู้ร้องมิได้ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าคำพิพากษาของผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แต่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญอันเป็นการกระทำเฉพาะตัวของผู้พิพากษา มิใช่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเกี่ยวกับคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอื่น

๑๔๙) คำสั่งที่ ๕๗/๒๕๖๔ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากโครงการ “ม ๓๓ เรารักกัน” มิได้มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ และมิได้ละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล กรณีไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ และมาตรา ๒๗

๑๕๐) คำสั่งที่ ๕๘/๒๕๖๔ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องเนื่องจากเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว กรณีตามคำร้องเรียนเป็นเรื่องที่มิได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐

๑๕๑) คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๕ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ และผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากบทบัญญัติมาตรา ๓๐๑ และมาตรา ๓๐๕ ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓ (๑)

๑๕๒) คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๕ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ และผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๕ และมาตรา ๙ ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ และมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๖ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัยไว้แล้ว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง (๘) และวรรคสอง

๑๕๓) คำสั่งที่ ๗/๒๕๖๕ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องทั้งสามยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ วรรคสอง

๑๕๔) คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๕ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง (๒) และมาตรา ๕๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ และการที่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาดำเนินการหักเงินเดือนของผู้ร้องมิได้มีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่เป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

๑๕๕) คำสั่งที่ ๙/๒๕๖๕ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องเนื่องจากกระบวนการออกคำสั่งตามหนังสือจังหวัดเชียงราย ลับ ที่ ชร ๐๐๒๐/๓๒๖ ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๓๘ เป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ป.ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘ ไม่ปรากฏว่ามีเหตุตามกฎหมายใดที่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงหรือเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๓ ผู้ร้องมิใช่ผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงที่จะเป็นผู้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้

๑๕๖) คำสั่งที่ ๑๐/๒๕๖๕ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่อาจพิจารณาเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยได้

๑๕๗) คำสั่งที่ ๑๑/๒๕๖๕ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากการกระทำของผู้ถูกร้องเป็นการทำตามหน้าที่และอำนาจที่กฎหมายกำหนด และมิได้มีลักษณะเป็นการใช้อำนาจทางปกครองหรือดำเนินการทางปกครองที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะรับไว้พิจารณาได้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ (๓)

๑๕๘) คำสั่งที่ ๑๒/๒๕๖๕ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นเรื่องการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของศาล และคดีดังกล่าวศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว จึงเป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว

๑๕๙) คำสั่งที่ ๑๕/๒๕๖๕ ( ) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากพระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจย์ พ.ศ. ๒๕๒๔ พระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจย์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๙ และพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อประชาชนชาวไทยที่นับถือศาสนาพุทธ และไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗

๑๖๐) คำสั่งที่ ๑๘/๒๕๖๕ ( ) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากการแก้ไขรัฐธรรมนูญโดยที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นการกระทำทางนิติบัญญัติ จึงมิใช่กรณีบทบัญญัติแห่งกฎหมายมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ โดยการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญของสมาชิกรัฐสภาดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๕๖ มาตรา ๒๕๕ ประกอบมาตรา ๒๕๖ เป็นการกระทำอันชอบด้วยหน้าที่และอำนาจ มิได้มีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินที่จะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖

๑๖๑) คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๕ ( ) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากที่ผู้ถูกร้องพิจารณามีคำสั่งไม่ยื่นคำร้องต่อสาลขอมีคำพิพากษาว่าการสมรสเป็นโมฆะและไม่รับให้ความช่วยเหลือผู้ร้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และการที่สำนักงานอัยการสูงสุดไม่พิจารณากลับคำสั่งของผู้ถูกร้อง เนื่องจากไม่ปรากฏพยานหลักฐานใหม่อันจะทำให้ผลของการดำเนินการให้ความช่วยเหลือเปลี่ยนไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง จึงไม่มีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๔ ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่อาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖

๑๖๒) คำสั่งที่ ๓๑/๒๕๖๕ ( ) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่อาจพิจารณาเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยได้

๑๖๓) คำสั่งที่ ๓๒/๒๕๖๕ ([redacted] และคณะ) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ถูกร้องที่ ๕ และได้รับการแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องเนื่องจากประเด็นตามคำร้องเรียนไม่มีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้อง ผู้ร้องเห็นว่า ผู้ถูกร้องที่ ๕ มิได้นำพยานหลักฐานที่ผู้ร้องกล่าวอ้างประกอบการพิจารณา รวมถึงมิได้เปิดโอกาสให้ผู้ร้องและคณะเข้าชี้แจงแสดงความคิดเห็นก่อนมีคำวินิจฉัย

๑๖๔) คำสั่งที่ ๓๓/๒๕๖๕ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นการร้องเรียนประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการกันบุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหาไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งไม่ใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมาย ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓ (๑)

๑๖๕) คำสั่งที่ ๓๔/๒๕๖๕ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการกันบุคคลไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๖๑ ยังคงบัญญัติหลักเกณฑ์เดียวกับประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการกันบุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหาไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๕๔ และไม่ปรากฏว่าประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการกันบุคคลไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองเพื่อพิจารณาวินิจฉัยได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓

๑๖๖) คำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๕ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากยังไม่ปรากฏว่าประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการกันบุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหาไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๕๔ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาล

รัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓

๑๖๗) คำสั่งที่ ๓๙/๒๕๖๕ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการกันบุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหาไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๕๔ มิใช่เป็นกรณีการร้องเรียนเกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งกฎหมาย จึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยได้

๑๖๘) คำสั่งที่ ๔๐/๒๕๖๕ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องทั้งสี่ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากยังไม่ปรากฏว่าพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๗ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยได้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓ (๑)

๑๖๙) คำสั่งที่ ๔๑/๒๕๖๕ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ และผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากประกาศดังกล่าวไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓ (๑)

๑๗๐) คำสั่งที่ ๔๓/๒๕๖๕ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินวินิจฉัยให้ยุติเรื่อง เนื่องจากประกาศดังกล่าวไม่ใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติตามกระบวนการที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ จึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะพิจารณาเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยได้

๑๗๑) คำสั่งที่ ๔๔/๒๕๖๕ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดินให้ผู้ร้องทราบว่า หากผู้ร้องเห็นว่าตนเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและ

ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้เนื่องจากการถูกละเมิด ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ภายใน ๙๐ วัน

๑๗๒) คำสั่งที่ ๔๘/๒๕๖๕ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๒๓ ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ ส่วนระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครองทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๒๔ มิใช่การใช้อำนาจทางปกครองตามกฎหมาย มิอาจถือได้ว่ามีการกระทำทางปกครองที่ทำให้ผู้ร้องได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้จากการดำเนินการดังกล่าว อีกทั้งสำนักงานศาลปกครองกลางได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการส่งหรือแจ้งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครองทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดไว้ จึงรับฟังไม่ได้ว่ามีการกระทำละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง

๑๗๓) คำสั่งที่ ๔๙/๒๕๖๕ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายทวีป ช่วยเมือง (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า ผู้ร้องเคยเป็นเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ชำนาญงาน กรมราชทัณฑ์ ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพกรณีกรมราชทัณฑ์ (ผู้ถูกร้องที่ ๑) โดยมติ อ.ก.พ. กรมราชทัณฑ์ มีคำสั่งไล่ผู้ร้องออกจากราชการเนื่องจากกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ และระเบียบ ก.พ. ว่าด้วยวันออกจากราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ. ๒๕๕๔ กรมบัญชีกลาง (ผู้ถูกร้องที่ ๒) มีคำสั่งงดจ่ายบำนาญแก่ผู้ร้องผู้ร้องอุทธรณ์คำสั่งต่อคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ผู้ถูกร้องที่ ๓) (แต่ผู้ร้องไม่ได้อ้างถึงผลการพิจารณาอุทธรณ์ดังกล่าว) ผู้ร้องยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผู้ถูกร้องที่ ๔) ผู้ถูกร้องที่ ๔ วินิจฉัยให้ยุติเรื่อง ผู้ร้องเห็นว่า พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ และระเบียบ ก.พ. ว่าด้วยวันออกจากราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ. ๒๕๕๔ การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่มีคำสั่งไล่ผู้ร้องออกจากราชการ การงดเบิกเบี้ยหวัด บำนาญของผู้ถูกร้องที่ ๒ และการวินิจฉัยของผู้ถูกร้องที่ ๓ และผู้ถูกร้องที่ ๔ เป็นกรณีที่รัฐไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง ไม่พัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากล และมีระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการโดยไม่จำเป็น ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคห้า มาตรา ๔๘ วรรคสอง มาตรา ๗๖ วรรคสอง มาตรา ๗๗ และมาตรา ๒๕๘ ค. ด้านกฎหมาย (๑) หรือมาตราอื่นที่เกี่ยวข้อง

๑๗๔) คำสั่งที่ ๕๐/๒๕๖๕ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่อาจพิจารณาเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยได้

๑๗๕) คำสั่งที่ ๕๒/๒๕๖๕ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว กรณีจึงเข้าเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) กำหนดห้ามมิให้ใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖

๑๗๖) คำสั่งที่ ๕๓/๒๕๖๕ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องเนื่องจากการร้องเรียนดังกล่าวมิใช่กรณีบทบัญญัติแห่งกฎหมายมีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินจะพิจารณาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ และเป็นการโต้แย้งดุลพินิจการใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามที่รัฐธรรมนูญให้อำนาจไว้เป็นการเฉพาะ ไม่มีกฎหมายบัญญัติให้อุทธรณ์ได้ คำวินิจฉัยหรือคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นที่สุด การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่รับอุทธรณ์ของผู้ร้องไม่ได้มีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง

๑๗๗) คำสั่งที่ ๕๙/๒๕๖๕ ([redacted]) (ผู้ร้อง

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของศาล และคดีดังกล่าวเป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว

๑๗๘) คำสั่งที่ ๖๐/๒๕๖๕ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่อาจเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยได้

๑๗๙) คำสั่งที่ ๖๒/๒๕๖๕ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากผู้ร้องมิใช่ผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงที่จะเป็นผู้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ประกอบกับการที่ผู้ถูกร้องเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อคณะรัฐมนตรี เป็นการดำเนินการตามที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายบัญญัติไว้ จึงยังรับฟังไม่ได้ว่ามีการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง

๑๘๐) คำสั่งที่ ๖๔/๒๕๖๕ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นกรณีที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) อีกทั้งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ เป็นเพียงแนวทางให้รัฐดำเนินการตรากฎหมายและกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินเท่านั้น มิใช่บทบังคับให้รัฐมีภาระหน้าที่ดำเนินการหรือปฏิบัติ จึงไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

๑๘๑) คำสั่งที่ ๖๗/๒๕๖๕ ([redacted]) (ผู้ร้อง

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นกรณีที่โต้แย้งการพิจารณาคำร้องขอรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ของผู้พิพากษาศาลจังหวัดสงขลา เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔)

๑๘๒) คำสั่งที่ ๗๑/๒๕๖๕ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากการกระทำของผู้ถูกร้องเป็นการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจที่กฎหมายกำหนด และการที่ผู้ถูกร้องมีคำสั่งไม่รับคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตก ไม่ใช่การกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้

๑๘๓) คำสั่งที่ ๗๒/๒๕๖๕ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ บัญญัติเกี่ยวกับการโอนสินทรัพย์

จากเจ้าหนี้รายหนึ่งไปสู่เจ้าหนี้อีกรายหนึ่งมิได้เพิ่มภาระหรือหน้าที่ใด ๆ แก่ลูกหนี้เกินกว่าที่มีอยู่ในมูลหนี้เดิม ลูกหนี้ยังคงยกข้อต่อสู้ที่มีอยู่กับเจ้าหนี้เดิมขึ้นต่อสู้กับเจ้าหนี้ใหม่ที่รับโอนสิทธิเรียกร้องได้ และการชำระหนี้ตามคำพิพากษาต้องชำระหนี้ต่อเจ้าหนี้ที่สวมสิทธิแทนเจ้าหนี้เดิมเท่านั้น ไม่มีบทบัญญัติใดให้อำนาจแก่บริษัทบริหารสินทรัพย์มากเกินสมควร ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖

๑๘๔) คำสั่งที่ ๗๗/๒๕๖๕ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากผู้ถูกร้องยื่นฟ้องคดีดังกล่าวในฐานะส่วนตัวและฐานะประชาชนผู้มีสิทธิฟ้องคดีตามกฎหมาย กรณีมิใช่การละเมิดสิทธิและเสรีภาพที่เกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐ

๑๘๕) คำสั่งที่ ๗๘/๒๕๖๕ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นกรณีที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ส่วนประเด็นที่ว่าเจ้าพนักงานที่ดิน จังหวัดบุรี สาขาบางละมุง จะต้องปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด หรือมติคณะกรรมการพิจารณาปัญหาข้อกฎหมายของกรมที่ดินดังกล่าว ผู้ร้องมิได้กล่าวอ้างข้อเท็จจริงว่ามีการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือกรณีการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่เกิดจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ กรณีมิได้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๘

๑๘๖) คำสั่งที่ ๘๐/๒๕๖๕ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นเรื่องที่มิได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามกฎหมายอื่น ตามประกาศผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งกำหนดเรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่รับไว้พิจารณาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ (๘)

๑๘๗) คำสั่งที่ ๘๑/๒๕๖๕ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่น

มีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔)

๑๘๘) คำสั่งที่ ๖/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔)

๑๘๙) คำสั่งที่ ๗/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากผู้ที่จะยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้ จะต้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ และการละเมิดนั้นต้องเป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เมื่อข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๗ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ และมาตรา ๙๓ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญอย่างไร กรณีจึงไม่มีการละเมิดอันเป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

๑๙๐) คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากคำร้องเรียนมิได้ระบุให้เห็นถึงการกระทำว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องโดยตรง การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ของผู้ถูกร้องทั้งสอง เป็นเรื่องที่อยู่ในเขตอำนาจการพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม และไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ อันเป็นผลมาจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔)

๑๙๑) คำสั่งที่ ๑๑/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นการร้องเรียนการพิจารณาพิพากษาของผู้ถูกร้อง กรณีผู้ถูกร้องมีคำสั่งว่าผู้ร้องมีความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล ขณะนี้คดีอยู่ระหว่างอุทธรณ์ฎีกา กรณีจึงเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่นหรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔)

๑๙๒) คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๒ (๒) ไม่ใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กระทบต่อสิทธิเสรีภาพของผู้ร้องเรียน และการร้องเรียนเกี่ยวกับระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๑๑๑ (๒) ไม่ใช่เป็นการร้องเรียนเกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งกฎหมาย จึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะพิจารณาเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยได้

๑๙๓) คำสั่งที่ ๑๕/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓ (๑) และ (๒) และมาตรา ๔ ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

๑๙๔) คำสั่งที่ ๑๗/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๖๔ ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะยื่นคำร้องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยได้

๑๙๕) คำสั่งที่ ๑๘/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากผู้ร้องไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในการแสดงความคิดเห็นบนสื่อสังคมออนไลน์ของผู้ถูกร้องและผู้ร้องยังสามารถใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ (๑) และ (๒) ผ่านทางช่องทางอื่น ๆ ของผู้ถูกร้องได้ การกระทำของผู้ถูกร้องไม่ใช่การกระทำที่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ จึงไม่รับไว้พิจารณาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ (๘)

๑๙๖) คำสั่งที่ ๑๙/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องที่ ๑ ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากการที่ผู้ร้องที่ ๑ กล่าวอ้างว่าคำสั่งของศาลอาญาที่ให้ยกคำร้องขอเพิกถอนกระบวนพิจารณาที่ผิดระเบียบละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องที่ ๑ และเห็นว่าตนมิได้รับความ

เป็นธรรมย่อมมีสิทธิที่จะดำเนินกระบวนการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เมื่อคดีที่ผู้ร้องที่ ๑ ถูกฟ้องอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอาญา กรณีเป็นเรื่องที่อยู่ระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว อันต้องห้ามมิให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔)

๑๙๗) คำสั่งที่ ๒๐/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผู้ถูกร้อง) และผู้ถูกร้องแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๑๖ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๗ การที่ศาลปกครองกลางมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา จึงมิได้มีลักษณะเป็นการกระทำที่ละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

๑๙๘) คำสั่งที่ ๒๑/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าการที่ผู้ถูกร้องไม่ดำเนินคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคนั้นเป็นการใช้ดุลพินิจนอกเหนือขอบเขตเจตนารมณ์ของกฎหมายหรือเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดและการละเลยต่อหน้าที่ดังกล่าวเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายหรือกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง กรณีนี้ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะยื่นคำร้องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖

๑๙๙) คำสั่งที่ ๒๒/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐๐ วรรคสาม ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๑๘๘

๒๐๐) คำสั่งที่ ๒๓/๒๕๖๖ (นายสมพล ตงศิริกุล) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากการกระทำของผู้ถูกร้องเป็นกรณีเกี่ยวกับการสืบสวนหรือไต่สวน เพื่อควบคุมดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม เป็นการใช้อำนาจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมาย หากผู้ร้องเห็นว่าการกระทำดังกล่าวละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ ผู้ร้องอาจใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมอื่นได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญกำหนด

กระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒)

๒๐๑) คำสั่งที่ ๒๔/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินขอให้พิจารณาและแสวงหาข้อเท็จจริง กรณีสำนักงานที่ดินจังหวัดสระแก้ว สาขาอรัญประเทศ ออกโฉนดที่ดินให้บุคคลอื่นทับที่ดินแปลงของบิดาผู้ร้อง และผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งให้ผู้ร้องทราบว่า ได้รับเรื่องร้องเรียนดังกล่าวไว้พิจารณาแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการแสวงหาข้อเท็จจริงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒๐๒) คำสั่งที่ ๒๕/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากศาลอื่นมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่อาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔)

๒๐๓) คำสั่งที่ ๒๖/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องเนื่องจากเป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔)

๒๐๔) คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๒๔ มิได้เป็นบทบัญญัติที่รัฐธรรมนูญให้การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในเรื่องใดเรื่องหนึ่งไว้เป็นการเฉพาะ ประกอบกับข้อเท็จจริงมิได้ระบุให้เห็นถึงการกระทำว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องโดยตรงอย่างไร และข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นประเด็นเดียวกันกับเรื่องที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งที่ ๗๙/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๕ ไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

๒๐๕) คำสั่งที่ ๒๘/๒๕๖๖ (นางสาวพิมพ์พจี โชติปิยโภคิน) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔)

๒๐๖) คำสั่งที่ ๒๙/๒๕๖๖ ( ) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องทั้งสามยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากการที่พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลพลับพลาไชย ๑ และพนักงานอัยการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลแขวง ๓ (ดุสิต) นำสำเนารายงานประจำวันรับแจ้งเป็นหลักฐานของสถานีตำรวจนครบาลพลับพลาไชย ๑ มาใช้เป็นพยานหลักฐานประกอบการทำสำนวนการสอบสวนและการทำความเห็นสั่งฟ้องคดีอาญานั้น หากผู้ร้องทั้งสามเห็นว่าพยานเอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารที่ได้มาจากการกระทำโดยมิชอบของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการย่อมสามารถยกข้อต่อสู้ในการพิจารณาคดีของศาลแขวงดุสิตได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา อันเป็นกรณีที่ผู้ร้องทั้งสามสามารถใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญาได้ กรณีไม่อาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖

๒๐๗) คำสั่งที่ ๓๒/๒๕๖๖ ( ) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) และไม่ปรากฏว่าเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องโดยตรงอย่างไร

๒๐๘) คำสั่งที่ ๓๓/๒๕๖๖ ( ) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องเนื่องจากการที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ กล่าวหาผู้ร้องเป็นความผิดทางอาญาและความผิดทางวินัยเป็นเพียงขั้นตอนในการเตรียมการเพื่อให้อัยการสูงสุดยื่นฟ้องคดีหรือให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการทางวินัยต่อไป ยังไม่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ร้อง จึงไม่อาจถือได้ว่าผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่อาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ได้

๒๐๙) คำสั่งที่ ๓๖/๒๕๖๖ ( ) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากผู้ถูกร้องอาศัยอำนาจตามกฎหมายออกระเบียบดังกล่าวเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการหาเสียงเลือกตั้งทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นคนละกรณีกับการเป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๓) ระเบียบดังกล่าว

มิได้มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญและมิได้มีลักษณะเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิของผู้ร้องตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๘ ที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยได้

๒๑๐) คำสั่งที่ ๓๗/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากผู้ร้องยังไม่ได้ดำเนินการขอข้อมูลข่าวสารจาก บริษัท รถไฟฟ้า ร.ฟ.ท. (จำกัด) อันจะทำให้ผู้ร้องเกิดสิทธิในการร้องเรียนต่อผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ก่อน เป็นเรื่องที่มิได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามกฎหมายอื่น ซึ่งกำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่รับไว้พิจารณาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ (๘)

๒๑๑) คำสั่งที่ ๔๑/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ และผู้ร้องได้รับแจ้งความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดินเมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๒ ไม่รับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณาเนื่องจากเป็นเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลหรือการดำเนินการทางวินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งอยู่ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำลังพิจารณาผลการอุทธรณ์ทางวินัย อันเป็นเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐนั้น

๒๑๒) คำสั่งที่ ๔๓/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว และเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) และ (๔)

๒๑๓) คำสั่งที่ ๔๔/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเห็นว่ากรณีตามคำร้องไม่ใช่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้อันเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จึงมิได้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘

๒๑๔) คำสั่งที่ ๔๕/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๓ ไม่ใช่บทบัญญัติที่มีลักษณะเป็นการละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ประกอบกับไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ร้องเป็นบุคคลที่อยู่ในบังคับต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือมีการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่อาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘

๒๑๕) คำสั่งที่ ๔๖/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องที่ ๑ ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นเรื่องที่ผู้ร้องที่ ๑ ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุดเป็นคดีหมายเลขดำที่ ฟ. ๕๖/๒๕๖๖ กรณีเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว

๒๑๖) คำสั่งที่ ๔๗/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากกรณีตามคำร้องเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงไม่อาจพิจารณาเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยได้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔)

๒๑๗) คำสั่งที่ ๔๘/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องเนื่องจากเป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔)

๒๑๘) คำสั่งที่ ๕๐/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องทั้งสามยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔)

๒๑๙) คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องเนื่องจากเป็นการใช้อำนาจของผู้พิพากษาหรือตุลาการที่มีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๘ วรรคสอง ประกอบกับเป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔)

๒๒๐) คำสั่งที่ ๕๒/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากการแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีโดยผู้ถูกร้องต่อรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๒ ในฐานะที่เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญฝ่ายบริหาร เป็นการกระทำที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับรัฐสภาซึ่งอยู่ในความหมายของการกระทำของรัฐบาลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๑)

๒๒๑) คำสั่งที่ ๕๔/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวเป็นการกำหนดนโยบายการจัดการปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เป็นการใช้อำนาจทางบริหารอันมีลักษณะเป็นการกระทำของรัฐบาลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๑)

๒๒๒) คำสั่งที่ ๕๕/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒)

๒๒๓) คำสั่งที่ ๕๖/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินมีคำวินิจฉัยแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นการโต้แย้งการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของศาลฎีกาโดยศาลฎีกามี

คำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔)

๒๒๔) คำสั่งที่ ๕๗/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔)

๒๒๕) คำสั่งที่ ๕๘/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากบุคคลที่จะถูกละเมิดสิทธิจากการยุติการดำเนินโครงการและยกเลิกเครื่องหมายตราสัญลักษณ์การคุ้มครองผู้บริโภคต้องเป็นบุคคลที่เข้าร่วมโครงการใช้เครื่องหมายรับรองตราสัญลักษณ์ เมื่อข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้รับมอบตราสัญลักษณ์จากโครงการดังกล่าวในฐานะผู้ประกอบธุรกิจ ถือไม่ได้ว่าผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงจากการยุติการดำเนินโครงการและยกเลิกการจดทะเบียนเครื่องหมายรับรองตราสัญลักษณ์การคุ้มครองผู้บริโภค กรณีจึงไม่ต้องด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง

๒๒๖) คำสั่งที่ ๕๙/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากการตราพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษมีขึ้นในวาระและโอกาสพิเศษเป็นครั้งคราว แต่ละครั้งอาจกำหนดหลักเกณฑ์แตกต่างกันเพื่อให้เกิดความเหมาะสมและเป็นการคุ้มครองสังคม การที่กระทรวงยุติธรรมเพิ่มหลักเกณฑ์ระยะเวลาปลอดภัยสำหรับผู้ซึ่งจะได้รับพระราชทานอภัยโทษในการเสนอพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ ฯ พ.ศ. ๒๕๖๕ ไม่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ มิใช่เป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลโดยตรง

๒๒๗) คำสั่งที่ ๖๐/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องเนื่องจากประเด็นตามคำร้องมิใช่เป็นการร้องเรียนว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายมีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญและไม่ได้ระบุว่ามีการกระทำใดที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องโดยตรงอย่างไรตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

๒๒๘) คำสั่งที่ ๖๑/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องเนื่องจากเป็นการใช้อำนาจของผู้พิพากษาหรือตุลาการที่มีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๘ วรรคสอง ประกอบกับเป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔)

๒๒๙) คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๗ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินขอให้เสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) และผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากการที่ราษฎรแจ้งรายชื่อเพื่อถอดถอนผู้ร้องออกจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านเป็นเพียงข้อมูลเบื้องต้นที่แสดงจำนวนราษฎรที่ประสงค์ให้ผู้ใหญ่บ้านพ้นจากตำแหน่งเท่านั้น มิได้มีผลให้ผู้ร้องพ้นจากตำแหน่งในทันที อีกทั้งให้โอกาสผู้ร้องทราบข้อเท็จจริงและมีโอกาสโต้แย้งพอสมควรแล้ว หากผู้ร้องไม่เห็นด้วยก็ชอบที่จะใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาหรือทางปกครองได้ พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๖) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ มิได้เป็นบทบัญญัติที่มีลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิในการฟ้องคดีต่อศาลปกครองหรือจำกัดสิทธิในการยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาล ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓ (๑)

๒๓๐) คำสั่งที่ ๔/๒๕๖๗ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากการที่ผู้ถูกร้องทั้งสองเรียกเก็บค่าธรรมเนียมกับผู้ร้องเป็นการกระทำโดยอาศัยอำนาจตามกฎข้อบังคับว่าด้วยระเบียบการบรรทุกส่งผู้โดยสารและสัมภาระของผู้โดยสารตามทางรถไฟและอัตราค่าโดยสาร เล่ม ๒ พ.ศ. ๒๔๖๙ ส่วน ๒ ข้อ ๗๕ ก. กรณีจึงไม่เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคสอง อันมีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้

๒๓๑) คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๗ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔)

๒๓๒) คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๗ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องเนื่องจากประเด็นตามคำร้องเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะและเป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) และ (๔)

นอกจากนั้น ยังมีกรณีที่ผู้ร้องได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อให้ตรวจสอบ ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับเรื่องร้องเรียนของผู้ร้องไว้พิจารณา และอยู่ระหว่างการสอบสวนหาข้อเท็จจริง และผู้ร้องก็ได้ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ (คำสั่งที่ ๗/๒๕๖๒)

และยังมีกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งที่ ๓/๒๕๖๒ ไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เนื่องจากไม่ปรากฏว่ามีการกระทำใด อันเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ประกอบกับผู้ร้องยังมิได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน กรณีจึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้ ต่อมาผู้ร้องได้เสนอเรื่องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีหนังสือแจ้งผลการวินิจฉัยให้สั่งยุติเรื่อง เนื่องจากยังไม่อาจรับฟังได้ว่าเรือนจำกลางบางขวางไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ผู้ร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒ (๒) ต่อมาผู้ร้องได้มีหนังสืออุทธรณ์คำวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งปัจจุบันยังไม่ได้รับแจ้งผลการพิจารณา (คำสั่งที่ ๑๒/๒๕๖๒ หน้า ๒ ถึงหน้า ๓) สุดท้ายศาลรัฐธรรมนูญก็ได้มีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เนื่องจากเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว อันเป็นการต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา

ในบางกรณีคำสั่งที่ ๓๓/๒๕๖๒ กล่าวอ้างว่าผู้ร้องได้ดำเนินการตามกระบวนการที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กำหนดไว้ครบถ้วนแล้ว โดยผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิตามรัฐธรรมนูญและได้ใช้สิทธิทางศาลและผู้ตรวจการแผ่นดินจึงเป็นกรณีไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖

หมายเหตุ นอกจากนั้น ในคำสั่งที่ ๔/๒๕๖๕ เรื่อง [redacted] (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) แต่ก็มีการวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ด้วย ในประเด็นที่สอง ทั้งนี้ ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า "ผู้ร้องยื่นเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๒๙ (๑)"

(๒) ผู้ร้องไม่ได้มีการยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินช่วยกลั่นกรองเรื่องเสียก่อน หรือผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามกรณีอื่น ๆ อันมิได้เป็นการยื่นคำร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ หรือมาตรา ๔๘ หรือผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) มิใช่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ด้วยในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ว่าการกระทำใดที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ผู้ร้องต้องไปดำเนินการยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๖ หรือมาตรา ๔๘ ซึ่งในปัจจุบันได้มีแนวคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ โดยแยกออกเป็น ๓ กรณี ดังนี้

(๒.๑) ผู้ร้องไม่ได้มีการยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินช่วยกลั่นกรองเรื่องเสียก่อน จำนวน ๔๒ คำสั่ง ได้แก่

๑) คำสั่งที่ ๒๔/๒๕๖๑ (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๘ และเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน)

๒) คำสั่งที่ ๒๖/๒๕๖๑ (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๘ และเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน)

๓) คำสั่งที่ ๒๘/๒๕๖๑ (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ และเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน)

๔) คำสั่งที่ ๒๙/๒๕๖๑ (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ และเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน)

๕) คำสั่งที่ ๓๐/๒๕๖๑ (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๘ และเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน)

๖) คำสั่งที่ ๓๒/๒๕๖๑ (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๘ และเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน)

๗) คำสั่งที่ ๓๕/๒๕๖๑ (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ และเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน)

๘) คำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๑ (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๘ และเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน)

๙) คำสั่งที่ ๔๐/๒๕๖๑ (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ และเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน)

๑๐) คำสั่งที่ ๕๓/๒๕๖๑ ประเด็นที่หนึ่ง เหตุผลที่สอง (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ และเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน)

๑๑) คำสั่งที่ ๕๘/๒๕๖๑ ประเด็นที่หนึ่ง (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ และเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน)

๑๒) คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๒ (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ และเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน)

๑๓) คำสั่งที่ ๑๒/๒๕๖๒ (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ และเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน)

๑๔) คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๖๒ (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ และเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน)

๑๕) คำสั่งที่ ๒๓/๒๕๖๒ (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๘ และเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน)

๑๖) คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๒ ประเด็นที่สอง (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ และเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน)

๑๗) คำสั่งที่ ๖๑/๒๕๖๓ (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ และเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน เฉพาะกรณีของผู้ร้องที่ ๖ ถึงที่ ๘)

๑๘) คำสั่งที่ ๖๕/๒๕๖๓ ประเด็นที่สอง (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๘ และเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน)

๑๙) คำสั่งที่ ๑๖/๒๕๖๔ ประเด็นที่สาม (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๘ และเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน)

๒๐) คำสั่งที่ ๓๖/๒๕๖๔ ประเด็นที่สาม (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๘ และเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน)

๒๑) คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๔ ประเด็นที่สาม (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ และเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ตลอดจนผู้ร้องได้ยื่นคำร้องที่มีรายการไม่ครบถ้วน ไม่ชัดเจน และไม่อาจเข้าใจได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒)

๒๒) –๓๒) คำสั่งที่ ๖/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๑๓/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๑๗/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๒๒/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๒๓/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๒๔/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๒๕/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๒๖/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๒๘/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๒๙/๒๕๖๕ และคำสั่งที่ ๓๐/๒๕๖๕ (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ และข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน อีกทั้งไม่ได้ระบุว่ามีการกระทำใดที่ละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องโดยตรงอย่างไร กรณีไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓)

๓๓) คำสั่งที่ ๒๑/๒๕๖๕ (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ และข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้)

๓๔) คำสั่งที่ ๓๖/๒๕๖๕ (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๘ และเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน)

๓๕) คำสั่งที่ ๓๗/๒๕๖๕ (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๘ และเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน)

๓๖) คำสั่งที่ ๔๖/๒๕๖๕ (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ และเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน)

๓๗) คำสั่งที่ ๗๙/๒๕๖๕ (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ และเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน)

๓๘) คำสั่งที่ ๙/๒๕๖๖ (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ และเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน)

๓๙) คำสั่งที่ ๑๖/๒๕๖๖ (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๘ และเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน)

๔๐) คำสั่งที่ ๓๐/๒๕๖๖ (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ และเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน)

๔๑) คำสั่งที่ ๓๕/๒๕๖๖ (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ และเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน)

๔๒) คำสั่งที่ ๖/๒๕๖๗ (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ และเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน)

หมายเหตุ บางกรณีผู้ร้องได้ยื่นคำร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินให้ช่วยกลั่นกรองบางประเด็น แต่บางประเด็นก็มิได้ยื่นให้ผู้ตรวจการแผ่นดินให้ช่วยกลั่นกรองเสียก่อน แต่ก็อาศัยยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญมาในคราวเดียวกันพร้อมกับเรื่องที่เสนอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ช่วยกลั่นกรองแล้วซึ่งส่วนมากจะยุติเรื่อง เช่น

ในคำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๖ ซึ่งมี ๒ ประเด็น โดยในประเด็นแรกได้ยื่นเรื่องผ่านผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินยุติเรื่อง และในส่วนประเด็นที่สอง มิได้ยื่นเรื่องให้ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ช่วยกลั่นกรองเรื่องเสียก่อน กล่าวคือ

"...ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๒๔ มิได้เป็นบทบัญญัติที่รัฐธรรมนูญให้การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในเรื่องใดเรื่องหนึ่งไว้เป็นการเฉพาะ ประกอบกับข้อเท็จจริงมิได้ระบุให้เห็นถึงการกระทำว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องโดยตรงอย่างไร และข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นประเด็นเดียวกันกับเรื่องที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งที่ ๗๙/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๕ ไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย...

...ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การจัดการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาวของผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นการกระทำฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องนี้เป็นประเด็นเดียวกันกับที่ผู้ร้องเคยยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ และศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๗๙/๒๕๖๕ คำร้องของผู้ร้องไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม

ส่วนกรณีที่ผู้ร้องขอให้ยกเลิกคำวินิจฉัยคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ ๖๘๒/๒๕๖๕ ของผู้ถูกร้องที่ ๒ นั้น เห็นว่า เมื่อการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นการใช้อำนาจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

และกฎหมาย หากผู้ร้องเห็นว่าการกระทำดังกล่าวละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง ผู้ร้องอาจใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมอื่นได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ประกอบกับข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน กรณีไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ...”

(๒.๒) ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามกรณีอื่น ๆ อันมิได้เป็นการยื่นคำร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ หรือมาตรา ๔๘ จำนวน ๘ คำสั่ง ได้แก่

๑) คำสั่งที่ ๖๒/๒๕๖๑ (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ และเป็นกรณีที่ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินแล้ว แต่มิได้เป็นการยื่นคำร้องเพื่อขอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยคดีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ จึงถือว่าเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน)

๒) คำสั่งที่ ๓๒/๒๕๖๒ (วินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ และเป็นกรณีที่ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินแล้ว แต่มิได้เป็นการยื่นคำร้องเพื่อขอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยคดีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ จึงถือว่าเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน)

๓) คำสั่งที่ ๖๘/๒๕๖๒ ([redacted] ได้ยื่นคำร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) เพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่าประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๔๘ พระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๔๗๘ และกฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๔๗๘ ข้อ ๓ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการวินิจฉัยว่าปัญหาตามคำร้องเรียนยังไม่อาจถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลด้วยเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องเพศ อันมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะพิจารณาเสนอเรื่องพร้องความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓ (๑) จึงวินิจฉัยให้ยุติเรื่อง

ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าแม้ผู้ร้องทั้งสองได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินให้ยุติเรื่องก็ตาม แต่ก็เป็นการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) มิใช่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓)

๔) คำสั่งที่ ๓๗/๒๕๖๓ ([redacted] กล่าวอ้างว่าตนถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพจากการใช้บังคับพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๑๖ ที่บัญญัติให้การนับเวลาราชการของผู้กลับเข้ารับราชการใหม่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๓ ใช้บังคับให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่นที่ใช้อยู่ก่อนที่จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ผู้ร้องจึงขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๗ ที่มีหลักเกณฑ์ว่าผู้จะมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้นั้น จะต้องเป็นบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลพร้อมด้วยความเห็นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องจากผู้ร้อง ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องหรือไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลา ผู้ถูกละเมิดมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาล และการละเมิดดังกล่าวต้องไม่ใช่กรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ซึ่งแม้ข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินแล้ว แต่เป็นกรณีการยื่นคำร้องเพื่อขอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอแนะไปยังกระทรวงมหาดไทยและแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อดำเนินการกรณีที่กระทรวงมหาดไทยไม่ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะเรื่องที่ผู้ร้องขอให้นับเวลาราชการต่อเนื่องซึ่งเป็นคนละกรณีกับการยื่นตามคำร้องนี้ จึงเป็นการยื่นคำร้องที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ นอกจากนี้ข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่า ผู้ร้องยื่นฟ้องผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นคดีต่อศาลปกครองกลางในคดีหมายเลขดำที่ ๑๐๐๒/๒๕๖๐ กรณีละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดในการนับเวลาราชการในการคำนวณบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายให้แก่ผู้ร้อง ซึ่งปัจจุบันคดีอยู่ระหว่างการพิจารณา จึงเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

ส่วนที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกร้องทั้งสามว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ นั้น เห็นว่าการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้เนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ซึ่งข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินขอให้พิจารณาวินิจฉัยการกระทำดังกล่าวของผู้ถูกร้องทั้งสามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ นอกจากนี้ข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าผู้ร้องยื่นฟ้องผู้ถูกร้องที่ ๑ ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๐๐๒/๒๕๖๐ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๕๓/๒๕๖๒ ต่อศาลปกครองกลาง กรณีละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งปัจจุบันคดีอยู่ระหว่างการพิจารณา จึงเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๕) คำสั่งที่ ๔๔/๒๕๖๓ ประเด็นที่สอง ([redacted] (ผู้ร้อง) ขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ นั้น ไม่ได้ยื่นคำร้องในส่วนนี้ต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน คงยื่นคำร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเฉพาะประเด็นกล่าวอ้างว่าการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองในการตรากฎหมายให้ใช้เงินภาษีที่มาจากชาวไทยพุทธสร้างมัสยิดในศาสนาอิสลามและการจ่ายเงินเดือนให้แก่โต๊ะอิหม่าม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ และมาตรา ๗๗)

๖) คำสั่งที่ ๖๑/๒๕๖๓ (ผู้ร้องที่ ๑ ถึงที่ ๕ แม้จะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องที่ ๑ ถึงที่ ๕ มีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาประเด็นที่ผู้ร้องทั้งห้ายื่นต่อผู้ตรวจการแผ่นดินแล้วปรากฏว่าเป็นการขอให้พิจารณาว่าผู้ร้องทั้งห้าสมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อทดแทนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่สิ้นสุดสมาชิกภาพลงหรือไม่ ซึ่งเป็นคนละประเด็นกับการยื่นคำร้องตามคำร้องนี้ที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และวินิจฉัยหลักเกณฑ์การคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่แทนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สิ้นสุดสมาชิกภาพลงนอกจากเหตุที่การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๔ จึงเป็นการยื่นคำร้องที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖

๗) คำสั่งที่ ๖๕/๒๕๖๓ (เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องในส่วนนี้ต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน)

หมายเหตุ บางกรณีศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า ในเรื่องเดียวกัน (คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญเดียวกัน) บางกรณีเป็นเรื่องที่ผู้ร้องได้เคยยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่บางกรณีเป็นเรื่องที่ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องในส่วนนี้ต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน เช่น คำสั่ง ๑๖/๒๕๖๔ ประเด็นที่สามวินิจฉัยว่า “...สำหรับกรณีที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔ วรรคห้า และพระราชกฤษฎีกาจัดระเบียบราชการและการบริหารงานบุคคลของราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕ วรรคสอง มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๑๓ และใช้บังคับมิได้ตามมาตรา ๕ นั้น เห็นว่า การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ ที่มีหลักเกณฑ์ว่าบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นหรือการกระทำที่ละเมิดนั้นเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บุคคลนั้นย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้โดยต้องมีการกระทำของบุคคลที่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพ

ของผู้ร้องก่อน และผู้ร้องจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ หรือเมื่อพ้นกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ผู้ตรวจการแผ่นดินรับคำร้องจากผู้ร้อง ผู้ร้องจึงมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยตรงเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องในส่วนนี้ต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ประกอบกับเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย ซึ่งตามรัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้สิทธิในเรื่องนี้ไว้เป็นการเฉพาะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และมาตรา ๒๓๑ (๑) แล้ว กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ...”

๘) คำสั่งที่ ๔๙/๒๕๖๔ ประเด็นที่หนึ่ง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องทั้งสองไม่รับคำร้องและเอกสารหลักฐานการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้มีการสอบสวนลงโทษทางวินัยและดำเนินคดีอาญาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้อง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๓ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในกำหนดระยะเวลาอันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าเป็นกรณีที่ผู้ร้องอ้างว่าถูกละเมิดสิทธิจากเจ้าหน้าที่ของรัฐละเว้นไม่ดำเนินการสอบสวนลงโทษทางวินัยและดำเนินคดีอาญาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นเรื่องที่ผู้ร้องชอบที่จะใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาหรือทางปกครองได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญกำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ประกอบกับกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินแล้ว แต่ข้อเท็จจริงปรากฏตามเอกสารประกอบคำร้องเกี่ยวกับรายละเอียดเรื่องร้องเรียนเลขที่รับเรื่อง ๓๘๔/๒๕๖๔ ของผู้ร้อง ว่าเป็นการร้องเรียนผู้ว่าการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคกับพวกประพฤติมิชอบและขอให้ลงโทษทางวินัย และเรื่องร้องเรียนเลขที่รับเรื่อง ๓๙๐/๒๕๖๔ ว่าเป็นการร้องเรียนปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีกับพวกที่สั่งระงับไม่ส่งเรื่องให้นายกรัฐมนตรีพิจารณา จึงมิใช่เป็นการยื่นคำร้องเพื่อร้องเรียนผู้ถูกร้องทั้งสองต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

(๒.๓) ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) มิใช่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ จำนวน ๗ คำสั่ง ได้แก่

๑) คำสั่งที่ ๖๘/๒๕๖๒

"...แม้ผู้ร้องทั้งสองได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินวินิจฉัยให้ยุติเรื่องแล้วก็ตาม แต่ก็เป็นการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) มิใช่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓..."

๒) คำสั่งที่ ๖๓/๒๕๖๓

"...แม้ผู้ร้องทั้งสองได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) และผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง แต่เป็นการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) มิใช่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓..."

๓) คำสั่งที่ ๖/๒๕๖๔

"...ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๗ มาตรา ๑๖ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๔๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๗ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๖ แม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓ (๑) ที่เป็นกรณีการขอตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) และผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง แต่เป็นการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) มิใช่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ กรณีจึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๖ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓..."

๔) คำสั่งที่ ๑๒/๒๕๖๔

"...ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ดำเนินการจัดการเลือกตั้งด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความคิดเห็นของผู้ร้อง แต่ควรดำเนินกระบวนการเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามความคิดเห็นของผู้ร้อง ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า ผู้ที่จะยื่นคำร้องต้องเป็นผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓ (๑) ที่เป็นกรณีการขอตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) และผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องก็ตาม แต่เป็นการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) มิใช่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓..."

๕) คำสั่งที่ ๒๙/๒๕๖๔

"...แม้ผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง แต่เป็นการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) มิใช่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๖ ดังนั้น ผู้ร้องทั้งสองไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓..."

๖) คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การที่ผู้ถูกร้องออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ ข้อ ๑๔ (๓) กำหนดห้ามมิให้ออกโฉนดที่ดินสำหรับที่เกาะเป็นเหตุให้ผู้ร้องและราษฎรผู้ครอบครองที่ดินบนเกาะอยู่ก่อนการใช้บังคับประมวลกฎหมายที่ดินไม่สามารถยื่นขอออกโฉนดที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๕๙ ทวิ กฎกระทรวงดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๕๙ ทวิ และละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ และมาตราอื่น ๆ เป็นอันใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง แต่เป็นการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) มิใช่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบกับกฎกระทรวงดังกล่าวมิได้มีสถานะเป็น "บทบัญญัติแห่งกฎหมาย" ที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติตามความหมายของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๗) คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๖ ([redacted]) (ผู้ร้อง)

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๙ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๖ และมีคำสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๙ หรือมาตราที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีการยื่นคำร้องขอให้ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย

ซึ่งรัฐธรรมนูญบัญญัติให้สิทธิไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และมาตรา ๒๓๑ (๑) กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ประกอบกับผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง แต่เป็นการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) มิใช่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ประกอบมาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

นอกจากนั้น ยังพบว่าบางกรณีผู้ร้องเพียงกล่าวอ้างว่าได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่ไม่ปรากฏหลักฐานการรับคำร้องเรียนดังกล่าวของผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด (คำสั่งที่ ๓๕/๒๕๖๕)

(๓) ผู้ร้องคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่ผู้ตรวจการแผ่นดินยังไม่ได้แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบและยังไม่พ้นกำหนดเวลา ๖๐ วัน นับแต่วันที่ผู้ตรวจการแผ่นดินรับคำร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ หรือมาตรา ๔๘

จำนวน ๓ คำสั่ง ได้แก่ คำสั่งที่ ๑๖/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๕ และคำสั่งที่ ๑๐/๒๕๖๖ (ซึ่งรวมถึงกรณีที่ผู้ร้องร้องมาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ แต่ศาลรัฐธรรมนูญก็ได้วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ด้วย) ดังนี้

(๑) คำสั่งที่ ๑๖/๒๕๖๕ ([redacted] **) (ผู้ร้อง))**

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๕ และเรื่องอยู่ในระหว่างการพิจารณาของผู้ตรวจการแผ่นดิน ต่อมาผู้ก็มายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยว่า "แม้ผู้ร้องทั้งสี่ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่ผู้ตรวจการแผ่นดินยังไม่ได้แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทั้งสี่ทราบและยังไม่พ้นกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ผู้ตรวจการแผ่นดินรับคำร้องจากผู้ร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง **ผู้ร้องทั้งสี่ไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓"**

(๒) คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๕ เรื่อง [redacted] (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑

ส่วนที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าหน่วยงานของรัฐดำเนินการกรณีการพ้นจากตำแหน่งของนายกรัฐมนตรีล่าช้า ฝ่าฝืนต่อเจตจำนงของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๘ วรรคสี่ ขอให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญและขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้นายกรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งทันที นั้น กรณีอาจถือได้ว่าเป็นกรณีที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้บุคคลที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น จะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน แม้ข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินแล้วแต่ผู้ตรวจการแผ่นดินยังไม่ได้แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบและยังไม่พ้นกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ผู้ตรวจการแผ่นดินรับคำร้องจากผู้ร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นอกจากนี้ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๘๒ บัญญัติกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้

ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

(๓) คำสั่งที่ ๑๐/๒๕๖๖ เรื่อง [redacted] (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และเรื่องอยู่ในระหว่างการพิจารณาของผู้ตรวจการแผ่นดิน ต่อมาผู้ก็มายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยว่า "แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในเวลาตามที่กฎหมายกำหนด อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม"

(๔) กรณีไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม หรือมาตรา ๔๘ วรรคสี่ ประกอบมาตรา ๔๖ วรรคสาม

กรณีนี้ปรากฏว่ามีแนวคำสั่งที่ศาลได้เคยวินิจฉัยไว้แล้ว ๒๔ คำสั่ง ได้แก่

(๔.๑) คำสั่งที่ ๓๙/๒๕๖๑ ประเด็นที่สี่ โดยวินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ วรรคสาม

สำหรับกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างมาในคำร้องเพิ่มเติมและเอกสารประกอบ ล้วนเป็นข้อเท็จจริงเพิ่มเติมที่ไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้โดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น นอกจากนี้ การที่ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญหลายครั้ง โดยมีมูลคดีมาจากการที่ผู้ร้องต้องการตรวจสอบบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งอัยการสูงสุดด้วยเหตุส่วนตัวซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งไม่รับไว้พิจารณาวินิจฉัยทุกคำร้อง เนื่องจากไม่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ คำร้องของผู้ร้องที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยอาศัยมูลคดีดังกล่าวจึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

(๔.๒) คำสั่งที่ ๔๑/๒๕๖๑ โดยวินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ วรรคสาม

เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้โดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น นอกจากนี้ การที่ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญหลายครั้ง โดยมีมูลคดีมาจากการที่ผู้ร้องต้องการตรวจสอบบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งอัยการสูงสุดด้วยเหตุส่วนตัว ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งไม่รับไว้พิจารณาวินิจฉัยทุกคำร้อง เนื่องจากไม่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ คำร้องของผู้ร้องที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยอาศัยมูลคดีนี้จึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม กรณีจึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

(๔.๓) คำสั่งที่ ๔๒/๒๕๖๑ ประเด็นที่หนึ่งและประเด็นที่สอง โดยวินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ วรรคสาม

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ร้องได้เคยขอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทบทวนคำวินิจฉัยเรื่องร้องเรียนแต่ผู้ตรวจการแผ่นดินได้วินิจฉัยให้ยุติการทบทวน ต่อมาผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินขอให้ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของ [redacted] ขณะดำรงตำแหน่งรองอัยการสูงสุด และตรวจสอบคุณสมบัติและจริยธรรมของ [redacted] ขณะดำรงตำแหน่งอัยการสูงสุด รวมทั้งขอให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครองเพื่อพิจารณาวินิจฉัยให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และผู้ตรวจการแผ่นดินได้วินิจฉัยให้ยุติเรื่องร้องเรียนทั้งสามเรื่อง ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยและมีคำสั่งให้

ผู้ตรวจการแผ่นดินทบทวนคำวินิจฉัย ซึ่งข้อเท็จจริงดังกล่าวไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ประกอบกับการที่ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญหลายครั้งโดยมีมูลเหตุมาจากการที่ผู้ร้องต้องการตรวจสอบบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งอัยการสูงสุดด้วยเหตุส่วนตัวซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยทุกคำร้อง เนื่องจากไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ถึงมาตรา ๔๘ คำร้องของผู้ร้องที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยอาศัยมูลคดีดังกล่าวจึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญพ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

สำหรับที่ผู้ร้องกล่าวอ้างในคำร้องเพิ่มเติมฉบับลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๑ ว่าผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินให้วินิจฉัยกรณีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไม่ส่งเรื่องของผู้ร้องไปยังสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อตรวจสอบคุณธรรม จริยธรรม และถอดถอน [redacted] ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินได้วินิจฉัยไม่รับเรื่องร้องเรียนดังกล่าวไว้พิจารณา ต่อมาผู้ร้องยื่นหนังสือขอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทบทวนการวินิจฉัย และยื่นคำร้องเพิ่มเติมต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้พิจารณาวินิจฉัยนั้น เห็นว่าข้อเท็จจริงดังกล่าวไม่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงการวินิจฉัยคดีจึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยเช่นกัน

(๔.๔) คำสั่งที่ ๔๙/๒๕๖๑ โดยวินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ วรรคสาม

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการที่ผู้ถูกร้องนำพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๑๕ (๑) โดยการไม่เปิดเผยมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง ปรับลดอัตราการเลื่อนขั้นเงินเดือนและค่าจ้างรัฐวิสาหกิจ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๔๒ ถึง ๒๕๔๔ ใช้บังคับทำให้ผู้ร้องไม่สามารถนำคดีขึ้นสู่ศาลปกครองด้วยเหตุเลิกจ้างได้ภายในระยะเวลาการฟ้องคดี ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ว่าการกระทำของผู้ถูกร้องขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๗ ประกอบมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องแล้วปรากฏว่ามีเนื้อหาประเด็นเดียวกันกับที่ผู้ร้องเคยยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญและศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยไปแล้ว ตามคำสั่งที่ ๒/๒๕๖๐ (เรื่องพิจารณาที่ ต. ๑/๒๕๖๐) คำร้องนี้จึงเป็นกรณีที่เป็นประเด็นเดียวกับที่ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาและมีคำสั่งไปแล้ว ส่วนกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการไม่เปิดเผยมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง ปรับลดอัตราการเลื่อนขั้นเงินเดือนและค่าจ้างรัฐวิสาหกิจ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๔๒ ถึง ๒๕๔๔ ทำให้ผู้ร้องไม่สามารถนำคดีขึ้นสู่ศาลปกครองด้วยเหตุเลิกจ้างได้ภายในระยะเวลาการฟ้องคดี นั้น เห็นว่า แม้ผู้ถูกร้องจะใช้บังคับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๑๕ (๑) ด้วยการเปิดเผยมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวหรือไม่ก็ตาม ย่อมไม่ได้ทำให้ผลที่เกิดขึ้นกับผู้ร้องคือการเลิกจ้างตามมติคณะรัฐมนตรีเปลี่ยนแปลงไปแต่อย่างใด คำร้องของผู้ร้องจึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม กรณีจึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

(๔.๕) คำสั่งที่ ๕๕/๒๕๖๑ โดยวินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ วรรคสาม

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบ เป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาออกคำสั่งตัดสินการละเมิดสิทธิบัตรกับบริษัทและภาครัฐที่ใช้เทคโนโลยีที่ผู้ร้องเป็นผู้คิดค้นโดยไม่ได้รับอนุญาต และให้ธนาคารแห่งประเทศไทยชำระหนี้สิทธิบัตรกับผู้ร้องจำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ (ห้าล้านล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ) ซึ่งแม้ผู้ร้องจะได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินแล้วก็ตาม แต่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ นั้น จะต้องระบุการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญให้ชัดเจนว่าเป็นการกระทำใดและละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของตนอย่างไร ข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าผู้ร้องเพียงแต่ต้องการให้ศาลรัฐธรรมนูญออกคำสั่งตัดสินการละเมิดสิทธิบัตรและให้ชำระหนี้สิทธิบัตรให้แก่ผู้ร้องเท่านั้น โดยไม่ปรากฏว่ามีการกระทำใดละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ เป็นคำร้องที่ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย เพราะไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสอง และวรรคสาม ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

(๔.๖) คำสั่งที่ ๖๕/๒๕๖๑ โดยวินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ วรรคสาม

กรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนถูกละเมิดสิทธิจากการออกคำสั่งของอธิการบดีมหาวิทยาลัยนครพนมในการแต่งตั้งและถอดถอนผู้ร้องออกจากผู้รักษาราชการในตำแหน่งคณบดี นั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยพิจารณาวินิจฉัยคำร้องในประเด็นดังกล่าวไว้แล้วตามคำสั่งที่ ๘/๒๕๕๒ คำร้องของผู้ร้องในประเด็นดังกล่าวจึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม

(๔.๗) คำสั่งที่ ๗๑/๒๕๖๑ โดยวินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ วรรคสาม

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติให้บทบัญญัติมาตรา ๑๕ วรรคสาม มาตรา ๑๗ วรรคสอง และมาตรา ๒๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ไม่ให้ใช้บังคับแก่คดีที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้นำกฎหมายซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ บังคับแก่คดีดังกล่าวต่อไปจนกว่าคดีถึงที่สุด แม้ตามคำร้องปรากฏว่าผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินมีคำสั่งไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ แล้วทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคสี่ บัญญัติว่า “คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นเด็ดขาด มีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์กรอิสระและหน่วยงานของรัฐ” การที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญได้นั้น จะต้องเป็นกรณีที่ยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ผู้ร้องกล่าวอ้างมาก่อน ซึ่งคำร้องนี้เป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ.

๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และกรณีดังกล่าวศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยไว้แล้วในคำวินิจฉัยที่ ๖ – ๗/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๑ โดยวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง ในส่วนที่ห้ามมิให้นำมาตรา ๑๕ วรรคสาม มาตรา ๑๗ วรรคสอง และมาตรา ๒๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาใช้บังคับแก่คดีที่ยังไม่ถึงที่สุดเป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๙ วรรคสอง แต่ในส่วนที่ไม่ให้ใช้บังคับแก่คดีที่ถึงที่สุดแล้วนั้นไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ดังนั้น คำร้องนี้จึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

(มีข้อสังเกตว่า ในประเด็นนี้ผู้เขียนมีความเห็นว่า กรณีตามคำสั่งที่ ๗๑/๒๕๖๑ เป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ เนื่องจากเป็นการร้องขอว่าถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพจากบทบัญญัติแห่งกฎหมาย (พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง ในส่วนที่ห้ามมิให้นำมาตรา ๑๕ วรรคสาม มาตรา ๑๗ วรรคสอง และมาตรา ๒๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาใช้บังคับแก่คดีที่ยังไม่ถึงที่สุด) ดังนั้น จึงน่าจะเป็นกรณีคำร้องไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๖ วรรคสาม)

(๔.๘) คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๒ โดยวินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ วรรคสาม

(ด้วยเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนได้รับความเสียหายจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๗ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๕ ตรี มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๑ และมาตรา ๗๗ วรรคหนึ่ง ซึ่งเป็นการขอให้ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย อันเป็นประเด็นเดียวกันกับที่ผู้ร้องได้เคยยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ และศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาวินิจฉัยไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ตามคำสั่งที่ ๔๓/๒๕๖๐ ว่ากรณีดังกล่าวเป็นการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ซึ่งตามรัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้สิทธิในการยื่นคำร้องเกี่ยวกับการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายไว้เป็นการเฉพาะแล้ว และคำสั่งที่ ๔๘/๒๕๖๑ ว่าเป็นกรณีคำร้องที่ไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ เมื่อปรากฏว่าข้อเท็จจริงตามคำร้องนี้มิได้มีสาระสำคัญใดเพิ่มเติมจากคำร้องที่ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำสั่งไม่รับไว้พิจารณาวินิจฉัยไปแล้วนั้น คำร้องนี้จึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม)

(๔.๙) คำสั่งที่ ๑๑/๒๕๖๒ โดยวินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ วรรคสาม

การที่ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญหลายครั้งโดยมีมูลคดีมาจากที่ผู้ร้องต้องการตรวจสอบบุคคลที่ดำรงตำแหน่งอัยการสูงสุดด้วยเหตุผลส่วนตัว ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งไม่รับไว้พิจารณาวินิจฉัยทุกคำร้อง เนื่องจากไม่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ คำร้องของผู้ร้องที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยอาศัยมูลเหตุดังกล่าวจึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

(๔.๑๐) คำสั่งที่ ๒๑/๒๕๖๒ โดยวินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ วรรคสาม

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยใหม่ เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำสั่งไม่รับคำร้องของผู้ร้องทั้งสองไว้พิจารณาวินิจฉัยตามคำสั่งที่ ๑/๒๕๖๒ โดยมีเหตุผลว่าเป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว จึงเป็นกรณีต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) แม้ตามคำร้องนี้ผู้ร้องทั้งสองจะได้ยื่นคำสั่งของศาลฎีกาที่มีคำสั่งไม่รับฎีกาไว้พิจารณา ก็มิได้มีผลให้ข้อเท็จจริงตามคำสั่งที่ ๑/๒๕๖๒ เปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ จึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม ดังนั้น ผู้ร้องทั้งสองจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

(๔.๑๑) คำสั่งที่ ๒๒/๒๕๖๒ โดยวินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ วรรคสาม

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ที่ถูกละเมิดหรือเสรีภาพโดยตรง และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าการกระทำใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงจากการกระทำใด คงเป็นเพียงการแสดงความเห็นเกี่ยวกับความเชื่อส่วนตัวบุคคล และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการตามความเชื่อของผู้ร้องเท่านั้น คำร้องของผู้ร้องที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยอาศัยมูลเหตุดังกล่าวจึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการพิจารณาวินิจฉัย กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

(๔.๑๒) คำสั่งที่ ๓๓/๒๕๖๒ โดยวินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ วรรคสาม

แม้ภายหลังที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย ผู้ร้องจะได้ใช้สิทธิทางศาลปกครองและหน่วยงานอื่นของรัฐก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องนี้ก็มิได้ปรากฏสาระสำคัญใดเพิ่มเติมจากคำร้องที่ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำสั่งไม่รับไว้พิจารณาวินิจฉัยไปแล้ว คำร้องจึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม กรณีจึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

(๔.๑๓) คำสั่งที่ ๓๕/๒๕๖๓ โดยวินิจฉัยตามมาตรา ๔๘ วรรคสี่ประกอบมาตรา ๔๖ วรรคสาม

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ และมาตรา ๙ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องแล้วก็ตาม แต่เมื่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคสี่ บัญญัติว่า “คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นเด็ดขาดมีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์กรอิสระ และหน่วยงานของรัฐ” การที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญได้นั้นจึงต้องเป็นกรณีที่ยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ผู้ร้องกล่าวอ้างมาก่อน ซึ่งตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง นั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยในประเด็นเดียวกันไว้แล้วในคำวินิจฉัยที่ ๖ – ๗/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๑ คำร้องในส่วนนี้จึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๖ วรรคสาม ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

(๔.๑๔) คำสั่งที่ ๕๒/๒๕๖๓ โดยวินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ วรรคสาม

ข้อเท็จจริงตามคำร้องนี้ปรากฏว่าเป็นประเด็นเดียวกันกับกรณีที่ผู้ร้องเคยยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ และศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยไปแล้วตามคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๔/๒๕๖๓ คำร้องของผู้ร้องจึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

(๔.๑๕) คำสั่งที่ ๕๒/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่ง โดยวินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ วรรคสาม

ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นประเด็นเดียวกันกับกรณีที่ผู้ร้องเคยยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญและศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยไปแล้วตามคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕/๒๕๖๓ และคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๗/๒๕๖๓ คำร้องของผู้ร้องในส่วนนี้จึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

(๔.๑๖) คำสั่งที่ ๖๕/๒๕๖๓ ประเด็นที่สอง โดยวินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ วรรคสาม

ข้อเท็จจริงตามคำร้องผู้ร้องเคยยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยในส่วนนี้และศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยไปแล้วตามคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๔/๒๕๖๓ คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๕/๒๕๖๓ และคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕๑/๒๕๖๓ คำร้องของผู้ร้องในส่วนนี้จึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคสี่ ประกอบมาตรามาตรา ๔๖ วรรคสาม ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

(๔.๑๗) คำสั่งที่ ๖๙/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่ง โดยวินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ วรรคสาม

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการทำคำพิพากษาหรือคำสั่งของผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่พิจารณาคดีล่าช้าและนำพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๒) มาใช้พิพากษายกฟ้อง และการทำคำพิพากษาหรือคำสั่งของผู้ถูกร้องที่ ๒ ที่ไม่ออกคำบังคับ ทำให้ผู้ถูกร้องที่ ๓ ไม่พิจารณาจ่ายเงินสินบนให้แก่ผู้ร้อง เป็นการกระทำที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ละเมิดคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๑๘๘ มาตรา ๑๙๑ และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๐ และการที่ผู้ถูกร้องที่ ๓ ไม่จ่ายเงินสินบนแก่ผู้ร้องตามระเบียบคณะกรรมการตรวจสอบว่าด้วยการจ่ายสินบนในการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินของคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ พ.ศ. ๒๕๔๙ เป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิของผู้ร้อง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๔ เห็นว่า การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยดุลพินิจในการพิจารณาพิพากษาคดีของผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ และมติของผู้ถูกร้องที่ ๓ ว่าผู้ร้องมิใช่ผู้มีสิทธิได้รับเงินสินบนตามระเบียบดังกล่าว ไม่ชอบด้วยกฎหมายและขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งผู้ร้องเคยยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยในส่วนนี้และศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้วตามคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕๙/๒๕๖๓ คำร้องของผู้ร้องในส่วนนี้ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม ศาลรัฐธรรมนูญไม่รับคำร้องในส่วนนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย

(๔.๑๘) คำสั่งที่ ๗๓/๒๕๖๓ โดยวินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ วรรคสาม

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าคำสั่งกองทัพอากาศที่ ๑๓๒๕/๒๕๒๒ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๒ เรื่อง ถอดยศและปลดนายทหารประทวนออกจากประจำการ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องนี้เป็นประเด็นเดียวกับที่ผู้ร้องเคยยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ และศาล

รัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้วตามคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๒/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ และคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๓/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒ โดยมิได้ปรากฏสาระสำคัญใดเพิ่มเติมจากคำร้องที่ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำสั่งไม่รับไว้พิจารณาวินิจฉัยไปแล้ว คำร้องนี้ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

(๔.๑๙) คำสั่งที่ ๙/๒๕๖๔ โดยวินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ วรรคสาม

คำร้องนี้มิได้ปรากฏสาระสำคัญใดเพิ่มเติมจากคำร้องที่ผู้ร้องเคยยื่นและศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำสั่งไม่รับไว้พิจารณาวินิจฉัยไปแล้ว คำร้องนี้ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

(๔.๒๐) คำสั่งที่ ๓๗/๒๕๖๔ โดยวินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ วรรคสาม

อีกทั้งข้อเท็จจริงตามคำร้องนี้เป็นประเด็นเดียวกันกับกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องของผู้ร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้วตามคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕๕/๒๕๖๑ โดยมิได้ปรากฏสาระสำคัญใดเพิ่มเติมจากคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าว ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

(๔.๒๑) คำสั่งที่ ๕๘/๒๕๖๕ โดยวินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ วรรคสาม

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ถูกร้องมีคำสั่งกองทัพอากาศที่ ๑๓๒๕/๒๕๒๒ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๒ ถอดยศทหารและปลดผู้ร้องออกจากประจำการ ทำให้ผู้ร้องได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย เป็นการกระทำขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องนี้เป็นประเด็นเดียวกับที่ผู้ร้องเคยยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ และศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๒/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๓/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒ คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๗๓/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๓ และคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๙/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๔ โดยไม่ปรากฏสาระสำคัญเพิ่มเติมจากคำร้องเดิมที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับไว้พิจารณาวินิจฉัยไปแล้ว คำร้องนี้ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม ประกอบกับไม่ปรากฏว่าผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน กรณีไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ

ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

(๔.๒๒) คำสั่งที่ ๔๒.๑/๒๕๖๕ เรื่อง คำร้องขอคัดค้านคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๒/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๕ โดยวินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ วรรคสาม

ข้อเท็จจริงตามคำร้องต่อเนื่องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอคัดค้านคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๒/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๕ ที่ศาลมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เนื่องจากผู้ร้องยื่นคำร้องล่วงเลยระยะเวลาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ โดยผู้ร้องคัดค้านว่าผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด ขอให้ทบทวนคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๒/๒๕๖๕ กรณีดังกล่าวเป็นการขออุทธรณ์คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ไม่มีบทบัญญัติรับรองสิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยหรือคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ ประกอบกับกรณีที่ผู้ร้องอ้างว่ามีหนังสือเร่งรัดการดำเนินการของผู้ตรวจการแผ่นดิน ฉบับลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๕ มิใช่การยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ข้อเท็จจริงตามคำร้องต่อเนื่องไม่ปรากฏสาระสำคัญเพิ่มเติมจากคำร้องที่ผู้ร้องเคยยื่นและศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว จึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

(๔.๒๓) คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๖ โดยวินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ วรรคสาม

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การจัดการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาวของผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นการกระทำฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องนี้เป็นประเด็นเดียวกันกับที่ผู้ร้องเคยยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ และศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๗๙/๒๕๖๕ คำร้องของผู้ร้องไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม

(๔.๒๔) คำสั่งที่ ๔๖/๒๕๖๖ โดยวินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ วรรคสาม

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องทั้งสองกล่าวอ้างว่า ผู้ร้องทั้งสองถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ เนื่องจากผู้ถูกร้องทั้งหกซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืนในท้องที่แขวงบางด้วน แขวงบางหว้า แขวงบางจาก แขวงคูหาสวรรค์ แขวงปากคลองภาษีเจริญ เขตภาษีเจริญ แขวงบางขุนเทียน แขวงบางค้อ แขวงจอมทอง แขวงบางมด เขตจอมทอง แขวงท่าข้าม แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน แขวงบางมด แขวงทุ่งครุ เขตทุ่งครุ และแขวงบางปะกอก แขวงราษฎร์บูรณะ เขตราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๖ ใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๔ วรรคหนึ่ง (๑) ทำให้พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมีข้อความและตราขึ้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๑ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องทั้งสองมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงดังกล่าวเป็นกรณีเดียวกันกับที่ผู้ร้องที่ ๒ เคยยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ และศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๖ ไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ เนื่องจากเป็นการขอให้เพิกถอนพระราชกฤษฎีกาซึ่งมิได้มีสถานะเป็น “บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติตามความหมายของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง และผู้ร้องอาจใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมอื่นได้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) คำร้องนี้ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม ประกอบกับประเด็นตามคำร้องนี้มีการยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุดเป็นคดีหมายเลขดำที่ ฟ. ๕๖/๒๕๖๖ กรณีเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

(๕) ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗)

ด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ บัญญัติให้ "การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ..."

ดังนั้น การกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของเอกชนด้วยกัน จึงต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาเช่นเดียวกัน

ปัจจุบันมีตัวอย่างคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่กล่าวถึงประเด็นนี้โดยตรง จำนวน ๑๐ คำสั่ง ได้แก่

๑) คำสั่งที่ ๕๔/๒๕๖๑ วินิจฉัยว่า "พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๘ มาตรา ๒๕ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง (๑) และมาตรา ๔๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๕๘ มาตรา ๑๗๖ มาตรา ๑๗๗ มาตรา ๑๗๘ และมาตรา ๑๘๐ หรือไม่ ซึ่งแม้ผู้ร้องจะได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินแล้วก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นเพียงข้อคิดเห็นของผู้ร้องที่ไม่ประสงค์จะให้กระทรวงกลาโหมบรรจุตำแหน่งกำลังพลในกองทัพไทย ตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุด ตามที่ได้รับการรับรองไว้ในพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยเห็นว่าบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้พระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดไว้แล้ว จึงไม่ปรากฏว่ามีการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐอันเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้องโดยตรงที่เป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว กรณีจึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้"

๒) คำสั่งที่ ๑๘/๒๕๖๒ ประเด็นที่สอง วินิจฉัยว่า "ส่วนที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าถูกบิดาและพี่ชายแย่งมรดกไปทั้งหมดรวมถึงกรณีที่มีผู้รับฝากโฉนดที่ดินแล้วไม่คืนให้ผู้ร้องนั้น เห็นว่า เป็นกรณีที่มิได้เกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ จึงเป็นกรณีต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาเช่นเดียวกัน ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้"

๓) **คำสั่งที่ ๒๕/๒๕๖๓ ประเด็นที่สอง วินิจฉัยว่า** "ส่วนกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๒ ที่บุรุกเข้าไปลูกสร้างที่พักอาศัยในเขตพื้นที่ทางหลวงแผ่นดินและทำความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้ร้องเป็นการกระทำละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น เมื่อการละเมิดดังกล่าวมิใช่การกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้"

๔) คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่ง วินิจฉัยว่า พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องทั้งสามกล่าวอ้างว่าบริษัท ดี วี เอ็น จำกัด ทำสัญญากู้ยืมเงินกับผู้ร้องที่ ๒ โดยมีผู้ร้องที่ ๒ และที่ ๓ เป็นผู้ค้ำประกัน ต่อมาผู้ถูกร้องทั้งสองแก้ไขเพิ่มเติมสัญญากู้ยืมเงินทำให้ผู้ร้องที่ ๒ และที่ ๓ ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพ การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๗๗ การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องที่ ๑ ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องที่ ๑ มีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นเรื่องการใช้สิทธิทางแพ่งและไม่ปรากฏว่าผู้ร้องทั้งสามเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ อีกทั้งกรณีนี้มิได้เกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ ดังนั้น ผู้ร้องทั้งสามไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๕) คำสั่งที่ ๗๐/๒๕๖๓ ประเด็นที่สอง วินิจฉัยว่า ส่วนกรณีที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๗๓๑๖ ที่ผู้ร้องขอให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ แบ่งเงินจากการขายที่ดินดังกล่าวให้ผู้ร้อง และกรณีที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๗๓๑๕ ที่ผู้ร้องขอเรียกถอนคืนการให้จากผู้ถูกร้องที่ ๓ เพราะเหตุประพฤติเนรคุณ นั้น เห็นว่าการกระทำดังกล่าวที่ผู้ร้องกล่าวอ้างไม่ได้เกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ จึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗

๖) คำสั่งที่ ๑๖/๒๕๖๔ ประเด็นที่หนึ่ง วินิจฉัยว่า พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำของผู้ถูกร้องที่ไม่นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งผู้ร้องให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสในศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษตามมติคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมในการประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ และการที่ผู้ถูกร้องส่งเรื่องดังกล่าวคืนไปยังคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมพิจารณาทบทวน เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อ

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๑๐ วรรคสอง มาตรา ๒๗ มาตรา ๑๙๐ และมาตรา ๑๙๖ และใช้บังคับมิได้ตามมาตรา ๕ นั้น เห็นว่า การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ ที่มีหลักเกณฑ์ว่าบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องอันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าในการยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ร้องไม่ได้ขอให้พิจารณาว่าการกระทำของผู้ถูกร้องดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ สำหรับกรณีที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำของผู้ถูกร้องขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๑๐ วรรคสอง มาตรา ๑๙๐ และมาตรา ๑๙๖ และใช้บังคับมิได้ตามมาตรา ๕ นั้น เห็นว่า ผู้ที่จะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ ได้ ต้องเป็นบุคคลที่ถูกละเมิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ กรณีมีข้อพิจารณาเบื้องต้นก่อนว่าผู้ถูกร้องมีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือไม่ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒ บัญญัติให้องคมนตรีต้องไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่น ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ หรือสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือข้าราชการเว้นแต่การเป็นข้าราชการในพระองค์ในตำแหน่งองคมนตรี พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔ วรรคห้า บัญญัติให้บรรดาบทกฎหมายใดที่บัญญัติถึงคำว่าข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มิให้หมายความรวมถึงข้าราชการในพระองค์ ทั้งนี้ เว้นแต่ที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในพระราชบัญญัตินี้หรือในพระราชกฤษฎีกา และพระราชกฤษฎีกาจัดระเบียบราชการและการบริหารงานบุคคลของราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ข้าราชการในพระองค์ ได้แก่ ข้าราชการดังต่อไปนี้ (๑) องคมนตรี ... วรรคสอง บัญญัติให้บรรดาบทกฎหมายใดที่บัญญัติถึงคำว่าข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มิให้หมายความรวมถึงข้าราชการในพระองค์ตามมาตรานี้ ทั้งนี้ เว้นแต่การมีสถานภาพเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา <u>เมื่อพิจารณาบทบัญญัติข้างต้นแล้ว เห็นว่า ผู้ถูกร้องซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นประธานองคมนตรีมิใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ การกระทำของผู้ถูกร้องตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างมิใช่การกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้อง</u>

ดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ทั้งนี้ หากผู้ร้องเห็นว่าตนถูกละเมิดหรือได้รับความเสียหายจากการกระทำของบุคคลดังกล่าว ผู้ร้องย่อมใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมตามที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติไว้ได้

๗) คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๕ วินิจฉัยว่า ส่วนกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ ใช้สิทธิฟ้องผู้ร้องกับชาวบ้าน รวม ๑๒ คน เป็นจำเลยในคดีอาญาฐานร่วมกันแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงาน และร่วมกันหมิ่นประมาท ไม่สามารถกระทำได้เพราะชาวบ้านมีสิทธิที่จะร้องทุกข์ได้ตามกฎหมายนั้น เห็นว่า การกระทำดังกล่าวที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นการใช้สิทธิทางศาลของบุคคล ไม่ได้เกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ จึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ และผู้ร้องสามารถใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมต่อศาลอื่นได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๘) คำสั่งที่ ๒๙/๒๕๖๕ วินิจฉัยว่า ข้อเท็จตามคำร้องปรากฏว่าการกระทำที่ผู้ร้องกล่าวอ้างไม่ได้เกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ (ผู้ถูกร้อง ได้แก่ บริษัท เอไอเอ จำกัด และธนาคารยูโอบี จำกัด (มหาชน)) กรณีไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา

๙) คำสั่งที่ ๕๓/๒๕๖๕ วินิจฉัยว่า ส่วนกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๓ ที่ ๔ และที่ ๕ มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องในขณะที่มีเหตุตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง ผู้ถูกร้องที่ ๓ ที่ ๔ และที่ ๕ เป็นเพียงผู้สมัครรับเลือกตั้ง มิใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๓ ที่ ๔ และที่ ๕ มิใช่เป็นการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๑๐) คำสั่งที่ ๗๗/๒๕๖๕ วินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญรับรองคุ้มครองไว้จากการที่ผู้ถูกร้องใช้สิทธิฟ้องผู้ร้องทั้งคดีอาญาและคดีแพ่ง สืบเนื่องจากการที่ผู้ร้องใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญทำหนังสือร้องเรียนให้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีที่ผู้ถูกร้องในฐานะผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบและกระทำผิดกฎหมาย ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้

ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตามแต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ถูกร้องใช้สิทธิฟ้องผู้ร้องเป็นจำเลยในคดีอาญาฐานความผิดต่อเจ้าพนักงานและหมิ่นประมาท ซึ่งการยื่นฟ้องคดีดังกล่าวเป็นการใช้สิทธิทางศาลของบุคคลไม่ได้เกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ ไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

อนึ่ง เมื่อพิจารณาจากคำวินิจฉัย มีจำนวน ๕ คำวินิจฉัย ได้แก่ คำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๖๓ คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๓ คำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๖๔ คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๔ และคำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๖๕ และคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญที่ผ่านมา (ตั้งแต่คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๐ เป็นต้นมา) พบว่า มีการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของ**หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ** ที่หลากหลาย ดังนี้

(๕.๑) คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

มีจำนวน ๕ คำวินิจฉัย ได้แก่

๑) **คำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๖๓** โดยในบางส่วนของคำวินิจฉัยว่า “...การที่เจ้าพนักงานตำรวจดำเนินคดีแก่ผู้ร้องตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๒ มีสาเหตุโดยตรงมาจากการที่ผู้ร้องทำให้หญิงแท้งลูกโดยหญิงนั้นยินยอม อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ ผู้ร้องจึงกล่าวอ้างว่าประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ ที่ประสงค์จะลงโทษแต่เฉพาะหญิงผู้ทำแท้งแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่ชายซึ่งมีความสัมพันธ์กับหญิงกลับไม่ต้องรับผิดและถูกลงโทษด้วย จึงไม่เสมอภาคกันในทางกฎหมายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ และยังกล่าวอ้างว่าผู้ร้องไม่ได้รับความคุ้มครองตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๕ เนื่องจากไม่ได้รับการยกเว้นการกระทำของนายแพทย์กรณีการใช้สิทธิของหญิงในการยุติการตั้งครรภ์โดยปลอดภัย บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวจึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๗๗ ในคดีนี้ผู้ร้องจึงเป็นบุคคลผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้โดยผู้ร้องเห็นว่าการละเมิดดังกล่าวเป็นผลจากประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ และมาตรา ๓๐๕ ที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ กรณีจึงเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง...”

ดังนั้น **หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ**ใน คำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๖๓ ได้แก่ “เจ้าพนักงานตำรวจ” รายละเอียดแสดงตามตารางในภาคผนวก ๒

๒) **คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๓** โดยในบางส่วนของคำวินิจฉัยว่า “...ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของนายเดิร์ก วิทเตอวีน สัญชาติดัตช์ และนางสาวดาวใจ ขันตะคุต สัญชาติไทย โดยเกิดเมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๒๒ ณ เมืองอูเทร์คต์ประเทศเนเธอร์แลนด์ มีการแจ้งเกิด ณ สำนักงานทะเบียนเมืองอูเทร์คต์ ประเทศเนเธอร์แลนด์ ทะเบียนการเกิดเลขที่ เอ ๕๓๓ บิดาและมารดาของผู้ร้องได้จดทะเบียนสมรส ณ สำนักงานทะเบียนเมืองอูเทร์คต์ ประเทศเนเธอร์แลนด์ ทะเบียนสมรสเลขที่ ๑๐๐๘ เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๒ ผู้ร้องเป็นลูกจ้างในสถานบริการแห่งหนึ่งในจังหวัดภูเก็ต

ต่อมารัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีนโยบายจัดระเบียบสังคมเข้มงวดกับสถานบริการตามกฎหมาย และมีการเข้าตรวจสถานบริการต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงสถานบริการที่ผู้ร้องทำงานอยู่ หลังจากนั้นผู้ร้องต้องเดินทางออกนอกประเทศไทย ต่อมา<u>กระทรวงมหาดไทย</u>มีคำสั่งที่ ๑๑๕/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๖ ไม่อนุญาตให้ผู้ร้องเข้ามาในราชอาณาจักรไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น เนื่องจากผู้ร้องเป็นบุคคลที่มีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อว่าเข้ามาเพื่อการค้าประเวณี การค้าหญิงหรือเด็ก การค้ายาเสพติดให้โทษ การลักลอบหนีภาษีศุลกากรหรือเพื่อประกอบกิจการอื่นที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เข้าลักษณะเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง (๘) ...
ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

(๑) <u>คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๑๑๕/๒๕๔๖</u> ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ และเป็นการละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนและเสียหายโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากคำสั่งตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐที่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพ และขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ร้อง

(๒) <u>หนังสือคำสั่งของผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑</u> ที่ไม่อนุมัติให้บันทึกข้อมูลเพิ่มเติมเพื่ออนุญาตให้ผู้ร้องเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ ขอให้คำสั่งดังกล่าวเป็นโมฆะ

(๓) วินิจฉัยให้ผู้ร้องเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไทยได้ในฐานะที่เป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด เพื่อมาเพิ่มชื่อในทะเบียนราษฎรและทำบัตรประจำตัวประชาชนในฐานะที่เป็นคนไทยได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ ...

แม้ข้อเท็จจริงปรากฏภายหลังว่า<u>กระทรวงมหาดไทย</u>มีคำสั่งยกเลิกการไม่อนุญาตให้ผู้ร้องเข้ามาในราชอาณาจักร และ<u>สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง</u>ได้บันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศว่าผู้ร้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย และลบรายชื่อผู้ร้องออกจากบัญชีบุคคลต้องห้ามเข้ามาในราชอาณาจักร และผู้ร้องได้รับการเพิกถอนคำสั่งห้ามเข้าประเทศไทย พร้อมทั้งจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนและหนังสือเดินทางไทยแล้ว ทำให้ผู้ร้องได้รับการเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหาย ซึ่งมีผลให้เหตุที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนถูกกระทบสิทธิและเสรีภาพหมดลงแล้วก็ตาม แต่โดยที่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีที่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีสิทธิความเป็นพลเมืองไทยได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการกระทำของรัฐ และเป็นเหตุที่มีความเกี่ยวเนื่องกับสถานภาพของบุคคลผู้มีสัญชาติไทยที่ไม่อาจถูกเนรเทศออกนอกราชอาณาจักร หรือไม่อาจถูกห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักรได้ตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ มีผลให้การพิจารณาคดีนี้ต่อไปจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญไม่สั่งจำหน่ายคดีก็ได้ และเพื่อเป็นหลักปฏิบัติของทางราชการในภายหน้าศาลรัฐธรรมนูญจึงพิจารณาคดีนี้ต่อไป ...”

ดังนั้น **หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐใน**คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๓ ได้แก่ <u>“กระทรวงมหาดไทย”</u> และ <u>“ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง”</u>

๓) **คำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๖๔** โดยในบางส่วนของคำวินิจฉัยว่า “...ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

(๑) <u>มติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด</u> ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๕ วันพุธที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องเรียนที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕ วรรคสาม มาตรา ๑๘๘ และมาตรา ๑๙๗

(๒) <u>ขอให้สั่งเพิกถอนมติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด</u>หรือการกระทำดังกล่าว ...

... จึงวินิจฉัยว่า<u>มติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด</u> ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๕ วันพุธที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาการฟ้องคดีปกครอง เป็นการออกระเบียบตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๔ แต่มิได้ดำเนินการตามมาตรา ๕ และมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง และมาตรา ๑๙๗ วรรคสี่”

ดังนั้น หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐในคำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๖๔ ได้แก่ <u>“ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด”</u>

๔) คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๔ โดยในบางส่วนของคำวินิจฉัยว่า “...ผู้ร้องรับเรื่องร้องเรียนจากนางสาวจินตนันท์ ชญาต์ร ศุภมิตร (ผู้ร้องเรียนที่ ๑) และพลเอก นิพัทธ์ ทองเล็ก (ผู้ร้องเรียนที่ ๒) ขอให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ โดยกล่าวอ้างว่าผู้ร้องเรียนทั้งสองเป็นผู้สมัครเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ <u>คณะกรรมการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ผู้ถูกร้อง)</u> วินิจฉัยตัดสิทธิผู้ร้องเรียนทั้งสอง เนื่องจากผู้ร้องเรียนทั้งสองเคยดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติในระยะสิบปีก่อนเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐ (๑๘) ...

... อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า มติดังกล่าวของผู้ถูกร้องไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗”

ดังนั้น **หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ**ในคำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๔ ได้แก่ <u>“คณะกรรมการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ”</u>

๕) คำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๖๕ โดยในบางส่วนของคำวินิจฉัยว่า “...ผู้ร้องรับเรื่องร้องเรียนจากนายรัชนันท์ ธนานันท์ (ผู้ร้องเรียน) ขอให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญกล่าวอ้างว่าผู้ร้องเรียนสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุดสองครั้ง คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง (ก.ศป.) มีมติให้ผู้ร้องเรียนเป็นผู้ผ่านการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุดทั้งสองครั้งตามประกาศ ก.ศป. เรื่อง รายชื่อผู้ผ่านการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุด ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๒ และตามประกาศ ก.ศป. เรื่อง รายชื่อผู้ผ่านการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุด ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๓ ก.ศป. เสนอชื่อผู้ร้องเรียนต่อนายกรัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรีนำรายชื่อเสนอ<u>วุฒิสภา (ผู้ถูกร้อง)</u> พิจารณาตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๒) และวรรคสาม ผู้ถูกร้องมีมติตั้งคณะกรรมาธิการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุด ...

...อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญโดยมติเสียงข้างมากจึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๑๙๘”

ดังนั้น **หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐใน** คำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๖๕ ได้แก่ **“วุฒิสภา”**

(๕.๒) คำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ

หากพิจารณาจากคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญที่ออกตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ พบว่ามี**หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ**หลากหลาย (รายละเอียดแสดงตามตารางในภาคผนวก ๓) เช่น

๑) คำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่ออกตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้แก่ คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๐

ซึ่งวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง สรุปได้ว่า นางสาวสุภร ตะพานวงศ์ (ผู้ร้อง) อ้างว่าตนได้รับความเสียหายในเหตุเลิกจ้าง เนื่องจาก<u>นายกรัฐมนตรีและผู้ปฏิบัติราชการแทน (ผู้ถูกร้อง)</u> ได้ใช้บังคับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๑) มีผลต่อการใช้มาตรการปรับลดการเลื่อนขั้นเงินเดือนและค่าจ้างรัฐวิสาหกิจประจำปีงบประมาณ ๒๕๔๒ ถึง ๒๕๔๔ ในลักษณะที่ไม่เปิดเผยเพื่อป้องกันความเสียหายต่อเสถียรภาพหรือความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ เป็นเหตุให้การใช้สิทธิทางศาลปกครองของผู้ร้องเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายจากการถูกเลิกจ้างรวมทั้งการขอคืนสถานะการเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจไม่เป็นผล...

...ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า การบังคับใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๑) มีผลต่อการใช้มาตรการปรับลดอัตราการเลื่อนขั้นเงินเดือนและค่าจ้างรัฐวิสาหกิจ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๔๒ ถึง ๒๕๔๔ ที่มีลักษณะไม่เปิดเผย เป็นเหตุให้ผู้ร้องได้รับความเสียหายที่ไม่อาจใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อเรียกค่าเสียหายได้ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ ถึงมาตรา ๖ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ ถึงมาตรา ๖ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ รวมทั้งขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕ ถึงมาตรา ๒๗..."

ดังนั้น **หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ**ในคำสั่งที่ ๒/๒๕๖๐ ได้แก่ "<u>นายกรัฐมนตรีและผู้ปฏิบัติราชการแทน</u>"

๒) คำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่ออกตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้แก่ คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๑

ซึ่งวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า [redacted] (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่าตนได้รับการคัดเลือกเพื่อรับโอนบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ตำแหน่งอาจารย์ สังกัดมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ. ๒๕๖๐ ขึ้นใช้บังคับ โดยมาตรา ๙๑ บัญญัติว่า "ในกรณีที่ตำแหน่งข้าราชการและลูกจ้างของส่วนราชการในมหาวิทยาลัยว่างลง ไม่ว่าจะว่างอยู่ก่อนหรือภายหลังวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยุบเลิกตำแหน่งนั้นและให้โอนอัตราตำแหน่งและเงินงบประมาณแผ่นดินประจำอัตรา รวมตลอดทั้งงบบุคลากรที่จ่ายในลักษณะเงินเดือน ค่าจ้างประจำ และเงินอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งตั้งไว้สำหรับตำแหน่งนั้นมาเป็นของมหาวิทยาลัย และให้ถือว่าการโอนงบประมาณดังกล่าวเป็นการโอนงบประมาณรายจ่ายตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ" ทำให้มหาวิทยาลัยแม่โจ้ได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ร้องทราบว่าสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้มีหนังสือตอบข้อหารือมหาวิทยาลัยแม่โจ้ว่าไม่สามารถนำตำแหน่งที่ว่างลงดังกล่าวไปดำเนินการรับโอนข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาอีกได้ ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ

พิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๔๐ หรือไม่..."

ดังนั้น **หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐใน** คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๑ ได้แก่ "มหาวิทยาลัยแม่โจ้"

๓) คำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่ออกตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้แก่ คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๒

ซึ่งวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า [redacted] (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่าผู้ร้องทั้งสองมีฐานะเป็นพลเมืองไทยและมีหน้าที่ปกป้องสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ ผู้ร้องทั้งสองจึงเป็นโจทก์ยื่นฟ้องผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๑ ตำบลป่ากอ อำเภอเมืองพังงา จังหวัดพังงา เป็นจำเลยที่ ๑ และนายอำเภอเมืองพังงา เป็นจำเลยที่ ๒ ในฐานความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ เนื่องจากจำเลยที่ ๒ มอบอำนาจให้จำเลยที่ ๑ ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ในการนำชี้เดินสำรวจที่ดิน รังวัด จดแจ้ง ลงนามในบันทึกถ้อยคำ แก้ไขรูปแผนที่ ดำเนินการจดแจ้งข้อความอันเป็นเท็จต่อเจ้าพนักงานที่ดิน ซึ่งจำเลยที่ ๑ รู้อยู่แล้วว่าข้อความที่จดแจ้งไม่เป็นความจริง การนำชี้ไม่เป็นความจริง การรับรองแนวเขตที่ดินติดต่อข้างเคียงไม่เป็นความจริง โดยการจดแจ้งและปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของจำเลยทั้งสองทำให้ผู้ร้องทั้งสองซึ่งมีที่ดินอยู่ห่างจากที่ดินพิพาท ๑ กิโลเมตร ได้รับความเสียหาย ทำให้ผู้ร้องทั้งสอง ประชาชนและทางราชการ ได้รับความเสียหายจากการไม่ได้ใช้สายน้ำสาธารณะและทางเดินสาธารณะ การกระทำของจำเลยทั้งสองจึงเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ผู้ร้องทั้งสองจึงยื่นฟ้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๘ และศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๘ พิพากษายกฟ้อง เนื่องจากผู้ร้องทั้งสองไม่ใช่ผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ และมาตรา ๑๖๒ ผู้ร้องทั้งสองอุทธรณ์ และได้ยื่นคำร้องโดยอ้างว่า คำพิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๘ ได้อ้างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ ในการตัดสินชี้ขาดคดีเป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ (๒) และมาตรา ๕๐ (๒) จึงขอให้ศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย แต่ศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบมีคำสั่งให้ยกคำร้อง เนื่องจากคำร้องไม่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง และพิพากษายืน...

ผู้ร้องทั้งสองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

(๑) พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๖ (๑) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ (๒) และ (๓) และมาตรา ๕๐ (๒)

(๒) ข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีการดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๑๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ (๒) และ (๓) และมาตรา ๕๐ (๒)

(๓) คำพิพากษาและคำสั่งของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๘ เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ (๓)..."

ดังนั้น **หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐใน** คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๒ ได้แก่ "ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๘"

๔) คำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่ออกตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้แก่ คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๓

ซึ่งวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า [redacted] (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่าตนได้ยื่นขออนุญาตต่อเติมอาคารบนที่ดินมือเปล่าต่อองค์การบริหารส่วนตำบลท่ากระชับ จังหวัดนครปฐม แต่เจ้าหน้าที่แจ้งว่าไม่สามารถรับคำขอของผู้ร้องได้เนื่องจากที่ดินของผู้ร้องไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๒๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ข้อ ๑ (๑) ที่กำหนดให้แบบคำขออนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคาร หรือรื้อถอนอาคาร ให้ใช้แบบ ข.๑ ซึ่งกำหนดให้ต้องระบุเลขที่ของโฉนดที่ดิน น.ส.๓ หรือ ส.ค.๑ ที่ประสงค์ก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคารหรือรื้อถอนอาคาร ปรากฏว่าที่ดินของผู้ร้องไม่มีโฉนด น.ส.๓ หรือ ส.ค.๑ แต่อย่างใด ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการที่กฎกระทรวงดังกล่าวกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการยื่นคำร้องก่อสร้างอาคารได้เฉพาะที่ดินมีโฉนด น.ส.๓ หรือ ส.ค.๑ เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๗ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ และมาตรา ๗๖ นอกจากนี้พนักงานอัยการฟ้องผู้ร้องเป็นคดีอาญาต่อศาลจังหวัดนครปฐม ในข้อหาก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาต ฝ่าฝืนคำสั่งห้ามใช้หรือมิให้ผู้ใดเข้าไปในส่วนใด ๆ ของอาคาร ฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร และฝ่าฝืนคำสั่งพนักงานท้องถิ่นให้รื้อถอนอาคารตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และในระหว่างการพิจารณาคดี ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลจังหวัดนครปฐมส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่ากฎกระทรวง ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๒๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แต่ศาลจังหวัดนครปฐมเห็นว่าการที่จะส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยจะต้องเป็นกรณีบทบัญญัติของกฎหมายระดับพระราชบัญญัติขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ กรณีนี้เป็นกฎกระทรวงจึงไม่อยู่ในเกณฑ์ที่จะต้องส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้...

ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ว่ากฎกระทรวง ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๒๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๗ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ และมาตรา ๗๖..."

ดังนั้น **หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐใน** คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๓ ได้แก่ "<u>องค์การบริหารส่วนตำบลท่ากระชับ จังหวัดนครปฐม</u>"

๕) คำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่ออกตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้แก่ คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๔

ซึ่งวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบสรุปได้ว่า นายณฐพร โตประยูร (ผู้ร้อง) ยื่นคำร้องฉบับลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ กล่าวอ้างว่านายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์ และคณะ (ผู้ถูกร้องที่ ๑) เสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๓ และนายวิรัช รัตนเศรษฐ และคณะ (ผู้ถูกร้องที่ ๒) เสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๓ ต่อประธานรัฐสภา และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภามีมติรับหลักการร่างรัฐธรรมนูญของผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นหลัก ซึ่งร่างรัฐธรรมนูญทั้งสองฉบับมีหลักการและเหตุผลให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ขึ้น โดยบัญญัติให้มีหมวด

๑๕/๑ การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ และมาตรา ๒๕๖/๑ ให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญทำหน้าที่จัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ซึ่งรัฐธรรมนูญไม่มีบทบัญญัติใดให้อำนาจรัฐสภาจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ดังนั้น การกระทำใดของผู้ถูกร้องทั้งสองเพื่อให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ขึ้น จึงเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๒๕๕ เป็นอันใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ ผู้ร้องในฐานะปวงชนชาวไทยขอใช้สิทธิพิทักษ์รัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ (๑) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ และมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง ประกอบคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕ – ๑๘/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ซึ่งให้ประชาชนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐสภาอย่างเป็นรูปธรรม”

ดังนั้น **หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐใน**คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๔ ได้แก่ “นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์ และคณะ (ผู้ถูกร้องที่ ๑) เสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๓ และนายวิรัช รัตนเศรษฐ และคณะ (ผู้ถูกร้องที่ ๒) เสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ....”

๖) คำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่ออกตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้แก่ คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๕

ซึ่งวินิจฉัยว่า “ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า [redacted] กล่าวอ้างว่า พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๖๔ ตราขึ้นโดยไม่รับฟังความคิดเห็นผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ไม่วิเคราะห์ผลกระทบอย่างรอบด้านและเป็นระบบ ไม่เปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ซึ่งการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ โดยบัญญัติว่า “หญิงใดทำให้ตนเองแท้งลูกหรือยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนแท้งลูกขณะมีอายุครรภ์เกินสิบสองสัปดาห์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” และมาตรา ๓๐๕ บัญญัติว่า “ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๓๐๑ หรือมาตรา ๓๐๒ เป็นการกระทำของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมและตามหลักเกณฑ์ของแพทยสภาในกรณีดังต่อไปนี้ ผู้กระทำไม่มีความผิด (๑) จำเป็นต้องกระทำเนื่องจากหากหญิงตั้งครรภ์ต่อไปจะเสี่ยงต่อการได้รับอันตรายต่อสุขภาพทางกายหรือจิตใจของหญิงนั้น (๒) จำเป็นต้องกระทำเนื่องจากมีความเสี่ยงอย่างมากหรือมีเหตุผลทางการแพทย์อันควรเชื่อได้ว่าหากทารกคลอดออกมาจะมีความผิดปกติถึงขนาดทุพพลภาพอย่างร้ายแรง (๓) หญิงยืนยันต่อผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมว่าตนมีครรภ์เนื่องจากมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ (๔) หญิงซึ่งมีอายุครรภ์ไม่เกินสิบสองสัปดาห์ยืนยันที่จะยุติการตั้งครรภ์ (๕) หญิงซึ่งมีอายุครรภ์เกินสิบสองสัปดาห์ แต่ไม่เกินยี่สิบสัปดาห์ยืนยันที่จะยุติการตั้งครรภ์ภายหลังการตรวจและรับคำปรึกษาทางเลือกจากผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมและผู้ประกอบวิชาชีพอื่นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของแพทยสภาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น” บทบัญญัติดังกล่าวทำให้หญิงซึ่งมีอายุครรภ์ไม่เกินสิบสองสัปดาห์สามารถทำให้ตนเองแท้งลูกหรือยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนแท้งลูกได้ และไม่ต้องทำแท้งโดยผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมหรือในสถานบริการสาธารณสุขเท่านั้น ทำให้มีโอกาสเกิดภาวะแทรกซ้อน เป็นอันตรายต่อสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์ เป็นกรณีที่รัฐไม่กำหนดมาตรการในการยุติการตั้งครรภ์ที่มีประสิทธิภาพและปลอดภัย เป็นการให้สิทธิเสรีภาพแก่หญิงยุติการตั้งครรภ์โดยไม่คำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของทารกในครรภ์ สิทธิบิดาของทารกในครรภ์ สิทธิ

บิดามารดาของหญิงตั้งครรภ์ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ สิทธิผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้ปกครองดูแลหญิงตั้งครรภ์ สิทธิบุคลากรทางการแพทย์ รวมทั้งเป็นวิธีการโหดร้ายและไร้มนุษยธรรม และขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ และมาตรา ๓๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๖๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๑ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๗ มาตรา ๖๗ มาตรา ๗๑ และมาตรา ๗๗ และไม่ชอบด้วยคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔/๒๕๖๓”

ดังนั้น **หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐใน**คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๕ ได้แก่ “ไม่ปรากฏแต่อย่างใด”

๗) คำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่ออกตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้แก่ คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๖

ซึ่งวินิจฉัยว่า “ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายอากร นันทมานนท์ (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า กระทรวงมหาดไทย (ผู้ถูกร้อง) อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ ข้อ ๑๔ (๓) ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) กำหนดหลักเกณฑ์ห้ามออกโฉนดที่ดินสำหรับที่เกาะ เป็นเหตุให้ผู้ร้องและราษฎรผู้ครอบครองที่ดินบนเกาะซึ่งอาศัยอยู่ก่อนการใช้บังคับประมวลกฎหมายที่ดิน (วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๔๙๗) และไม่ได้เป็นที่ดินอยู่ในเขตหวงห้าม ไม่สามารถยื่นขอออกโฉนดที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๕๙ ทวิ ได้ โดยกฎกระทรวงดังกล่าวมุ่งใช้บังคับกับที่ดินบางแปลง บางส่วน และกับราษฎรบางคน บางกลุ่มที่อาศัยอยู่บนพื้นที่เกาะเป็นการเฉพาะ และใช้บังคับย้อนหลังโดยอ้างว่าเพื่อป้องกันการบุกรุกที่ดินของรัฐ อีกทั้งกฎกระทรวงดังกล่าวมีลำดับศักดิ์กฎหมายต่ำกว่าพระราชบัญญัติ แต่กลับขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๕๙ ทวิ และละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ และมาตราอื่น ๆ เป็นอันใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ แม้ศาลปกครองสูงสุดเคยวินิจฉัยว่ากฎกระทรวงดังกล่าวออกโดยชอบด้วยประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๑๕ แล้วก็ตาม”

ดังนั้น **หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐใน**คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๖ ได้แก่ “กระทรวงมหาดไทย”

๘) คำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่ออกตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้แก่ คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๗

ซึ่งวินิจฉัยว่า “ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายโกมินทร์ สมัครรัฐกิจ (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า ผู้ร้องเคยดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๑๐ ตำบลหินมูล อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ระหว่างดำรงตำแหน่ง ราษฎรในหมู่บ้านเข้าชื่อต่อนายอำเภอบางเลน (ผู้ถูกร้องที่ ๑) ขอให้ถอดถอนผู้ร้องออกจากตำแหน่ง เนื่องจากมีความประพฤติไม่เหมาะสม ทำให้ราษฎรแตกแยกและไม่ให้ความร่วมมือในกิจการของหมู่บ้าน ผู้ถูกร้องที่ ๑ แจ้งผลการพิจารณาว่าราษฎรผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ เข้าชื่อกันขอให้ผู้ร้องออก

จากตำแหน่ง และแจ้งให้ผู้ร้องโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ต่อมาผู้ถูกร้องที่ ๑ มีคำสั่งให้ผู้ร้องพ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน **ผู้ร้องอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม (ผู้ถูกร้องที่ ๒) แจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ให้ผู้ร้องทราบว่าอุทธรณ์ไม่อาจรับฟังได้ พร้อมทั้งแจ้งสิทธิในการยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองให้ผู้ร้องทราบ**

ผู้ร้องเห็นว่า พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๖) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่กำหนดให้ราษฎรผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑ ในหมู่บ้านนั้นจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของราษฎรผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑ ทั้งหมด เข้าชื่อถอดถอนผู้ร้องออกจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านได้โดยไม่จำต้องพิจารณาว่าผู้ร้องกระทำความผิดหรือไม่นั้น เป็นเหตุให้ผู้ร้องพ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ทำให้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย ไม่เป็นธรรมแก่ผู้ร้อง เป็นการละเมิดสิทธิตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ทำให้ผู้ที่ไม่หวังดีต่อประเทศชาติใช้เป็นช่องทางในการถอดถอนผู้ใหญ่บ้านที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และนำพรรคพวกของตนเข้ามาบริหารบ้านเมือง ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติ บทบัญญัติดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตราอื่น ๆ...”

ดังนั้น **หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ**ในคำสั่งที่ ๑/๒๕๖๗ ได้แก่ “**นายอำเภอบางเลน (ผู้ถูกร้องที่ ๑) และผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม (ผู้ถูกร้องที่ ๒)**”

ทั้งนี้ ในกรณีนี้เป็นการยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า “...ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๖) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีการยื่นคำร้องขอให้ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย รัฐธรรมนูญบัญญัติให้สิทธิไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และมาตรา ๒๓๑ (๑) ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) ซึ่งให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเท่านั้นเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ แต่กรณีนี้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง ผู้ร้องกลับมายื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๗ (๒) และมาตรา ๔๖ ประกอบมาตรา ๔๘ ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓...”

(๖) เหตุกรณีอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กฎหมายมิให้ฟ้อง (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๑) ถึง (๖))

(๖.๑) การกระทำของรัฐบาล ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๑)[๓๐]

ในปัจจุบันมีแนวคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ คำสั่ง ได้แก่

๑) คำสั่งที่ ๓๕/๒๕๖๒ เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยการร้องเรียนของนายภาณุพงศ์ ชูรักษ์ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

วินิจฉัยว่า

"ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายภาณุพงศ์ ชูรักษ์ (ผู้ร้องเรียน) ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผู้ร้อง) ว่า เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๒ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี รวม ๓๖ คน ได้เข้าเฝ้ากราบบังคมทูลเพื่อถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และกล่าวถ้อยคำไม่ครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๑ วรรคหนึ่ง โดยมีบางถ้อยคำที่เพิ่มขึ้นมาและมีบางถ้อยคำที่ขาดหายไป ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง บัญญัติให้คณะรัฐมนตรีต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม และมาตรา ๑๖๑ วรรคหนึ่ง ได้บัญญัติถ้อยคำถวายสัตย์ปฏิญาณของนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีไว้ การกล่าวถ้อยคำไม่ครบดังกล่าวจึงเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังไม่อาจถือได้ว่านายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีได้เข้ารับหน้าที่โดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญ การกระทำในฐานะนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีที่ได้ดำเนินการภายหลังถวายสัตย์ปฏิญาณ เช่น การแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภาซึ่งประกอบด้วยมาตรการต่าง ๆ การบริหารราชการแผ่นดิน จะเป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญและมีผลผูกพันหรือไม่ ผู้ร้องเรียนในฐานะประชาชนผู้ทรงสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ กล่าวอ้างว่า มีหลายมาตรการที่ก่อให้เกิดสิทธิและประโยชน์แก่ผู้ร้องเรียนและประชาชน หากการแถลงนโยบายต่อรัฐสภาและการบริหารราชการแผ่นดินขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและมีผลใช้บังคับมิได้ ผู้ร้องเรียนย่อมได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ ผู้ร้องเรียนจึงขอให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๗ (๑๑)

---

[๓๐] ในขั้นการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทางด้านศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. บวรศักดิ์ อุวรรณโณ รองประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ คนที่สอง ได้เสนอความเห็นให้เพิ่มเหตุในกรณีของการกระทำของรัฐบาล (Act of Government) ซึ่งในทางทฤษฎีมีความหมายครอบคลุม ๓ กรณี ได้แก่

๑. การใช้อำนาจในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของรัฐบาล เช่น การประกาศสงคราม (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๗) การทำหนังสือสัญญา (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๘)

๒. การใช้อำนาจทางรัฐสภาโดยรัฐบาล เช่น การยุบสภา (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๓) การเสนอกฎหมาย (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๑ (๑) มาตรา ๑๓๓ วรรคหนึ่ง (๑)) และ

๓. การใช้อำนาจของรัฐสภาต่อรัฐบาล เช่น การอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๑ ถึง มาตรา ๑๕๕) ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญจะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวแต่จะให้ฝ่ายการเมืองดำเนินการควบคุมกันเอง

ผู้ร้องเห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรีกล่าวถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำที่ไม่ครบถ้วนตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ จึงเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ การกระทำนั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดินของนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ รวมถึงมีปัญหาในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องเรียน เป็นเหตุให้ผู้ร้องเรียนได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ ถือได้ว่าเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องเรียนที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ว่า การที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี ถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๑ เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และเป็นการกระทำที่ละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องเรียน...

...พิจารณาแล้วเห็นว่า แม้ข้อเท็จจริงจะปรากฏว่าผู้ร้องเรียนได้ยื่นคำร้องต่อผู้ร้องและผู้ร้องเห็นว่าการกระทำที่ถูกกล่าวอ้างว่าละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้องเรียนเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ (๑๑) และมาตรา ๔๖ ก็ตาม แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๑) บัญญัติว่า การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมิใช่เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ (๑) การกระทำของรัฐบาล และมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติว่า ถ้าศาลเห็นว่าเป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา เห็นว่า <u>การถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์เป็นการกระทำทางการเมือง (Political Issue) ของคณะรัฐมนตรีในฐานะที่เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญฝ่ายบริหารในความสัมพันธ์เฉพาะกับพระมหากษัตริย์ อันอยู่ในความหมายของการกระทำของรัฐบาล (Act of Government) ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๑) ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญไม่อาจรับคำร้องไว้พิจารณาได้ตามมาตรา ๔๖ วรรคสาม</u> ประกอบกับเมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๒ เวลา ๑๗.๔๕ นาฬิกา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้นายกรัฐมนตรี นำคณะรัฐมนตรีซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต หลังจากนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีกล่าวคำถวายสัตย์ปฏิญาณจบ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำรัสเพื่อให้นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีได้น้อมนำไปเป็นแนวทางในการบริหารราชการแผ่นดิน และต่อมาเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๒ เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา นายกรัฐมนตรีพร้อมคณะรัฐมนตรีได้เข้ารับพระราชดำรัสในโอกาสเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ซึ่งพระราชทานเป็นลายลักษณ์อักษร พร้อมทั้งทรงลงพระปรมาภิไธยโดยเข้ารับต่อหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ ณ ห้องรับรอง ชั้น ๕ ตึกบัญชาการ ทำเนียบรัฐบาล การถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ดังกล่าวจึงไม่อยู่ในอำนาจการตรวจสอบขององค์กรตามรัฐธรรมนูญใด กรณีจึงไม่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา

๔๖ วรรคสาม และมาตรา ๔๗ (๑) ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้”

๒) คำสั่งที่ ๓๕/๒๕๖๒ เรื่อง นายเรืองไกร ลีกิจวัฒนะ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

วินิจฉัยว่า

“ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายเรืองไกร ลีกิจวัฒนะ (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า การแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภาโดยนายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี (ผู้ถูกร้อง) มิได้ชี้แจงแหล่งที่มาของรายได้ที่จะนำมาใช้จ่ายในการดำเนินนโยบาย ทำให้ผู้ร้องไม่มีสิทธิรับทราบและเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งที่มาของรายได้ที่จะนำมาใช้จ่ายในการดำเนินนโยบาย การแถลงนโยบายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๒ ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องในการได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ (๑) และใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากการแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีโดยผู้ถูกร้องต่อรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๒ ในฐานะที่เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญฝ่ายบริหาร เป็นการกระทำที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับรัฐสภาซึ่งอยู่ในความหมายของการกระทำของรัฐบาลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๑)

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ว่า การแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีโดยผู้ถูกร้อง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๒ ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ (๑) และใช้บังคับมิได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีโดยผู้ถูกร้องต่อรัฐสภา มิได้ชี้แจงแหล่งที่มาของรายได้ที่จะนำมาใช้จ่ายในการดำเนินนโยบาย เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๒ ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องในการได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ (๑) การแถลงนโยบายดังกล่าวใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม <u>แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นการแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๒ เป็นการใช้อำนาจในทางการเมืองของคณะรัฐมนตรีในฐานะที่เป็นองค์กรฝ่ายบริหารในความสัมพันธ์เฉพาะกับรัฐสภา อันอยู่ในความหมายของการกระทำของรัฐบาล ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๑)</u> ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสามบัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ประกอบกับผู้ร้องไม่ใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ

โดยตรงอันเกิดจากการกระทำของผู้ถูกร้อง กรณีไม่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๑) และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย”

(๖.๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒)

ในหัวข้อนี้อาจจำแนกออกได้เป็น ๕ กรณี ได้แก่ ๑) การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ๒) การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎ ๓) การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของคำสั่งทางปกครอง ๔) การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของการกระทำอื่น ๆ และ ๕) การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างรัฐธรรมนูญหรือร่างบัญญัติแห่งกฎหมาย ที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว หรือการตรวจสอบกระบวนการตราขึ้นไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

๑) การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติให้สิทธิในการยื่นคำร้องไว้เป็นการเฉพาะแล้ว **โดยการใช้สิทธิทางศาลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ หรือการใช้สิทธิทางผู้ตรวจการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑)** ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ทั้งนี้ จำนวน ๗๑ คำสั่ง ได้แก่

๑.๑) คำสั่งที่ ๔/๒๕๖๐ (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๕ วรรคสอง มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๖ (๑) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๑ (๑) (๓) มาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๘ หรือไม่)

๑.๒) คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๐ (พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๘ มาตรา ๗๕ มาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๗ หรือไม่)

๑.๓) คำสั่งที่ ๗/๒๕๖๐ (พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๔๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หรือไม่)

๑.๔) คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๐ (พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ มาตรา ๗๔ และมาตรา ๗๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔ ประกอบมาตรา ๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ หรือไม่)

๑.๕) คำสั่งที่ ๑๐/๒๕๖๐ (ประเด็นที่หนึ่ง) (พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๓ มาตรา ๑๙ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง ก (๔) และ ข (๓) มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคสี่ มาตรา ๔๐ มาตรา ๗๗ หรือไม่)

๑.๖) คำสั่งที่ ๑๒/๒๕๖๐ (พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗๙ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๑๒ และมาตรา ๒๑๓ หรือไม่)

๑.๗) คำสั่งที่ ๑๓/๒๕๖๐ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗๙ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๑๒ และมาตรา ๒๑๓ หรือไม่)

๑.๘) คำสั่งที่ ๑๘/๒๕๖๐ (คำว่า "สัญญา" ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๑๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ หรือไม่)

๑.๙) คำสั่งที่ ๒๐/๒๕๖๐ (พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๖๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗ หรือไม่) (ประเด็นที่หนึ่ง)

๑.๑๐) คำสั่งที่ ๒๒/๒๕๖๐ (ประเด็นที่หนึ่ง) (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๙๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๙ วรรคสอง หรือไม่)

๑.๑๑) คำสั่งที่ ๒๓/๒๕๖๐ (พระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๙๗ วรรคหนึ่ง และถือเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เป็นอันใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่)

๑.๑๒) คำสั่งที่ ๒๙/๒๕๖๐ ประเด็นที่สอง (คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๑/๒๕๕๘ เรื่อง มาตรการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งเป็นการแก้ไขบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๓๙ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่)

๑.๑๓) คำสั่งที่ ๓๐/๒๕๖๐ (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๗ หรือไม่)

๑.๑๔) คำสั่งที่ ๓๔/๒๕๖๐ (ประเด็นที่สอง) (พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๘ ขัดต่อหลักนิติธรรมและขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคสอง และต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ หรือไม่ และพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ ขัดต่อหลักนิติธรรมและขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ หรือไม่)

๑.๑๕) คำสั่งที่ ๓๕/๒๕๖๐ (ประเด็นที่สอง) (พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๑๘๘ และมาตรา ๒๑๙ หรือไม่)

๑.๑๖) คำสั่งที่ ๓๗/๒๕๖๐ (คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๐/๒๕๖๐ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๑/๒๕๖๐ ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ซึ่งศาลเห็นว่าคำสั่งทั้งสองฉบับดังกล่าวมีสถานะการบังคับใช้เป็นกฎหมาย) (ประเด็นที่สอง)

๑.๑๗) คำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๐ (พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๘ (๔) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ หรือไม่)

๑.๑๘) คำสั่งที่ ๔๑/๒๕๖๐ (พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ หรือไม่)

๑.๑๙) คำสั่งที่ ๔๒/๒๕๖๐ (พระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๓๑ วรรคสอง บัญญัติให้อิหม่าม คอเต็บ และบิหลั่น ไม่ถือเป็นนักพรตหรือนักบวช ทำให้บุคลากรทางศาสนาอิสลามสามารถใช้สิทธิในทางการเมืองได้ทุกระดับ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๖ หรือไม่) (ประเด็นที่สอง)

๑.๒๐) คำสั่งที่ ๔๓/๒๕๖๐ (พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๗ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๕ ตรี มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๑ และมาตรา ๗๗ วรรคหนึ่ง หรือไม่)

๑.๒๑) คำสั่งที่ ๔๙/๒๕๖๐ (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ หรือไม่)

๑.๒๒) คำสั่งที่ ๕๐/๒๕๖๐ (พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓ และมาตรา ๒๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๓ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๘ และมาตรา ๕๙) (ประเด็นที่หนึ่ง)

๑.๒๓) คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๐ (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ หรือไม่) (ประเด็นที่หนึ่ง)

๑.๒๔) คำสั่งที่ ๕๒/๒๕๖๐ (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ (๒) และ (๓) หรือไม่)

๑.๒๕) คำสั่งที่ ๕๖/๒๕๖๐ (พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๒๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ วรรคสี่ หรือไม่)

๑.๒๖) คำสั่งที่ ๕๘/๒๕๖๐ (ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลบังคับใช้ต่อไป และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๔๕ หรือไม่) (ประเด็นที่สอง)

๑.๒๗) คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๑ (พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๔๐ หรือไม่)

๑.๒๘) คำสั่งที่ ๔/๒๕๖๑ (คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ข้อ ๑๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๔๔ หรือไม่)

๑.๒๙) คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๑ (คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ข้อ ๖ และข้อ ๑๒ ขัดหรือแย้งต่อ

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๔ และการควบคุมตัวผู้ร้อง โดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งดังกล่าว เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ หรือไม่) (ประเด็นที่หนึ่ง)

๑.๓๐) คำสั่งที่ ๖/๒๕๖๑ (คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ข้อ ๑๒ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๔๔ หรือไม่)

๑.๓๑) คำสั่งที่ ๗/๒๕๖๑ (คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ข้อ ๑๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๔๔ หรือไม่)

๑.๓๒) คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๑ (คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ข้อ ๑๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๔๔ หรือไม่)

๑.๓๓) คำสั่งที่ ๙/๒๕๖๑ (คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ข้อ ๖ และข้อ ๑๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๔ และการควบคุมตัวผู้ร้องโดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งดังกล่าวเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ หรือไม่) (ประเด็นที่หนึ่ง)

๑.๓๔) คำสั่งที่ ๑๐/๒๕๖๑ (คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ข้อ ๖ วรรคหนึ่ง และข้อ ๑๒ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๔ และการควบคุมตัวผู้ร้องโดยเจ้าพนักงานรักษาความสงบเรียบร้อยตามข้อ ๖ วรรคหนึ่ง ของคำสั่งดังกล่าว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ หรือไม่) (ประเด็นที่หนึ่ง)

๑.๓๕) คำสั่งที่ ๑๑/๒๕๖๑ (คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๓/๒๕๖๐ เรื่อง การดำเนินการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๕ ประกอบมาตรา ๗๗ วรรคสอง เป็นอันใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ หรือไม่)

๑.๓๖) คำสั่งที่ ๑๘/๒๕๖๑ (คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๓/๒๕๖๐ เรื่อง การดำเนินการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ ประกอบมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๕ ประกอบมาตรา ๓ มาตรา ๔ และมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่)

๑.๓๗) คำสั่งที่ ๑๙/๒๕๖๑ (คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๓/๒๕๖๐ เรื่อง การดำเนินการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ ประกอบมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๕ ประกอบมาตรา ๓ มาตรา ๔ และมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่)

๑.๓๘) คำสั่งที่ ๒๐/๒๕๖๑ ประเด็นที่หนึ่ง (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๙ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ หรือไม่)

๑.๓๙) คำสั่งที่ ๒๔/๒๕๖๑ (ประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๐ และมาตรา ๔๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่)

๑.๔๐) คำสั่งที่ ๒๖/๒๕๖๑ (คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ข้อ ๑๒ วรรคหนึ่ง และการกระทำของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการแจ้งข้อกล่าวหาและดำเนินคดีต่อผู้ร้องโดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งดังกล่าว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ และมาตรา ๔๔ หรือไม่)

๑.๔๑) คำสั่งที่ ๓๖/๒๕๖๑ ประเด็นที่สอง (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๕ หรือไม่)

๑.๔๒) คำสั่งที่ ๔๗/๒๕๖๑ ประเด็นที่สอง (พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๘)

๑.๔๓) คำสั่งที่ ๑๖/๒๕๖๔ ประเด็นที่สอง (พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการในพระองค์พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔ วรรคห้า และพระราชกฤษฎีกาจัดระเบียบราชการและการบริหารงานบุคคลของราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕วรรคสอง มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๑๓ และใช้บังคับมิได้ตามมาตรา ๕)

๑.๔๔) คำสั่งที่ ๒๙/๒๕๖๔ (ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ มาตรา ๓๐๕ (๓) (๔) และ (๕) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๖๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๕๐ (๒) และ (๖) มาตรา ๕๕ มาตรา ๖๗ และมาตรา ๗๗ วรรคสอง)

๑.๔๕) คำสั่งที่ ๓๐/๒๕๖๔ ประเด็นที่สอง (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๗ ถึงมาตรา ๒๕๒ ว่าด้วยฎีกา มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ)

๑.๔๖) คำสั่งที่ ๓๖/๒๕๖๔ ประเด็นที่สอง (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗๙๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗)

๑.๔๗) คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๕ ประเด็นที่สอง (ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ และมาตรา ๓๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๖๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๑ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๗ มาตรา ๖๗ มาตรา ๗๑ และมาตรา ๗๗ และไม่ชอบด้วยคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔/๒๕๖๓) โดยเป็นกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า “แม้ผู้ร้องทั้งสามยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง แต่เป็นการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) มิใช่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ประกอบมาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องทั้งสามไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓”

๑.๔๘) คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๕ ประเด็นที่หนึ่ง (พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๕ มาตรา ๙ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๖ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่งและวรรคสอง และมาตรา ๑๙๗)

๑.๔๙) คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๕ ประเด็นที่หนึ่ง (พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง (๒) และมาตรา ๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗)

๑.๕๐) คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๖๕ (พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕)

๑.๕๑) คำสั่งที่ ๓๖/๒๕๖๕ ประเด็นที่หนึ่ง (พระราชบัญญัติบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖)

๑.๕๒) คำสั่งที่ ๔๐/๒๕๖๕ (พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑ ประกอบมาตรา ๓๑๗/๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นบทบัญญัติที่ให้นำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาดำเนินการกับการกระทำผิดของผู้ร้องทั้งสี่ เนื่องจากเป็นกฎหมายที่ออกมาภายหลังการกระทำความผิดของผู้ร้องทั้งสี่และเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับย้อนหลังได้ ทำให้ไม่ต้องรับโทษทางอาญา การกระทำของผู้ถูกร้องที่ไม่ใช้มาตรการลงโทษทางแพ่งกับผู้ร้องทั้งสี่และไม่เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการพิจารณามาตรการลงโทษทางแพ่งเพื่อพิจารณาเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องทั้งสี่ที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ เป็นการเลือกปฏิบัติ ขัดต่อหลักนิติธรรม และเป็นปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๙)

๑.๕๓) คำสั่งที่ ๔๘/๒๕๖๕ (พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๒๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖)

๑.๕๔) คำสั่งที่ ๔๙/๒๕๖๕ (พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘๒ (๒) มาตรา ๘๕ (๑) (๔) และ (๗) และมาตรา ๙๗ วรรคสอง กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ ข้อ ๖๘ (๒) มีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๖ วรรคสอง มาตรา ๗๗ วรรคสอง และมาตรา ๒๕๘ ค. ด้านกฎหมาย (๑) หรือมาตราอื่นที่เกี่ยวข้อง)

๑.๕๕) คำสั่งที่ ๖๘/๒๕๖๕ (พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐ และพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๗ และมาตรา ๙ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗)

๑.๕๖) คำสั่งที่ ๖/๒๕๖๖ (ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๑๔๕ วรรคสาม (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง)

๑.๕๗) คำสั่งที่ ๗/๒๕๖๖ (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๗ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ และมาตรา ๙๓ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคสอง)

๑.๕๘) คำสั่งที่ ๑๐/๒๕๖๖ (พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖)

๑.๕๙) คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๖๖ ประเด็นที่หนึ่ง (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๒ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖)

๑.๖๐) คำสั่งที่ ๑๕/๒๕๖๖ (พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓ (๑) และ (๒) และมาตรา ๔ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อหลักนิติธรรมหรือจำกัดสิทธิของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖)

๑.๖๑) คำสั่งที่ ๑๗/๒๕๖๖ (พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๖๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๑ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๗ มาตรา ๖๗ มาตรา ๗๑ และมาตรา ๗๗)

๑.๖๒) คำสั่งที่ ๒๐/๒๕๖๖ (พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๑๖ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๗)

๑.๖๓) คำสั่งที่ ๒๒/๒๕๖๖ (พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐๐ วรรคสาม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๘๘ วรรคสอง และมาตรา ๒๓๔ วรรคหนึ่ง (๒))

๑.๖๔) คำสั่งที่ ๔๔/๒๕๖๖ (พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ และมาตรา ๖๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง)

๑.๖๕) คำสั่งที่ ๔๕/๒๕๖๖ (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๓ บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗)

๑.๖๖) คำสั่งที่ ๔๗/๒๕๖๖ (พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕)

๑.๖๗) คำสั่งที่ ๔๙/๒๕๖๖ (พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๒๒ (๑) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๑๙๓ และมาตรา ๑๙๖)

๑.๖๘) คำสั่งที่ ๕๐/๒๕๖๖ (พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕ วรรคสาม มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม)

๑.๖๙) คำสั่งที่ ๕๕/๒๕๖๖ (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๘ วรรคหนึ่ง มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑)

๑.๗๐) คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๗ (พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๖) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตราอื่น ๆ)

๑.๗๑) คำสั่งที่ ๗/๒๕๖๗ (พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐ และพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๗ และมาตรา ๙ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗)

<u>หมายเหตุ</u> ในคำสั่งที่ ๓๔/๒๕๖๐ ได้วางแนวไว้ว่า “กรณีการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ซึ่งตามรัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้สิทธิในการยื่นคำร้องเกี่ยวกับการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายไว้เป็นการเฉพาะแล้วโดยการใช้สิทธิทางศาลตามมาตรา ๒๑๒ และการใช้สิทธิทางผู้ตรวจการแผ่นดินตามมาตรา ๒๓๑ (๑) ซึ่งในคดีนี้ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องปรากฏว่าผู้ร้องได้ใช้สิทธิทางศาลแต่ไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๒๑๒ แม้ศาลยุติธรรมไม่ส่งคำโต้แย้ง แต่ผู้ร้องยังมีช่องทางตามมาตรา ๒๓๑ (๑) ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวโดยอาศัยช่องทางตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้ ” ดังนั้น <u>ย่อมหมายความว่าก่อนที่ประชาชนจะฟ้องตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ หากเป็นกรณีการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ต้องใช้สิทธิทางศาลอื่นตามมาตรา ๒๑๒ และการใช้สิทธิทางผู้ตรวจการแผ่นดินตามมาตรา ๒๓๑ (๑) กล่าวคือ ให้ครบทั้งสองช่องทางก่อน</u> (ซึ่งน่าจะเฉพาะในกรณีที่ได้สิทธิตามมาตรา ๒๑๒ มาก่อนจนเสร็จสิ้นแล้ว จึงต้องมาใช้สิทธิตามมาตรา ๒๓๑ (๑) ต่อไป ก่อนที่ประชาชนจะมายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๑๓) ทั้งนี้ ย่อมสอดคล้องกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว

นอกจากนั้น ศาลรัฐธรรมนูญยังได้วางแนวไว้ว่า หากเป็นการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าต้องเป็นเฉพาะ<u>การละเมิดนั้นเป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญเท่านั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งกฎหมายในระดับเดียวกัน</u> ทั้งนี้ ตามแนวทางของคำสั่งที่ ๖๔/๒๕๖๓ ว่า “ส่วนที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔ (๑) ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐ พระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ และพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ นั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเฉพาะการละเมิดนั้นเป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญเท่านั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อกฎหมายในระดับเดียวกัน กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓”

๒) การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎ

ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติให้สิทธิในการยื่นคำร้องไว้เป็นการเฉพาะแล้ว **โดยการใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายใต้เงื่อนไขการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง หรือโดยการใช้สิทธิทางผู้ตรวจการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๒)** จึงเป็นกรณีที่ไม่อาจใช้สิทธิยื่นคำร้องได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) จำนวน ๒๙ คำสั่ง ได้แก่

๒.๑) คำสั่งที่ ๔๖/๒๕๖๐ (ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังและการแยกคุมขัง การเลื่อนหรือลดชั้นนักโทษเด็ดขาด การลดวันต้องโทษจำคุกและการพักการลงโทษ พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๒๖ (๑) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่)

๒.๒) คำสั่งที่ ๑๗/๒๕๖๑ ประเด็นที่สอง (ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการแจ้งเจ้าของที่ดินข้างเคียงกรณีรังวัดแบ่งแยกที่ดินที่มีการรังวัดใหม่แล้ว พ.ศ. ๒๕๒๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่)

๒.๓) คำสั่งที่ ๓๓/๒๕๖๑ ประเด็นที่หนึ่ง (ข้อบังคับมหาวิทยาลัยบูรพาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาอธิการบดี พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๘ (๑) และข้อบังคับมหาวิทยาลัยบูรพาว่าด้วยการกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติ วิธีการสรรหา อำนาจและหน้าที่ และการพ้นจากตำแหน่งของหัวหน้าส่วนงาน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗ (๑) (ค) ทำให้ผู้ร้องหรือข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยบูรพาไม่มีสิทธิในอันที่จะมีส่วนร่วมในเรื่องการบริหารและการกำหนดทิศทางขององค์กรที่ตนเองปฏิบัติหน้าที่อยู่ แต่ในขณะเดียวกัน มหาวิทยาลัยบูรพาก็ยังมีการแต่งตั้งข้าราชการบางรายให้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี และผู้อำนวยการกองกฎหมาย อันเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องหรือข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยบูรพาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ ประกอบมาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗)

๒.๔) คำสั่งที่ ๔๗/๒๕๖๑ ประเด็นที่หนึ่ง (ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๘ เกี่ยวกับการให้อำนาจนายกรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงหรือประกาศ โดยกำหนดค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เป็นการสร้างภาระให้แก่บริษัทรักษาความปลอดภัย และเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมนั้น <u>เป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่ากฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๘ นี้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นเรื่องที่ผู้ร้องมีสิทธิดำเนินการตามที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่นกำหนดไว้แล้ว จึงไม่อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒)</u>)

๒.๕) คำสั่งที่ ๑๒/๒๕๖๒ <u>การที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่ากฎกระทรวงมหาดไทยและระเบียบกรมราชทัณฑ์ซึ่งนำไปใช้ในการกำหนดโทษผู้ต้องขังที่กระทำผิดวินัย</u>

ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ รวมทั้งการออกคำสั่งของเรือนจำกลางบางขวางไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยกรณีดังกล่าวเป็นการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของกฎ และตรวจสอบการใช้อำนาจของหน่วยงานทางปกครอง ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๗ ได้บัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง จึงเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้ร้องมีสิทธิขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยไว้ไว้เป็นการเฉพาะแล้ว อันเป็นการต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๒.๖) คำสั่งที่ ๕๓/๒๕๖๒ การที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง อัตราสูงสุดของดอกเบี้ยที่สถาบันการเงินอาจคิดได้จากผู้กู้ยืม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓ และประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การกำหนดสถาบันการเงินและอัตราดอกเบี้ยที่สถาบันการเงินอาจคิดได้จากผู้กู้ยืม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ มาตรา ๔ ก็เป็นการกระทำที่มีลักษณะเป็นการใช้อำนาจทางปกครองซึ่งกฎหมายบัญญัติให้บุคคลสามารถใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมทางปกครองได้ จึงเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญกำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วซึ่งต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) กรณีจึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๒.๗) คำสั่งที่ ๖๖/๒๕๖๒ ข้อเท็จจริงตามคำร้องที่ผู้ร้องอ้างว่าตนเองถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่เป็นผลมาจากพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖ (๒) (ง) นั้น พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมิได้มีสถานะเป็น “บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ แต่มีสภาพเป็น “กฎ” ซึ่งอยู่ในอำนาจการพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๗ วรรคหนึ่ง กรณีจึงไม่ต้องด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ส่วนการใช้อำนาจของคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และอธิบดีกรมราชทัณฑ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๖๑ ทวิ นั้น ก็เป็นการกระทำที่เป็นกระบวนการในการออกกฎของฝ่ายปกครอง จึงเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญกำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วซึ่งต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) กรณีจึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ (๒) ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๒.๘) คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๓ ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๒๘) ออกตามความใน

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งมิได้มีสถานะเป็น “บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ตามความหมายของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ แต่มีสภาพเป็น “กฎ” ซึ่งอยู่ในอำนาจการพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๗ วรรคหนึ่ง จึงเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญกำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วซึ่งต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๒.๙) คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๓ ส่วนกรณีผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๗๑๓ วรรคหนึ่ง เฉพาะในส่วนพนักงานอัยการจะร้องขอต่อศาลขอให้ตั้งผู้จัดการมรดกก็ได้ ประกอบพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๔ (๑๐) ที่บัญญัติให้พนักงานอัยการมีอำนาจและหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด และระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔๑ ที่กำหนดให้การคุ้มครองสิทธิทางศาล ให้พนักงานอัยการเป็นผู้ดำเนินการ หากมีค่าฤชาธรรมเนียมที่ต้องชำระต่อศาล ให้ผู้ขอคุ้มครองสิทธิเป็นผู้ชำระค่าฤชาธรรมเนียมตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดไว้ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๖๘ วรรคสาม นั้น เห็นว่า เมื่อผู้ร้องไม่ใช่บุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญอันเป็นผลมาจากบทกฎหมายที่ผู้ร้องอ้างว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งระเบียบที่ออกตามกฎหมายดังกล่าวมิได้มีสถานะเป็น “บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ตามความหมายของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ แต่มีสภาพเป็น “กฎ” ซึ่งอยู่ในอำนาจการพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองโดยเฉพาะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๗ วรรคหนึ่ง กรณีจึงต้องห้ามมิให้รับคำร้องไว้พิจารณา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๔๗ (๒)

หมายเหตุ

อนึ่ง ในการวินิจฉัยในกรณีนี้ยังมีคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญที่ให้เหตุผลว่า วัตถุแห่งคดีมีลักษณะเป็น “กฎ” มิได้มีสถานะเป็น “บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ตามความหมายของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้ ได้แก่ คำสั่งที่ ๔๙-๕๐/๒๕๖๓

โดยคำสั่งที่ ๔๙-๕๐/๒๕๖๓ วินิจฉัยว่า ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง หลักเกณฑ์การแต่งตั้งและโยกย้ายข้าราชการตำรวจตามหลักอาวุโส ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๒๐/๒๕๖๑ เรื่อง มาตรการสนับสนุนการบริหารราชการแผ่นดินให้มีความต่อเนื่อง ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีสถานะเป็น “กฎ” มิได้มีสถานะเป็น “บทบัญญัติแห่งกฎหมาย”ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ได้

ในคำสั่งที่ ๔๙-๕๐/๒๕๖๓ จึงมีข้อสังเกตว่า แม้ว่าจะมิได้วินิจฉัยว่าเป็นกรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) แต่กรณีนี้น่าจะเป็นกรณีที่อาจถือได้ว่า ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง หลักเกณฑ์การแต่งตั้งและโยกย้ายข้าราชการตำรวจตามหลักอาวุโส ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๒๐/๒๕๖๑ เรื่อง มาตรการสนับสนุนการบริหารราชการแผ่นดินให้มีความต่อเนื่อง ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีสถานะเป็น “กฎ” ซึ่งอยู่ในอำนาจการพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองโดยเฉพาะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๗ วรรคหนึ่ง กรณีจึงต้องห้ามมิให้รับคำร้องไว้พิจารณา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๔๗ (๒)

๒.๑๐) คำสั่งที่ ๗/๒๕๖๔ ประเด็นที่สอง

ส่วนการที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการที่ผู้ถูกร้องออกข้อบังคับธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทยว่าด้วยวินัยพนักงาน พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อบังคับธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทยว่าด้วยการบริหารงานบุคคล เงินตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่นของธนาคาร พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อบังคับธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทยว่าด้วยการบริหารงานบุคคล เงินตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่นของธนาคาร พ.ศ. ๒๕๖๒ และระเบียบธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทยว่าด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลการทำงานของพนักงาน พ.ศ. ๒๕๖๒ ฝ่าฝืนกฎหมาย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้น เห็นว่า การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม **แต่ข้อบังคับและระเบียบที่ออกตามกฎหมายดังกล่าวมีสภาพเป็น “กฎ” มิได้มีสถานะเป็น “บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ตามความหมายของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง** จึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๒.๑๑) คำสั่งที่ ๒๐/๒๕๖๔

พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษแก่ผู้ต้องหาเป็นการทั่วไปดังกล่าวตราขึ้นโดยการถวายคำแนะนำของคณะรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๕ กรณีตามคำร้องนี้เป็นการโต้แย้งเนื้อหาของพระราชกฤษฎีกาขัดต่อหลักความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งเนื้อหาของพระราชกฤษฎีกานั้นจะพระราชอภัยโทษให้แก่ผู้ต้องโทษประเภทใดอย่างไรเป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ตามที่บทบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๙ และพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมิได้มีสถานะเป็น “บทบัญญัติ

แห่งกฎหมาย" ตามความหมายของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ไม่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

หมายเหตุ แม้ใน **คำสั่งที่ ๗/๒๕๖๔ ประเด็นที่สอง และคำสั่งที่ ๒๐/๒๕๖๔ กล่าวไว้แต่เพียงว่า** มิได้มีสถานะเป็น "บทบัญญัติแห่งกฎหมาย" ตามความหมายของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ เท่านั้น แต่ก็พออนุมานได้ตามแนวคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ผ่านมาว่า กรณีดังกกล่าวมีสภาพเป็น "กฎ" ซึ่งอยู่ในอำนาจการพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองโดยเฉพาะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๗ วรรคหนึ่ง กรณีจึงต้องห้ามมิให้รับคำร้องไว้พิจารณา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๔๗ (๒)

๒.๑๒) คำสั่งที่ ๓๑/๒๕๖๔

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องทั้งสองกล่าวอ้างว่าการที่ผู้ถูกร้องและพนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ร้องที่ ๒ พิมพ์ลายนิ้วมือ โดยอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๒ และระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ ๓๒ การพิมพ์ลายนิ้วมือ พ.ศ. ๒๕๕๔ เพื่อประโยชน์ในการรวบรวมพยานหลักฐาน เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของประชาชนที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้อันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยการละเมิดเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัติหรือการกระทำดังกล่าวเป็นอันใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ ประกอบมาตรา ๓ มาตรา ๔ และมาตรา ๒๕ ถึงมาตรา ๒๙ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในเวลาตามที่กฎหมายกำหนด อันทำให้ผู้ร้องทั้งสองมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นการกล่าวอ้างว่าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องทั้งสองซึ่งเป็นกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติให้บุคคลสามารถใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมอื่นได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องทั้งสองไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ส่วนกรณีที่ผู้ร้องทั้งสองกล่าวอ้างระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ ๓๒ การพิมพ์ลายนิ้วมือ พ.ศ. ๒๕๕๔ ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของประชาชนและขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ถึงมาตรา ๒๙ มาตรา ๒๑๓ มาตรา ๕ มาตรา ๔ และมาตรา ๓ ขอให้ยกเลิกหรือเพิกถอนระเบียบดังกล่าวนั้น เห็นว่า การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในเวลาตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งทำให้ผู้ร้องทั้งสองมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ระเบียบดังกล่าวมิได้มีสถานะเป็น “บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติตามความหมายของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องทั้งสองไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๒.๑๓) คำสั่งที่ ๔๕/๒๕๖๔

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ร้องและประชาชนที่พักอาศัยริมคลองตาอูฐในพื้นที่เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร เป็นพื้นที่ตาบอดไม่มีทางออกสู่ทางสาธารณะ จึงร้องขอให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ ดำเนินการสร้างถนนสำหรับประชาชนสัญจรเข้าออกพื้นที่ดังกล่าว ผู้ถูกร้องที่ ๓ ดำเนินการออกแบบก่อสร้างถนน แต่ความกว้างของถนนดังกล่าวไม่เพียงพอสำหรับประชาชนที่จะใช้รถยนต์สัญจรเข้าออก ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วให้ข้อเสนอแนะว่าปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่ใช้รถยนต์เป็นพาหนะในการสัญจร ขอให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ และผู้ถูกร้องที่ ๓ ดำเนินการโดยคำนึงถึงการใช้รถยนต์ในการเข้าออกของประชาชน แต่ผู้ถูกร้องที่ ๓ ไม่ดำเนินการโดยอ้างว่าต้องดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเปลี่ยนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันจากการใช้เพื่อสาธารณประโยชน์อย่างหนึ่งเป็นอีกอย่างหนึ่ง พ.ศ. ๒๕๔๓ ให้แล้วเสร็จก่อน ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๒ และผู้ถูกร้องที่ ๓ อันเป็นผลมาจากระเบียบดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๖ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในเวลาตามที่กฎหมายกำหนด ทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ระเบียบดังกล่าวมิได้มีสถานะเป็น “บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติตามความหมายของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง หากผู้ร้องเห็นว่าการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๒ และผู้ถูกร้องที่ ๓ มีผลกระทบหรือละเมิดต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลก็ชอบที่จะใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมต่อศาลอื่นได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาไว้เป็นการเฉพาะแล้วตาม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๒.๑๔) คำสั่งที่ ๕๐/๒๕๖๔ ประเด็นที่สี่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ส่วนกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตให้ใช้สิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียมในลักษณะจัดชุด (Package) เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๖๐ นั้น เห็นว่า การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ประกาศดังกล่าวมิได้มีสถานะเป็น “บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติตามความหมายของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๒.๑๕) คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๕ ประเด็นที่สอง

ส่วนกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผลของบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เป็นเหตุแห่งการละเมิดนั้นเห็นว่าการละเมิดที่ผู้ร้องกล่าวอ้างมิได้เป็นผลมาจากพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยตรง แต่เป็นเหตุจากการบังคับใช้ข้อกำหนดออกตามความในมาตรา ๙ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ (ฉบับที่ ๑๕) ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ ข้อ ๓ ซึ่งไม่ใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ออกโดยองค์กรซึ่งใช้อำนาจนิติบัญญัติ กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๗ ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๒.๑๖) คำสั่งที่ ๓๒/๒๕๖๕

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ร้องได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากประกาศกระทรวงทั้งสามฉบับ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าการออกประกาศกระทรวงทั้งสามฉบับดังกล่าวเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ ประกอบมาตรา ๗๓ และมาตรา ๗๗ ใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการ

แผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม เมื่อประกาศกระทรวงทั้งสามฉบับดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งมีลักษณะเป็นกฎตามนัยแห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๕ กรณีผู้ร้องเห็นว่าการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ถึงที่ ๔ และผู้ถูกร้องที่ ๖ และที่ ๗ ในการออกกฎไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ต้องใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อให้พิจารณาพิพากษา กรณีเป็นเรื่องที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ส่วนที่ผู้ร้องไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยยุติเรื่องร้องเรียนของผู้ถูกร้องที่ ๕ นั้น เป็นกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ประกอบมาตรา ๔๘ วรรคสอง กำหนดให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ร้องใช้สิทธิดังกล่าวในการยื่นคำร้องนี้ เมื่อศาลสั่งไม่รับคำร้องนี้ไว้พิจารณาแล้ว ประเด็นนี้ย่อมเป็นอันตกไป ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๒.๑๗) คำสั่งที่ ๓๓/๒๕๖๕

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการกันบุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหาไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๕๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่เป็นการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) มิใช่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบกับประกาศดังกล่าวมิได้มีสถานะเป็น “บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติตามความหมายของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ประกอบมาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๒.๑๘) คำสั่งที่ ๓๔/๒๕๖๕

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการกันบุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหาไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๕๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่เป็นการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) มิใช่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบกับประกาศดังกล่าวมิได้มีสถานะเป็น “บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติตามความหมายของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ประกอบมาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๒.๑๙) คำสั่งที่ ๓๗/๒๕๖๕

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้อง เป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการกันบุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหาไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๕๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๘ ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ ประกอบกับประกาศดังกล่าวมิได้มีสถานะเป็น “บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติตามความหมายของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ประกอบมาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๒.๒๐) คำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๕

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการกันบุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหาไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๕๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่เป็นการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) มิใช่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบกับประกาศดังกล่าวมิได้มีสถานะเป็น “บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติตามความหมายของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ประกอบมาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๒.๒๑) คำสั่งที่ ๓๙/๒๕๖๕

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการกันบุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหาไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๕๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องยังไม่ปรากฏชัดเจนว่าผู้ร้องเสียหายอย่างไร และเป็นการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) มิใช่การยื่นคำร้อง

ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบกับประกาศดังกล่าวมิได้มีสถานะเป็น “บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติตามความหมายของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ประกอบมาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๒.๒๒) คำสั่งที่ ๔๑/๒๕๖๕

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการกันบุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหาไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๕๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง แต่เป็นการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) มิใช่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบกับประกาศดังกล่าวมิได้มีสถานะเป็น “บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติตามความหมายของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ประกอบมาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๒.๒๓) คำสั่งที่ ๔๓/๒๕๖๕

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการกันบุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหาไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๕๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏชัดเจนว่าผู้ร้องเสียหายอย่างไร และเป็นการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) มิใช่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบกับประกาศดังกล่าวมิได้มีสถานะเป็น “บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติตามความหมายของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ประกอบมาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๒.๒๔) คำสั่งที่ ๔๘/๒๕๖๕ ประเด็นที่สอง

ส่วนกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครองทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๒๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๖ เห็นว่า แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ระเบียบดังกล่าวมิได้มีสถานะเป็น "บทบัญญัติแห่งกฎหมาย" ที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติตามความหมายของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๒.๒๕) คำสั่งที่ ๔๙/๒๕๖๕

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญรับรองคุ้มครองไว้จากการที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ มีคำสั่งลงโทษไล่ผู้ร้องออกจากราชการเนื่องจากกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ และระเบียบ ก.พ. ว่าด้วยวันออกจากราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๖ วรรคสอง มาตรา ๗๗ วรรคสอง และมาตรา ๒๕๘ ค. ด้านกฎหมาย (๑) การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย ซึ่งตามรัฐธรรมนูญบัญญัติให้สิทธิในเรื่องนี้ไว้เป็นการเฉพาะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และมาตรา ๒๓๑ (๑) แล้ว ประกอบกับกฎ ก.พ. และระเบียบ ก.พ. ดังกล่าวมิได้มีสถานะเป็น "บทบัญญัติแห่งกฎหมาย" ที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติตามความหมายของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘

๒.๒๖) คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๖๖ ประเด็นที่สอง

ส่วนกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๑๑๑ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ เห็นว่า การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ระเบียบดังกล่าวมิได้มีสถานะเป็น "บทบัญญัติแห่งกฎหมาย" ที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติตามความหมายของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง นอกจากนี้ คดีของผู้ร้องศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองกลางไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา กรณีเป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตาม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๔๗ (๔) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ เช่นกัน

๒.๒๗) คำสั่งที่ ๓๖/๒๕๖๖

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบ เป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งเพิกถอนการกระทำของผู้ถูกร้องที่ออกระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยวิธีการหาเสียงและลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๒ การหาเสียงเลือกตั้งทางอิเล็กทรอนิกส์ ที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๓) และละเมิดสิทธิเลือกตั้งและสิทธิการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยของผู้ร้อง ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ที่มีหลักเกณฑ์ว่าผู้จะมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้นั้น จะต้องเป็นบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องอันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบเป็นการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าวซึ่งมีสภาพเป็น “กฎ” มิได้มีสถานะเป็น “บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติตามความหมายของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๒.๒๘) คำสั่งที่ ๓๖/๒๕๖๖

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ตนถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ เนื่องจากผู้ถูกร้องทั้งหกซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืน ในท้องที่แขวงบางด้วน แขวงบางหว้า แขวงบางจาก แขวงคูหาสวรรค์ แขวงปากคลองภาษีเจริญ เขตภาษีเจริญ แขวงบางขุนเทียน แขวงบางค้อ แขวงจอมทอง แขวงบางมด เขตจอมทอง แขวงท่าข้าม แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน แขวงบางมด แขวงทุ่งครุ เขตทุ่งครุ และแขวงบางปะกอก แขวงราษฎร์บูรณะ เขตราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๖ ใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๔ วรรคหนึ่ง (๑) ทำให้พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมีข้อความและตราขึ้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๑ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้เพิกถอนพระราชกฤษฎีกาซึ่งมิได้มีสถานะเป็น “บทบัญญัติ

แห่งกฎหมาย" ที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติตามความหมายของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ส่วนการใช้อำนาจของผู้ถูกร้องทั้งหกเป็นการใช้อำนาจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมาย หากผู้ร้องเห็นว่าการกระทำดังกล่าวละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง ผู้ร้องอาจใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมอื่นได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๒.๒๙) คำสั่งที่ ๕๙/๒๕๖๖

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญเพิกถอนหลักเกณฑ์ของคณะอนุกรรมการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ในการตราพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ กระทรวงยุติธรรม ในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดระยะเวลาปลอดภัยสำหรับผู้ซึ่งจะได้รับพระราชทานอภัยโทษที่ใช้กำหนดเป็นเงื่อนไขในการตราพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ ฯ พ.ศ. ๒๕๖๕ และปีถัดไป สำหรับนักโทษหรือผู้ต้องขังที่คดีถึงที่สุดไปก่อนที่พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ ฯ พ.ศ. ๒๕๖๕ มีผลใช้บังคับ เนื่องจากหลักเกณฑ์ดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๗๗ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ที่มีหลักเกณฑ์ว่าผู้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้นั้น จะต้องเป็นบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การตราพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ กระทรวงยุติธรรม ซึ่งมิได้มีสถานะเป็น "บทบัญญัติแห่งกฎหมาย" ที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติตามความหมายของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ส่วนการกระทำของผู้ถูกร้องที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าไม่ได้ศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบของเงื่อนไขการกำหนดระยะเวลาปลอดภัยและไม่ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ร้องกับนักโทษผู้ต้องขังรายอื่นที่อยู่ในฐานะเช่นเดียวกับผู้ร้องซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงอันเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้น เป็นกระบวนการออกกฎของฝ่ายปกครอง อันอยู่ภายใต้การตรวจสอบตามกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๓) การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของคำสั่งทางปกครอง

ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติให้สิทธิในการยื่นคำร้องไว้เป็นการเฉพาะแล้ว จึงเป็นกรณีที่ไม่อาจใช้สิทธิยื่นคำร้องได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) จำนวน ๕ คำสั่ง ได้แก่

๓.๑) คำสั่งที่ ๒๕/๒๕๖๑ (คำสั่งสภามหาวิทยาลัยมหิดล ที่ ๑๗/๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาอธิการบดี ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๕๐ และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๗๖ หรือไม่)

๓.๒) คำสั่งที่ ๓๙/๒๕๖๑ ประเด็นที่หนึ่ง (คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมายที่ สค ๗๗/๒๕๖๑)

๓.๓) คำสั่งที่ ๖๘/๒๕๖๒ (การที่เจ้าพนักงานปกครองปฏิบัติการ รักษาราชการในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตภาษีเจริญ ไม่รับจดทะเบียนสมรสให้กับผู้ร้องทั้งสอง ([redacted]) ก็เป็นการกระทำทางปกครอง ซึ่งกฎหมายบัญญัติให้บุคคลสามารถใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมการกระทำทางปกครอง จึงเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญกำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ซึ่งต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒))

๓.๔) คำสั่งที่ ๖๓/๒๕๖๓ (มูลคดีตามคำร้องนี้มาจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ รักษาการในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร) ที่ไม่รับจดทะเบียนสมรสให้ผู้ร้องทั้งสองเป็นการกระทำทางปกครอง ซึ่งกฎหมายบัญญัติให้บุคคลสามารถใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมทางปกครองได้ จึงเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องทั้งสองไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๓.๕) คำสั่งที่ ๗/๒๕๖๔ ประเด็นที่หนึ่ง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการที่ผู้ถูกร้องมีคำสั่งลงโทษลดเงินเดือนของผู้ร้องเป็นการกระทำขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและละเมิดสิทธิของผู้ร้อง ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่เมื่อธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทยเป็นรัฐวิสาหกิจจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๕ และผู้ร้องเป็นพนักงานของผู้ถูกร้อง การที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายเนื่องจากการกระทำของผู้ถูกร้อง ซึ่งเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายที่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลเป็นกรณีที่ผู้ร้องสามารถใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมต่อศาลอื่นได้ จึงเป็น

กรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญกำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔) การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของการกระทำอื่น ๆ

ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว จึงเป็นกรณีที่ไม่อาจใช้สิทธิยื่นคำร้องได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) จำนวน ๗๐ คำสั่ง ได้แก่

๔.๑) คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๑ ประเด็นที่หนึ่ง

(การกระทำของคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน คณะกรรมการปิโตรเลียม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๖๓ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘ และมาตรา ๑๖๔)

๔.๒) คำสั่งที่ ๓๓/๒๕๖๑ ประเด็นที่หนึ่ง

(การกระทำของมหาวิทยาลัยบูรพาที่อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๕๐ ออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยบูรพาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาอธิการบดี พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๘ (๑) และข้อบังคับมหาวิทยาลัยบูรพาว่าด้วยการกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติ วิธีการสรรหา อำนาจและหน้าที่ และการพ้นจากตำแหน่งของหัวหน้าส่วนงาน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗ (๑) (ค))

๔.๓) คำสั่งที่ ๒๑/๒๕๖๑ เรื่อง [redacted] กับพวก รวม ๑๑ คน (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

วินิจฉัยว่า การกระทำของเจ้าพนักงานตำรวจและพนักงานอัยการที่ดำเนินคดีกับผู้ร้องที่ได้ใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๘ มาตรา ๖๙ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๗ มาตรา ๘๑ มาตรา ๑๒๒ มาตรา ๒๑๒ มาตรา ๒๑๖ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ ทั้งนี้ ศาลวินิจฉัยว่า การกระทำเป็นกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ชอบที่จะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ในศาลยุติธรรมซึ่งเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาการดำเนินคดีอาญา กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

(ซึ่งน่าจะเข้ากรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ด้วย)

๔.๔) คำสั่งที่ ๓๙/๒๕๖๑ **ประเด็นที่สาม**

ส่วนกรณีที่ผู้ร้องได้ร้องเรียนการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการว่าปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบต่อคณะกรรมการอัยการ แต่ยังไม่ได้รับการแจ้งผลการพิจารณาและอัยการสูงสุดซึ่งเป็นประธานคณะกรรมการอัยการก็มิได้ให้การเป็นพยานนั้น เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงกรณีนี้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว จึงเป็นกรณีที่ไม่อาจใช้สิทธิยื่นคำร้องได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒)

๔.๕) คำสั่งที่ ๑๒/๒๕๖๒

วินิจฉัยว่า การที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่ากฎกระทรวงมหาดไทยและระเบียบกรมราชทัณฑ์ซึ่งนำไปใช้ในการกำหนดโทษผู้ต้องขังที่กระทำผิดวินัย ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ รวมทั้งการออกคำสั่งของเรือนจำกลางบางขวางไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยกรณีดังกล่าวเป็นการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของกฎและตรวจสอบการใช้อำนาจของหน่วยงานทางปกครอง ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๗ ได้บัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง จึงเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้ร้องมีสิทธิขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยไว้ไว้เป็นการเฉพาะแล้ว อันเป็นการต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๔.๖) คำสั่งที่ ๒๐/๒๕๖๒

วินิจฉัยว่า "...เป็นกรณีการโต้แย้งเกี่ยวกับการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือหน่วยงานของรัฐกระทำการไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นคดีพิพาทที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง ซึ่งรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว จึงเป็นกรณีต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ผู้ร้องที่ ๑ กับคณะจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้"

๔.๗) คำสั่งที่ ๕๘/๒๕๖๒

วินิจฉัยว่า "...ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องและคณะจำนวน ๒๗๘ คน มีความประสงค์ขอที่ดินทำกินต่อรัฐบาลและนายกรัฐมนตรีตามโครงการถือครองที่ดินเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและการดำรงชีพของราษฎร ยุคปฏิรูปประเทศ ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติจังหวัดกระบี่ โดยยื่นคำร้องขอจัดสรรที่ดินทำกินและออกใบอนุญาตให้ราษฎรผู้เข้าร่วมโครงการฯ ผ่านทางสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๓/๒ การที่กรมป่าไม้ไม่ได้จัดสรรที่ดินทำกินและส่งมอบที่ดินจำนวน ๒๐,๐๐๐ ไร่ ให้แก่ผู้ร้องและคณะตามที่ร้องขอ เนื่องจากแนวทางในการจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ชุมชนนั้นต้องเป็นไปตามนโยบายของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) กำหนด ซึ่งผู้ร้องเห็นว่า การกระทำของกรมป่าไม้ดังกล่าวเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องนั้น เห็นว่า แม้ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องนี้ต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินวินิจฉัยให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเห็นว่าผู้ร้องมิใช่ผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหายหรือถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครอง ทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องและคณะเป็นเพียงกลุ่มประชาชนที่ดำเนินการขอให้รัฐบาลจัดสรรที่ดินทำกิน ซึ่งการขอรับการจัดสรรที่ดินทำกินนั้นต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอนและเงื่อนไขภายใต้การดำเนินการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ และพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙ บัญญัติไว้ เมื่อผู้ร้องและคณะยังไม่ได้ปฏิบัติตามขั้นตอนตามที่กฎหมายกำหนดไว้ กรณีจึงยังถือไม่ได้ว่ากรมป่าไม้ไม่

ปฏิบัติตามหน้าที่ของรัฐแต่อย่างใด ประกอบกับการใช้สิทธิยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับการฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕ ที่กำหนดว่าผู้ร้องจะต้องยื่นคำร้องต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง และเสนอเรื่องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าหน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติตามหน้าที่ให้ถูกต้องครบถ้วน ให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีทราบถึงเรื่องดังกล่าว เมื่อคณะรัฐมนตรีสั่งการเป็นประการใดแล้วหากผู้ร้องเห็นว่าการสั่งการดังกล่าวยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญ อาจยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ซึ่งเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องไว้เป็นการเฉพาะแล้ว เมื่อผู้ร้องยังไม่ได้ดำเนินการให้ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนด ผู้ร้องจึงไม่อาจใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องและคณะจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้...”

๔.๘) คำสั่งที่ ๕๙/๒๕๖๒ ประเด็นที่สอง

วินิจฉัยว่า “..ส่วนกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี กรมธนารักษ์ และกรมการทหารช่าง บังคับใช้พระราชกฤษฎีกาฯ โดยถือแนวเขตที่ปรากฏในแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกาฯ ด้วยนั้น เห็นว่า เป็นการกระทำที่มีลักษณะเป็นการใช้อำนาจทางปกครองซึ่งกฎหมายบัญญัติให้บุคคลสามารถใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมทางปกครองได้ จึงเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญกำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ผู้ร้องไม่อาจใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องและคณะจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้...”

๔.๙) คำสั่งที่ ๖๐/๒๕๖๒ ประเด็นที่สอง

วินิจฉัยว่า “..สำหรับการกระทำของผู้พิพากษาศาลจังหวัดนนทบุรีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่ากระทำการลักษณะก้าวก่ายหรือแทรกแซงการทำหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาคดีขององค์คณะผู้พิพากษาอีกคดีหนึ่งในศาลเดียวกัน ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๘ วรรคสอง นั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๖ บัญญัติให้การบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับผู้พิพากษาศาลยุติธรรมต้องมีความเป็นอิสระและดำเนินการโดยคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม จึงเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญกำหนดกระบวนการร้องไว้เป็นการเฉพาะตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องและคณะจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้...”

๔.๑๐) คำสั่งที่ ๒๙/๒๕๖๓

วินิจฉัยว่า "...ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ พิจารณาและดำเนินการเกี่ยวกับข้อกล่าวหาของผู้ร้องโดยล่าช้าเกินสมควร เป็นการเพิกเฉย ละเลย และละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ทำให้ผู้ร้องได้รับความเสียหาย การกระทำดังกล่าวของผู้ถูกร้องทั้งสองเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๗ มาตรา ๔๑ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๙ ...แต่ข้อเท็จจริงตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นกรณีการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยตรงของผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ในการพิจารณาและดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องที่มีการกล่าวหาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นการกระทำที่มีลักษณะเป็นการใช้อำนาจทางปกครองโดยกฎหมายได้บัญญัติให้บุคคลสามารถใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมทางปกครองได้ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๗ ได้บัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง จึงเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญกำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิของให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้"

๔.๑๑) คำสั่งที่ ๓๐/๒๕๖๓

วินิจฉัยว่า "...การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองที่ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ...แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องดังกล่าวผู้ร้องชอบที่จะใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ทางแพ่ง หรือทางปกครองได้ จึงเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้"

หมายเหตุ จากแนวคำสั่งที่ ๓๐/๒๕๖๓ นี้ ย่อมเป็นแนวที่ศาลรัฐธรรมนูญได้วางหลักไว้อย่างชัดเจนว่า หากเป็นการใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมไม่ว่าจะเป็นทางอาญา ทางแพ่ง หรือทางปกครอง ย่อมเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา

๔.๑๒) คำสั่งที่ ๓๙/๒๕๖๓

วินิจฉัยว่า "พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การที่เจ้าพนักงานที่ดินซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากผู้ถูกร้องที่ ๒ ให้ปฏิบัติงานตามโครงการเดินสำรวจรังวัดและออกโฉนดที่ดินปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ บริเวณที่ดินระวาง ๕๐๓๙ IV ๓๔๐๘หมู่ที่ ๑๑ ตำบลนิคมเขาบ่อแก้ว อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ จัดทำขึ้น โดยผู้ถูกร้องที่ ๓ ประกาศกำหนดจังหวัดที่จะสำรวจออกโฉนดที่ดินแต่ไม่ทำการเดินสำรวจ

รังวัดทำแผนที่หรือสอบสวนการทำประโยชน์ในที่ดินและออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ร้อง การกระทำดังกล่าวเป็นการไม่ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๕๘ วรรคสาม และมาตรา ๕๘ ทวิ วรรคหนึ่งและวรรคสอง (๓) เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๑ (๒) และ (๓) แต่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและพ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตามแต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ปฏิบัติตามหน้าที่หรือละเว้นไม่ทำการเดินสำรวจรังวัดทำแผนที่หรือสอบสวนการทำประโยชน์ในที่ดินและออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ร้องตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๕๘ และมาตรา ๕๘ ทวิ ซึ่งเป็นการกระทำที่มีลักษณะเป็นการใช้อำนาจทางปกครอง โดยกฎหมายบัญญัติให้บุคคลสามารถใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมทางปกครองได้ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๗ บัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง จึงเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญกำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓...”

๔.๑๓) คำสั่งที่ ๔๒/๒๕๖๓

วินิจฉัยว่า “พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องเรียนทั้งสองยื่นคำร้องต่อผู้ร้องและผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญพร้อมด้วยความเห็นโดยกล่าวอ้างว่ากระทรวงพลังงานกำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงพลังงาน (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓) และแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ (PDP๒๐๑๘) โดยลดกำลังการผลิตของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ทำให้สัดส่วนกำลังการผลิตไฟฟ้าของรัฐซึ่งเป็นโครงสร้างหรือโครงข่ายขั้นพื้นฐานของกิจการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของรัฐอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนหรือเพื่อความมั่นคงของรัฐลดลงต่ำกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ด เป็นการที่หน่วยงานของรัฐมิได้ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม อันเป็นการละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องเรียนทั้งสองรวมถึงประชาชนคนไทยซึ่งเป็นผู้บริโภคตามที่รัฐธรรมนูญให้การรับรองและคุ้มครองไว้ ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๖ และมาตรา ๕๖ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๑๓ กฎและข้อบังคับเป็นอันใช้บังคับมิได้ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ประกอบมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องเรียนทั้งสองจะยื่นคำร้องต่อผู้ร้องและผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่ากระทรวงพลังงานซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐกระทำการดังกล่าวอันเป็นการปฏิบัติตามหน้าที่ของรัฐ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ บัญญัติให้เป็นสิทธิของประชาชนและชุมชนที่จะติดตามและเร่งรัดให้รัฐดำเนินการ รวมตลอดทั้งฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดให้

ประชาชนหรือชุมชนได้รับประโยชน์นั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕ บัญญัติให้ผู้ร้องเรียนทั้งสองในฐานะประชาชนสามารถใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ โดยกระบวนการยื่นคำร้องต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในบทบัญญัติดังกล่าว กรณีตามคำร้องจึงเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว แต่ผู้ร้องเรียนยังไม่ได้ดำเนินการตามกระบวนการดังกล่าว ต้องด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้..."

๔.๑๔) คำสั่งที่ ๔๖/๒๕๖๓

วินิจฉัยว่า "...ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องออกโฉนดที่ดินเลขที่ ๖๐๘๐ เลขที่ ๖๒๓๖ และเลขที่ ๖๒๓๗ ให้นายบัณฑิต แสงเสรีธรรม ซึ่งเป็นผู้ขอออกโฉนดที่ดิน โดยอาศัยพยานหลักฐานเพียงใบไต่สวนและบันทึกถ้อยคำของผู้ขอออกโฉนดที่ดิน แต่ไม่ได้เรียกสัญญาซื้อขายหรือสัญญาให้จากเจ้าของกรรมสิทธิ์ผู้ขายหรือผู้ให้มาตรวจสอบ ทำให้ไม่มีบันทึกถ้อยคำของผู้ขายหรือผู้ให้เพื่อประกอบการพิจารณาก่อนมีคำสั่งออกโฉนดที่ดิน ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการออกโฉนดที่ดินของกรมที่ดิน และเป็นการใช้ดุลพินิจกระทำการหรือละเว้นกระทำการโดยมิชอบด้วยกฎหมายเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ การกระทำดังกล่าวจึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ วรรคสองและวรรคสาม มาตรา ๒๖ และมาตรา ๗๗ วรรคสาม แต่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินวินิจฉัยให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นการกล่าวอ้างว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบในการออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ขอออกโฉนดที่ดิน ผู้ร้องชอบที่จะใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมในทางอาญา ทางแพ่ง หรือทางปกครองได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้..."

๔.๑๕) คำสั่งที่ ๕๓/๒๕๖๓

วินิจฉัยว่า "...ส่วนที่ผู้ร้องกล่าวอ้างข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร

เนื่องจากไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น นั้น เห็นว่า การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินวินิจฉัยให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องในส่วนนี้ผู้ร้องชอบที่ใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมในทางอาญา ทางแพ่ง หรือทางปกครองได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้...”

๔.๑๖) คำสั่งที่ ๕๔/๒๕๖๓

วินิจฉัยว่า “...ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนเป็นอดีตพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมของผู้ถูกร้อง กรณีให้ประโยชน์หรือค่าชดเชยตอบแทนแก่พนักงานและลูกจ้างบางคน และไม่จัดให้มีระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการให้ประโยชน์ตอบแทนแก่พนักงานเกษียณอายุ เมื่อมีการเลิกจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน ทำให้ไม่ได้สิทธิประโยชน์หรือค่าชดเชยที่พึงได้ตามกฎหมาย การกระทำของผู้ถูกร้องดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในเวลาตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีข้อพิพาททางปกครองและข้อพิพาทแรงงาน ผู้ร้องชอบที่จะใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมในทางปกครองหรือทางแพ่งได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญกำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้...”

๔.๑๗) คำสั่งที่ ๕๖/๒๕๖๓

วินิจฉัยว่า “...พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสอง กรณีที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่ลดจำนวนข้าวสารในสัญญา ผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่คืนหลักประกันให้แก่ผู้ร้อง และผู้ถูกร้องทั้งสองไม่ดำเนินการใด ๆ กับโรงสีที่ไม่ส่งมอบข้าวสารหรือเพิกเฉยไม่จัดหาโรงสีใหม่เพื่อส่งข้าวสารให้แก่ผู้ร้องได้ครบถ้วนตามสัญญาเป็นการกระทำที่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๕ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งเป็นการ

ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้อง ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องมีมูลเหตุมาจากสัญญาซื้อขายข้าวสารเพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักร เลขที่ ๗/๒๕๕๗ ที่ผู้ร้องเข้าเป็นคู่สัญญากับผู้ถูกร้องที่ ๒ ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๑๗ เมื่อมีข้อโต้แย้งจากสัญญาดังกล่าวผู้ร้องชอบที่จะใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมในทางแพ่งหรือทางปกครองได้ จึงเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้...”

๔.๑๘) คำสั่งที่ ๖๖/๒๕๖๓ ประเด็นที่สอง

วินิจฉัยว่า สำหรับกรณีที่ผู้ร้องทั้งสองกล่าวอ้างว่าการสอบสวนของพนักงานสอบสวนและการสั่งฟ้องคดีของพนักงานอัยการเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ส่งผลให้การพิจารณาพิพากษาคดีไม่เป็นไปตามกฎหมาย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๔ นั้น เห็นว่า เป็นกรณีที่ผู้ร้องทั้งสองสามารถใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ทางแพ่ง หรือทางปกครองได้ จึงเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญพ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องทั้งสองไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๑๙) คำสั่งที่ ๖๙/๒๕๖๓ ประเด็นที่สอง

วินิจฉัยว่า ส่วนที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓ (๑) เป็นการละเมิดสิทธิของผู้ร้อง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๐ (๒) และมาตรา ๒๓๑ (๑) นั้น เห็นว่า ผู้ร้องสามารถใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ทางแพ่ง หรือทางปกครองได้ จึงเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๔.๒๐) คำสั่งที่ ๗๐/๒๕๖๓ ประเด็นที่สอง

วินิจฉัยว่า ส่วนกรณีที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๗๓๑๖ ที่ผู้ร้องขอให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ แบ่งเงินจากการขายที่ดินดังกล่าวให้ผู้ร้อง และกรณีที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๗๓๑๕ ที่ผู้ร้องขอเรียกถอนคืนการให้จากผู้ถูกร้องที่ ๓ เพราะเหตุประพฤติเนรคุณ นั้น เห็นว่าการกระทำดังกล่าวที่ผู้ร้องกล่าวอ้างไม่ได้เกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ จึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ เป็นกรณีที่ผู้ร้องสามารถใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมในทางแพ่งได้ จึงเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๒๑) คำสั่งที่ ๗๒/๒๕๖๓

วินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับการสำรวจแนวเขตก่อนออกประกาศกำหนดเขตอุทยานแห่งชาติทับลานขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ซึ่งการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งห้าตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างมีกฎหมายบัญญัติให้บุคคลสามารถใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมอื่นได้อยู่แล้ว จึงเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๒๒) คำสั่งที่ ๔/๒๕๖๔ ประเด็นที่หนึ่ง

วินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่ปฏิบัติตามสัญญาบริหารจัดการสถานที่อาคารสวัสดิการ และการที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ ปรับเพิ่มค่าเช่าตามราคาประเมินที่ดินซึ่งมีการประเมินราคาใหม่ เป็นการกระทำขัดต่อหลักนิติธรรมไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามที่อ้างในคำร้องเป็นข้อพิพาทเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามสัญญาระหว่างผู้ร้องกับผู้ถูกร้องที่ ๑ เมื่อมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสัญญาดังกล่าวผู้ร้องชอบที่จะใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมในทางแพ่งหรือทางปกครองได้ จึงเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา

๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๒๓) คำสั่งที่ ๒๓/๒๕๖๔

วินิจฉัยว่า แต่กรณีของผู้ร้องทั้งเจ้าเป็นข้อโต้แย้งกฎหมายและกฎระเบียบของผู้ถูกร้องที่ ๑ กฎหมายแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ กฎหมายกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และกฎหมายอื่น ๆ ซึ่งการกระทำตามที่ผู้ร้องทั้งเก้ากล่าวอ้างมีกฎหมายบัญญัติให้บุคคลสามารถใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมอื่นได้อยู่แล้ว เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องทั้งเก้าไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๒๔) คำสั่งที่ ๒๕/๒๕๖๔ ประเด็นที่สอง

วินิจฉัยว่า ส่วนกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องไม่พิจารณาพยานหลักฐานของผู้ร้อง เป็นการใช้ดุลพินิจในการดำเนินกระบวนพิจารณาที่ขัดต่อประมวลจริยธรรมข้าราชการตุลาการนั้น เห็นว่าข้อเท็จจริงตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๒๕) คำสั่งที่ ๒๖/๒๕๖๔

วินิจฉัยว่า พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าคำวินิจฉัย ข้อเสนอแนะ และการดำเนินการใด ๆ ทั้งปวงของผู้ถูกร้องเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนของนายวิรนนท์ ทรรศนาสุวรรณ ไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒ มาตรา ๓๗ (๒) (๘) และมาตรา ๓๗ วรรคสอง ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง เป็นการกระทำขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในเวลาตามที่กฎหมายกำหนด ทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าการกระทำของผู้ถูกร้องเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย หากมีผลกระทบหรือละเมิดต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลซึ่งมีกฎหมายให้บุคคลนั้นสามารถใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมต่อศาลอื่นได้อยู่แล้ว เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖

วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๒๖) คำสั่งที่ ๒๘/๒๕๖๔

วินิจฉัยว่า พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนถูกละเมิดสิทธิเสรีภาพจากการที่ผู้ถูกร้องมีมติชี้มูลความผิดทางอาญาและความผิดทางวินัยแก่ผู้ร้องตามรายงานและสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริง คดีหมายเลขดำที่ ๘๒-๑-๐๗๗/๒๕๖๒ คดีหมายเลขแดงที่ ๐๔๗-๑-๕๐/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๔ เนื่องจากผู้ถูกร้องไม่ได้ไต่สวนหรือสอบสวนคณะกรรมการพิจารณาข้อกำหนดงานสำหรับการให้เอกชนจัดการมูลฝอยในเขตเทศบาลเมืองหนองบัวลำภู ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่โดยตรงในการกำหนดปริมาณงานเก็บขยะมูลฝอยและงานกำจัดมูลฝอย แต่กลับไต่สวนหรือสอบสวนผู้ร้องซึ่งเป็นคณะกรรมการกำหนดราคากลางที่ไม่ได้มีอำนาจหน้าที่ดังกล่าว และเป็นการไต่สวนในลักษณะกันบุคคลไว้เป็นพยานเพื่อนำสืบหักล้างพยานเอกสารที่ขัดหลักกฎหมายลักษณะพยาน การกระทำของผู้ถูกร้องดังกล่าวเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ มาตรา ๒๗ วรรคสาม และมาตรา ๒๓๔ วรรคสอง ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าการกระทำของผู้ถูกร้องเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย หากมีผลกระทบหรือละเมิดต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล มีกฎหมายให้บุคคลนั้นสามารถใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมต่อศาลอื่นได้อยู่แล้ว เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๒๗) คำสั่งที่ ๓๒/๒๕๖๔

วินิจฉัยว่า พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ว่า ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ ในเขตเลือกตั้งที่ ๘ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรมตามคำพิพากษาของศาลฎีกา (แผนกคดีเลือกตั้ง) และขอให้วินิจฉัยอำนาจและหน้าที่ของผู้ถูกร้องที่ ๒ หลังจากที่ศาลฎีกา (แผนกคดีเลือกตั้ง) มีคำพิพากษา รวมทั้งขอให้วินิจฉัยความเป็นสมาชิกภาพของผู้ร้อง เนื่องจากผู้ถูกร้องทั้งสองเพิกเฉยไม่ดำเนินการให้ผู้ร้องกลับคืนสู่สถานะเดิม ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นการใช้อำนาจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ซึ่งผู้ถูกร้องทั้งสองต่างเป็นอิสระต่อกันในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการเลือกตั้งโดยรัฐธรรมนูญและกฎหมายรับรองไว้ หากผู้ร้องเห็นว่าผู้ถูกร้อง

ทั้งสองกระทำละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องตามที่กล่าวอ้างอาจใช้สิทธิเยียวยาทางศาลอื่นได้ กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๒๘) คำสั่งที่ ๓๓/๒๕๖๔

วินิจฉัยว่า พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ดำเนินการก่อสร้างตามโครงการพัฒนาคูน้ำริมถนนโดยขุดดินเพื่อฝังท่อผิดไปจากตำแหน่งที่กำหนดไว้เดิม ทำให้ต้องโค่นต้นไม้ รื้อถอนศาลพระภูมิ ทำลายทางเข้าบ้านข่มขู่ และคุกคามผู้ร้อง ส่วนผู้ถูกร้องที่ ๓ ไม่ได้ดำเนินการตรวจสอบการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ตามที่ผู้ร้องขอความเป็นธรรม เป็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ ผู้ร้องขอให้ผู้ถูกร้องทั้งสามชดใช้ค่าเสียหายและลงโทษผู้ถูกร้องทั้งสามตามกฎหมาย แม้คำร้องของผู้ร้องไม่ได้ระบุมาตราของรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับเหตุในคำร้องก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีเกี่ยวกับละเมิดสิทธิในทรัพย์สินและสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๒๘ รับรองไว้ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินแต่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในกำหนดระยะเวลาอันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าถูกละเมิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐและประสงค์จะเรียกร้องให้หน่วยงานของรัฐรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดโดยการชดใช้ค่าเสียหายและรับผิดทางอาญา ซึ่งเป็นเรื่องที่ผู้ร้องชอบที่จะใช้สิทธิในกระบวนยุติธรรมในทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครองได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๒๙) คำสั่งที่ ๔๑/๒๕๖๔

วินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบและผิดจริยธรรมอย่างร้ายแรง ตามมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ และขอให้ลงโทษผู้ถูกร้องที่ ๑ และให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ ยกเลิกการรับรองการประชุมใหญ่พรรคพลังธรรมใหม่ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ และให้รับรองการประชุมวิสามัญพรรคพลังธรรมใหม่ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่คำร้องจะต้องระบุการกระทำที่กล่าวอ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง หรือได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย

หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพจากการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองให้ชัดเจน และละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของตนตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้อย่างไร เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าเป็นเพียงการขอให้ศาลสั่งลงโทษผู้ถูกร้องที่ ๑ ตามมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ และเป็นเพียงการโต้แย้งคัดค้านการใช้ดุลยพินิจหรือการวินิจฉัย อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ของผู้ถูกร้องที่ ๒ และขอให้ศาลสั่งให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งคำขอของผู้ร้องดังกล่าวมีกระบวนการใช้สิทธิเยียวยาตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องอยู่แล้ว กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ (๒) ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๓๐) คำสั่งที่ ๔๒/๒๕๖๔

วินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองที่ให้ผู้ร้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำวินิจฉัยที่ สค ๔๒๙/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ เป็นการกระทำที่ละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๒ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องแล้วปรากฏว่า การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย หากมีผลกระทบหรือละเมิดต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล มีกฎหมายให้บุคคลนั้นสามารถใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมต่อศาลอื่นได้อยู่แล้ว เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๓๑) คำสั่งที่ ๔๓/๒๕๖๔

วินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองที่ให้ผู้ร้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำวินิจฉัยที่ สค ๔๒๗/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ เป็นการกระทำที่ละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๒ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้อง

โดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องแล้วปรากฏว่า การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย หากมีผลกระทบหรือละเมิดต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล มีกฎหมายให้บุคคลนั้นสามารถใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมต่อศาลอื่นได้อยู่แล้ว เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๓๒) คำสั่งที่ ๔๔/๒๕๖๔

วินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้จากการที่ผู้ถูกร้องออกหมายเรียกเข้ารับราชการทหารที่ ๔๐/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๔ ตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๑๖ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๔๕ เพื่อให้ผู้ร้องเข้ารับการตรวจเลือกเข้ารับราชการทหารในวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๕ เป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๑๖ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๔๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ และการกระทำของผู้ถูกร้องขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๖ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพจากการกระทำของผู้ถูกร้องอันเนื่องมาจากการใช้อำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีผลเป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หากมีผลกระทบหรือละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล มีกฎหมายบัญญัติให้บุคคลนั้นสามารถใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมต่อศาลอื่นได้อยู่แล้ว เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๗ ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๓๓) คำสั่งที่ ๔๖/๒๕๖๔

วินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องทั้งสองไม่รับคำร้องและเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อให้มีการสอบสวนลงโทษทางวินัยและดำเนินคดีอาญาเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้อง ขัดหรือแย้งต่อ

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๓ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่เป็นกรณีที่ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ (๔) และมาตรา ๔๕ มิใช่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ส่วนกรณีที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ (๔) นั้น เห็นว่า การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ (๔) ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕ ผู้ร้องจะต้องร้องขอให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการ และยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าหน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญให้ถูกต้องครบถ้วน ให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีทราบถึงเรื่องดังกล่าว เมื่อคณะรัฐมนตรีสั่งการเป็นประการใดแล้ว หากผู้ร้องเห็นว่าการสั่งการดังกล่าวยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญ อาจยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ผู้ถูกร้องทั้งสองดำเนินการให้เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๓ และพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง (๔) คุ้มครองไว้ ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินขอให้พิจารณาว่าผู้ถูกร้องทั้งสองละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ มาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๓ ที่ระงับเรื่องร้องเรียนของผู้ร้อง และไม่แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ ผู้ตรวจการแผ่นดินวินิจฉัยให้ยุติเรื่อง กรณียังไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง (๒) ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ (๔)

(กรณีนี้ ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าเป็นการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ มิใช่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ แต่อย่างใด จึงอาจถือได้ว่าเป็นกรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒))

๔.๓๔) คำสั่งที่ ๔๗/๒๕๖๔

วินิจฉัยว่า ส่วนกรณีที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ (๔) นั้น เห็นว่า การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ (๔) ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕ กล่าวคือ ผู้ร้องจะต้องร้องขอให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการ และยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าหน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญให้ถูกต้องครบถ้วน ให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีทราบถึงเรื่องดังกล่าว เมื่อคณะรัฐมนตรีสั่งการเป็นประการใดแล้ว หากผู้ร้องเห็นว่าการสั่งการดังกล่าวยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญ อาจยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ผู้ถูกร้องทั้งสองดำเนินการให้เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๓ และพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง (๔) คุ้มครองไว้ ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่ตามคำร้องของผู้ร้องไม่ปรากฏว่าผู้ตรวจการแผ่นดินมีความเห็นเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวและเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีหรือไม่ กรณียังไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง (๒) ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ (๔)

(กรณีนี้ ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าเป็นการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ มิใช่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ แต่อย่างใด จึงอาจถือได้ว่าเป็นกรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒))

๔.๓๕) คำสั่งที่ ๔๘/๒๕๖๔

วินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องทั้งสองไม่รับคำร้องและเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการสอบสวนและลงโทษทางวินัยและอาญาแก่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (คณะกรรมการ ป.ป.ท.) และผู้ว่าการการเคหะแห่งชาติ เป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้อง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๓ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่เป็นกรณีที่ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.

๒๕๖๑ มาตรา ๗ (๔) และมาตรา ๔๕ มิใช่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ และเป็นการขอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณากรณีของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ท. มิใช่กรณีของผู้ถูกร้องทั้งสอง กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ส่วนกรณีที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ (๔) นั้น เห็นว่า การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ (๔) ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕ ผู้ร้องจะต้องร้องขอให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการ และยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าหน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญให้ถูกต้องครบถ้วน ให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีทราบถึงเรื่องดังกล่าว เมื่อคณะรัฐมนตรีสั่งการเป็นประการใดแล้ว หากผู้ร้องเห็นว่าการสั่งการดังกล่าวยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญ อาจยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ผู้ถูกร้องทั้งสองดำเนินการให้เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๓ และตามที่พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง (๔) คุ้มครองไว้ ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินขอให้พิจารณาว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ท. ปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ มาตรา ๖๓ ผู้ตรวจการแผ่นดินวินิจฉัยให้ยุติเรื่องกรณียังไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง (๒) ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ (๔)

(กรณีนี้ ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าเป็นการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ มิใช่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ แต่อย่างใด จึงอาจถือได้ว่าเป็นกรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒))

๔.๓๖) คำสั่งที่ ๔๙/๒๕๖๔

วินิจฉัยว่า ส่วนกรณีที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ (๔) นั้น เห็นว่า <u>การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ (๔) ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕ กล่าวคือ ผู้ร้องจะต้องร้องขอให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการ และยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าหน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญให้</u>

ถูกต้องครบถ้วน ให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีทราบถึงเรื่องดังกล่าว เมื่อคณะรัฐมนตรีสั่งการเป็นประการใดแล้ว หากผู้ร้องเห็นว่าการสั่งการดังกล่าวยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญ อาจยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องมิได้ดำเนินการตามบทบัญญัติดังกล่าว กรณียังไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง (๒) ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ (๔)

(กรณีนี้ ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าเป็นการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ มิใช่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ แต่อย่างใด จึงอาจถือได้ว่าเป็นกรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒))

๔.๓๗) คำสั่งที่ ๕๒/๒๕๖๔

วินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการที่ผู้ถูกร้อง เจ้าพนักงานตำรวจ และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) จับกุมผู้ร้องในข้อหา (๑) ประกอบกิจการสถานพยาบาลโดยไม่ได้รับใบอนุญาต (๒) ดำเนินการสถานพยาบาลโดยไม่ได้รับใบอนุญาต (๓) ประกอบโรคศิลปะ สาขาการแพทย์แผนจีนโดยไม่ได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาต (๔) ประกอบวิชาชีพเวชกรรมโดยไม่ได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาต (๕) ขายยาแผนโบราณโดยไม่ได้รับใบอนุญาต และ (๖) ขายยาที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนตำรับยา รักษาตาของผู้ป่วย เป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง ไม่เป็นธรรม และไม่เป็นไปตามหลักนิติธรรม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ วรรคสองและวรรคสาม มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๗๗ วรรคสาม ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นการกล่าวอ้างว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องซึ่งเป็นกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติให้บุคคลสามารถใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมอื่นได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๓๘) คำสั่งที่ ๕๔/๒๕๖๔ ประเด็นที่สอง

วินิจฉัยว่า ส่วนที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่รับเรื่องร้องเรียนของผู้ร้อง เป็นการใช้ดุลพินิจที่ขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และขัดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๒ และมาตรา

๓๕ นั้น เห็นว่า ผู้ร้องสามารถใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ทางแพ่ง หรือทางปกครองได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๓๙) คำสั่งที่ ๕๖/๒๕๖๔ ประเด็นที่สอง

วินิจฉัยว่า สำหรับกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ไม่เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๑ และมาตรา ๑๔๒ นั้น เห็นว่า เมื่อการกระทำดังกล่าวเป็นกระบวนการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรม หากมีกรณีที่คู่ความไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลก็ชอบที่จะโต้แย้งโดยอุทธรณ์หรือฎีกาต่อศาลสูงในระบบศาลนั้น ซึ่งเป็นกรณีที่อยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรมตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวง เว้นแต่คดีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลอื่น” เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามมาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๔๐) คำสั่งที่ ๕๗/๒๕๖๔

วินิจฉัยว่า พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าได้รับผลกระทบจากการที่ผู้ถูกร้องทั้งสามดำเนินโครงการ “ม ๓๓ เรารักกัน” เพื่อช่วยเหลือ เยียวยา และลดค่าครองชีพให้ประชาชนที่เป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ มาตรา ๓๓ อันเนื่องมาจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ โดยโครงการดังกล่าวกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ประกันตนที่มีสิทธิรับเงินช่วยเหลือต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยเท่านั้น เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมและละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ และมาตรา ๒๗ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ มาตรา ๓๓ ไม่มีสัญชาติไทยจึงไม่ได้รับเงินช่วยเหลือจากการดำเนินโครงการดังกล่าวและขอให้ยกเลิกเงื่อนไขการกำหนดการเยียวยาในโครงการ “ม ๓๓ เรารักกัน” เฉพาะผู้ประกันตนที่มีสัญชาติไทยเท่านั้น เห็นว่า เงินช่วยเหลือตามโครงการดังกล่าวได้รับจัดสรรงบประมาณตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นโครงการตามมติคณะรัฐมนตรี กรณีความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงาน

ทางปกครองอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายที่อยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลอื่น รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๔๑) คำสั่งที่ ๕๘/๒๕๖๔ ประเด็นที่หนึ่ง และประเด็นที่สอง

วินิจฉัยว่า

ประเด็นที่หนึ่ง

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่ามีกลุ่มบุคคลลักลอบใช้คลื่นความถี่ต่ำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นอันตรายต่อระบบคลื่นสมอง ก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและผู้ร้อง ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ประกอบมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องแล้วปรากฏว่าเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการลักลอบใช้คลื่นความถี่ต่ำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หากผู้ร้องได้รับความเสียหายหรือถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล มีกฎหมายบัญญัติให้บุคคลนั้นสามารถใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมต่อศาลอื่นได้อยู่แล้ว เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ประเด็นที่สอง

ส่วนกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องทั้งสองซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบและกำกับดูแลให้ประชาชนได้รับความปลอดภัยจากปัญหาคลื่นความถี่และรังสี ไม่ดำเนินการตรวจสอบและแก้ไขปัญหาแก่ผู้ร้อง เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและร่วมมือปกปิดซ่อนเร้นการใช้งานคลื่นความถี่ที่ผิดกฎหมาย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๖๐ เห็นว่า การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ประกอบมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องทั้งสองซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ ที่บัญญัติให้

เป็นสิทธิของประชาชนและชุมชนที่จะติดตามและเร่งรัดให้รัฐดำเนินการ รวมตลอดทั้งฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดให้ประชาชนหรือชุมชนได้รับประโยชน์นั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕ บัญญัติให้ผู้ร้องในฐานะประชาชนสามารถใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ โดยกระบวนการยื่นคำร้องต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในบทบัญญัติดังกล่าว กรณีตามคำร้องรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว แต่ผู้ร้องยังไม่ได้ดำเนินการตามกระบวนการดังกล่าว ต้องด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

(กรณีตามประเด็นที่สองนี้ ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าประเด็นนี้เป็นการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ มิใช่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ แต่อย่างใด จึงเป็นกรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒))

๔.๔๒) คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๕

วินิจฉัยว่า ส่วนกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ ใช้สิทธิฟ้องผู้ร้องกับชาวบ้าน รวม ๑๒ คน เป็นจำเลยในคดีอาญาฐานร่วมกันแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงาน และร่วมกันหมิ่นประมาท ไม่สามารถกระทำได้เพราะชาวบ้านมีสิทธิที่จะร้องทุกข์ได้ตามกฎหมายนั้น เห็นว่า การกระทำดังกล่าวที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นการใช้สิทธิทางศาลของบุคคล ไม่ได้เกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ จึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ และผู้ร้องสามารถใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมต่อศาลอื่นได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๔๓) คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๕

วินิจฉัยว่า ส่วนกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพจากการกระทำของผู้ถูกร้องอันเนื่องมาจากการใช้อำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีผลเป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แม้ผู้ร้องได้รับความเสียหายหรือถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวกฎหมายบัญญัติให้บุคคลนั้นสามารถใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ทางแพ่ง หรือทางปกครอง เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการ

ร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๔๔) คำสั่งที่ ๙/๒๕๖๕

วินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นการกล่าวอ้างว่าการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสามเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งเป็นเรื่องที่ผู้ร้องชอบที่จะใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครองได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๔๕) คำสั่งที่ ๑๑/๒๕๖๕

วินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าการกระทำของผู้ถูกร้องเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย หากมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ผู้ร้องสามารถใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมต่อศาลอื่นได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๔๖) คำสั่งที่ ๑๒/๒๕๖๕

วินิจฉัยว่า แม้ผู้ร้องได้รับความเสียหายหรือถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลจากการกระทำดังกล่าวก็ตาม กฎหมายบัญญัติให้บุคคลนั้นสามารถใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ทางแพ่ง หรือทางปกครอง เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๔๗) คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๕

วินิจฉัยว่า ... แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกาลกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ผู้ร้องชอบที่จะใช้ใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๔๘) คำสั่งที่ ๓๕/๒๕๖๕

วินิจฉัยว่า แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสิทธิในที่ดินของผู้ร้อง ซึ่งผู้ร้องใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมต่อศาลอื่นได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๔๙) คำสั่งที่ ๔๔/๒๕๖๕

วินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐละเลย เพิกเฉย และละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย และปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร ละเมิดสิทธิของผู้ร้องที่พึงจะได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ และประสงค์ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐดำเนินการให้เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ (๒) คุ้มครองไว้ การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ วรรคสาม มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑ (๒) และมาตรา ๕๓ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและได้รับแจ้งความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดินแล้ว อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่เมื่อผู้ร้องกล่าวอ้างว่าได้รับความเสียหายหรือถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลจากการกระทำดังกล่าว ผู้ร้องสามารถใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๕๐) คำสั่งที่ ๔๖/๒๕๖๕

วินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า ความเป็นนายกรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๕๘ ประกอบมาตรา ๒๖๔ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ ข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ประกอบกับกรณีตามคำร้อง รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๘๒ บัญญัติกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว โดยกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกและให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องส่งคำร้องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย เป็นกรณีผู้ร้องไม่อาจใช้สิทธิยื่นคำร้องได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๕๑) คำสั่งที่ ๔๙/๒๕๖๕

ส่วนกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ตามมติ อ.ก.พ. กรมราชทัณฑ์การงดเบิกเบี้ยหวัด บำนาญของผู้ถูกร้องที่ ๒ การวินิจฉัยของผู้ถูกร้องที่ ๓ และผู้ถูกร้องที่ ๔ เป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเนื่องมาจากการใช้อำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แม้ผู้ร้องอ้างว่าได้รับความเสียหายหรือถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว กฎหมายบัญญัติให้บุคคลนั้นสามารถใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมต่อศาลอื่นได้อยู่แล้ว เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๕๒) คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๕ (เป็นกรณีที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ แต่ก็มีประเด็นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ด้วย)

ส่วนที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าหน่วยงานของรัฐดำเนินการกรณีการพ้นจากตำแหน่งของนายกรัฐมนตรีล่าช้า ฝ่าฝืนต่อเจตจำนงของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๘ วรรคสี่ ขอให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญและขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้นายกรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งทันที นั้น กรณีอาจถือได้ว่าเป็นกรณีที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้บุคคลที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น จะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน แม้

ข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินแล้ว แต่ผู้ตรวจการแผ่นดินยังไม่ได้แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบและยังไม่พ้นกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ผู้ตรวจการแผ่นดินรับคำร้องจากผู้ร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นอกจากนี้ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๘๒ บัญญัติกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๕๓) คำสั่งที่ ๕๓/๒๕๖๕

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ที่ไม่สอบสวนพยานฝ่ายผู้ร้องเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๓) และวรรคสาม มาตรา ๒๒๕ และมาตรา ๒๒๖ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นการใช้อำนาจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมาย หากผู้ร้องเห็นว่าการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตน ผู้ร้องอาจใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมอื่นได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๕๔) คำสั่งที่ ๗๑/๒๕๖๕

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การกระทำของผู้ถูกร้องที่มีมติสั่งไม่รับคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ เป็นการไม่ปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๕ มาตรา ๒๒๔ มาตรา ๒๒๕ และมาตรา ๒๕๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑ และพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๗ มาตรา ๕๐ (๑๔) มาตรา ๑๐๗ และมาตรา ๑๐๘ ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง และมาตรา ๒๕ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่การกระทำของผู้

ถูกร้องตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นการใช้อำนาจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมาย หากผู้ร้องเห็นว่าการกระทำของผู้ถูกร้องเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตน ผู้ร้องอาจใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมอื่นได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๕๕) คำสั่งที่ ๗๓/๒๕๖๕

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองที่ไม่อนุมัติให้ออกหนังสือเดินทางทูตแก่ผู้ร้องเป็นการใช้ดุลยพินิจโดยไม่เป็นธรรม ล่าช้า และไม่เป็นไปตามกฎหมาย ละเมิดสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๐ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในเวลาตามที่กฎหมายกำหนด อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นการใช้ดุลยพินิจในการอนุมัติให้ออกหนังสือเดินทางทูตตามระเบียบกระทรวงการต่างประเทศว่าด้วยการออกหนังสือเดินทาง พ.ศ. ๒๕๔๘ หากผู้ร้องเห็นว่าตนได้รับความเสียหายหรือถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพจากการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสอง ผู้ร้องอาจใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมอื่นได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๕๖) คำสั่งที่ ๗๗/๒๕๖๕

ส่วนการที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยคุณสมบัติของผู้ถูกร้องซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่ามีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๘) หรือไม่ นั้น เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ บัญญัติกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๕๗) คำสั่งที่ ๗๙/๒๕๖๕

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การจัดการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาวของผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นการกระทำฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา

๔๗ ซึ่งการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นการใช้อำนาจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมาย หากผู้ร้องเห็นว่าการกระทำดังกล่าวละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ ผู้ร้องอาจใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมอื่นได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยเป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ประกอบกับข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน กรณีไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๕๘) คำสั่งที่ ๘๐/๒๕๖๕

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้อันเนื่องมาจากผู้ถูกร้องดำเนินการให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับกระบวนพิจารณาคดีแก่ผู้ร้องและบุตรผู้พิการล่าช้าและขัดต่อหลักกฎหมายในคดีที่ผู้ร้องยื่นฟ้องต่อศาลยุติธรรม เป็นการกระทำที่ไม่เป็นธรรม ละเมิดสิทธิการฟ้องคดีต่อศาล ทำให้ผู้ร้องเสียสิทธิในการเยียวยาและชดเชยค่าสินไหมทดแทน ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นการกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าและไม่ดำเนินการตามกฎหมาย ผู้ร้องชอบที่จะใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครองได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๕๙) คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๖ ประเด็นที่หนึ่ง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการที่ผู้ถูกร้องทั้งสองร่วมกันจับกุมผู้ร้องเป็นการกระทำผิดประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ วรรคสองและวรรคสาม มาตรา ๒๖ และมาตรา ๗๗ วรรคสาม ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องอันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นการกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องทั้งสองซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐร่วมกันกระทำความผิดต่อหน้าที่ราชการอันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๕๗ ผู้ร้องชอบที่จะใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครองได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๖๐) คำสั่งที่ ๒๑/๒๕๖๖

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การกระทำของผู้ถูกร้องที่สั่งให้ยุติเรื่องร้องทุกข์ของผู้ร้องกรณีขอให้ดำเนินการเรียกร้องค่าเสียหายจากบริษัท สยามนิสสัน มหานคร จำกัด (สาขาลำลูกกา) และบริษัท นิสสัน มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด จากการที่ผู้ร้องนำรถยนต์เข้าซ่อมแล้วได้รับความเสียหาย เป็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ร้องตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ และละเว้นหน้าที่ในการเป็นโจทก์ฟ้องคดีแทนผู้ร้องตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓ และมาตรา ๗ ประกอบพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๖ ทำให้ผู้ร้องได้รับความเสียหายจากการใช้งานรถยนต์ที่ไม่ปลอดภัย เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๕ วรรคสามและวรรคสี่ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นการกล่าวอ้างว่าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้บุคคลสามารถใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมอื่นได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๖๑) คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๖

ส่วนกรณีที่ผู้ร้องขอให้ยกเลิกคำวินิจฉัยคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ ๖๘๒/๒๕๖๕ ของผู้ถูกร้องที่ ๒ นั้น เห็นว่า เมื่อการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นการใช้อำนาจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมาย หากผู้ร้องเห็นว่าการกระทำดังกล่าวละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง ผู้ร้องอาจใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมอื่นได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ประกอบกับข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน กรณีไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๖๒) คำสั่งที่ ๒๙/๒๕๖๖

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องทั้งสามกล่าวอ้างว่า ผู้ร้องทั้งสามถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ อันเนื่องมาจากการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองที่นำรายงานประจำวันรับแจ้งเป็นหลักฐานและหมายคำสั่งเรียกพยานเอกสารหรือพยานวัตถุ (คดีแพ่ง) ของศาลจังหวัดตลิ่งชัน มาเป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีอาญาต่อผู้ร้องทั้งสามในความผิดฐานร่วมกันแจ้งความเท็จ และร่วมกันแจ้งให้เจ้าพนักงานจดข้อความอันเป็นเท็จ ทั้งที่เป็นพยานหลักฐานที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่สามารถนำมาใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีอาญาได้ เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมและละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องทั้งสามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๒ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องทั้งสามยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องทั้งสามมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นการกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องทั้งสองซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ร้องทั้งสามชอบที่จะใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครองได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องทั้งสามไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๖๓) คำสั่งที่ ๓๑/๒๕๖๖

พิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องแก้ไขเพิ่มเติมคำร้อง และเอกสารประกอบแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ เป็นบทบัญญัติที่มีเจตนารมณ์ให้ศาลรัฐธรรมนูญคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลจากการกระทำละเมิดโดยใช้อำนาจรัฐ แต่บุคคลที่จะมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญต้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง สำหรับกระบวนการได้มาซึ่งนายกรัฐมนตรี รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๑๕๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้รัฐสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบเฉพาะจากบุคคลที่พรรคการเมืองเสนอและเป็นผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ เท่านั้น ดังนั้น ผู้มีสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาให้ความเห็นชอบจากรัฐสภาต้องเป็นผู้ที่พรรคการเมืองเสนอตามมาตรา ๑๕๙ วรรคหนึ่ง อันเป็นสิทธิเฉพาะบุคคลที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ก่อตั้งขึ้นเป็นหลักการใหม่ของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข นอกเหนือจากสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยที่บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในหมวด ๓ เมื่อผู้ร้องเรียนทุกคนไม่ใช่บุคคลที่พรรคการเมืองแจ้งรายชื่อไว้ว่าจะเสนอรัฐสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ทั้งไม่ได้เป็นบุคคลที่พรรคการเมืองเสนอชื่อต่อรัฐสภา ผู้ร้องเรียนทุกคนไม่ใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง ไม่อาจใช้สิทธิยื่นคำร้องเรียนได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖

วรรคหนึ่ง ประกอบกับมีช่องทางในการยื่นคำร้องที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเป็นการเฉพาะแล้ว ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๔.๖๔) คำสั่งที่ ๓๓/๒๕๖๖

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพจากการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่แจ้งข้อกล่าวหาและสิทธิคัดค้านข้อกล่าวหาแก่ผู้ร้อง และการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๒ ที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายในคดีดังกล่าวและมีข้อเสนอให้สำนักงานอัยการสูงสุดและสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการในความผิดทางวินัยและทางอาญา การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้อง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๑๓ และมาตรา ๒๔๘ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องปรากฏว่าการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองเป็นการใช้อำนาจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมาย หากมีผลกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของตน ผู้ร้องสามารถใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมต่อศาลอื่นได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๖๕) คำสั่งที่ ๓๗/๒๕๖๖

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การที่ผู้ถูกร้องให้ผู้ร้องยื่นเรื่องผ่านระบบจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ โดยผู้ร้องต้องยื่นหนังสือขอข้อมูลข่าวสารจาก บริษัทรถไฟฟ้า ร.ฟ.ท. (จำกัด) ก่อน เมื่อหน่วยงานดังกล่าวไม่แจ้งผลการพิจารณา ผู้ร้องจึงมีสิทธิร้องเรียนต่อผู้ถูกร้อง เป็นการกระทำที่จำกัดสิทธิในการเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ (๒) ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่การกระทำของผู้ถูกร้องตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง เป็นการใช้อำนาจตามบทบัญญัติของกฎหมาย หากผู้ร้องเห็นว่าเป็นการกระทำละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ ผู้ร้องอาจใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมอื่นได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๖๖) คำสั่งที่ ๓๖/๒๕๖๖

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ตนถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ เนื่องจากผู้ถูกร้องทั้งหกซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืน ในท้องที่แขวงบางด้วน แขวงบางหว้า แขวงบางจาก แขวงคูหาสวรรค์ แขวงปากคลองภาษีเจริญ เขตภาษีเจริญ แขวงบางขุนเทียน แขวงบางค้อ แขวงจอมทอง แขวงบางมด เขตจอมทอง แขวงท่าข้าม แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน แขวงบางมด แขวงทุ่งครุ เขตทุ่งครุ และแขวงบางปะกอก แขวงราษฎร์บูรณะ เขตราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๖ ใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๔ วรรคหนึ่ง (๑) ทำให้พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมีข้อความและตราขึ้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๑ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้เพิกถอนพระราชกฤษฎีกาซึ่งมิได้มีสถานะเป็น “บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติตามความหมายของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ส่วนการใช้อำนาจของผู้ถูกร้องทั้งหกเป็นการใช้อำนาจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมาย หากผู้ร้องเห็นว่าการกระทำดังกล่าวละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง ผู้ร้องอาจใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมอื่นได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๖๗) คำสั่งที่ ๔๓/๒๕๖๖

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ตนถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ อันเนื่องมาจากการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ถึงที่ ๙ ที่ไต่สวนข้อเท็จจริงและชี้มูลความผิดทางอาญาและวินัยแก่ผู้ร้องตามรายงานและสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงคดีหมายเลขดำที่ ๓๘-๑-๕๘๖/๒๕๖๑ คดีหมายเลขแดงที่ ๓๔๒-๑-๕๐/๒๕๖๓ โดยผู้ถูกร้องที่ ๑ ถึงที่ ๙ ไม่มีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมาย การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑๐ ที่อาศัยสำนวนการไต่สวนและชี้มูลความผิดของผู้ถูกร้องที่ ๑ ถึงที่ ๙ ยื่นฟ้องผู้ร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๗ เป็นคดีหมายเลขดำที่ อท ๑๐๕/๒๕๖๕ และการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑๑ ที่สั่งพักราชการผู้ร้องโดยอาศัยสำนวนการไต่สวนและชี้มูลความผิดดังกล่าว เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคสี่ และคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕๑/๒๕๖๑ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องปรากฏว่า การกระทำของ

ผู้ถูกร้องที่ ๑ ถึงที่ ๑๑ ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นการใช้อำนาจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมาย หากมีผลกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง ผู้ร้องสามารถใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมต่อศาลอื่นได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๖๘) คำสั่งที่ ๔๙/๒๕๖๖

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าในขณะดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม ผู้ร้องถูกดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงจาก ก.ต. ซึ่งกระทำการโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๒๒ (๑) ที่ให้ ก.ต. มีอำนาจดำเนินการทางวินัยแก่เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมได้เช่นเดียวกับข้าราชการตุลาการ ทำให้ผู้ร้องเป็นบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ และการละเมิดนั้นเป็นผลจากบทบัญญัติ มาตรา ๒๒ (๑) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๑๙๓ และมาตรา ๑๙๖ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในเวลาตามที่กฎหมายกำหนด อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๔ บัญญัติให้ศาลยุติธรรมเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวง เว้นแต่คดีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลอื่น แม้การดำเนินการของ ก.ต. ไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ผู้ร้องชอบที่จะใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้โดยการฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๔ และมีสิทธิยื่นขอให้ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และมาตรา ๒๓๑ (๑) ซึ่งรัฐธรรมนูญบัญญัติให้สิทธิไว้เป็นการเฉพาะแล้ว กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๖๙) คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๗

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ ปฏิบัติหน้าที่สอบสวนเรื่องกล่าวหาผู้ร้องเกินระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด และมีคำสั่งลงโทษให้ผู้ร้องออกจากราชการ การที่ผู้ร้องฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุดแต่ผู้ถูกร้องที่ ๒ มีคำพิพากษาที่ละเมิดต่อกฎหมาย ทำให้ผู้ร้องได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ

และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในเวลาตามที่กฎหมายกำหนด อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่กรณีของผู้ร้องเป็นการโต้แย้งว่าการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๑ บททั่วไป มิได้มีข้อความที่เป็นการคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพไว้เป็นการเฉพาะ สำหรับกรณีผู้ร้องโต้แย้งการพิจารณาทางวินัยของผู้ถูกร้องที่ ๑ ผู้ร้องขอบที่จะใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครองได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) และกรณีที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า ผู้ถูกร้องที่ ๒ มีคำพิพากษาละเมิดต่อกฎหมายเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลปกครองสูงสุดหรือเรื่องที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔.๗๐) คำสั่งที่ ๔/๒๕๖๗

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ เรียกเก็บค่าธรรมเนียมโดยอาศัยอำนาจตามกฎข้อบังคับว่าด้วยระเบียบการบรรทุกส่งผู้โดยสารและสัมภาระของผู้โดยสารตามทางรถไฟและอัตราค่าโดยสาร เล่ม ๒ พ.ศ. ๒๔๖๙ ส่วน ๒ ข้อ ๗๕ ออกตามความในพระราชบัญญัติจัดวางการรถไฟแลทางหลวง พระพุทธศักราช ๒๔๖๔ มาตรา ๘๙ วรรคหนึ่ง (๑) ถือว่าการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าวเป็นการปรับตามประมวลกฎหมายอาญา รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคสอง ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ การกระทำดังกล่าวเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคสอง ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย หากผู้ร้องเห็นว่าเป็นการกระทำละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ ผู้ร้องอาจใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมต่อศาลอื่นได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๕) การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างรัฐธรรมนูญ หรือร่างบัญญัติแห่งกฎหมาย ที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว หรือการตรวจสอบกระบวนการตราขึ้นไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

ด้วยการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างรัฐธรรมนูญ ร่างบัญญัติแห่งกฎหมาย (ทางเนื้อหา) หรือการตรวจสอบกระบวนการตราขึ้นไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ (ทางรูปแบบ) ได้บัญญัติสิทธิในการยื่นคำร้องไว้เป็นการเฉพาะแล้ว **โดยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๘** จึงเป็นกรณีที่ไม่อาจใช้สิทธิยื่นคำร้องได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) จำนวน ๑๙ คำสั่ง ได้แก่ คำสั่งที่ ๖/๒๕๖๐ คำสั่งที่ ๑๐/๒๕๖๐ คำสั่งที่ ๑๑/๒๕๖๐ คำสั่งที่ ๒๔/๒๕๖๐ คำสั่งที่ ๒๕/๒๕๖๐ คำสั่งที่ ๓๔/๒๕๖๐ คำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๐ คำสั่งที่ ๕๐/๒๕๖๐ คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๑ ประเด็นที่สาม คำสั่งที่ ๓๓/๒๕๖๑ ประเด็นที่สอง คำสั่งที่ ๓๔/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๓๖/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๔๖/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๔๘/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๕๐/๒๕๖๑ ประเด็นที่สอง คำสั่งที่ ๓๙/๒๕๖๒ ประเด็นที่สอง และคำสั่งที่ ๖๔/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่ง คำสั่งที่ ๑๘/๒๕๖๕ และคำสั่งที่ ๖๒/๒๕๖๕ สามารถแยกย่อยได้ ๒ ประเภท ดังนี้

๕.๑) การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างรัฐธรรมนูญหรือร่างบัญญัติแห่งกฎหมาย (ทางเนื้อหา)

การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างบัญญัติแห่งกฎหมาย จำนวน ๑๐ คำสั่ง ซึ่งอาจแยกย่อยได้อีก ๓ ประเภท ได้แก่

๕.๑.๑ ร่างรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑ คำสั่ง ได้แก่

คำสั่งที่ ๑๘/๒๕๖๕

วินิจฉัยว่า สำหรับการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘๓ มาตรา ๘๖ และมาตรา ๙๑) และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๖๔ นั้น เป็นการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๖ มาตรา ๒๕๕ และมาตรา ๒๕๖ บัญญัติกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว โดยกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา หรือของทั้งสองสภารวมกัน แล้วแต่กรณี มีสิทธิเข้าชื่อกันเสนอความเห็นต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกหรือประธานรัฐสภาเป็นผู้ส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย กรณีผู้ร้องไม่อาจใช้สิทธิยื่นคำร้องได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๕.๑.๒) <u>ร่างพระราชบัญญัติ</u> จำนวน ๖ คำสั่ง ได้แก่

๕.๑.๒.๑) คำสั่งที่ ๖/๒๕๖๐ (ร่างพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....) และ

๕.๑.๒.๒) คำสั่งที่ ๑๑/๒๕๖๐ (ร่างพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....)

๕.๑.๒.๓) คำสั่งที่ ๕๐/๒๕๖๐ (ประเด็นที่สอง) (ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. .... มาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๖ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๒๖ มาตรา ๔๑ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มาตรา ๑๗๘)

๕.๑.๒.๔) คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๑ (ประเด็นที่สาม) (ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. .... ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่)

๕.๑.๒.๕) คำสั่งที่ ๔๖/๒๕๖๑ (<u>ร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และขอให้มีคำวินิจฉัยเพิกถอนร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวก่อนที่จะมีการนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย อันเป็นกรณีการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างกฎหมาย</u>)

๕.๑.๒.๖) คำสั่งที่ ๖๔/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่ง (ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องปกปิดผลการประชาพิจารณ์รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับพระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่มีผู้คัดค้านจำนวนมาก ซึ่งเป็นขั้นตอนในชั้นการร่างกฎหมาย เป็นการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างกฎหมาย ซึ่ง รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ บัญญัติกระบวนการร้องหรือผู้มีมีสิทธิขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว)

๕.๑.๓) <u>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ</u> จำนวน ๓ คำสั่ง ได้แก่

๕.๑.๓.๑) คำสั่งที่ ๒๔/๒๕๖๐ (ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ....) และ

๕.๑.๓.๒) คำสั่งที่ ๒๕/๒๕๖๐ (ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ....)

๕.๑.๓.๓ คำสั่งที่ ๖๒/๒๕๖๕ (ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....)

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า <u>ผู้ถูกร้องเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อคณะรัฐมนตรี ขัดหรือแย้งต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ คำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อควรเป็นแบบจัดสรรปันส่วนผสม</u> และขอให้ยับยั้งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ผู้ถูกร้องเสนอต่อคณะรัฐมนตรีก่อนประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมาย ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้

ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีผู้ถูกร้องดำเนินการตามกระบวนการตรารางพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ ไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยตรงจากการกระทำใดเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นของผู้ร้องในฐานะประชาชนที่ไม่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่ผู้ถูกร้องเสนอเท่านั้น ประกอบกับกรณีตามคำร้อง รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๒ ประกอบมาตรา ๑๔๘ บัญญัติกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว โดยกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกันมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาเสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี หรือนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย เป็นกรณีผู้ร้องไม่อาจใช้สิทธิยื่นคำร้องได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญพ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๑๓

<u>หมายเหตุ</u> โดยทั่วไปแล้ว**รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๘** จะให้เป็นกรณีที่ตรวจสอบก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างกฎหมายใดขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยตามมาตรา ๘๑ <u>แต่ต้องเป็นกรณีที่ร่างกฎหมายดังกล่าวนั้นได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว</u> ทั้งนี้ ในคำสั่งที่ ๕๐/๒๕๖๐ เป็นกรณีที่ผู้ร้องได้ขอตรวจสอบในขณะที่กฎหมายยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาในสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (ลงมติเห็นชอบในวาระที่ ๑ และกำลังอยู่ในระหว่างพิจารณาในวาระที่ ๒)

๕.๒) การตรวจสอบ<u>กระบวนการตราขึ้นไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ</u> (ทางรูปแบบ)

<u>การตรวจสอบกระบวนการตราขึ้นไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ</u> จำนวน ๑๑ คำสั่ง ได้แก่

๕.๒.๑) คำสั่งที่ ๑๐/๒๕๖๐ (ประเด็นที่สอง) (พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๘ ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือไม่)

๕.๒.๒) คำสั่งที่ ๓๔/๒๕๖๐ (ประเด็นที่หนึ่ง) (การตราพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๘ และพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ ขัดต่อหลักนิติธรรมและขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่)

๕.๒.๓) คำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๐ ประเด็นที่หนึ่ง (การจัดทำพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๕ นายกรัฐมนตรีและหรือคณะรัฐมนตรีไม่ได้ปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ วรรคสอง)

๕.๒.๔) คำสั่งที่ ๕๐/๒๕๖๐ (ประเด็นที่สอง) (ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. .... ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ หรือไม่)

๕.๒.๕) คำสั่งที่ ๓๓/๒๕๖๑ (ประเด็นที่สอง) (พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๓๙ เป็นการตรากฎหมายที่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญจึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖)

๕.๒.๖) คำสั่งที่ ๓๔/๒๕๖๑ (ประเด็นที่หนึ่ง) (พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีกระบวนการตราไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ)

๕.๒.๗) คำสั่งที่ ๓๖/๒๕๖๑ (ประเด็นที่หนึ่ง) ในกฎหมาย ๔ ฉบับ ดังนี้

ก) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๖๖ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เนื่องจากกระบวนการตรากฎหมายโดยองค์ประชุมที่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง หรือไม่

ข) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๓ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เนื่องจากกระบวนการตรากฎหมายโดยองค์ประชุมที่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๙ วรรคสี่ หรือไม่

ค) พระธรรมนูญศาลยุติธรรม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๓ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เนื่องจากกระบวนการตรากฎหมายโดยองค์ประชุมที่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งหรือไม่

ง) พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เนื่องจากกระบวนการตรากฎหมายโดยองค์ประชุมที่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง หรือไม่

๕.๒.๘) คำสั่งที่ ๔๘/๒๕๖๑ (<u>(เหตุผลที่สอง)</u> ส่วนกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า<u>การตราพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ นั้น เป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างกฎหมาย ซึ่งเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ ได้บัญญัติกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว</u>)

๕.๒.๙) คำสั่งที่ ๕๐/๒๕๖๑ ประเด็นที่สอง ส่วนกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า กระบวนการตราพระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

หมายเหตุ ในคำสั่งที่ ๕๐/๒๕๖๐ มีคำขอให้พิจารณา ๒ กรณี ได้แก่

A) <u>การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างบัญญัติแห่งกฎหมาย</u>ที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของรัฐสภาแล้ว กรณีที่ขอให้พิจารณาว่า ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. .... มาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๖ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๒๖ มาตรา ๔๑ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มาตรา ๑๗๘ (ประเด็นที่สอง) และ

B) <u>การตรวจสอบกระบวนการตราขึ้นไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ</u> กรณีที่ขอให้พิจารณาว่า ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. .... ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ หรือไม่ (ประเด็นที่สอง)

๕.๒.๑๐) คำสั่งที่ ๓๙/๒๕๖๒ ประเด็นที่สอง <u>กรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า กระบวนการตราพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ ไม่ชอบด้วยมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง แนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๔๐ และมาตรา ๗๗ นั้น เห็นว่าเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างกฎหมายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) ซึ่งรัฐธรรมนูญได้บัญญัติกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว</u>

๕.๒.๑๑) คำสั่งที่ ๑๗/๒๕๖๖ ประเด็นที่สอง วินิจฉัยว่า <u>ส่วนกรณีที่ผู้ร้องทั้งสองกล่าวอ้างว่า พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นโดยไม่จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ไม่ชอบด้วยบทบัญญัติของ</u>

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ วรรคสอง นั้น เป็นการขอให้ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญในการตรากฎหมาย ซึ่งรัฐธรรมนูญบัญญัติให้สิทธิในการยื่นคำร้องไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องทั้งสองไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ เช่นกัน

(๖.๓) กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ และยังมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๓)

ในกรณีนี้ ย่อมแตกต่างจากกรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว

แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๓) จะเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ และยังมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วน โดยกฎหมายดังกล่าวนั้น จะมีสถานะที่ต่ำกว่ารัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ โดยจะอยู่ในระดับ พระราชบัญญัติ หรือกฎหมายเทียบเท่า เช่น

- ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ (คำสั่งที่ ๔๐/๒๕๖๐ และคำสั่งที่ ๔๕/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่ง)

- ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ (คำสั่งที่ ๑๘/๒๕๖๖)

- ตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ (คำสั่งที่ ๔๔/๒๕๖๖) เป็นต้น

ปัจจุบันมีแนวคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญโดยตรง จำนวน ๑๓ คำสั่ง ได้แก่

๑) คำสั่งที่ ๖๒/๒๕๖๑ โดยวินิจฉัยว่า "...ประกอบกับเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้ใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ และยังมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วน จึงเป็นกรณีต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๓) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสามบัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้..."

๒) คำสั่งที่ ๖๔/๒๕๖๑ โดยวินิจฉัยว่า "...พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าพระราชกฤษฎีกากำหนดเงื่อนเวลายกเลิกรัฐวิสาหกิจ ได้แก่ พระราชกฤษฎีกากำหนด เงื่อนเวลายกเลิกกฎหมายว่าด้วยการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ พระราชกฤษฎีกากำหนดเงื่อนเวลายกเลิกกฎหมายว่าด้วยการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๖ พระราชกฤษฎีกากำหนดเงื่อนเวลายกเลิกกฎหมายว่าด้วยองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๕พระราชกฤษฎีกากำหนดเงื่อนเวลายกเลิกกฎหมายว่าด้วยองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยพ.ศ. ๒๕๔๗ และพระราชกฤษฎีกากำหนดเงื่อนเวลายกเลิกกฎหมายว่าด้วยการท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๘ ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหลายมาตรา เป็นการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายลำดับรอง ซึ่งเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะและยังมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วน จึงเป็นกรณีต้องห้ามตามพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๓) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา..."

๓) **คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๒ ประเด็นที่สอง** โดยวินิจฉัยว่า "...ส่วนกรณีที่ผู้ร้องทั้งสองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีการดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๑๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ (๒) และ (๓) และมาตรา ๕๐ (๒) อันเป็นการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายลำดับรองซึ่งเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะซึ่งต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง และยังมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วน จึงเป็นกรณีต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๓) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา..."

๔) **คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๒ (ประเด็นที่หนึ่ง)** โดยวินิจฉัยว่า "...แต่เมื่อข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้ยื่นอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ ที่มีคำวินิจฉัยเมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๐ ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๒๕ แต่อย่างใด กรณีดังกล่าวจึงเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะและยังมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๓) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา..."

๕) **คำสั่งที่ ๓๒/๒๕๖๒ (ประเด็นที่หนึ่ง)** โดยวินิจฉัยว่า "...ประกอบกับคำขอของผู้ร้องเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้ใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง ซึ่งเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะและยังมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วน จึงเป็นกรณีต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๓) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา..."

๖) **คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๓ (ประเด็นที่หนึ่ง)** โดยวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำของอธิบดีกรมบังคับคดีที่ไม่ดำเนินการคืนเงินฝากให้กับผู้ร้อง เป็นเหตุให้ผู้ร้องได้รับความเสียหายและเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องโดยตรงและขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ และมาตรา ๕ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องจะได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเมื่อผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการกระทำของอธิบดีกรมบังคับคดี ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานศาลในการดำเนินการบังคับคดีให้เป็นไปตามที่ศาลได้กำหนดไว้ในหมายบังคับคดีที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นการไม่ชอบด้วย

ประการใด ผู้ร้องก็ชอบที่จะยื่นคำร้องต่อศาลที่ออกหมายบังคับคดีเพื่อพิจารณาและมีคำสั่งได้ตามหลักเกณฑ์ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง จึงเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะแล้ว และยังมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๓) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้"

๗) คำสั่งที่ ๑๕/๒๕๖๓ โดยวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองที่ได้ร่วมกันเปิดเผยข้อมูลการร้องเรียนของผู้ร้องต่อสาธารณชน เป็นการกระทำฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐประพฤติตนโดยมิชอบอันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ เป็นเหตุให้ผู้ร้องได้รับความเดือดร้อนเสียหายและถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ และให้ร่วมกันชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ร้องเป็นเงินจำนวน ๙๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญพ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องจะได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและพ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นการกล่าวอ้างว่าการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองดังกล่าวเป็นการกระทำอันเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐประพฤติตนโดยมิชอบ และให้ร่วมกันชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ร้อง ซึ่งผู้ร้องชอบที่จะใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมในทางอาญา ทางแพ่งหรือทางปกครอง จึงเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะแล้ว และผู้ร้องยังมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๓) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา..."

๘) คำสั่งที่ ๑๗/๒๕๖๓ โดยวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำของผู้ถูกร้องที่ดำเนินการจัดตั้งตลาดประชารัฐโดยไม่เหมาะสม และใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินในการจัดตั้งตลาดประชารัฐส่อไปในทางทุจริต เป็นการกระทำฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐประพฤติตนโดยมิชอบ และกระทำการโดยทุจริต อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ และเป็นเหตุให้ผู้ร้องได้รับความเดือดร้อนเสียหายและถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ และให้ชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ร้องเป็นเงินจำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องจะได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและพ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นการกล่าวอ้างว่าการกระทำของผู้ถูกร้องเป็นการกระทำอันเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐประพฤติตนโดยมิชอบ และกระทำการโดยทุจริต เป็นเหตุให้ผู้ร้องได้รับความเดือดร้อนเสียหายและถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพ และให้ชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ร้อง ซึ่งผู้ร้องชอบที่จะใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมในทางอาญา ทางแพ่ง หรือทางปกครอง จึงเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและ

วิธีการไว้เป็นการเฉพาะแล้ว และยังมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๓) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา..."

๙) **คำสั่งที่ ๒๔/๒๕๖๓** โดยวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำของผู้ถูกร้องที่ใช้อำนาจข่มขู่รังแก ต่อว่าผู้ร้องต่อหน้าสาธารณชนทำให้ผู้ร้องตกใจกลัวและเกิดความอับอาย เป็นการกระทำฐานเป็นเจ้าพนักงานประพฤติตนโดยมิชอบ และละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ละมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องทำให้ได้รับความเดือดร้อนเสียหายและถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ และให้ชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ร้องเป็นเงินจำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องจะได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและพ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นการกล่าวอ้างว่าการกระทำของผู้ถูกร้องเป็นการกระทำอันเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐประพฤติตนโดยมิชอบ ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ และให้ชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ร้อง ซึ่งผู้ร้องชอบที่จะใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมในทางอาญา ทางแพ่ง หรือทางปกครอง จึงเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะแล้ว และยังมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๓) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา..."

๑๐) **คำสั่งที่ ๒๕/๒๕๖๓** ประเด็นที่หนึ่ง โดยวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ปล่อยปละละเลยให้มีการบุกรุกเข้าไปปลูกสร้างที่พักอาศัยในเขตพื้นที่ทางหลวงแผ่นดิน เป็นการกระทำฐานเป็นเจ้าพนักงานประพฤติตนโดยมิชอบ ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ เป็นเหตุให้ผู้ร้องถูกละมิดสิทธิและเสรีภาพได้รับความเดือดร้อนเสียหายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ และให้ชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ร้องเป็นเงินจำนวน ๖๐,๐๐๐ บาท ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องจะได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและพ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นการกล่าวอ้างว่าการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ดังกล่าวเป็นการกระทำอันเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐประพฤติตนโดยมิชอบ ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ และให้ชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ร้อง ซึ่งผู้ร้องชอบที่จะใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมในทางอาญา ทางแพ่ง หรือทางปกครอง จึงเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะแล้ว และผู้ร้องยังมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๓) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา..."

มีข้อสังเกตว่า ตามแนวคำสั่งที่ ๑๕/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๑๗/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๒๔/๒๕๖๓ และคำสั่งที่ ๒๕/๒๕๖๓ เป็นกรณีที่มีผู้ร้องคนเดียวกันโดยมีข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการกระทำฐานเป็นเจ้าพนักงานประพฤติตนโดยมิชอบ ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ซึ่งเป็นเรื่องการใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา จึงเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะแล้ว และผู้ร้องยังมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๓) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา

ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้กลับการให้เหตุผลในกรณีดังกล่าวเป็นไปตามแนวคำสั่งที่ ๓๐/๒๕๖๓ โดยได้วางหลักไว้อย่างชัดเจนว่า หากเป็นการใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมไม่ว่าจะเป็นทางอาญา ทางแพ่ง หรือทางปกครอง ย่อมเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา (ตราบจนปัจจุบันในคำสั่งที่ ๕๖/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๖๓/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๖๖/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๖๙/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๗๐/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๕๔/๒๕๖๔ ประเด็นที่สอง คำสั่งที่ ๕๖/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๕๗/๒๕๖๔ และคำสั่งที่ ๕๘/๒๕๖๔ ประเด็นที่หนึ่ง ก็วินิจฉัยไปในแนวทางเดียวกันนี้)

ดังนั้น จึงกล่าวโดยสรุปว่า หากเป็นการใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมไม่ว่าจะเป็นทางอาญา ทางแพ่ง หรือทางปกครอง ย่อมเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) มิใช่เป็นกรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๓) แต่อย่างใด

๑๑) คำสั่งที่ ๔๕/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่ง

โดยวินิจฉัยว่า "...พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการกระทำของอธิบดีกรมบังคับคดีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมปล่อยปละละเลยไม่ดำเนินการชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ทำให้ผู้ร้องไม่สามารถยื่นคำร้องยกเลิกการล้มละลายและไม่ดำเนินการส่งคืนทรัพย์สินของบริษัท ราชาเงินทุน จำกัด ให้แก่ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทดังกล่าว การกระทำของอธิบดีกรมบังคับคดีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๗๗ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้นต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการในคดีล้มละลายตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งผู้ร้องสามารถที่จะยื่นคำร้องขอตาม

หลักเกณฑ์และขั้นตอนที่พระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดไว้ จึงเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ และยังมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๓) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้...”

๑๒) คำสั่งที่ ๑๘/๒๕๖๖

โดยวินิจฉัยว่า “...ส่วนกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การปิดกั้นบัญชีเฟซบุ๊กของผู้ร้องทำให้ผู้ร้องไม่อาจทราบข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ (๑) เห็นว่า เป็นเรื่องที่ผู้ร้องสามารถยื่นคำร้องขอให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้โดยอาศัยสิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะและยังไม่ได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๓) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓...”

๑๓) คำสั่งที่ ๔๔/๒๕๖๖

โดยวินิจฉัยว่า “...ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพจากการที่ผู้ถูกร้องคำนวณภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจากราคาประเมินทรัพย์สินของกรมธนารักษ์ อันเป็นผลมาจากพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ และมาตรา ๖๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องยื่นคัดค้านการประเมินภาษีและอุทธรณ์การประเมินภาษีต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือยื่นฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๗๓ มาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๒ เป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ และยังมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วน กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๗ (๓) ประกอบกับการยื่นคำร้องขอให้ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย รัฐธรรมนูญบัญญัติให้สิทธิไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และมาตรา ๒๓๑ (๑) กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓...”

นอกจากนั้น ยังพบว่ามีแนวคำสั่งที่ ๔๐/๒๕๖๐ อันเป็นคำสั่งที่ออกก่อนที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ บังคับใช้ และอาจถือได้ว่าเป็นกรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๓) ซึ่งเป็นกรณีการกระทำของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย เป็นการกระทำตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ อันมีลักษณะเป็นการปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจทางปกครองที่สามารถใช้สิทธิไปยังองค์กรตุลาการที่มีเขตอำนาจได้

กล่าวโดยสรุป

ปัจจุบันเมื่อพิจารณาในแนวคำสั่งเดิมที่ผ่านมาในบางคำสั่งอาจจะใช้เป็นแนวบรรทัดฐานว่าเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะแล้ว และผู้ร้องยังมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๓) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาไม่ได้อีกต่อไป เนื่องจากในแนวคำสั่งที่ ๓๐/๒๕๖๓ และก็มีคำสั่งที่ ๕๖/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๖๓/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๖๖/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๖๙/๒๕๖๓ และคำสั่งที่ ๗๐/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๕๔/๒๕๖๔ ประเด็นที่สอง คำสั่งที่ ๕๖/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๕๗/๒๕๖๔ และคำสั่งที่ ๕๘/๒๕๖๔ ประเด็นที่หนึ่ง ก็วินิจฉัยไปในแนวทางเดียวกัน โดยวินิจฉัยว่า การใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมไม่ว่าจะเป็นทางอาญา ทางแพ่ง หรือทางปกครอง ย่อมเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา

ดังนั้น ในคำสั่ง จำนวน ๘ คำสั่ง อันได้แก่ คำสั่งที่ ๖๒/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๖๔/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๓๒/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๑๕/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๑๗/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๒๔/๒๕๖๓ และคำสั่งที่ ๒๕/๒๕๖๓ จึงมิใช่เป็นกรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๓) แต่อย่างใด ทั้งนี้ตามแนวทางที่ศาลรัฐธรรมนูญได้วางแนวบรรทัดฐานใหม่

คงเหลือแนวคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ ที่จะเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะแล้ว และผู้ร้องยังมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๓) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา จำนวน ๔ คำสั่ง อันได้แก่ คำสั่งที่ ๔๐/๒๕๖๐ คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๓ และคำสั่งที่ ๔๕/๒๕๖๓ เท่านั้น

(๖.๔) เรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔)

เนื่องด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๑ มาตรา ๒๑๓ ได้บัญญัติให้หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ของการฟ้องคดีโดยประชาชนตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งต่อมาได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๑ และมีผลใช้บังคับแล้ว เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๑ ดังนั้น จึงอาจแยกพิจารณาการให้เหตุผลจากคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญกรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) แบ่งออกเป็น ๒ กรณี ได้แก่ (๖.๔.๑) คำสั่งที่ออก<u>ก่อนที่</u>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ บังคับใช้ (ตั้งแต่คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๐ ถึงคำสั่งที่ ๒๑/๒๕๖๑) และ (๖.๔.๒) คำสั่งที่ออก<u>ภายหลังที่</u>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ บังคับใช้ (ตั้งแต่คำสั่งที่ ๒๒/๒๕๖๑ เป็นต้นไป) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

(๖.๔.๑) คำสั่งที่ออก<u>ก่อนที่</u>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ บังคับใช้ (ตั้งแต่คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๐ ถึงคำสั่งที่ ๒๑/๒๕๖๑)

ด้วยศาลได้วางแนวคำสั่งวินิจฉัยว่า<u>การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีตามหน้าที่และอำนาจของศาลที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๘๘</u> โดยผู้พิพากษาย่อมมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายให้เป็นไปโดยรวดเร็ว เป็นธรรม และปราศจากอคติทั้งปวง หรือวินิจฉัยว่าการกระทำที่กล่าวอ้าง <u>เป็นประเด็นที่มีสาระสำคัญเดียวกันกับที่เคยโต้แย้งในศาลยุติธรรม ซึ่งเป็นที่สุดโดยคำพิพากษาศาลฎีกาแล้ว</u> ทั้งนี้ ย่อมสอดคล้องกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) อันเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว จำนวน ๒๕ กรณี ได้แก่

๑) คำสั่งที่ ๙/๒๕๖๐ (ศาลจังหวัดจันทบุรี)
๒) คำสั่งที่ ๑๕/๒๕๖๐ (ศาลฎีกา)
๓) คำสั่งที่ ๑๖/๒๕๖๐ (ศาลจังหวัดจันทบุรีและศาลอุทธรณ์)
๔) คำสั่งที่ ๑๗/๒๕๖๐ (ศาลฎีกา)
๕) คำสั่งที่ ๒๐/๒๕๖๐ (ศาลล้มละลายกลาง)
๖) คำสั่งที่ ๒๒/๒๕๖๐ ประเด็นที่สาม (ศาลฎีกา)
๗) คำสั่งที่ ๒๖/๒๕๖๐ (ศาลจังหวัดวิเชียรบุรี)
๘) คำสั่งที่ ๒๘/๒๕๖๐ (ศาลปกครองสูงสุด)
๙) คำสั่งที่ ๒๙/๒๕๖๐ ประเด็นที่สาม (ศาลจังหวัดนนทบุรี)
๑๐) คำสั่งที่ ๓๑/๒๕๖๐ (ศาลปกครองสูงสุด)
๑๑) คำสั่งที่ ๓๔/๒๕๖๐ ประเด็นที่สาม(ศาลอาญาและศาลฎีกา)
๑๒) คำสั่งที่ ๓๕/๒๕๖๐ ประเด็นที่สอง (ศาลปกครอง) และ
๑๓) คำสั่งที่ ๓๖/๒๕๖๐ (ศาลจังหวัดจันทบุรี)
๑๔) คำสั่งที่ ๓๙/๒๕๖๐ (ศาลแพ่งกรุงเทพใต้)

๑๕) คำสั่งที่ ๔๔/๒๕๖๐ (ศาลปกครองเชียงใหม่และศาลปกครองสูงสุด)

๑๖) คำสั่งที่ ๔๔/๒๕๖๐ (ศาลอุทธรณ์ภาค ๒)

๑๗) คำสั่งที่ ๔๘/๒๕๖๐ ประเด็นที่สอง (ศาลอาญา)

๑๘) คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๐ ประเด็นที่สอง (ศาลฎีกา)

๑๙) คำสั่งที่ ๕๓/๒๕๖๐ ประเด็นที่หนึ่ง (ศาลปกครองกลางและศาลปกครองสูงสุด)

๒๐) คำสั่งที่ ๕๔/๒๕๖๐ ประเด็นที่สอง (ศาลฎีกา)

๒๑) คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๑ ประเด็นที่หนึ่ง (ศาลแพ่งและศาลอุทธรณ์)

๒๒) คำสั่งที่ ๑๒/๒๕๖๑ ประเด็นที่หนึ่ง (ศาลปกครองสูงสุด)

๒๓) คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๖๑ (ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง)

๒๔) คำสั่งที่ ๑๕/๒๕๖๑ (ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง)

๒๕) คำสั่งที่ ๑๗/๒๕๖๑ ประเด็นที่หนึ่ง (ศาลปกครองสูงสุด)

(๖.๔.๒) คำสั่งที่ออก<u>ภายหลังที่</u>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ บังคับใช้ (ตั้งแต่คำสั่งที่ ๒๒/๒๕๖๑ เป็นต้นไป)

ทั้งนี้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) อันเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว จำนวน ๑๐๑ กรณี ได้แก่

๑) คำสั่งที่ ๒๒/๒๕๖๑ (ศาลอาญา) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๒) คำสั่งที่ ๒๓/๒๕๖๑ (ศาลจังหวัดกระบี่) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว (ระบุเหตุผลไว้ทั้งสองกรณี)

๓) คำสั่งที่ ๒๘/๒๕๖๑ (ศาลอาญากรุงเทพใต้และศาลแพ่งกรุงเทพใต้) / เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว (ระบุเหตุผลไว้ทั้งสองกรณี)

๔) คำสั่งที่ ๒๙/๒๕๖๑ (ศาลอุทธรณ์) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

๕) คำสั่งที่ ๓๔/๒๕๖๑ ประเด็นที่สอง (ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

๖) คำสั่งที่ ๓๕/๒๕๖๑ (ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

๗) คำสั่งที่ ๔๓/๒๕๖๑ (ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

๘) คำสั่งที่ ๕๓/๒๕๖๑ ประเด็นที่สอง (ศาลแรงงาน) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว (ระบุเหตุผลไว้ทั้งสองกรณี)

๙) คำสั่งที่ ๕๖/๒๕๖๑ (ศาลอุทธรณ์) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

๑๐) คำสั่งที่ ๕๘/๒๕๖๑ ประเด็นที่หนึ่ง (ศาลฎีกา) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

๑๑) คำสั่งที่ ๕๘/๒๕๖๑ ประเด็นที่สอง (ศาลปกครองเชียงใหม่ และศาลปกครองสูงสุด) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว (ระบุเหตุผลไว้ทั้งสองกรณี)

๑๒) คำสั่งที่ ๕๙/๒๕๖๑ (ศาลฎีกา) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๑๓) คำสั่งที่ ๖๑/๒๕๖๑ (ศาลฎีกา) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๑๔) คำสั่งที่ ๖๓/๒๕๖๑ (ศาลอุทธรณ์) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

๑๕) คำสั่งที่ ๖๖/๒๕๖๑ (ศาลอุทธรณ์) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๑๖) คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๒ (ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๘) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๑๗) คำสั่งที่ ๔/๒๕๖๒ (ศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองกลาง) / เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๑๘) คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๒ (ศาลปกครองสูงสุด) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๑๙) คำสั่งที่ ๗/๒๕๖๒ ประเด็นที่สอง (ศาลปกครองสูงสุด) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๒๐) คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๒ ประเด็นที่สอง (ศาลอุทธรณ์) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๒๑) คำสั่งที่ ๑๕/๒๕๖๒ (ศาลปกครองสูงสุด ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๒๒) คำสั่งที่ ๑๘/๒๕๖๒ (ศาลอาญาและศาลจังหวัดสระบุรี) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๒๓) คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๒ (ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๒๔) คำสั่งที่ ๔๐/๒๕๖๒ (ศาลฎีกา) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๒๕) คำสั่งที่ ๔๑/๒๕๖๒ (ศาลฎีกาแผนกคดีแรงงาน) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๒๖) คำสั่งที่ ๔๓/๒๕๖๒ (ศาลอุทธรณ์) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

๒๗) คำสั่งที่ ๕๔/๒๕๖๒ (ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๕) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๒๘) คำสั่งที่ ๕๖/๒๕๖๒ (ศาลอุทธรณ์ภาค ๕) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

๒๙) คำสั่งที่ ๖๐/๒๕๖๒ ประเด็นที่หนึ่ง (ศาลฎีกา) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๓๐) คำสั่งที่ ๖๑/๒๕๖๒ (ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๓๑) คำสั่งที่ ๖๔/๒๕๖๒ ประเด็นที่หนึ่ง (ศาลอุทธรณ์) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

๓๒) คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๓ (ศาลจังหวัดสมุทรสาคร) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๓๓) คำสั่งที่ ๔/๒๕๖๓ (ศาลปกครองสูงสุด) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๓๔) คำสั่งที่ ๑๖/๒๕๖๓ (ศาลปกครองสูงสุด) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๓๕) คำสั่งที่ ๒๖/๒๕๖๓ (ศาลจังหวัดกบินทร์บุรีและศาลอุทธรณ์ภาค ๒) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

๓๖) คำสั่งที่ ๓๔/๒๕๖๓ (ศาลปกครองสุพรรณบุรี) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๓๗) คำสั่งที่ ๓๖/๒๕๖๓ (ศาลจังหวัดสุพรรณบุรี) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว (ระบุเหตุผลไว้ทั้งสองกรณี)

๓๘) คำสั่งที่ ๓๗/๒๕๖๓ (ศาลปกครองกลาง) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น (ทั้งสองประเด็น)

๓๙) คำสั่งที่ ๔๓/๒๕๖๓ (ศาลอุทธรณ์ ภาค ๖) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

๔๐) คำสั่งที่ ๕๙/๒๕๖๓ (ศาลปกครองสูงสุด) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๔๑) คำสั่งที่ ๖๐/๒๕๖๓ (ศาลฎีกา) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

๔๒) คำสั่งที่ ๖๖/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่ง (ศาลฎีกา) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๔๓) คำสั่งที่ ๗๐/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่ง (ศาลแพ่งธนบุรี ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๔๔) คำสั่งที่ ๗๑/๒๕๖๓ (ศาลจังหวัดชลบุรี ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๔๕) คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๔ (ศาลอาญาธนบุรี) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

๔๖) คำสั่งที่ ๑๓/๒๕๖๔ (ศาลจังหวัดบึงกาฬ) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว (ระบุเหตุผลไว้ทั้งสองกรณี)

๔๗) คำสั่งที่ ๑๗/๒๕๖๔ (ศาลฎีกาแผนกคดีแรงงาน ที่ ๑ ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ ที่ ๒ และศาลแรงงานภาค ๔ ที่ ๓) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว (ระบุเหตุผลไว้ทั้งสองกรณี)

๔๘) คำสั่งที่ ๒๑/๒๕๖๔ (ศาลอาญา) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

๔๙) คำสั่งที่ ๒๔/๒๕๖๔ (ศาลจังหวัดอุดรธานี ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ และศาลฎีกา) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๕๐) คำสั่งที่ ๒๕/๒๕๖๔ (ศาลแรงงานภาค ๔) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๕๑) คำสั่งที่ ๓๐/๒๕๖๔ (ศาลฎีกา และศาลแพ่งกรุงเทพใต้) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๕๒) คำสั่งที่ ๓๔/๒๕๖๔ (ศาลฎีกา) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๕๓) คำสั่งที่ ๓๕/๒๕๖๔ (ศาลปกครองกลาง) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

๕๔) คำสั่งที่ ๓๖/๒๕๖๔ ประเด็นที่หนึ่ง (ศาลแขวงพระนครเหนือ) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๕๕) คำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๔ (ศาลปกครองนครราชสีมา) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๕๖) คำสั่งที่ ๕๔/๒๕๖๔ (ศาลปกครองขอนแก่นและศาลปกครองสูงสุด) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

๕๗) คำสั่งที่ ๕๖/๒๕๖๔ (ศาลอาญากรุงเทพใต้และศาลอุทธรณ์) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๕๘) คำสั่งที่ ๖๐/๒๕๖๔ (ศาลแพ่งกรุงเทพใต้) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

๕๙) คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๕ (ศาลแขวงดุสิต) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

๖๐) คำสั่งที่ ๗/๒๕๖๕ (ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

๖๑) คำสั่งที่ ๑๐/๒๕๖๕ (ศาลฎีกา) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๖๒) คำสั่งที่ ๑๒/๒๕๖๕ (ศาลปกครองสูงสุด) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๖๓) คำสั่งที่ ๑๖/๒๕๖๕ (ศาลแขวงขอนแก่น) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

๖๔) คำสั่งที่ ๒๑/๒๕๖๕ (ศาลจังหวัดลำพูน) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๖๕) คำสั่งที่ ๓๑/๒๕๖๕ (ศาลอาญา) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๖๖) คำสั่งที่ ๕๐/๒๕๖๕ (ศาลแรงงานกลาง ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ และศาลฎีกา) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๖๗) คำสั่งที่ ๕๒/๒๕๖๕ (ศาลปกครองสูงสุด) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๖๘) คำสั่งที่ ๕๙/๒๕๖๕ (ศาลปกครองสูงสุด) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๖๙) คำสั่งที่ ๖๐/๒๕๖๕ (ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง ศาลอุทธรณ์ ศาลปกครองกลาง และศาลปกครองสูงสุด) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว (ระบุเหตุผลไว้ทั้งสองกรณี)

๗๐) คำสั่งที่ ๖๔/๒๕๖๕ (ศาลล้มละลายกลาง และศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว (ระบุเหตุผลไว้ทั้งสองกรณี)

๗๑) คำสั่งที่ ๖๗/๒๕๖๕ (ศาลจังหวัดสงขลา ศาลอุทธรณ์ภาค ๙ และศาลฎีกา) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๗๒) คำสั่งที่ ๗๘/๒๕๖๕ (ศาลปกครองสูงสุด) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๗๓) คำสั่งที่ ๘๑/๒๕๖๔ (ศาลปกครองกลาง) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

๗๔) คำสั่งที่ ๖/๒๕๖๖ (ศาลอาญา) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๗๕) คำสั่งที่ ๗/๒๕๖๖ (ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

๗๖) คำสั่งที่ ๑๐/๒๕๖๖ (ศาลปกครองสูงสุด) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

๗๗) คำสั่งที่ ๑๑/๒๕๖๖ (ศาลอาญาคดีทุจริและประพฤติมิชอบกลาง) / เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

๗๘) คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๖๖ (ศาลปกครองสูงสุด) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๗๙) คำสั่งที่ ๑๖/๒๕๖๖ (ศาลจังหวัดพิษณุโลก) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

๘๐) คำสั่งที่ ๑๙/๒๕๖๖ (ศาลอาญา) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

๘๑) คำสั่งที่ ๒๕/๒๕๖๖ (ศาลฎีกา) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๘๒) คำสั่งที่ ๒๖/๒๕๖๖ (ศาลปกครองเชียงใหม่) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๘๓) คำสั่งที่ ๒๘/๒๕๖๖ (ศาลฎีกา) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๘๔) คำสั่งที่ ๓๐/๒๕๖๖ (ศาลอุทธรณ์ภาค ๒) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว (ระบุเหตุผลไว้ทั้งสองกรณี)

๘๕) คำสั่งที่ ๓๒/๒๕๖๖ (ศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุด) / เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๘๖) คำสั่งที่ ๓๔/๒๕๖๖ (ศาลฎีกา) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๘๗) คำสั่งที่ ๓๕/๒๕๖๖ (ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ และศาลฎีกา) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๘๘) คำสั่งที่ ๔๒/๒๕๖๖ (ศาลแพ่ง แผนตคดีผู้บริโภค ศาลอุทธรณ์แผนดคดีผู้บริโภค ศาลฎีกา) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๘๙) คำสั่งที่ ๔๓/๒๕๖๖ (ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๗) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๙๐) คำสั่งที่ ๔๖/๒๕๖๖ (ศาลปกครองสูงสุด) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๙๑) คำสั่งที่ ๔๗/๒๕๖๖ (ศาลฎีกา) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

๙๒) คำสั่งที่ ๔๘/๒๕๖๖ (ศาลฎีกา) /เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

๙๓) คำสั่งที่ ๕๐/๒๕๖๖ (ศาลปกครองสูงสุด) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๙๔) คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๖ (ศาลฎีกา) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๙๕) คำสั่งที่ ๕๖/๒๕๖๖ (ศาลฎีกา) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๙๖) คำสั่งที่ ๕๗/๒๕๖๖ (ศาลฎีกา) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๙๗) คำสั่งที่ ๖๑/๒๕๖๖ (ศาลฎีกา) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๙๘) คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๗ (ศาลปกครองสูงสุด) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๙๙) คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๗ (ศาลฎีกา) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๑๐๐) คำสั่งที่ ๖/๒๕๖๖ (ศาลอุทธรณ์แผนกคดียาเสพติด) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๑๐๑) คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๗ (ศาลปกครองสูงสุด) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

หมายเหตุ ในคำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๖๔ เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผู้ร้อง) โดยการร้องเรียนของกระทรวงคมนาคมและการรถไฟแห่งประเทศไทย ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ มีการวินิจฉัยในประเด็นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) **ในกรณีของคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำร้องของผู้ร้อง ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า** การพิจารณาพิพากษาคดีของตุลาการใน

ศาลปกครองสูงสุดตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างในคดีระหว่างผู้ร้องเรียนกับบริษัท ฯ เป็นการกระทำทางตุลาการ **ประกอบกับการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ (๔)** จึงสั่งไม่รับคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำร้องในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกระทำทางตุลาการในศาลปกครองสูงสุดไว้พิจารณาวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๕ **แต่สั่งรับคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำร้องเฉพาะข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายตามคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำร้องเท่านั้น**

กล่าวโดยสรุป พบว่า มีกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) อันเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว แบ่งออกเป็น ๓ กรณี ได้แก่

๑) เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น จำนวน ๓๐ กรณี ได้แก่

๑.๑) คำสั่งที่ ๒๙/๒๕๖๑ (ศาลอุทธรณ์)

๑.๒) คำสั่งที่ ๓๔/๒๕๖๑ ประเด็นที่สอง (ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง)

๑.๓) คำสั่งที่ ๓๕/๒๕๖๑ (ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง)

๑.๔) คำสั่งที่ ๔๓/๒๕๖๑ (ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง)

๑.๕) คำสั่งที่ ๕๖/๒๕๖๑ (ศาลอุทธรณ์)

๑.๖) คำสั่งที่ ๕๘/๒๕๖๑ ประเด็นที่หนึ่ง (ศาลฎีกา)

๑.๗) คำสั่งที่ ๖๓/๒๕๖๑ (ศาลอุทธรณ์)

๑.๘) คำสั่งที่ ๔๓/๒๕๖๒ (ศาลอุทธรณ์)

๑.๙) คำสั่งที่ ๕๖/๒๕๖๒ (ศาลอุทธรณ์ภาค ๕)

๑.๑๐) คำสั่งที่ ๖๔/๒๕๖๒ ประเด็นที่หนึ่ง (ศาลอุทธรณ์)

๑.๑๑) คำสั่งที่ ๒๖/๒๕๖๓ (ศาลจังหวัดกบินทร์บุรีและศาลอุทธรณ์ภาค ๒)

๑.๑๒) คำสั่งที่ ๓๗/๒๕๖๓ (ศาลปกครองกลาง) ทั้งสองประเด็น

๑.๑๓) คำสั่งที่ ๔๓/๒๕๖๓ (ศาลอุทธรณ์ ภาค ๖)

๑.๑๔) คำสั่งที่ ๖๐/๒๕๖๓ (ศาลฎีกา)

๑.๑๕) คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๔ (ศาลอาญาธนบุรี)

๑.๑๖) คำสั่งที่ ๒๑/๒๕๖๔ (ศาลอาญา)

๑.๑๗) คำสั่งที่ ๓๕/๒๕๖๔ (ศาลปกครองกลาง)

๑.๑๘) คำสั่งที่ ๕๔/๒๕๖๔ (ศาลปกครองขอนแก่นและศาลปกครองสูงสุด)

๑.๑๙) คำสั่งที่ ๖๐/๒๕๖๔ (ศาลแพ่งกรุงเทพใต้)

๑.๒๐) คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๕ (ศาลแขวงดุสิต)

๑.๒๑) คำสั่งที่ ๗/๒๕๖๕ (ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง)

๑.๒๒) คำสั่งที่ ๑๖/๒๕๖๕ (ศาลแขวงขอนแก่น)

๑.๒๓) คำสั่งที่ ๘๑/๒๕๖๔ (ศาลปกครองกลาง)

๑.๒๔) คำสั่งที่ ๗/๒๕๖๖ (ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง)

๑.๒๕) คำสั่งที่ ๑๐/๒๕๖๖ (ศาลปกครองสูงสุด)

๑.๒๖) คำสั่งที่ ๑๑/๒๕๖๖ (ศาลอาญาคดีทุจริและประพฤติมิชอบกลาง)

๑.๒๗) คำสั่งที่ ๑๖/๒๕๖๖ (ศาลจังหวัดพิษณุโลก)

๑.๒๘) คำสั่งที่ ๑๙/๒๕๖๖ (ศาลอาญา)

๑.๒๙) คำสั่งที่ ๔๗/๒๕๖๖ (ศาลฎีกา)

๑.๓๐) คำสั่งที่ ๔๘/๒๕๖๖ (ศาลฎีกา

๒) เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว จำนวน ๖๑ กรณี ได้แก่

๒.๑) คำสั่งที่ ๒๒/๒๕๖๑ (ศาลอาญา)

๒.๒) คำสั่งที่ ๕๙/๒๕๖๑ (ศาลฎีกา)

๒.๓) คำสั่งที่ ๖๑/๒๕๖๑ (ศาลฎีกา)

๒.๔) คำสั่งที่ ๖๖/๒๕๖๑ (ศาลอุทธรณ์

๒.๕) คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๒ (ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๘)

๒.๖) คำสั่งที่ ๔/๒๕๖๒ (ศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองกลาง)

๒.๗) คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๒ (ศาลปกครองสูงสุด)

๒.๘) คำสั่งที่ ๗/๒๕๖๒ ประเด็นที่สอง (ศาลปกครองสูงสุด)

๒.๙) คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๒ ประเด็นที่สอง (ศาลอุทธรณ์)

๒.๑๐) คำสั่งที่ ๑๕/๒๕๖๒ (ศาลปกครองสูงสุด ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา)

๒.๑๑) คำสั่งที่ ๑๘/๒๕๖๒ (ศาลอาญาและศาลจังหวัดสระบุรี)

๒.๑๒) คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๒ (ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา)

๒.๑๓) คำสั่งที่ ๔๐/๒๕๖๒ (ศาลฎีกา)

๒.๑๔) คำสั่งที่ ๔๑/๒๕๖๒ (ศาลฎีกาแผนกคดีแรงงาน)

๒.๑๕) คำสั่งที่ ๕๔/๒๕๖๒ (ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๕) /เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดแล้ว

๒.๑๖) คำสั่งที่ ๖๐/๒๕๖๒ ประเด็นที่หนึ่ง (ศาลฎีกา)

๒.๑๗) คำสั่งที่ ๖๑/๒๕๖๒ (ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง)

๒.๑๘) คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๓ (ศาลจังหวัดสมุทรสาคร)

๒.๑๙) คำสั่งที่ ๔/๒๕๖๓ (ศาลปกครองสูงสุด)

๒.๒๐) คำสั่งที่ ๑๖/๒๕๖๓ (ศาลปกครองสูงสุด)

๒.๒๑) คำสั่งที่ ๓๔/๒๕๖๓ (ศาลปกครองสุพรรณบุรี)

๒.๒๒) คำสั่งที่ ๕๙/๒๕๖๓ (ศาลปกครองสูงสุด)

๒.๒๓) คำสั่งที่ ๖๖/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่ง (ศาลฎีกา)

๒.๒๔) คำสั่งที่ ๗๐/๒๕๖๓ ประเด็นที่หนึ่ง (ศาลแพ่งธนบุรี ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา)

๒.๒๕) คำสั่งที่ ๗๑/๒๕๖๓ (ศาลจังหวัดชลบุรี ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา)

๒.๒๖) คำสั่งที่ ๒๔/๒๕๖๔ (ศาลจังหวัดอุดรธานี ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ และศาลฎีกา)

๒.๒๗) คำสั่งที่ ๒๕/๒๕๖๔ (ศาลแรงงานภาค ๔)

๒.๒๘) คำสั่งที่ ๓๐/๒๕๖๔ (ศาลฎีกา และศาลแพ่งกรุงเทพใต้)

๒.๒๙) คำสั่งที่ ๓๔/๒๕๖๔ (ศาลฎีกา)

๒.๓๐) คำสั่งที่ ๓๖/๒๕๖๔ ประเด็นที่หนึ่ง (ศาลแขวงพระนครเหนือมีคำพิพากษา ศาลอุทธรณ์ยื่น ศาลฎีกามีคำสั่งไม่รับฎีกา)

๒.๓๑) คำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๔ (ศาลปกครองนครราชสีมา)

๒.๓๒) คำสั่งที่ ๕๖/๒๕๖๔ (ศาลอาญากรุงเทพใต้และศาลอุทธรณ์)

๒.๓๓) คำสั่งที่ ๑๐/๒๕๖๕ (ศาลฎีกา)

๒.๓๔) คำสั่งที่ ๑๒/๒๕๖๕ (ศาลปกครองสูงสุด)

๒.๓๕) คำสั่งที่ ๒๑/๒๕๖๕ (ศาลจังหวัดลำพูน)

๒.๓๖) คำสั่งที่ ๓๑/๒๕๖๕ (ศาลอาญา)

๒.๓๗) คำสั่งที่ ๕๐/๒๕๖๕ (ศาลแรงงานกลาง ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ และศาลฎีกา)

๒.๓๘) คำสั่งที่ ๕๒/๒๕๖๕ (ศาลปกครองสูงสุด)

๒.๓๙) คำสั่งที่ ๕๙/๒๕๖๕ (ศาลปกครองสูงสุด)

๒.๔๐) คำสั่งที่ ๖๗/๒๕๖๕ (ศาลจังหวัดสงขลา ศาลอุทธรณ์ภาค ๙ และศาลฎีกา)

๒.๔๑) คำสั่งที่ ๗๘/๒๕๖๕ (ศาลปกครองสูงสุด)

๒.๔๒) คำสั่งที่ ๖/๒๕๖๖ (ศาลอาญา)

๒.๔๓) คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๖๖ (ศาลปกครองสูงสุด)

๒.๔๔) คำสั่งที่ ๒๕/๒๕๖๖ (ศาลฎีกา)

๒.๔๕) คำสั่งที่ ๒๖/๒๕๖๖ (ศาลปกครองเชียงใหม่)

๒.๔๖) คำสั่งที่ ๒๘/๒๕๖๖ (ศาลฎีกา)

๒.๔๗) คำสั่งที่ ๓๒/๒๕๖๖ (ศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุด)

๒.๔๘) คำสั่งที่ ๓๔/๒๕๖๖ (ศาลฎีกา)

๒.๔๙) คำสั่งที่ ๓๕/๒๕๖๖ (ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ และศาลฎีกา)

๒.๕๐) คำสั่งที่ ๔๒/๒๕๖๖ (ศาลแพ่ง แผนดคดีผู้บริโภค ศาลอุทธรณ์แผนดคดีผู้บริโภค ศาลฎีกา)

๒.๕๑) คำสั่งที่ ๔๓/๒๕๖๖ (ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๗)

๒.๕๒) คำสั่งที่ ๔๖/๒๕๖๖ (ศาลปกครองสูงสุด)

๒.๕๓) คำสั่งที่ ๕๐/๒๕๖๖ (ศาลปกครองสูงสุด)

๒.๕๔) คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๖ (ศาลฎีกา)

๒.๕๕) คำสั่งที่ ๕๖/๒๕๖๖ (ศาลฎีกา)

๒.๕๖) คำสั่งที่ ๕๗/๒๕๖๖ (ศาลฎีกา)

๒.๕๗) คำสั่งที่ ๖๑/๒๕๖๖ (ศาลฎีกา)

๒.๕๘) คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๗ (ศาลปกครองสูงสุด

๒.๕๙) คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๗ (ศาลฎีกา)

๒.๖๐) คำสั่งที่ ๖/๒๕๖๖

๒.๖๑) คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๗ (ศาลปกครองสูงสุด)

๓) เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว (ระบุเหตุผลไว้ทั้งสองกรณี) จำนวน ๑๐ กรณี ได้แก่

๓.๑) คำสั่งที่ ๒๓/๒๕๖๑ (ศาลจังหวัดกระบี่)

๓.๒) คำสั่งที่ ๒๘/๒๕๖๑ (ศาลอาญากรุงเทพใต้และศาลแพ่งกรุงเทพใต้)

๓.๓) คำสั่งที่ ๕๓/๒๕๖๑ ประเด็นที่สอง (ศาลแรงงาน)

๓.๔) คำสั่งที่ ๕๘/๒๕๖๑ ประเด็นที่สอง (ศาลปกครองเชียงใหม่ และศาลปกครองสูงสุด)

๓.๕) คำสั่งที่ ๓๖/๒๕๖๓ (ศาลจังหวัดสุพรรณบุรี)

๓.๖) คำสั่งที่ ๑๓/๒๕๖๔ (ศาลจังหวัดบึงกาฬ)

๓.๗) คำสั่งที่ ๑๗/๒๕๖๔ (ศาลฎีกาแผนกคดีแรงงาน ที่ ๑ ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ ที่ ๒ และศาลแรงงานภาค ๔ ที่ ๓)

๓.๘) คำสั่งที่ ๖๐/๒๕๖๕ (ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง ศาลอุทธรณ์ ศาลปกครองกลาง และศาลปกครองสูงสุด)

๓.๙) คำสั่งที่ ๖๔/๒๕๖๕ (ศาลล้มละลายกลาง และศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ)

๓.๑๐) คำสั่งที่ ๓๐/๒๕๖๖ (ศาลอุทธรณ์ภาค ๒)

อนึ่ง มีข้อสังเกตว่า ในคำสั่งที่ ๑๙/๒๕๖๓ แม้ว่าจะเป็น<u>คำสั่งที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้จำหน่ายคดี</u>ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ แต่ก็มีเหตุเนื่องมาจากว่าในคดีนี้ ศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว จึงต้องห้ามมิให้ศาลรัฐธรรมนูญรับไว้พิจารณาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ประกอบมาตรา ๔๖ วรรคสาม นั้นเอง

(๖.๕) การกระทำของคณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจระหว่างศาลยุติธรรม ศาลปกครอง หรือศาลทหาร ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๒ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๕)

ปัจจุบันยังไม่มีแนวคำวินิจฉัยและคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ

(๖.๖) การกระทำที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง คณะกรรมการตุลาการทหาร รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหาร ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๖)

ปัจจุบันยังไม่มีแนวคำวินิจฉัยโดยตรง

แต่อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันได้มีคำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๓ ได้วางหลักในเรื่องพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๖) ไว้อย่างน่าสนใจว่า "...การใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของการกระทำอันเกิดจากการใช้อำนาจรัฐว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ บัญญัติให้การใช้สิทธิดังกล่าวเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมายความว่าการใช้สิทธิดังกล่าวของบุคคลย่อมกำหนดขอบเขตและเงื่อนไขในการใช้สิทธิของบุคคลได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๖) บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องที่ขอให้ตรวจสอบการกระทำที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมและคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองไว้พิจารณา เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๖ และมาตรา ๑๙๘ ที่บัญญัติให้การบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับผู้พิพากษาศาลยุติธรรมและตุลาการศาลปกครองมีความเป็นอิสระ โดยให้คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมและคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล มิให้องค์กรอื่นเข้ามาใช้อำนาจแทรกแซงทำให้ผู้พิพากษาหรือตุลาการไม่เป็นอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย นอกจากนี้การที่ไม่ให้องค์กรอื่นเข้ามาแทรกแซงตรวจสอบหมายความรวมถึงองค์กรศาลที่อยู่ต่างระบบด้วย เนื่องจากระบบศาลของไทยเป็นระบบศาลคู่ รัฐธรรมนูญกำหนดเขตอำนาจของแต่ละระบบศาลไว้ชัดเจน และเพื่อมิให้เกิดความขัดแย้งระหว่างองค์กรศาลด้วยกัน รัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดให้ระบบศาลใดศาลหนึ่งเป็นศาลสูงสุดของระบบศาลคู่ หรือระบบศาลใดมีอำนาจเหนือศาลอื่น สำหรับการกระทำที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของผู้พิพากษาศาลยุติธรรมแม้จะได้รับยกเว้นการตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำโดยศาลปกครองตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ วรรคสอง (๒) และโดยศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๖) แต่มิได้หมายความว่าบุคคลผู้ถูกกระทบสิทธิหรือเสรีภาพจากการกระทำของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมดังกล่าวจะไม่สามารถใช้สิทธิทางอื่นได้ หากบุคคลนั้นเห็นว่าตนถูกละเมิดหรือได้รับความเสียหายจากการกระทำที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม (ก.ต.) ย่อมใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมตามที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติไว้ เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องยังไม่ปรากฏว่ามีการกระทำใดที่เป็นผลมาจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๖) ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้อง กรณีตามคำร้องจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และ

เงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องกรณีดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้..."

๓.๓.๒ เหตุอื่น ๆ

(๑) วินิจฉัยว่าข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีซึ่งเกิดขึ้นและเป็นกรณีที่ยุติไปแล้วก่อนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ใช้บังคับ ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ จำนวน ๗ คำสั่ง ได้แก่ คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๐ คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๑ ประเด็นที่สอง คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๑ ประเด็นที่สอง คำสั่งที่ ๙/๒๕๖๑ ประเด็นที่สอง คำสั่งที่ ๑๐/๒๕๖๑ ประเด็นที่สอง คำสั่งที่ ๕๙/๒๕๖๑ และคำสั่งที่ ๔๐/๒๕๖๓ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(๑.๑) คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๐

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยในประเด็นการตรวจสอบการกระทำของฝ่ายบริหารว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ ถึงมาตรา ๖ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ ถึงมาตรา ๖ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ รวมทั้งขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๕ ถึงมาตรา ๒๗ หรือไม่ ซึ่งการกระทำของฝ่ายบริหารที่ผู้ร้องอ้างว่าละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนนั้น ได้เกิดขึ้นโดยผู้ร้องได้ใช้สิทธิขอเยียวยาผ่านทางช่องทางตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จนสิ้นสุดกระบวนการไปแล้ว ถือเป็นกรณีที่ยุติไปแล้วในช่วงเวลาภายใต้รัฐธรรมนูญทั้งสองฉบับดังกล่าว การที่ผู้ร้องจะใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้พิจารณาวินิจฉัยข้อเท็จจริงซึ่งเกิดขึ้นและเป็นกรณีที่ยุติไปแล้วก่อนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ใช้บังคับ ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวโดยอาศัยช่องทางตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ ได้

(๑.๒) คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๑ ประเด็นที่สอง

พิจารณาแล้วเห็นว่า สำหรับกรณีที่กรมการปกครองออกคำสั่งให้ผู้ร้องออกจากราชการอันเป็นการกล่าวอ้างว่าการกระทำของฝ่ายบริหารละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนนั้น ผู้ร้องมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาผ่านช่องทางตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ บัญญัติ แต่เมื่อการกระทำของฝ่ายบริหารตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างได้เกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๑๙ ถือเป็นกรณีที่ยุติไปแล้วในช่วงเวลาภายใต้รัฐธรรมนูญทั้งสองฉบับดังกล่าว การที่ผู้ร้องจะใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้พิจารณาวินิจฉัยข้อเท็จจริงซึ่งเกิดขึ้นและเป็นกรณีที่ยุติไปแล้วก่อนที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ใช้บังคับ ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องโดยอาศัยช่องทางตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

(๑.๓) คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๑ ประเด็นที่สอง

พิจารณาแล้วเห็นว่า สำหรับกรณีที่ผู้ร้องทั้งสองกล่าวอ้างว่าการควบคุมตัวผู้ร้องทั้งสองโดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ข้อ ๖ ของเจ้าพนักงานรักษาความสงบเรียบร้อย เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ หรือไม่ นั้น เห็นว่า การกระทำตามที่ผู้ร้องทั้งสองกล่าวอ้างนั้นได้เกิดขึ้นและยุติ

ไปแล้ว การที่ผู้ร้องทั้งสองจะใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้พิจารณาวินิจฉัยข้อเท็จจริงซึ่งเกิดขึ้นและเป็นกรณีที่ยุติไปแล้วก่อนที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ใช้บังคับ ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ผู้ร้องทั้งสองจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวโดยอาศัยช่องทางตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

(๑.๔) คำสั่งที่ ๙/๒๕๖๑ ประเด็นที่สอง

พิจารณาแล้วเห็นว่า สำหรับกรณีที่ผู้ร้องทั้งเจ็ดกล่าวอ้างว่าการควบคุมตัวผู้ร้องทั้งเจ็ดโดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ข้อ ๖ ของเจ้าพนักงานรักษาความสงบเรียบร้อย เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ หรือไม่ นั้น เห็นว่า การกระทำตามที่ผู้ร้องทั้งเจ็ดกล่าวอ้างนั้นได้เกิดขึ้นและได้ยุติไปแล้ว การที่ผู้ร้องจะใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้พิจารณาวินิจฉัยข้อเท็จจริงซึ่งเกิดขึ้นและเป็นกรณีที่ยุติไปแล้วก่อนที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ใช้บังคับ ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ผู้ร้องทั้งเจ็ดจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวโดยอาศัยช่องทางตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

(๑.๕) คำสั่งที่ ๑๐/๒๕๖๑ ประเด็นที่สอง

พิจารณาแล้วเห็นว่า สำหรับกรณีที่ผู้ร้องทั้งสี่กล่าวอ้างว่าการควบคุมตัวผู้ร้องทั้งสี่ไว้ในสถานที่อื่นที่มิใช่สถานีตำรวจ ที่คุมขัง ทัณฑสถาน หรือเรือนจำ ของเจ้าพนักงานรักษาความสงบเรียบร้อย โดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ข้อ ๖ วรรคหนึ่ง นั้น เป็นการกระทำที่เข้าแทรกแซงหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพในชีวิต ร่างกายและการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้องทั้งสี่ซึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ นั้น เห็นว่า การควบคุมตัวผู้ร้องทั้งสี่โดยเจ้าพนักงานรักษาความสงบเรียบร้อยอันเป็นการกระทำที่ผู้ร้องทั้งสี่กล่าวอ้างว่าได้ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องทั้งสี่และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้น ได้เกิดขึ้นในวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๘ และได้ยุติลงโดยผู้ร้องทั้งสี่ได้รับการปล่อยตัวในวันดังกล่าว การที่ผู้ร้องทั้งสี่จะใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้พิจารณาวินิจฉัยข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นและเป็นกรณีที่ยุติไปแล้วก่อนที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ใช้บังคับ ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ผู้ร้องทั้งสี่จึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวโดยอาศัยช่องทางตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

(๑.๖) คำสั่งที่ ๕๙/๒๕๖๑

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องของผู้ร้องเป็นการขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยการปฏิบัติหน้าที่ และการใช้อำนาจขององค์กรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่ถูกยกเลิกแล้ว การที่ผู้ร้องจะใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้เพื่อขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น และเป็นกรณีที่ยุติไปแล้วก่อนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ใช้บังคับ ย่อมไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

(๑.๗) คำสั่งที่ ๔๐/๒๕๖๓

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่าการที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ มีมติและส่งรายงานการไต่สวนข้อเท็จจริงพร้อมความเห็นให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ ซึ่งทำหน้าที่วุฒิสภา และการที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ ดำเนินการและมีมติถอดถอนผู้ร้องจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและกฎหมาย และเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้อง ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ประกอบมาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการวินิจฉัยให้ยุติเรื่อง ทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่การจะพิจารณาว่าผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ หรือไม่ นั้น การกระทำดังกล่าวต้องเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครอง เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลง มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๔/๒๕๕๗ ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๖ วรรคสอง บัญญัติให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่วุฒิสภา การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไต่สวนข้อเท็จจริงและมีมติว่าการกระทำของผู้ร้องมีมูลความผิดอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ แล้วเสนอเรื่องให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ มีมติถอดถอนผู้ร้องจากตำแหน่งเป็นการกระทำโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๕๖ ผู้ถูกร้องทั้งสองมีอำนาจดำเนินการตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายซึ่งใช้อยู่ในขณะนั้น จึงมิได้เป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครอง ประกอบกับการที่ผู้ร้องจะใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่มีเจตนารมณ์ให้สิทธิแก่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้คุ้มครองไว้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยตรงได้ การกระทำนั้นต้องเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นระหว่างรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับและต้องไม่เป็นกรณีที่ยุติแล้ว กรณีตามคำร้องของผู้ร้องเป็นการขอให้พิจารณาวินิจฉัยการกระทำที่มีข้อเท็จจริงซึ่งเกิดขึ้นและยุติแล้วก่อนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ใช้บังคับ ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องโดยอาศัยช่องทางตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

(๒) ไม่อาจนำหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการ ในการพิจารณารับคำร้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๒ มาใช้พิจารณารับคำร้อง

ด้วยในคำสั่งที่ ๖๓/๒๕๖๑ ได้วินิจฉัยว่า "ส่วนที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการรับคำร้องของศาลรัฐธรรมนูญ กรณีที่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๒ ตามคำวินิจฉัยที่ ๔๗/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ เห็นว่าตามคำร้องนี้เป็นคนละกรณี เนื่องจากผู้ร้องกล่าวอ้างว่ามีการกระทำที่ละเมิดสิทธิของตนและการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งในการพิจารณารับคำร้องของศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงไม่อาจนำหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการพิจารณารับคำร้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๒ มาใช้พิจารณารับคำร้องนี้ได้"

(๓) วัตถุแห่งคดีสิ้นสภาพไปแล้ว

ด้วยคำสั่งที่ ๖๗/๒๕๖๑ ได้วินิจฉัยว่า การกระทำและคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๑๐/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ เรื่อง ห้ามมิให้กระทำการใด ๆ หรือสั่งให้กระทำการใด ๆ เกี่ยวกับการทำธุรกรรมทางการเงินหรือการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินของบุคคลเท่าที่จำเป็นแก่การรักษาความมั่นคงของชาติและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนโดยรวมไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ และขอให้คำสั่งดังกล่าวไม่มีผลใช้บังคับอีกต่อไป ในระหว่างการพิจารณาคำร้องของศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๒/๒๕๖๑ เรื่อง การให้ประชาชนและพรรคการเมืองดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕ ตอนพิเศษ ๓๑๔ ง วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ โดยความใน "ข้อ ๑ ให้ยกเลิก (๑) คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๐/๒๕๕๗ เรื่อง ห้ามมิให้กระทำการใด ๆ หรือสั่งให้กระทำการใด ๆ เกี่ยวกับการทำธุรกรรมทางการเงินหรือการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินของบุคคล เท่าที่จำเป็นแก่การรักษาความมั่นคงของชาติและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนโดยรวม ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ เฉพาะ ๒. ในข้อ ๑" อันมีผลเป็นการยกเลิกคำสั่งดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวกับคำร้องของผู้ร้องที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยแล้ว กรณีจึงไม่มีเหตุที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ อีกต่อไป

(๔) การขออุทธรณ์คำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ หรือการขอคัดค้านคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ หรือรื้อฟ้อนคดีขึ้นพิจารณาใหม่

ในกรณีปรากฏว่ามีเรื่องที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งมาแล้ว ๖ เรื่อง ได้แก่

(๔.๑) คำสั่งที่ ๓๓/๒๕๖๒

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีการขออุทธรณ์คำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๒/๒๕๖๒ ที่ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เนื่องจากไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่จะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดให้มีการ

อุทธรณ์คำวินิจฉัยหรือคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญได้ ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจอุทธรณ์คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญได้

(๔.๒) คำสั่งที่ ๗๔/๒๕๖๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญทบทวนคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๔/๒๕๖๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย และขอให้วินิจฉัยให้ถูกต้องตรงกันทั้งศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง และศาลยุติธรรม ซึ่งรัฐธรรมนูญไม่มีบทบัญญัติเรื่องการอุทธรณ์หรือพิจารณาทบทวนคำวินิจฉัยหรือคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาทบทวนคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญได้

(๔.๓) คำสั่งที่ ๙/๒๕๖๔

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ขออุทธรณ์คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๗๓/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๓ ที่สั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย ซึ่งแม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่รัฐธรรมนูญไม่มีบทบัญญัติให้มีการอุทธรณ์คำวินิจฉัยหรือคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ร้องไม่อาจอุทธรณ์คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวได้

(๔.๔) คำสั่งที่ ๔.๑/๒๕๖๕ เรื่อง คำร้องขอคัดค้านคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔/๒๕๖๕

ข้อเท็จจริงตามคำร้องต่อเนื่องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอคัดค้านคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย โดยผู้ร้องอ้างว่าถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพและได้รับความเดือดร้อนเสียหายโดยตรง ขอให้ทบทวนคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔/๒๕๖๕ นั้น ข้อเท็จจริงตามคำร้องต่อเนื่องมีลักษณะเป็นการขออุทธรณ์คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ไม่มีบทบัญญัติให้บุคคลมีสิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยหรือคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ร้องไม่อาจอุทธรณ์คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าว กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

(๔.๕) คำสั่งที่ ๔๒.๑/๒๕๖๕ เรื่อง คำร้องขอคัดค้านคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๒/๒๕๖๕

ข้อเท็จจริงตามคำร้องต่อเนื่องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอคัดค้านคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๒/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๕ ที่ศาลมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เนื่องจากผู้ร้องยื่นคำร้องล่วงเลยระยะเวลาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ โดยผู้ร้องคัดค้านว่าผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด ขอให้ทบทวนคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๒/๒๕๖๕ กรณีดังกล่าวเป็นการขออุทธรณ์คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ

ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ไม่มีบทบัญญัติรับรองสิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยหรือคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ ประกอบกับกรณีที่ผู้ร้องอ้างว่ามีหนังสือเร่งรัดการดำเนินการของผู้ตรวจการแผ่นดิน ฉบับลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๕ มิใช่การยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ข้อเท็จจริงตามคำร้องต่อเนื่องไม่ปรากฏสาระสำคัญเพิ่มเติมจากคำร้องที่ผู้ร้องเคยยื่นและศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว จึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

(๔.๖) คำสั่งที่ ๙/๒๕๖๖

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๙ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญรื้อฟื้นคดีของผู้ร้องขึ้นพิจารณาใหม่ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้บุคคลที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น จะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน และวรรคสองบัญญัติให้คำร้องต้องระบุการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนโดยตรงให้ชัดเจนว่าเป็นการกระทำใดและละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนอย่างไร เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินในกรณีดังกล่าวเสียก่อน ประกอบกับคำร้องของผู้ร้องฉบับลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ และฉบับลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ไม่มีลักษณะเป็นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ไม่บัญญัติให้มีการรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่หรือให้มีการอุทธรณ์คำวินิจฉัยหรือคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญได้ และคำร้องนี้ไม่ได้ระบุว่ามีการกระทำใดที่เป็นการละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องโดยตรงอย่างไร อีกทั้งไม่ใช่กรณีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าการกระทำใดของผู้ถูกร้องขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ_ กรณีไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

(๕) คำร้องที่มีรายการไม่ครบถ้วน ไม่ชัดเจน และไม่อาจเข้าใจได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒

จำนวน ๓ เรื่อง ได้แก่

(๕.๑) คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๔

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ทหารเรือ ตำรวจ ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ผู้ถูกร้อง) รบกวน ข่มขู่ พยายามฆ่าและละเมิดสิทธิมนุษยชนของประชาชน โดยการใช้ดาวเทียม คลื่นความถี่ต่าง ๆ คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า คลื่นวิทยุกลั่นแกล้งประชาชน ทำให้ได้รับความเดือดร้อน ทรมานและหวาดกลัว แต่ผู้ร้องไม่ระบุเรื่องหรือการกระทำทั้งหลายอันเป็นเหตุให้ต้องขอให้ศาลมีคำวินิจฉัยพร้อมทั้งข้อเท็จจริง ไม่ระบุมาตราของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเหตุในคำร้อง ไม่มีคำขอที่ระบุความประสงค์ให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการอย่างใดพร้อมทั้งเหตุผลสนับสนุนโดยชัดแจ้ง เป็นคำร้องที่มีรายการไม่ครบถ้วน ไม่ชัดเจนและไม่อาจเข้าใจได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญพ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒ ศาลมีคำสั่งให้ผู้ร้องดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมคำร้องดังกล่าวให้ถูกต้องครบถ้วนภายในระยะเวลา ๑๕ วัน นับแต่วันได้รับคำสั่ง ผู้ร้องได้รับหนังสือในวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๔ครบกำหนดวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ผู้ร้องไม่ดำเนินการแก้ไขคำร้องให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๔๒ และข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๕ และข้อ ๑๘ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

(๕.๒) คำสั่งที่ ๕๕/๒๕๖๔

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญกำหนดวันนัดไต่สวนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๙ แต่ผู้ร้องยื่นคำร้องไม่เป็นไปตามแบบพิมพ์ของศาล มีรายการไม่ครบถ้วน ไม่ชัดเจน และไม่อาจเข้าใจได้ อีกทั้งไม่ได้จัดทำสำเนาคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องพร้อมรับรองความถูกต้องยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ กรณีไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๖ ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๕ และข้อ ๑๘ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ผู้ร้องดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมคำร้องดังกล่าวให้ถูกต้องครบถ้วนภายในระยะเวลา ๑๕ วัน นับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่ง แม้ต่อมาผู้ร้องดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมคำร้องพร้อมจัดทำต้นฉบับคำร้อง จำนวน ๑ ชุด และสำเนาคำร้อง จำนวน ๙ ชุด ลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องในสำเนาคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องครบทุกหน้า ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้วก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องและคำร้องแก้ไขเพิ่มเติมไม่ได้ระบุการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนโดยตรงให้ชัดเจนว่าเป็นการกระทำใดและละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของตนอย่างไร คงเป็นเพียงการกล่าวอ้างในลักษณะว่าหน่วยงานของรัฐและ

เจ้าหน้าที่ของรัฐละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญจัดให้มีการไต่สวนและถ่ายทอดสดให้โลกทราบความจริง ความถูกต้อง เพื่อความเป็นธรรม กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๖ วรรคสอง ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๘ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

(๕.๓) คำสั่งที่ ๑๖/๒๕๖๖

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนถูกจับกุมและคุมขังในเรือนจำโดยไม่มีการแจ้งข้อกล่าวหา อันเป็นผลเนื่องจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยตำรวจตระเวนชายแดน กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและสนธิสัญญาระหว่างประเทศ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง และข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๘ เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินในกรณีดังกล่าวเสียก่อน กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ประกอบกับผู้ร้องไม่ระบุมาตราของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเหตุในคำร้อง ซึ่งตุลาการที่ได้รับมอบหมายจ่ายสำนวนคดีเห็นชอบให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญแนะนำผู้ร้องดำเนินการแก้ไขคำร้องให้เป็นไปตามแบบพิมพ์ของศาลและมีรายการครบถ้วน ชัดเจน และเข้าใจได้พร้อมแนบเอกสารประกอบคำร้องที่จำเป็นต่อการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญแล้ว แต่ผู้ร้องไม่ได้ดำเนินการแก้ไขคำร้องให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒ (๓) ประกอบมาตรา ๔๖ วรรคสอง มาตรา ๔๘ วรรคสี่ และข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๘ วรรคหนึ่ง อีกทั้ง การที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการจับกุมคุมขังโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายเป็นกรณีที่ผู้ร้องถูกคุมขังโดยหมายของศาลจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๓.๔ <u>การกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ</u>

ในปัจจุบันมีแนวคำวินิจฉัยและคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ ดังนี้

๓.๔.๑ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๕ คำวินิจฉัย คือ

๑) คำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๖๓ มีคำวินิจฉัยว่า

"...ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้ว จึงกำหนดประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ หรือไม่

ประเด็นที่สอง ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๗๗ หรือไม่

ประเด็นที่สาม ไม่ว่ากรณีที่ขัดหรือไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ก็ตาม สมควรมีมาตรการปรับปรุงกฎหมาย หรือไม่ อย่างไร

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย โดยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติที่รับรองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลใด จะกระทำมิได้ แต่มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่นนั้น ไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ เป็นบทบัญญัติที่รับรองสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของบุคคลอย่างสมบูรณ์ เนื่องจากชีวิตและร่างกายเป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ซึ่งการใช้สิทธิและเสรีภาพดังกล่าวจะต้องระมัดระวังไม่ให้กระทบสิทธิของบุคคลอื่นด้วย และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ โดยเป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

ประเด็นที่หนึ่ง ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญาเป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองบุคคลและรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง โดยเป็นกฎหมายที่กำหนดลักษณะของการกระทำหรือไม่กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งถือว่าเป็นความผิด และกำหนดบทลงโทษทางอาญาสำหรับผู้กระทำความผิด โดยมาตรา ๓๐๑ เป็นบทบัญญัติในภาค ๒ ลักษณะ ๑๐ หมวด ๓ ความผิดฐานทำให้แท้งลูก ซึ่งบัญญัติว่า "หญิงใดทำให้ตนเองแท้งลูก หรือยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนแท้งลูก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่

เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ" บทบัญญัติดังกล่าวมีเจตนารมณ์ เพื่อคุ้มครองชีวิตของทารกในครรภ์มารดา โดยบัญญัติลงโทษหญิงที่ทำให้ตนเองแท้งลูก หรือยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนแท้งลูก

การยุติการตั้งครรภ์เป็นปัญหาทั้งทางสังคม ทางการแพทย์ และทางกฎหมายที่มีความละเอียดอ่อน รวมทั้งเป็นประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมและศีลธรรม ซึ่งถือว่าเป็นความผิดทางอาญาและกำหนดโทษแก่หญิงเพียงฝ่ายเดียวที่ทำให้ตนเองแท้งลูก หรือยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนแท้งลูก ทั้งนี้ ความผิดฐานทำให้แท้งลูกมีเจตนารมณ์และคุณธรรมทางกฎหมายที่ต้องการคุ้มครองชีวิตของทารกในครรภ์ โดยเห็นถึงความสำคัญและคุณค่าของชีวิตมนุษย์ที่กำลังจะเกิดมา แต่เนื่องจากรากฐานของสังคมไม่ได้ขึ้นอยู่กับการเห็นคุณค่าของชีวิตมนุษย์เพียงเท่านั้น แต่ยังต้องมีปัจจัยอื่นที่สำคัญเป็นรากฐานของสังคมประกอบด้วย เช่นเดียวกับการคุ้มครองสิทธิในการมีชีวิตของทารกในครรภ์ หากมุ่งคุ้มครองสิทธิของทารกในครรภ์เพียงอย่างเดียวโดยมิได้พิจารณาการคุ้มครองสิทธิของหญิงผู้ตั้งครรภ์อันมีมาก่อนสิทธิของทารกในครรภ์ก็เป็นสิ่งที่อาจส่งผลกระทบให้หญิงไม่ได้รับความเป็นธรรมและถูกลิดรอนหรือจำกัดสิทธิในเนื้อตัวร่างกายของหญิง ซึ่งเป็นสิทธิตามธรรมชาติที่เป็นสิทธิพื้นฐานของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะกระทำการใดหรือไม่กระทำการใดต่อชีวิตและร่างกายของตนได้ตราบเท่าที่การกระทำนั้นไม่ไปรบกวนหรือล่วงล้ำเข้าไปในสิทธิหรือเสรีภาพของผู้อื่น รวมทั้งยังส่งผลกระทบถึงสิทธิในการกำหนดเจตจำนงของหญิงตั้งครรภ์ ที่ครอบคลุมไปถึงสิทธิในการตัดสินใจของหญิงว่าจะยุติการตั้งครรภ์หรือตั้งครรภ์ต่อไปอีกด้วย นอกจากนี้การคุ้มครองสิทธิของทารกในครรภ์และสิทธิของหญิงตั้งครรภ์ต้องให้เกิดความสมดุลกันโดยอาจต้องนำช่วงระยะเวลาการตั้งครรภ์มาเป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณา การปฏิเสธสิทธิของหญิงโดยปราศจากการกำหนดเงื่อนไขหรือเงื่อนเวลาที่เหมาะสมดังเช่นประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ จึงเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของหญิงเกินความจำเป็น ประกอบกับรัฐมีหน้าที่กำหนดให้มีมาตรการส่งเสริมให้บุคคลใช้สิทธิและเสรีภาพโดยจัดให้มีมาตรการในการยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัย ถูกต้องตามกฎหมาย ไม่กระทบต่อการใช้สิทธิของหญิง และต้องเข้าไปดูแลและคุ้มครองชีวิตของทารกในครรภ์มิให้ถูกกระทบสิทธิในการมีชีวิตเช่นเดียวกัน บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ จึงกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของหญิงเกินความจำเป็นไม่เป็นไปตามหลักแห่งความได้สัดส่วน และเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘

ส่วนประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ ซึ่งผู้ร้องกล่าวอ้างว่า บัญญัติให้หญิงฝ่ายเดียวที่ต้องรับผิดทางอาญา ไม่รวมถึงชายที่มีความสัมพันธ์กับหญิงซึ่งมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดด้วย เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ นั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ ได้บัญญัติรับรองความเสมอภาคของบุคคล การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล จะกระทำมิได้ หลักความเสมอภาคนี้มีสาระสำคัญที่เป็นหลักการพื้นฐาน คือ การปฏิบัติต่อสิ่งที่มีสาระสำคัญเหมือนกันอย่างเท่าเทียมกันและจะต้องปฏิบัติต่อสิ่งที่มีสาระสำคัญแตกต่างกันให้แตกต่างกันไปตามลักษณะของเรื่องนั้น ๆ การกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ เป็นกรณีที่จะเกิดขึ้นเฉพาะสำหรับบุคคลผู้เป็นหญิงเพราะโดยธรรมชาติของหญิงเท่านั้นที่สามารถตั้งครรภ์และยุติการตั้งครรภ์ได้ เมื่อชายและหญิงมีสภาพร่างกายอันเป็นสาระสำคัญที่แตกต่างกัน การที่จะให้ชายที่มีความสัมพันธ์กับหญิงซึ่งเป็นต้นเหตุที่ทำให้หญิงตั้งครรภ์ต้องรับโทษและมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมและเป็นธรรมด้วยนั้น

จะเป็นการปฏิบัติต่อสิ่งที่มีสาระสำคัญแตกต่างกันให้เหมือนกัน ย่อมเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อชาย ดังนั้น ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ แต่อย่างใด

ดังนั้น ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ โดยกำหนดคำบังคับให้คำวินิจฉัยดังกล่าวมีผลเมื่อพ้นสามร้อยหกสิบวันนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๔

ประเด็นที่สอง ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๗๗ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๕ เป็นบทบัญญัติในภาค ๒ ลักษณะ ๑๐ หมวด ๓ ความผิดฐานทำให้แท้งลูก โดยบัญญัติว่า “ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในมาตรา ๓๐๑ และมาตรา ๓๐๒ นั้น เป็นการกระทำของนายแพทย์ และ (๑) จำเป็นต้องกระทำเนื่องจากสุขภาพของหญิงนั้น หรือ (๒) หญิงมีครรภ์เนื่องจากการกระทำความผิดอาญา ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๖ มาตรา ๒๗๗ มาตรา ๒๘๒ มาตรา ๒๘๓ หรือมาตรา ๒๘๔ ผู้กระทำไม่มีความผิด” ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดเหตุยกเว้นความผิดฐานทำให้แท้งลูกให้กับนายแพทย์ไว้ ๒ กรณี คือ กรณีจำเป็นต้องกระทำเนื่องจากสุขภาพของหญิง หรือกรณีหญิงมีครรภ์เนื่องจากการกระทำความผิดอาญาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๖ มาตรา ๒๗๗ มาตรา ๒๘๒ มาตรา ๒๘๓ หรือมาตรา ๒๘๔ โดยนายแพทย์ผู้กระทำนั้นไม่มีความผิดหากต้องด้วยเหตุตามที่กฎหมายกำหนดไว้ดังกล่าว

การที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๕ บัญญัติเหตุในการยุติการตั้งครรภ์ไว้เพียง ๒ กรณี ทั้งที่หญิงตั้งครรภ์ควรมีสิทธิในการตัดสินใจว่าจะตั้งครรภ์ต่อไปหรือยุติการตั้งครรภ์ซึ่งเป็นสิทธิในการกำหนดเจตจำนงของตนเองภายใต้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของหญิงตั้งครรภ์ผู้นั้น เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมและจำกัดสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของหญิงตั้งครรภ์ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ นั้น เห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าวเป็นเหตุยกเว้นการกระทำความผิดของหญิงตั้งครรภ์ซึ่งทำให้ตนแท้งลูก และนายแพทย์ที่ได้กระทำให้หญิงแท้งลูก อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ และมาตรา ๓๐๒ เพื่อคุ้มครองหญิงตั้งครรภ์ กรณีมีเหตุจำเป็นเนื่องจากสุขภาพของหญิง หรือหญิงมีครรภ์เนื่องจากการกระทำความผิดอาญาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๖ มาตรา ๒๗๗ มาตรา ๒๘๒ มาตรา ๒๘๓ หรือมาตรา ๒๘๔ อันเป็นการคำนึงถึงสิทธิในชีวิตและร่างกายของหญิงและสิทธิในการกำหนดเจตจำนงเกี่ยวกับอนามัยเจริญพันธุ์ของตนเอง และเพื่อความปลอดภัยในชีวิตของหญิงซึ่งอาจได้รับอันตรายจากการยุติการตั้งครรภ์ รัฐจึงกำหนดให้การยุติการตั้งครรภ์อยู่ภายใต้การปฏิบัติของนายแพทย์ และเพื่อมิให้เกิดปัญหาทางสุขภาพและปัญหาสังคมอันจะกระทบต่อประโยชน์ของสาธารณะในภายหลัง ซึ่งข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการยุติการตั้งครรภ์ทางการแพทย์ตามมาตรา ๓๐๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดเงื่อนไขอันเป็นเหตุยกเว้นให้นายแพทย์สามารถยุติการตั้งครรภ์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๕ โดยหญิงตั้งครรภ์ต้องยินยอม และกระทำโดยนายแพทย์ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมาย รวมทั้งต้องกระทำในสถานพยาบาล และต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ กล่าวคือ การยุติการตั้งครรภ์ตามประมวลกฎหมาย

อาญา มาตรา ๓๐๕ (๑) จำเป็นต้องกระทำเนื่องจากปัญหาสุขภาพทางกายหรือปัญหาสุขภาพทางจิตของหญิงตั้งครรภ์ซึ่งต้องได้รับการรับรองหรือเห็นชอบจากผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่มิใช่ผู้กระทำการยุติการตั้งครรภ์อย่างน้อยหนึ่งคน โดยปัญหาสุขภาพทางจิตของหญิงตั้งครรภ์รวมถึงปัญหาความเครียดอย่างรุนแรงเนื่องจากตรวจพบว่าทารกในครรภ์มีหรือมีความเสี่ยงสูงที่จะมีความพิการอย่างรุนแรง หรือเป็นหรือมีความเสี่ยงสูงที่จะเป็นโรคพันธุกรรมอย่างรุนแรง เมื่อหญิงนั้นได้รับการตรวจวินิจฉัยและการปรึกษาแนะนำทางพันธุศาสตร์ และมีการลงนามรับรองในเรื่องดังกล่าวข้างต้นโดยผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่มิใช่ผู้กระทำการยุติการตั้งครรภ์อย่างน้อยหนึ่งคน ซึ่งต้องมีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์ที่ชัดเจนว่าหญิงนั้นมีปัญหาสุขภาพทางกายหรือทางจิต และต้องมีการบันทึกการตรวจและวินิจฉัยโรคไว้ในเวชระเบียนเพื่อเป็นหลักฐาน สำหรับการยุติการตั้งครรภ์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๕ (๒) ต้องมีหลักฐานหรือข้อเท็จจริงอันควรเชื่อได้ว่าหญิงมีครรภ์เนื่องจากการกระทำความผิดทางอาญา ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๕ และข้อบังคับดังกล่าวจึงทำให้การยุติการตั้งครรภ์ของนายแพทย์มีความชัดเจน และครอบคลุมถึงปัญหาด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิตของหญิงตั้งครรภ์แล้ว จึงเห็นได้ว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๕ เป็นบทบัญญัติที่มุ่งคุ้มครองทั้งคุณธรรมในทางกฎหมายและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในร่างกายของหญิงที่ตั้งครรภ์อย่างเป็นธรรม เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วนพอเหมาะพอควรแก่กรณี และมุ่งคุ้มครองประโยชน์ของสังคมและประโยชน์สาธารณะได้อย่างเหมาะสม ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม และไม่เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของหญิงตั้งครรภ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ แต่อย่างใด

ส่วนประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๕ ที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าไม่เท่าทันต่อสภาพการณ์ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการแพทย์ในปัจจุบันที่มุ่งเน้นการใช้ยายุติการตั้งครรภ์แทนการใช้หัตถการทางการแพทย์ และไม่คุ้มครองถึงบุคลากรทางการแพทย์อื่นที่ให้บริการภายใต้การควบคุมของแพทย์ จึงไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ เห็นว่า วัตถุประสงค์ประการหนึ่งของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๕ คือ คุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายของหญิงตั้งครรภ์จากการยุติการตั้งครรภ์ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวจึงต้องให้นายแพทย์ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายเป็นผู้ยุติการตั้งครรภ์ ซึ่งการยุติการตั้งครรภ์เป็นเรื่องที่มีความละเอียดอ่อนต่อจริยธรรมของสังคมและกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ เป็นบทบัญญัติในหมวดว่าด้วยแนวนโยบายแห่งรัฐที่รัฐพึงใช้เป็นแนวทางในการตรากฎหมายขึ้นมาบังคับใช้เพียงเท่าที่จำเป็นและยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ มิใช่หน้าที่ของรัฐอันเป็นบทบังคับให้รัฐต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด แต่เป็นเพียงแนวนโยบายให้รัฐพึงใช้เป็นแนวทางดำเนินการตรากฎหมาย จึงไม่ใช่กรณีที่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๕ จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗

ดังนั้น ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๗๗

ประเด็นที่สาม ไม่ว่ากรณีที่ขัดหรือไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ก็ตาม สมควรมีมาตรการปรับปรุงกฎหมาย หรือไม่ อย่างไร

พิจารณาแล้วเห็นว่า โดยที่ประมวลกฎหมายอาญาเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลา ๖๐ ปีแล้ว ก่อให้เกิดปัญหาการทำแท้งเถื่อนในสังคมที่ทำให้เกิดอันตรายต่อชีวิตร่างกายของหญิงจำนวนมาก และทำ

ให้เกิดปัญหาสังคมจากความไม่พร้อมของหญิงและเด็กที่เกิดมาอีกมากมาย ในขณะที่ปัจจุบันวิทยาการทางการแพทย์ได้พัฒนาขึ้นมากสามารถให้บริการดูแลรักษารองรับการตัดสินใจใช้สิทธิในเนื้อตัวร่างกายของหญิงในช่วงเวลาที่เหมาะสมได้อย่างสะดวกปลอดภัยแล้ว ประกอบกับยังไม่ได้มีมาตรการคุ้มครองผู้ปฏิบัติงานทางการแพทย์ที่ครอบคลุมและเหมาะสม ศาลรัฐธรรมนูญจึงให้ข้อเสนอแนะว่าประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องเรื่องการทำแท้งสมควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า **ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ แต่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ โดยกำหนดคำบังคับให้คำวินิจฉัยของศาลในส่วนที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้มีผลเมื่อพ้นสามร้อยหกสิบวันนับแต่วันที่ศาลมีคำวินิจฉัย ส่วนประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๗๗ และสมควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องเรื่องการทำแท้งเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน**"

หมายเหตุ ในเรื่องนี้พบว่า

๑) หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ ที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่ากระทำการอันเป็นละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ ได้แก่ เจ้าพนักงานตำรวจ

๒) กระทำการอันเป็นละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง ได้แก่ การบังคับใช้ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ และมาตรา ๓๐๕

๓) ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ว่าเป็นกรณีของ "การกระทำ" อันเป็นการละเมิดนั้นเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘

๔) คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๓ มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามร้อยหกสิบวันนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย **(ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยเมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ และจะครบกำหนดประมาณภายในวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔)**

ต่อมาคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญาซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาตามมติคณะรัฐมนตรี จึงได้ยกร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติความผิดฐานทำแท้ง) โดยในเบื้องต้นได้เชิญผู้แทนจากทั้งภาครัฐ และภาคประชาสังคม รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์และกฎหมายอาญามาร่วมประชุมรับฟังความคิดเห็นประกอบการพิจารณายกร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว

ในการนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นสมควรจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ ที่บัญญัติให้ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจาก

กฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชนและนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน[๑๑]

ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อสภาผู้แทนราษฎรเป็นเรื่องด่วน (ตามหนังสือที่ นร ๐๕๐๓/๔๐๗๐๐ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓)[๑๒] และสภาผู้แทนราษฎรได้บรรจุในระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๓ ในวาระเรื่องด่วน ลำดับที่ ๑๔[๑๓]

มีข้อสังเกตว่า ด้วยศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๖๓ ในวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ วินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ และให้มีผลเมื่อครบกำหนด ๓๖๐ วัน คือ ประมาณภายในวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ดังนั้น หากรัฐสภาไม่มีการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาให้แล้วเสร็จและมีผลภายในวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ก็ย่อมมีผลทำให้ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ เป็นอันใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง

แต่อย่างไรก็ตาม ก็ได้มีการแก้ไขกฎหมายและประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔[๑๔] มีผลบังคับใช้แล้วในวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ รายละเอียดตามภาพข้างล่าง

---

[๑๑] http://www.krisdika.go.th/detail-law-draft-under-consideration-by-the-office-of-the-council-of-state?billCode=๒๔๒ (สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๓)

[๑๒] http://edoc.parliament.go.th/getfile.aspx?id=๗๓๒๗๑๐&file=(๑๔)+%E๐%B๘%๙B.%E๐%B๘%AD%E๐%B๘%B๒%E๐%B๘%๘D%E๐%B๘%BI๒+(%E๐%B๘%๘๘%E๐%B๘%A๑%E๐%B๘%A๑).pdf&download=๑ (สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๓)

[๑๓] https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=๗๕๐๒๕&filename=index (สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๓)

[๑๔] https://ratchakitcha.soc.go.th/pdfdownload/?id=๑๗๑๕๗๓๒๓ (สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๖)

๒) คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๓ **วินิจฉัยว่า** "...ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ หรือไม่ เห็นว่า ผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายอันเนื่องมาจากคำสั่งและการกระทำดังกล่าว ทั้งการละเมิดสิทธิและเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ กรณีจึงเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง จึงมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย และให้ผู้ร้องและผู้เกี่ยวข้องจัดส่งเอกสาร ความเห็นและข้อมูลต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ผู้ร้องจัดส่งเอกสารต่อศาลรัฐธรรมนูญ ดังนี้ (๑) สำเนาเอกสารสูติบัตรของผู้ร้อง ออกให้ ณ สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงเฮก เลขที่ ๒๕/๒๕๖๒ วันที่แจ้ง ๔ เมษายน ๒๕๖๒ ที่รับรองโดยกระทรวงการต่างประเทศ และรับรองสำเนาเอกสารโดยผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอเมืองกระบี่ โดยระบุชื่อภาษาไทยของผู้ร้องว่า "นายจิบเบอ ยูลิซ์ซิส ไมเคิล วิทเตอวีน" และระบุชื่อภาษาอังกฤษว่า "MR. TJIBBE ULYSSES MICHAEL WITTEVEEN" สถานที่เกิด เมืองอูเทร์คต์ ประเทศเนเธอร์แลนด์ มารดาชื่อ นางสาวดาวใจ ขันตะคุต สัญชาติไทย และบิดาชื่อ นายเดิร์ก วิทเตอวีน สัญชาติดัตช์ (๒) สำเนาทะเบียนสมรสบิดามารดาของผู้ร้อง (๓) สำเนาหนังสือรับรองความประพฤติของผู้ร้อง (๔) สำเนาใบแจ้งเกิดของผู้ร้องที่สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงเฮก รับรอง ซึ่งรับรองสำเนาโดยผู้รับมอบอำนาจของผู้ร้อง (๕) สำเนาแบบรับรองรายการทะเบียนราษฎร จากฐานข้อมูลการทะเบียน สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (ท.ร. ๑๔/๑) ซึ่งคัดเอกสารจากอำเภอเมืองกระบี่ ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ซึ่งรับรองโดยผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอเมืองกระบี่ ระบุว่า นายจิบเบอ ยูลิซ์ซิส ไมเคิล วิทเตอวีน สัญชาติไทย ปรากฏเลขประจำตัวประชาชนสิบสามหลัก มารดาชื่อ ดาวใจ สัญชาติไทย บิดาชื่อ เดิร์ก สัญชาติดัตช์ สถานภาพเป็นผู้อาศัยในบ้านเลขที่ ๑ หมู่ที่ ๗ ตำบลไสไทย อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ และบันทึกว่า ได้ย้ายไปต่างประเทศ และ (๖) สำเนาคำวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน ฉบับลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒ แจ้งผลการพิจารณาว่าให้ยุติเรื่อง

สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญสรุปได้ว่าในกรณีสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงเฮก ออกสูติบัตรให้แก่ผู้ขอพิสูจน์สัญชาติไทยโดยระบุว่ามีสัญชาติไทยแล้ว ผู้ขอพิสูจน์สัญชาติไทยไม่ต้องดำเนินการขอพิสูจน์สัญชาติไทยตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕๗ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นเรื่องที่ผู้ขอพิสูจน์สัญชาติไทยหรือผู้ได้รับมอบอำนาจจะต้องดำเนินการตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อขอมีรายการบุคคลและเลขประจำตัวประชาชนในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรต่อไป และเมื่อได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วก็สามารถประสานไปยังสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงเฮก เพื่อขอให้ออกหนังสือเดินทางหรือหนังสือสำคัญประจำตัว (Certificate of Identity-CI) เพื่อเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรได้ สำหรับกรณีที่ผู้ร้องยื่นหนังสือถึงสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ขอให้อนุญาตให้ผู้ร้องกลับเข้ามาในราชอาณาจักร นั้น สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองอยู่ระหว่างมีหนังสือขอตรวจสอบฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรของผู้ร้อง เมื่อตรวจสอบมี

หลักฐานที่ชัดเจนเชื่อถือได้แล้ว สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจะดำเนินการบันทึกข้อมูลเพิ่มเติมในระบบสารสนเทศของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเพื่อให้ผู้ร้องเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรได้ พร้อมทั้งดำเนินกระบวนการเพื่อยกเลิกรายชื่อผู้ร้องออกจากคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๑๑๕/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๖ ต่อไป

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญสรุปได้ว่า กรณีบุคคลผู้มีสัญชาติไทยที่เกิดต่างประเทศมีหลักฐานรับรองการเกิดและมีความประสงค์จะขอมีรายการบุคคลและ เลขประจำตัวประชาชนในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร โดยมีเหตุจำเป็นที่ไม่อาจเดินทางกลับประเทศไทยได้ บิดา มารดา หรือผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือบุคคลดังกล่าวซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วอาจมอบอำนาจให้ญาติพี่น้องดำเนินการแทนได้

ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองมีหนังสือลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓ แจ้งผลรายงานการดำเนินการเพิ่มเติมว่า เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๒ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองได้บันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศว่าผู้ร้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย และกระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งที่ ๒๗๕๒/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๒ ยกเลิกการไม่อนุญาตผู้ร้องเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๓ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองได้บันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศโดยลบรายชื่อผู้ร้องออกจากบัญชีบุคคลต้องห้ามเข้ามาในราชอาณาจักรแล้ว และผู้ร้องยื่นคำร้องขอส่งเอกสารเพิ่มเติม ฉบับลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓ แจ้งว่า ผู้ร้องได้รับการเพิกถอนคำสั่งห้ามเข้าประเทศไทยตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๒๗๕๒/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๒ เรื่อง ยกเลิกการไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร และได้รับสัญชาติไทย พร้อมทั้งจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนและหนังสือเดินทางไทยแล้ว

เห็นว่า แม้ข้อเท็จจริงปรากฏภายหลังว่ากระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งยกเลิกการไม่อนุญาตให้ผู้ร้องเข้ามาในราชอาณาจักร และสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองได้บันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศว่าผู้ร้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยและลบรายชื่อผู้ร้องออกจากบัญชีบุคคลต้องห้ามเข้ามาในราชอาณาจักร และผู้ร้องได้รับการเพิกถอนคำสั่งห้ามเข้าประเทศไทย พร้อมทั้งจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนและหนังสือเดินทางไทยแล้ว ทำให้ผู้ร้องได้รับการเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหาย ซึ่งมีผลให้เหตุที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนถูกกระทบสิทธิและเสรีภาพหมดลงแล้วก็ตาม แต่โดยที่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีที่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีสิทธิความเป็นพลเมืองไทยได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการกระทำของรัฐ และเป็นเหตุที่มีความเกี่ยวเนื่องกับสถานภาพของบุคคลผู้มีสัญชาติไทยที่ไม่อาจถูกเนรเทศออกนอกราชอาณาจักร หรือไม่อาจถูกห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักรได้ตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ มีผลให้การพิจารณาคดีนี้ต่อไปจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญไม่สั่งจำหน่ายคดีก็ได้ และเพื่อเป็นหลักปฏิบัติของทางราชการในภายหน้า ศาลรัฐธรรมนูญจึงพิจารณาคดีนี้ต่อไป

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า การเนรเทศบุคคลสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามมิให้ผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักร จะกระทำได้หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย บัญญัติว่า “การเนรเทศบุคคลสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามมิให้ผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักร จะกระทำมิได้” หลักการนี้บัญญัติไว้เป็นครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๒ มาตรา ๔๑ และได้บัญญัติในทำนองเดียวกันไว้ในรัฐธรรมนูญต่อมาทุกฉบับ อันเป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลผู้มีสัญชาติไทย มิให้ถูกเนรเทศออกนอกราชอาณาจักร หรือมิให้ถูกห้ามเข้ามาในราชอาณาจักร อันเป็นสิทธิเด็ดขาด ซึ่งสอดคล้องกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) ที่รับรองให้ทุกคนมีสิทธิที่จะออกนอกประเทศใด รวมทั้งประเทศของตนเองและสิทธิที่จะกลับสู่ประเทศตน และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights) หรือ ICCPR ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี รับรองให้บุคคลทุกคนย่อมมีเสรีที่จะออกจากประเทศใด ๆ รวมทั้งประเทศของตนได้ และบุคคลจะถูกลิดรอนสิทธิในการเดินทางเข้าประเทศของตนโดยอำเภอใจมิได้ สัญชาติจึงเป็นเครื่องมือที่ใช้บ่งบอกถึงความเป็นสมาชิกหรือพลเมืองของรัฐ ซึ่งแสดงออกถึงความผูกพันหรือความจงรักภักดีทางการเมืองต่อรัฐ และก่อให้เกิดนิติสัมพันธ์ระหว่างรัฐเจ้าของสัญชาติกับบุคคลผู้มีสัญชาตินั้น ๆ โดยรัฐเป็นผู้กำหนดการได้หรือเสียสัญชาติแต่เพียงผู้เดียว บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง จึงรับรองไว้ว่า เมื่อบุคคลใดมีสัญชาติไทยแล้วย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย โดยมีสิทธิพลเมืองในการอยู่อาศัยในราชอาณาจักร ขณะเดียวกันรัฐจะเนรเทศบุคคลผู้มีสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักรมิได้ ดังนั้น บุคคลผู้มีสัญชาติไทยจึงไม่อาจถูกลิดรอนสิทธิในการเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรโดยอำเภอใจมิได้ ซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้

สำหรับกฎหมายว่าด้วยการได้มาซึ่งสัญชาติไทยของบุคคลนั้น พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๗ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “บุคคลดังต่อไปนี้ย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด (๑) ผู้เกิดโดยบิดาหรือมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย ไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักรไทย (๒) ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย ยกเว้นบุคคลตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง” เป็นบทบัญญัติให้ผู้เกิดโดยบิดาหรือมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย ไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักรไทย และผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย ยกเว้นบุคคลตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง ย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด จากบทบัญญัติดังกล่าว หากบุคคลใดมีองค์ประกอบแห่งข้อเท็จจริงครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดย่อมจะได้รับสัญชาติไทยโดยการเกิด ซึ่งแบ่งได้เป็นการได้สัญชาติไทยตามหลักสายโลหิตและหลักดินแดน สิทธิดังกล่าวเป็นสิทธิที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสอง บัญญัติรับรองไว้ว่า “การถอนสัญชาติของบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทยโดยการเกิด จะกระทำมิได้”

เห็นได้ว่า การได้มาซึ่งสัญชาติไทยโดยการเกิดของบุคคลนั้น กฎหมายที่เกี่ยวข้องได้บัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ อาทิเช่น พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ และระเบียบกฎเกณฑ์ของทางราชการที่เกี่ยวข้องซึ่งบุคคลที่เกิดจากบิดาหรือมารดาผู้มีสัญชาติไทยมีสิทธิได้รับสัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักสายโลหิตอันเป็นการได้สัญชาติไทยโดยผลของกฎหมาย แต่บุคคลนั้นยังคงต้องดำเนินการตามกระบวนการร้องขอเพื่อให้ได้สัญชาติไทยตามที่กฎหมายกำหนด โดยต้องไปติดต่อกับหน่วยงานราชการอื่นที่เกี่ยวข้องและ

ดำเนินการตามระเบียบกฎเกณฑ์ในเรื่องนั้น ๆ เสียก่อน เริ่มตั้งแต่การแจ้งเกิดหรือขอหนังสือรับรองการเกิดจากทางการท้องถิ่น หรือที่สถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ในต่างประเทศ หรือดำเนินการผ่านกองสัญชาติและนิติกรณ์ กรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ แล้วแต่กรณี พร้อมกับยื่นเอกสารหลักฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อพิสูจน์ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ขอมีสัญชาติไทยกับบิดาหรือมารดาผู้มีสัญชาติไทย และนำเอกสารหลักฐานทั้งหมดไปติดต่อกลุ่มงานการทะเบียนราษฎรและสัญชาติไทย กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เพื่อกำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ขอมีสัญชาติไทยต่อไป

การได้มาซึ่งสัญชาติไทยนั้นเป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่รัฐได้วางไว้ตามกรอบของกฎหมาย ส่วนสถานะทางกฎหมายในฐานะพลเมืองไทยเป็นกรณีที่ต้องแยกต่างหากออกจากกัน โดยจะเริ่มต้นขึ้นได้เมื่อบุคคลนั้นเป็นผู้มีสัญชาติไทยเสียก่อน และหากมีกรณีที่ต้องดำเนินการตามกฎหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งสัญชาติไทยย่อมต้องดำเนินการให้ครบถ้วน เช่น การบันทึกรายการบุคคลในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร เป็นต้น การกำหนดสถานะดังกล่าวไม่ได้กระทบกระเทือนถึงสัญชาติของบุคคลที่มีอยู่ตั้งแต่แรก เนื่องจากไม่ว่าบุคคลจะมีการบันทึกข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรหรือไม่ ก็ไม่อาจลบล้างข้อเท็จจริงที่ว่าบุคคลผู้นั้นย่อมต้องมีสัญชาติใดสัญชาติหนึ่งติดตัวมาตามที่กฎหมายภายในและกฎหมายระหว่างประเทศกำหนดขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้มีกรณีบุคคลเกิดมาโดยไร้สัญชาติ อันเป็นส่วนหนึ่งของการรับรองสิทธิมนุษยชนของประชากรโลก ด้วยเหตุนี้การมีข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรกับการมีสัญชาติจึงเป็นคนละกรณีกัน

ส่วนการที่พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ ผู้ใดอ้างว่าเป็นคนมีสัญชาติไทย ถ้าไม่ปรากฏหลักฐานอันเพียงพอที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะเชื่อถือได้ว่าเป็นคนมีสัญชาติไทย ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นเป็นคนต่างด้าวจนกว่า ผู้นั้นจะพิสูจน์ได้ว่าตนมีสัญชาติไทย” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การพิสูจน์ตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบและเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หากผู้นั้นไม่พอใจคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่จะร้องขอต่อศาลให้พิจารณาก็ได้” ทั้งนี้ เพื่อให้โอกาสผู้ที่มีหลักฐานอันเพียงพอที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะเชื่อถือได้ว่าเป็นผู้มีสัญชาติไทยสามารถพิสูจน์การเป็นบุคคลผู้มีสัญชาติไทยได้ จึงมีการออกระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยการขอพิสูจน์สัญชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ กำหนดให้การพิสูจน์สัญชาติไทยเป็นหน้าที่ของกองบังคับการสืบสวนสอบสวน สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง โดยข้อ ๓ และข้อ ๔ ของระเบียบดังกล่าวกำหนดให้ผู้ขอพิสูจน์สัญชาติไทยต้องยื่นคำขอ พร้อมนำหลักฐานยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบคำขอพิสูจน์สัญชาติ (ต.ม. ๑๐) ซึ่งได้ระบุให้ผู้ขอพิสูจน์สัญชาติไทยต้องยื่นคำขอด้วยตนเอง จึงทำให้การขอพิสูจน์สัญชาติไทยดำเนินการได้เฉพาะกรณีที่ผู้ขอพิสูจน์สัญชาติไทยสามารถเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรได้เท่านั้น แม้ระเบียบดังกล่าวจะไม่มีเนื้อหาที่เป็นการตัดสิทธิของบุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขอพิสูจน์สัญชาติไทยก็ตาม แต่ในกรณีที่บุคคลที่ถูกคำสั่งกระทรวงมหาดไทยไม่อนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรมีผลให้บุคคลนั้นไม่สามารถเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขอพิสูจน์สัญชาติไทยตามที่ระเบียบดังกล่าวกำหนดไว้ได้ บุคคลดังกล่าวจึงได้รับผลกระทบอันเนื่องมาจากระเบียบที่กำหนดเงื่อนไขให้ผู้ขอพิสูจน์สัญชาติไทยต้องยื่นคำขอพิสูจน์สัญชาติไทยด้วยตนเองซึ่งโดยปกติทั่วไปผู้ขอพิสูจน์สัญชาติไทย

สามารถเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อพิสูจน์สัญชาติไทยได้ แต่อาจมีบางกรณีที่บุคคลไม่สามารถเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรได้ การที่ไม่ได้กำหนดยกเว้นกรณีที่บุคคลไม่สามารถเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อพิสูจน์สัญชาติไทยของตนเองได้ ดังเช่นกรณีข้อเท็จจริงตามคำร้องในคดีนี้ ทำให้สิทธิและเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ของบุคคลดังกล่าวอาจถูกกระทบได้ เพราะหากบุคคลนั้นได้รับโอกาสเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อพิสูจน์สัญชาติไทยหรือได้รับโอกาสพิสูจน์สัญชาติไทยในต่างประเทศจากหน่วยงานของรัฐที่ประจำอยู่ในต่างประเทศที่มีหน้าที่ในการพิสูจน์สัญชาติไทย สิทธิและเสรีภาพของบุคคลดังกล่าวย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า <u>การเนรเทศบุคคลสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักรหรือห้ามมิให้ผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักร จะกระทำมิได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง</u>”

หมายเหตุ ในเรื่องนี้พบว่า

๑) หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ ที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่ากระทำการอันเป็นละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

๒) กระทำการอันเป็นละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง ได้แก่

๒.๑) คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๑๑๕/๒๕๔๖ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ และเป็นการละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนและเสียหายโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องมาจากคำสั่งตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐที่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพ และขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ร้อง

๒.๒) หนังสือคำสั่งของผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ที่ไม่อนุมัติให้บันทึกข้อมูลเพิ่มเติมเพื่ออนุญาตให้ผู้ร้องเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ ขอให้คำสั่งดังกล่าวเป็นโมฆะ

๒.๓) วินิจฉัยให้ผู้ร้องเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรได้ในฐานะที่เป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดเพื่อมาเพิ่มชื่อในทะเบียนราษฎรและทำบัตรประชาชนในฐานะที่เป็นคนไทยได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙

๓) ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖๘ ว่าเป็นกรณีของ “การกระทำ” อันเป็นการละเมิด<u>ซึ่งเป็นการทั่วไป</u>นั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และวินิจฉัยว่า

“...ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองมีหนังสือลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓ แจ้งผลรายงานการดำเนินการเพิ่มเติมว่า เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๒ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองได้บันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศว่าผู้ร้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย และกระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งที่ ๒๗๕๒/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๒ ยกเลิกการไม่อนุญาตผู้ร้องเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๓ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองได้บันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศโดยลบรายชื่อผู้ร้องออกจากบัญชีบุคคลต้องห้ามเข้ามาในราชอาณาจักรแล้ว และผู้ร้องยื่นคำร้องขอส่งเอกสารเพิ่มเติม ฉบับลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓ แจ้งว่า ผู้ร้องได้รับการเพิกถอนคำสั่งห้ามเข้าประเทศไทยตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๒๗๕๒/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๒ เรื่อง ยกเลิกการ

ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร และได้รับสัญชาติไทย พร้อมทั้งจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน และหนังสือเดินทางไทยแล้ว

เห็นว่า แม้ข้อเท็จจริงปรากฏภายหลังว่ากระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งยกเลิกการไม่อนุญาตให้ผู้ร้องเข้ามาในราชอาณาจักร และสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองได้บันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศว่าผู้ร้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย และลบรายชื่อผู้ร้องออกจากบัญชีบุคคลต้องห้ามเข้ามาในราชอาณาจักร และผู้ร้องได้รับการเพิกถอนคำสั่งห้ามเข้าประเทศไทย พร้อมทั้งจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนและหนังสือเดินทางไทยแล้ว ทำให้ผู้ร้องได้รับการเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหาย ซึ่งมีผลให้เหตุที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนถูกกระทบสิทธิและเสรีภาพหมดลงแล้วก็ตาม แต่โดยที่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีที่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีสิทธิความเป็นพลเมืองไทยได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการกระทำของรัฐ และเป็นเหตุที่มีความเกี่ยวเนื่องกับสถานภาพของบุคคลผู้มีสัญชาติไทยที่ไม่อาจถูกเนรเทศออกนอกราชอาณาจักร หรือไม่อาจถูกห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักรได้ตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ มีผลให้การพิจารณาคดีนี้ต่อไปจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญไม่สั่งจำหน่ายคดีก็ได้ และเพื่อเป็นหลักปฏิบัติของทางราชการในภายหน้า ศาลรัฐธรรมนูญจึงพิจารณาคดีนี้ต่อไป...

...การเนรเทศบุคคลสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามมิให้ผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักร จะกระทำมิได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง”

๓) คำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๖๔

วินิจฉัยว่า มติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๕ วันพุธที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาการฟ้องคดีปกครอง เป็นการออกระเบียบตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๔ แต่มิได้ดำเนินการตามมาตรา ๕ และมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง และมาตรา ๑๙๗ วรรคสี่

๔) คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๔

วินิจฉัยว่า การที่ผู้ร้องเรียนทั้งสองเคยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ไม่ถือว่าเป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา

มติของคณะกรรมการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่วินิจฉัยตัดสิทธิผู้ร้องเรียนทั้งสอง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗

๕) คำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๖๕ เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

วินิจฉัยว่า ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ (กรณีเป็นการละเมิดจากการกระทำโดยทั่วไปที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญโดยตรง ซึ่งมิใช่การกระทำที่เป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ) อันเป็นประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญไม่รับวินิจฉัย ว่ามติหรือการกระทำของผู้ถูกร้องที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม เป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๑๙๘ และขอให้เพิกถอนมติหรือการกระทำดังกล่าว นั้น เห็นว่า มติหรือการกระทำของ

ผู้ถูกร้องตามที่กล่าวอ้างเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย มิใช่การใช้อำนาจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ หากมีผลกระทบต่อสถานภาพหรือสิทธิของบุคคล ผู้ร้องเรียนสามารถใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมต่อศาลอื่นได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) กรณีต้องด้วยมาตรา ๔๖ วรรคสาม ศาลรัฐธรรมนูญไม่รับวินิจฉัยคำขอในส่วนนี้

ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ (กรณีเฉพาะเป็นการละเมิดจากการกระทำที่เป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ) อันเป็นประเด็นหลักในคดีนี้ว่าศาลรัฐธรรมนูญได้กำหนดประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๑๙๘ หรือไม่ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญโดยมติเสียงข้างมากจึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๑๙๘

๓.๔.๒ คำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๙ คำสั่ง ที่น่าสนใจ คือ

๑) และ ๒) คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๐ และคำสั่งที่ ๒๑/๒๕๖๑ มีการวางหลักที่น่าสนใจในประเด็นว่าศาลรัฐธรรมนูญจะตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ตามคำร้องได้หรือไม่ ว่า

"...มีข้อต้องพิจารณาก่อนว่าศาลรัฐธรรมนูญจะตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ตามคำร้องได้หรือไม่ ซึ่งพิจารณาแล้ว เห็นว่าบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่ผู้ร้อง...ขอให้ตรวจสอบนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ยังคงมีบทบัญญัติรับรองในหลักการเดียวกันกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ศาลรัฐธรรมนูญจึงชอบที่จะพิจารณาคำร้องนี้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ใช้บังคับขณะที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้..."

๓) คำสั่งที่ ๓๑/๒๕๖๑ ซึ่งวินิจฉัยว่า ไม่ได้ขอให้วินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่

๔) คำสั่งที่ ๕๓/๒๕๖๑ ซึ่งวินิจฉัยว่า การยื่นคำร้องเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ นั้น ต้องไม่ใช่กรณีที่การกระทำดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติหรือประมวลกฎหมาย กรณีจึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๕) คำสั่งที่ ๕๗/๒๕๖๑ ซึ่งวินิจฉัยว่า การกระทำของกรมการศาสนาและมหาเถรสมาคมขัดต่อพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๑๕ ตรี (๕) เห็นว่า การยื่นคำร้องเพื่อมี

คำวินิจฉัยว่าการกระทำใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ นั้น ต้องไม่ใช่กรณีที่การกระทำดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติหรือประมวลกฎหมาย กรณีจึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๖) **คำสั่งที่ ๖๘/๒๕๖๓ ซึ่งวินิจฉัยว่า** ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าบริษัท รักความสุข จำกัด ซึ่งมีผู้ร้องเป็นกรรมการบริษัท เสนอให้กรมสรรพากรออกนโยบายหรือมาตรการปรับเพิ่มค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเบี้ยประกันภัยและค่าใช้จ่ายจากวิชาชีพตัวแทนประกัน แต่กรมสรรพากรแจ้งว่าอยู่ระหว่างศึกษาโครงสร้างภาษีทั้งระบบให้เกิดความเป็นธรรมและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ผู้ร้องยื่นหนังสือถึงผู้ถูกร้องติดตามการดำเนินการตามข้อเสนอของผู้ร้องอีกหลายฉบับแต่ผู้ถูกร้องไม่ได้แจ้งผลการดำเนินการ ผู้ร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยให้ผู้ถูกร้องคืนต้นฉบับหนังสือที่ยื่นต่อกรมสรรพากรตั้งแต่วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๓ จำนวน ๑๐๗ ฉบับ แก่ผู้ร้อง เมื่อพิจารณาคำขอดังกล่าวของผู้ร้องแล้วเห็นว่า มิใช่กรณีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำใดของผู้ถูกร้องขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จึงเป็นคำร้องที่ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

๗) คำสั่งที่ ๑๖/๒๕๖๔ ซึ่งวินิจฉัยว่า ส่วนที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำของผู้ถูกร้องดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗ นั้น เห็นว่าการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องอันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่การยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น จะต้องเป็นการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าการกระทำใดขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มิใช่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติ กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๘) คำสั่งที่ ๓๖/๒๕๖๔ ประเด็นที่สาม ซึ่งวินิจฉัยว่า ส่วนกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗๙๘ ขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๔๒๐ มาตรา ๔๒๑ และมาตรา ๔๓๒ และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๐ นั้น เห็นว่า การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ เมื่อข้อเท็จจริงตาม

คำร้องปรากฏว่าผู้ร้องยังมิได้ยื่นคำร้องในส่วนนี้ต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ประกอบกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเฉพาะการละเมิดนั้นเป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญเท่านั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อกฎหมายในระดับเดียวกัน กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๙) คำสั่งที่ ๙/๒๕๖๖

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๙ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญรื้อฟื้นคดีของผู้ร้องขึ้นพิจารณาใหม่ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้บุคคลที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น จะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน และวรรคสองบัญญัติให้คำร้องต้องระบุการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนโดยตรงให้ชัดเจนว่าเป็นการกระทำใดและละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนอย่างไร เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินในกรณีดังกล่าวเสียก่อน ประกอบกับคำร้องของผู้ร้องฉบับลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ และฉบับลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ไม่มีลักษณะเป็นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ไม่บัญญัติให้มีการรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่หรือให้มีการอุทธรณ์คำวินิจฉัยหรือคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญได้ และคำร้องนี้ไม่ได้ระบุว่ามีการกระทำใดที่เป็นการละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องโดยตรงอย่างไร อีกทั้งไม่ใช่กรณีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าการกระทำใดของผู้ถูกร้องขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ กรณีไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๔. สรุปในภาพรวม

ปัจจุบันมีแนวคำวินิจฉัยและคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญซึ่งได้วินิจฉัยในประเด็นของการฟ้องตรงโดยประชาชนต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

๔.๑ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๕ คำวินิจฉัย ได้แก่ คำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๖๓ คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๓ คำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๖๔ คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๔ และคำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๖๕

๔.๒ คำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ

มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญซึ่งได้วินิจฉัยในประเด็นของการฟ้องตรงโดยประชาชนต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ จำนวน ๔๒๐ คำสั่ง (ณ วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๗) อันได้แก่ คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๐ ถึงคำสั่งที่ ๕๘/๒๕๖๐ คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๑ ถึงคำสั่งที่ ๗๑/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๒ ถึงคำสั่งที่ ๖๘/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๓ ถึงคำสั่งที่ ๗๖/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๔ ถึงคำสั่งที่ ๖๐/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๕ ถึงคำสั่งที่ ๘๑/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๖ ถึงคำสั่งที่ ๖๑/๒๕๖๖ และคำสั่งที่ ๑/๒๕๖๗ ถึงคำสั่งที่ ๘/๒๕๖๗ (ยกเว้นในบางเรื่องที่มิใช่เรื่องฟ้องตรง จำนวน ๖๒ คำสั่ง ได้แก่ คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๐ คำสั่งที่ ๕๕/๒๕๖๐ คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๑๖/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๓๗/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๔๕/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๖๘/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๖๙/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๗๐/๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๑๖/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๑๗/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๒๕/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๒๖/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๓๖/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๓๗/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๕๕/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๕๗/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๖๗/๒๕๖๒ คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๖/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๓๒/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๓๓/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๔๑/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๔๘/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๖๒/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๖๗/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๗๖/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๑๐/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๑๑/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๑๙/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๔๐/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๕๙/๒๕๖๔ คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๕ และคำสั่งที่ ๔/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๑๙/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๒๐/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๔๕/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๔๗/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๕๗/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๖๓/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๖๖/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๖๕/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๖๙/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๗๐/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๖๙/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๗๕/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๗๖/๒๕๖๕ คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๔/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๑๒/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๑๓/๒๕๖๖ คำสั่ง ๓๔/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๓๙/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๔๐/๒๕๖๖ คำสั่งที่ ๕๓/๒๕๖๖ และคำสั่งที่ ๒/๒๕๖๗ [๑๕]

---

[๑๕] ๑) **คำสั่งที่ ๒๗/๒๕๖๐** เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบมาตรา ๒๗๓ วรรคสาม ว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๗ ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือไม่ (เรื่องพิจารณาที่ ๓/๒๕๖๐)

๒) **คำสั่งที่ ๕๕/๒๕๖๐** เรื่อง พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ (เรื่องพิจารณาที่ ๖/๒๕๖๐)

---

๓) **คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๑** เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒)

๔) **คำสั่งที่ ๑๖/๒๕๖๑** เรื่อง พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔ และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๒๗๙ วรรคสอง หรือไม่

๕) **คำสั่งที่ ๓๗/๒๕๖๑** เรื่อง พระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ มาตรา ๒๗ มาตรา ๑๐๐ และมาตรา ๑๒๐ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๙) พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๑๖ พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๒ และมาตรา ๒๕๓ และพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๗๗ หรือไม่

๖) **คำสั่งที่ ๔๕/๒๕๖๑** เรื่อง ศาลอาญาส่งคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๑ และที่ ๕ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และมาตรา ๒๑๓ ว่า การตั้งข้อหาของพนักงานสอบสวน และคำสั่งฟ้องของพนักงานอัยการ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ หรือไม่

๗) **คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๑** เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๗ วรรคสาม หรือไม่ และกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) หรือไม่

๘) **คำสั่งที่ ๖๘/๒๕๖๑** เรื่อง คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๔ หรือไม่

๙) **คำสั่งที่ ๖๙/๒๕๖๑** เรื่อง คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๔ หรือไม่

๑๐) **คำสั่งที่ ๗๐/๒๕๖๑** เรื่อง คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๔ หรือไม่

๑๑) **คำสั่งที่ ๑๖/๒๕๖๒** เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒)

๑๒) **คำสั่งที่ ๑๗/๒๕๖๒** เรื่อง พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๗ มาตรา ๑๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๗ หรือไม่

๑๓) **คำสั่งที่ ๒๕/๒๕๖๒** เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) ว่า คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๑ วรรคสอง และมาตรา ๒๖๙ (๑) (ข) และ (ค) หรือไม่

๑๔) **คำสั่งที่ ๒๖/๒๕๖๒** เรื่อง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๑ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ ประกอบมาตรา ๔ และมาตรา ๕ หรือไม่

๑๕) **คำสั่งที่ ๓๖/๒๕๖๒** เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

๑๖) **คำสั่งที่ ๓๗/๒๕๖๒** เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

๑๗) **คำสั่งที่ ๕๕/๒๕๖๒** เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ ว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๕ คน สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๓ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๑๐๑ (๗) และมาตรา ๑๘๔ วรรคหนึ่ง (๒) และวรรคสาม หรือไม่

๑๘) **คำสั่งที่ ๕๗/๒๕๖๒** เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

๑๙) **คำสั่งที่ ๖๗/๒๕๖๒** เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ ว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๖ คน สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) ประกอบมาตรา ๑๘๕ (๑) หรือไม่

๒๐) **คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๓** เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำความเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๗๗ คน ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) ว่าร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือไม่

๒๑) **คำสั่งที่ ๖/๒๕๖๓** เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำความเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๗๘ คน ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) ว่าร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือไม่

๒๒) **คำสั่งที่ ๓๒/๒๕๖๓** เรื่อง พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๒๕ วรรคสาม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๗ (๒) หรือไม่

๒๓) คำสั่งที่ ๓๓/๒๕๖๓ เรื่อง พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๒๕ วรรคสาม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๗ (๒) หรือไม่

๒๔) คำสั่งที่ ๔๑/๒๕๖๑ เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒)

๒๕) คำสั่งที่ ๔๘/๒๕๖๓ เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ ว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของร้อยเอก ธรรมนัส พรหมเผ่า สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) ประกอบมาตรา ๑๘๔ วรรคหนึ่ง (๒) และวรรคสาม หรือไม่

๒๖) คำสั่งที่ ๖๒/๒๕๖๓ เรื่อง พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๒๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ หรือไม่

๒๗) คำสั่งที่ ๖๗/๒๕๖๓ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

๒๘) คำสั่งที่ ๗๖/๒๕๖๓ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

๒๙) คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๔ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองกรณีเสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... ในวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๓ และวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๓ เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕๕

๓๐) คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๔ เรื่อง พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๓ และมาตรา ๖๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๗ หรือไม่

๓๑) คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๔ เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ ว่า สมาชิกสภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ[redacted] สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๑๐) หรือไม่

๓๒) คำสั่งที่ ๑๐/๒๕๖๔ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

๓๓) คำสั่งที่ ๑๑/๒๕๖๔ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

๓๔) คำสั่งที่ ๑๙/๒๕๖๔ เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๘๒ ว่า ความเป็นรัฐมนตรีของ[redacted] นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๕) ประกอบมาตรา ๑๘๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๘๔ วรรคหนึ่ง (๒) หรือไม่

๓๕) คำสั่งที่ ๔๐/๒๕๖๔ เรื่อง [redacted] (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑

๓๖) คำสั่งที่ ๕๙/๒๕๖๔ เรื่อง [redacted] (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑

๓๗) คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๕ เรื่อง [redacted] (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒)

๓๘) คำสั่งที่ ๔/๒๕๖๕ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

๓๙) คำสั่งที่ ๑๙/๒๕๖๕ เรื่อง ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๖ (๔) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๔๘ วรรคสอง หรือไม่

๔๐) คำสั่งที่ ๒๐/๒๕๖๕ เรื่อง ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๙๗/๒๕๕๗ เรื่อง การให้ความร่วมมือต่อการปฏิบัติงานของคณะรักษาความสงบแห่งชาติและการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐๗/๒๕๕๗ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๙๗/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๔๑/๒๕๕๙ เรื่อง การกำกับดูแลการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ หรือไม่

๔๑) คำสั่งที่ ๔๕/๒๕๖๕ เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเพื่อมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของ[redacted]

๔๒) คำสั่งที่ ๔๗/๒๕๖๕ เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๘๒ ว่า ความเป็นรัฐมนตรีของนายนิพนธ์ บุญญามณี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๖) และมาตรา ๙๘ (๘) หรือไม่

๔๓) คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๕ เรื่อง นายศรัลย์ ธนากรภักดี (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑

๔๔) คำสั่งที่ ๕๗/๒๕๖๕ เรื่อง ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่

๔๕) คำสั่งที่ ๖๓/๒๕๖๕ เรื่อง พระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๔๙๓ มาตรา ๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๔ หรือไม่

๔๖) คำสั่งที่ ๖๕/๒๕๖๕ เรื่อง พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗

๔๗) คำสั่งที่ ๖๖/๒๕๖๕ เรื่อง พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๔/๓ มาตรา ๒๔๔/๕ มาตรา ๒๔๔/๖ มาตรา ๓๑๗/๑ และมาตรา ๓๑๗/๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ หรือไม่

๔๘) คำสั่งที่ ๖๙/๒๕๖๕ เรื่อง พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๗๗ วรรคสาม หรือไม่

๔๙) คำสั่งที่ ๗๐/๒๕๖๕ เรื่อง พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๗๗ วรรคสาม หรือไม่

๕๐) คำสั่งที่ ๖๙/๒๕๖๔ เรื่อง พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๗๗ วรรคสาม หรือไม่

๕๑) คำสั่งที่ ๗๕/๒๕๖๕ เรื่อง คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๑ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ ข้อ ๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่

๕๒) คำสั่งที่ ๗๖/๒๕๖๕ เรื่อง พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ หรือไม่

๕๓) คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๖ เรื่อง พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๑ (๔) และมาตรา ๖๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง หรือไม่

๕๔) คำสั่งที่ ๔/๒๕๖๖ เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ ว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) ประกอบมาตรา ๑๘๕ (๓) หรือไม่

๕๕) คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๖ เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ ว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) ประกอบมาตรา ๓๘๕ (๓) หรือไม่

๕๖) คำสั่งที่ ๑๒/๒๕๖๖ เรื่อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอความเห็นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๔ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมาธิการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรง หรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่ายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๔ วรรคสอง หรือไม่

๕๗) คำสั่งที่ ๑๓/๒๕๖๖ เรื่อง นายธีระ เจียบุญหยก หัวหน้าพรรคคนงานไทย (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยคำร้องคัดค้านประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ให้พรรคการเมืองสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๑ วรรคสาม

๕๘) คำสั่งที่ ๓๔/๒๕๖๖ เรื่อง หม่อมหลวงจันทร์ดิริ วิไลยวงศ์ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒

๕๙) คำสั่งที่ ๓๙/๒๕๖๖ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

๖๐) คำสั่งที่ ๔๐/๒๕๖๖ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

๖๑) คำสั่งที่ ๕๗/๒๕๖๖ เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒)

๖๒) คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๗ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญกำหนดคำบังคับให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๗/๒๕๖๔

หมายเหตุ ในคำสั่งเหล่านี้ มิใช่เป็นเรื่องการฟ้องคดีโดยตรงของประชาชนต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ แต่เป็นการฟ้องคดีตามรัฐธรรมนูญ ๑) มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑)

๒) มาตรา ๒๑๒

๓) มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒)

๔) มาตรา ๒๑๒

๕) มาตรา ๒๑๒

๖) มาตรา ๒๑๒

๗) มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒)

๘) มาตรา ๒๑๒

๙) มาตรา ๒๑๒

๑๐) มาตรา ๒๑๒

๑๑) มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒)

๑๒) มาตรา ๒๑๒

๑๓) มาตรา ๒๓๑ (๑)

๑๔) มาตรา ๒๑๒

๑๕) มาตรา ๔๙

๑๖) มาตรา ๔๙

๑๗) มาตรา ๘๒

๑๘) มาตรา ๔๙

๑๙) มาตรา ๘๒

๒๐) มาตรา ๑๔๘

๒๑) มาตรา ๑๔๘

๒๒) มาตรา ๒๑๒

๒๓) มาตรา ๒๑๒

๒๔) มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒)

๒๕) มาตรา ๘๒

๒๖) มาตรา ๒๑๒

๒๗) มาตรา ๔๙

๒๘) มาตรา ๔๙

๒๙) มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒)

๓๐) มาตรา ๒๑๒ และ

๓๑) มาตรา ๘๒

๓๒) มาตรา ๔๙

๓๓) มาตรา ๔๙

๓๔) มาตรา ๑๗๐

๓๕) มาตรา ๕๑

๓๖) มาตรา ๕๑

๓๕) มาตรา ๒๑๐ (๑) และ (๒)

๓๖) มาตรา ๔๙

๓๗) มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒)

๓๘) มาตรา ๔๙

๓๙) มาตรา ๒๑๒

๔๐) มาตรา ๒๑๒

๔๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๔ (หมายเหตุ โดยปกติในคดีนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถเป็นผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสี่ ได้อยู่แล้ว)

๔๒) มาตรา ๘๒

๔๓) มาตรา ๕๑

นอกจากนั้น ในปัจจุบันพบว่าศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้จำหน่ายคดี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ จำนวน ๖ เรื่อง ได้แก่ คำสั่งที่ ๒๑/๒๕๖๐ คำสั่งที่ ๖๐/๒๕๖๐ คำสั่งที่ ๑๒-๑๓/๒๕๖๓ คำสั่งที่ ๑๙/๒๕๖๓ และคำสั่งที่ ๑๘/๒๕๖๔ โดยแบ่งออกเป็น ๒ กรณี ได้แก่ (๑) กรณีที่ผู้ร้องขอถอนคำร้องและศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาสั่งจำหน่ายคดี และ(๒) กรณีที่ไม่มีเหตุที่จะต้องวินิจฉัยคดีนั้นและและศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาสั่งจำหน่ายคดี ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

(๑) กรณีที่ผู้ร้องขอถอนคำร้องและศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาสั่งจำหน่ายคดี

จำนวน ๓ คำร้อง ได้แก่

๑) คำสั่งที่ ๒๑/๒๕๖๐ ผู้ร้องยื่นคำร้องฉบับลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ เพื่อขออนุญาตถอนคำร้องฉบับลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๐ โดยอ้างเหตุว่าผู้ร้องเห็นว่าคำร้องดังกล่าวยื่นผิดแบบตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาอนุญาตให้ถอนคำร้องดังกล่าว ก่อนที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยหรือมีคำสั่งพร้อมกับยื่นคำร้องใหม่ฉบับลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ แล้ว และศาลรัฐธรรมนูญได้อนุญาตและมีคำสั่งให้จำหน่ายคำร้องดังกล่าว ตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๓ วรรคหนึ่ง

---

๔๔) มาตรา ๒๑๒

๔๕) มาตรา ๒๑๒

๔๖) มาตรา ๒๑๒

๔๗) มาตรา ๒๑๒

๔๘) มาตรา ๒๑๒

๔๙) มาตรา ๒๑๒

๕๐) มาตรา ๒๑๒

๕๑) มาตรา ๒๑๒

๕๒) มาตรา ๒๑๒

๕๓) มาตรา ๒๑๒

๕๔) มาตรา ๘๒

๕๕) มาตรา ๘๒

๕๖) มาตรา ๑๔๔

๕๗) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๑ วรรคสาม

๕๘) มาตรา ๒๑๒

๕๙) มาตรา ๔๙

๖๐) มาตรา ๔๙

๖๑) มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒)

๖๒) คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญกำหนดคำบังคับให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๙/๒๕๖๔ (ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙)

หมายเหตุ ในคำสั่งที่ ๑๔/๒๕๐๔ เรื่อง [redacted] (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๘ ถือว่าเป็นกรณีทั้งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ และมาตรา ๑๗๘

๒) คำสั่งที่ ๖๐/๒๕๖๑ ผู้ร้องขอถอนคำร้อง เพื่อจัดเตรียมเอกสารประกอบคำร้องให้สมบูรณ์ และจะมายื่นคำร้องอีกครั้งหนึ่ง แล้ว เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ บัญญัติว่า คำร้องที่ได้ยื่นต่อศาลไว้แล้ว ก่อนศาลจะมีคำวินิจฉัยหรือมีคำสั่ง ถ้าผู้ร้องตายหรือมีการขอถอนคำร้อง หรือไม่มีเหตุที่จะต้องวินิจฉัยคดีนั้น ศาลจะพิจารณาสั่งจำหน่ายคดีนั้นก็ได้ เว้นแต่การพิจารณาคดีต่อไปจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ร้องขอถอนคำร้องก่อนที่ศาลจะมีคำวินิจฉัยหรือมีคำสั่งและเหตุผลการขอถอนคำร้องมีเหตุผลอันสมควร ศาลจึงอนุญาตให้ถอนคำร้องและมีคำสั่งให้จำหน่ายคดีดังกล่าว

๓) คำสั่งที่ ๑๘/๒๕๖๔ ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ร้องยื่นหนังสือ ฉบับลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ขอถอนคำร้อง เนื่องจากคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องมีข้อบกพร่องบางประการเกี่ยวกับผู้มีอำนาจลงนาม

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญพ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ บัญญัติว่า คำร้องที่ได้ยื่นต่อศาลไว้แล้ว ก่อนศาลจะมีคำวินิจฉัยหรือมีคำสั่งถ้าผู้ร้องตาย หรือมีการขอถอนคำร้อง หรือไม่มีเหตุที่จะต้องวินิจฉัยคดีนั้น ศาลจะพิจารณาสั่งจำหน่ายคดีนั้นก็ได้ เว้นแต่การพิจารณาคดีต่อไปจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าเหตุผลที่ผู้ร้องขอถอนคำร้องเกี่ยวข้องกับความสมบูรณ์ของคำร้องตามกฎหมาย ประกอบกับไม่ตัดสิทธิผู้ร้องเรียน ที่จะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๘ และการพิจารณาคดีต่อไปไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งจำหน่ายคดี

(๒) กรณีที่ไม่มีเหตุที่จะต้องวินิจฉัยคดีนั้นและและศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาสั่งจำหน่ายคดี

จำนวน ๓ คำร้อง ได้แก่

๑) - ๒) คำสั่งที่ ๑๒-๑๓/๒๕๖๓ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องทั้งสองเป็นกรณีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า การกระทำของพนักงานอัยการสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีพิเศษ ๔ สำนักงานอัยการสูงสุด เกี่ยวกับการสั่งฟ้องคดีผู้ร้องที่ ๒ ในคดีหมายเลขดำที่ อ. ๘๓๒/๒๕๖๑ ต่อศาลอาญาเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๓ มาตรา ๑๑๖ มาตรา ๑๑๗ มาตรา ๒๐๙ มาตรา ๒๑๐ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๑๖ ยกเว้นความผิดอาญาฐานอื่นตามมาตรา ๓๖๒ มาตรา ๓๖๔ และมาตรา ๓๖๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗๖ และมาตรา ๑๕๒ เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๓๔ มาตรา ๔๔ มาตรา ๒๑๑ วรรคสี่ และมาตรา ๒๑๓ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๑/๒๕๕๗ และคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๒/๒๕๕๗ โดยทั้งสองคำสั่งดังกล่าวปรากฏชื่อผู้ร้องที่

๒ เป็นผู้ถูกร้องที่ ๓๓ และศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาวินิจฉัยแล้วว่า การชุมนุมดังกล่าวเป็นการใช้สิทธิและเสรีภาพในการชุมนุมตามรัฐธรรมนูญเพื่อแสดงออกซึ่งความคิดเห็นทางการเมือง และการกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องทั้งหมดในคดีดังกล่าวรวมทั้งกลุ่มผู้ชุมนุมมีพฤติกรรมกระทำผิดกฎหมายโดยการขัดขวางการสมัครรับเลือกตั้งของบุคคลในคดีดังกล่าวนั้น เป็นเรื่องที่จะต้องดำเนินการตามกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป นอกจากนี้ การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งหมดและผู้เข้าร่วมชุมนุมเป็นเพียงการแสดงเจตนารมณ์ต่อรัฐบาลโดยเรียกร้องและมุ่งหวังที่จะให้รัฐบาลลาออกเพื่อนำไปสู่การปฏิรูปและแก้ไขปัญหาของประเทศก่อน หลังจากนั้นจึงจัดให้มีการเลือกตั้ง จึงไม่มีมูลกรณีเข้าลักษณะเป็นการล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือเป็นการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง ประกอบกับศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งเป็นแนวบรรทัดฐานเกี่ยวกับการใช้สิทธิและเสรีภาพในการชุมนุมเพื่อแสดงออกซึ่งความเห็นทางการเมืองไว้แล้วว่า ไม่มีลักษณะเป็นการฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวจึงย่อมมีผลผูกพันคู่กรณีและผู้เข้าร่วมชุมนุมหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องในแต่ละเหตุการณ์ของการชุมนุม รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๑ วรรคสี่ กรณีไม่มีเหตุที่จะต้องวินิจฉัยทั้งสองคดีนี้อีกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งจำหน่ายคดีทั้งสอง

๓) คำสั่งที่ ๑๙/๒๕๖๓ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากคดีนี้ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องทั้งสองได้แยกดำเนินคดีอาญาในความผิดฐานฉ้อโกงต่อผู้ร้องเรียนทั้งสามซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดร่วมกับเจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษในโครงการจัดการน้ำเสียเขตควบคุมมลพิษ จังหวัดสมุทรปราการ เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ โดยคดีอาญาดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา แต่ต่อมาศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว จึงต้องห้ามมิให้ศาลรัฐธรรมนูญรับไว้พิจารณาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ประกอบมาตรา ๔๖ วรรคสาม กรณีจึงไม่มีเหตุที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัยคดีนี้อีกต่อไป ทั้งการพิจารณาคดีต่อไปก็ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะแต่อย่างใด ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งจำหน่ายคดี

ดังนั้น คงเหลือคำสั่งที่วินิจฉัยว่า “ไม่รับคำร้อง” ไว้พิจารณาวินิจฉัย จำนวน ๓๔๗ คำสั่ง ซึ่งอาจแบ่งออกได้ตามหัวข้อที่ ๓ ข้างต้น

ภาคผนวก